

PERSFOCUS

ACHTTIENDE JAARGANG NUMMER 10 – OKTOBER 2002

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

" HÈ GET... MOËT DAT NOU? "

PAR
3/1c

In dit nummer:

Pedopriesters onder vuur

Ook nepverkrachting in Hoogezand

Valse aangiften/Vergoeding Putten/Zaak Lancee

Streng zedenwet van kracht/Honderden kinderpornoklanten opgepakt

Ontucht van de maand

De chatbox als pedoparadijs

Pedofilie: 't blijft tobben

Daders en slachtoffers

Jeugd en seks: ook dat blijft tobben

Midas Dekkers vindt het kind een larf

De schone kunsten

Michel S. vermoordde Cheryl Morriën

Jakob uit hebzucht of uit lust vermoord?

Privacybeleid: aanval op de rechtstaat

Achtergrond

pag. 2
pag. 4
pag. 9
pag. 12
pag. 15
pag. 17
pag. 21
pag. 22
pag. 25
pag. 29
pag. 31
pag. 35
pag. 37
pag. 38
pag. 42

PERSFOCUS, ACHTTIENDE JAARGANG, NUMMER 10, OKTOBER 2002

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Splts	
Metro	
Reformatorisch Dagblad	Ref D
Dagblad van het Noorden	DvhN
Apeldoornse courant	Ap. C.
Utrechts Nieuwsblad	UN
Gooi en Eemlander	G+E
Deventer Dagblad	DD
Deventer Post	
VPRO-gids	VPRO
Groene Amsterdammer	GA
Vrij Nederland	VN
Nieuwe Revu	NR
De Nieuwe Sekstant	DNS
Maandblad Geestelijke Volksgezondheid	MGv
De Journalist	
Zorg+Welzijn	Z+W
Pauze	
Uit België:	
Gazet van Antwerpen	GvA
Het Laatste Nieuws	HLN
De Standaard	DS
Familie	
Blik	
Uit Engeland:	
The Observer	OBS
BBC News	
Uit de Verenigde Staten:	
New Scientist	
Internet:	
Webwereld.nl	
Worldnetdaily.com	

Abonnementen op Persfocus kosten € 43,- per jaar.
Losse nummers € 5,-.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

PRIESTERS GEEN TWEE KEER STRAFFEN

Vaticaan kritiseert pedofilieplan VS-bisschoppen

BRUSSEL — Wat de meeste kerkjuristen hadden voorspeld, is gebeurd. Het Vaticaan aanvaardt het bijzonder strenge anti-pedofilieplan van de Amerikaanse bisschoppen niet. Het is goed dat de bisschoppen seksuele misdaden van priesters streng veroordelen, maar een gemengde commissie moet enkele onverenigbaarheden met het kerkelijk recht bijsturen.

DS Van onze redacteur 19/10
Dominique Minten

DE Amerikaanse bisschoppen hadden op 14 juni, tijdens een speciale bisschoppenconferentie, een plan voorgesteld dat paal en perk moest stellen aan pedofilieschandalen die de Amerikaanse kerk sinds begin dit jaar teisteren. Het plan was verregaand in de zin dat een priester die zich eenmalig schuldig maakt aan seksueel misbruik, niet langer kerkelijke taken mag uitvoeren. Dat geldt voor feiten in de toekomst, maar ook voor feiten uit het verleden. Bovendien waren „geloofwaardige aanklachten” voldoende om over te gaan tot deze *removal from ministry*-maatregel. Sinds januari zijn al 300 priesters verwijderd. Onmiddellijk wezen kerkjuristen erop dat deze maatregelen niet alleen in strijd waren met het kerkelijk wetboek, maar ook met

enkele fundamentele mensenrechten.

„Removal from ministry — wat neerkomt op de verwijdering uit de gewijde bediening — bestaat als strafmaat niet in het kerkelijk wetboek”, zegt de Leuvense kerkjurist Rik Torfs. „Er bestaat zoiets als de priester terugsturen naar de lekenstaat, maar dat is een andere maatregel.”

„Erger nog is dat priesters die in het verleden gestraft werden, hun straf hadden ondergaan en nadien gerehabiliteerd waren, opnieuw in aanmerking kwamen voor wegzending. Iemand twee keer bestraffen voor hetzelfde feit kan niet: dat is een universeel rechtsbeginsel.”

In de brief van curiekardinaal Giovanni Re aan Wilton Gregory, de voorzitter van de Amerikaanse bisschoppenconferentie, zegt het Vaticaan dat de besluiten van de Amerikaanse bisschoppen tot verwarring kunnen leiden. „De docu-

menten zijn soms vaag en daarom moeilijk te interpreteren. Bovendien zijn sommige aspecten moeilijk te verzoenen met het universele recht in de kerk.”

In de brief wordt niet verwezen naar specifieke maatregelen van de Amerikaanse bisschoppen, maar alles wijst erop dat het gaat om bovengenoemde problemen. Re stelt daarom voor dat een gemengde commissie wordt opgericht van vier Vaticaanse experts en vier Amerikaanse bisschoppen. Die moet het Dallas-charter herzien. In een reactie zegt Gregory in te stemmen met de commissie.

Het Vaticaan weegt de besluiten van de Amerikaanse bisschoppen immers niet helemaal van tafel. Integendeel, in de brief betuigt het zijn steun voor de harde Amerikaanse veroordeling van de seksuele misdaden tegenover minderjarigen.

Middenweg

Volgens Torfs komt het erop aan dat de gemengde commissie een goede middenweg vindt tussen „harde aanpak” en „rechtsbescherming”. „Dat strenge optreden moet in de eerste plaats gelden voor de toekomst. Voor feiten uit het verleden moeten de bis-

schoppen hun verantwoordelijkheid nemen en erover waken dat 'schuldige' priesters op posten terecht komen waar ze geen kwaad meer kunnen doen. En er moeten sterke verontschuldigen komen.”

„Zeker voor feiten die verjaard zijn, moet op die manier gereageerd worden. Overigens is de verjaringstermijn die het kerkelijk recht voor zulke feiten voorziet, fors verlengd. Vroeger waren zulke feiten na vijf jaar verjaard. Die termijn is verlengd naar tien jaar, vanaf het moment dat het slachtoffer achtien is geworden.”

Slachtofferorganisaties reagerden al negatief op de uitspraak van het Vaticaan. Toch denkt Torfs dat de Amerikaanse gelovigen begrip hebben voor de Vaticaanse bezwaren. „De Verenigde Staten hebben een grote traditie op het vlak van de rechten van de verdediging. Zelfs O.J. Simpson werd er vrijgesproken.”

Overigens blijkt de Amerikaanse gelovige het geloof in zijn priesters niet massaal te verliezen. „De financiële steun aan de bisdommen neemt wel af, maar de gelovigen blijken nu in de eerste plaats hun eigen parochies te steunen.”

www.vatican.va

Rome verwerpt aanpak seksueel misbruik in VS

6+1 19-10

ROME/RTR-AFP - Het Vaticaan verwerpt het actieplan van de Amerikaanse bisschoppen tegen seksueel misbruik door priesters. De bisschoppen moeten in samenwerking met het Vaticaan met nieuwe voorstellen komen om deze priesters te kunnen straffen. Dat heeft de Heilige Stoel bepaald in een gisteren gepubliceerde brief.

Het besluit van Rome betekent een forse tegenslag voor de Amerikaanse bisschoppen, die het wangedrag van pedofiele priesters proberen aan te pakken. In reactie op een golf van sekschandalen in de Amerikaanse RK-Kerk besloten de 288 bisschoppen in juni in Dallas tot een 'zero-tolerancebeleid'. Dat hield in dat priesters tegen wie geloofwaardige beschuldigingen van seksueel misbruik zijn ingebracht, meteen uit hun functie zouden worden gezet.

Maar volgens het Vaticaan zijn de voorgestelde richtlijnen verwarrend, wettelijk gezien voor meer dan één uitleg vatbaar, vaag en onduidelijk. Sommige bepalingen zijn bovendien moeilijk in overeenstemming te brengen met het kerkelijk wetboek. De Amerikaanse bisschoppen zijn intussen akkoord gegaan met het voorstel van het Vaticaan een commissie in te stellen om de plannen te herzien, zei bisschop Wilton Gregory, voorzitter van de Amerikaanse bisschoppenconferentie.

Ondanks de kritiek op de voorstellen, prijst de Heilige Stoel de inspanningen van de bisschoppen om het seksueel misbruik aan te pakken.

Het Vaticaan is altijd bang geweest dat beschuldigde priesters mogelijk worden gestraft, voordat een overtreding is bewezen. De kerkelijke crisis rond seksueel misbruik in de Verenigde Staten heeft al tot het ontslag van ongeveer driehonderd priesters geleid.

Kerk weigert aan geschorste priester uitvaart

19-10

PORTLAND ■ Een Amerikaanse priester, die veertig jongens had misbruikt, heeft geen kerkelijke uitvaart gekregen. Maurice Grammond overleed vorige week in Portland op de leeftijd van 82 jaar, elf jaar na zijn schorsing.

Voordat hij de ziekte van Alzheimer kreeg, had hij in zijn testament de wens geuit dat er een uitvaartmis in de Ignatius van Loyolakerk in Portland, Oregon, zou komen en dat hij begraven zou worden op de begraafplaats Mount Calvary, waar een deel voor priesters is gereserveerd.

Zijn 73-jarige zuster kreeg van het aartsbisdom Portland te horen dat ze zelf de begrafenis maar moest regelen. Pastoor Peter Byrne van de Ignatiusparochie weigerde ook elke medewerking uit respect voor de gevoelens van slachtoffers van Grammond. Een functionaris van het aartsbisdom, priester Dennis O'Donovan, toonde zich tenslotte bereid in het mortuarium de rozenkrans te bidden en de zegen over het lichaam uit te spreken. Vervolgens werd de in ongenade gevallen priester gecremeerd. (ANP)

se bisschoppen vinden dat geestelijken die van misbruik worden beschuldigd, direct uit hun functie moeten worden gezet. Het Vaticaan vindt dat ook geestelijken recht hebben op een eerlijk proces, waarin iemand pas schuldig wordt

Trouw, 8 oktober 2002

Kritische katholieken willen druk VN op Vaticaan

ROME (ANP) - De VN moeten het Vaticaan onder druk zetten om zich te verantwoorden voor de manier waarop het met de sekschandalen in de RK-Kerk is omgegaan. Dat vindt een coalitie van kritische rooms-katholieke groeperingen en slachtoffers van seksueel misbruik door priesters. De Heilige Stoel heeft het probleem van seksueel misbruik door geestelijken moedwillig gebagatelliseerd, aldus de coalitie. Deze staat onder leiding van de Amerikaanse beweging Catholics for a Free Choice (Katholieken voor een Vrije Keuze). Ze overhandigt woensdag in Genève een rapport aan de VN-commissie voor de rechten van het kind. Daarin wijst ze op 5.000 gevallen van seksueel misbruik door geestelijken waarover de media sinds 1995 hebben bericht. „De enige conclusie die kan worden getrokken, is dat de Heilige Stoel tenminste bewust onwetend, zo niet schuldig nalatig is geweest met betrekking tot seksueel misbruik van kinderen door zijn vertegenwoordigers”, stelde de coalitie tijdens een bezoek aan Rome. Zij wil daar functionarissen van het Vaticaan te spreken krijgen. De organisaties eisen een openbare schuldbelijdenis van het Vaticaan.

Volgens bronnen in het Vaticaan komt de leiding van de Amerikaanse bisschoppenconferentie volgende week naar Rome, om de aanpak van het groeiende sekschandaal in de Amerikaanse RK-Kerk te bespreken. Het Vaticaan komt binnenkort met een officiële reactie op het 'zero-tolerance'-beleid waartoe de Amerikaanse bisschoppen in juni besloten. Dat houdt in dat priesters tegen wie geloofwaardige beschuldigingen zijn ingebracht, meteen uit hun functie worden gezet. Het Vaticaan zou het Amerikaanse actieplan willen afzwakken.

Rome wijst aanpak seksueel misbruik af

AP, Reuters
VATICANSTAD

19/10

Het Vaticaan heeft gisteren het plan afgewezen dat de Amerikaanse bisschoppenconferentie eerder dit jaar heeft opgesteld om seksueel misbruik door geestelijken te voorkomen. Rome wil dat de Amerikaanse bisschoppen in samenwerking met het Vaticaan met nieuwe voorstellen komen. De Amerikaanse bisschoppen hebben daarmee ingestemd.

De Amerikaanse voorstellen zijn volgens het Vaticaan op een aantal punten in strijd met het kerkrecht. De 288 Amerikaanse bisschoppen kwamen afgelopen juni in Dallas met een pakket maatregelen. Ze pleiten voor zero-tolerance en waren er ondermeer voor dat priesters die zich in het verleden herhaaldelijk schuldig hebben gemaakt aan seksueel misbruik van minderjarigen uit de kerk moeten worden gezet en dat de kerk in vrijwel alle gevallen van misbruik aangifte moet doen bij justitie.

In de Vaticaanse verklaring staat dat sommige van de voorstellen strijdig zijn met het kerkrecht. Er wordt niet gezegd welke onderdelen dit precies betreft. Het Vaticaan wil een gemengde commissie die bestaat uit vier bisschoppen uit de VS en vier vertegenwoordigers van het Vaticaan.

De formele erkenning van de Amerikaanse regels, de zogeheten *recognitio*, zal tot die tijd onthouden worden. De Amerikaanse bisschoppen besloten tot hun maatregelen onder sterke druk vanuit maatschappij en politiek om harde regels op te stellen tegen misbruik door geestelijken.

De afgelopen jaren waren enkele honderden Amerikaanse priesters betrokken geraakt bij schandalen. Dat kostte de kerk tientallen miljoenen dollars aan schadevergoedingen en schikkingen.

Het Vaticaan schrijft in een verklaring dat de door de Amerikaanse bisschoppen voorgestelde richtlijnen verwarrend, vaag en onduidelijk zijn en kerkrechtelijk gezien voor meerdere uitleg vatbaar.

Aartsbisschop van Australië vrijgesproken

19/10

SYDNEY, dinsdag De aartsbisschop van Australië, George Pell, is vrijgesproken van beschuldigingen van seksueel misbruik. Een onafhankelijk onderzoek, uitgevoerd door de voormalige rechter Alec Southwell, heeft uitgewezen dat de bewering dat Pell in 1961 een 12-jarige jongen zou hebben misbruikt ongegrond is.

De aartsbisschop heeft altijd volgehouden onschuldig te zijn aan ontucht. De aanklager heeft zich tevreden gesteld met de uitkomst van het onderzoek en zal afzien van verdere vervolging.

Pell had voor de duur van het onderzoek zijn ambt als aartsbisschop neergelegd. De aartsbisschop is sinds zijn benoeming in mei 2001

meer dan eens in opspraak gekomen. Op een conferentie in Canada zou hij hebben gezegd dat abortus een erge misdaad was dan seksueel misbruik van kinderen door priesters. Ook zou hij een gezin duizenden dollars hebben beloofd om de beschuldiging dat twee dochters uit het gezin jarenlang door een priester waren misbruikt in de doofpot te stoppen. Verder heeft de homogenieenschap zich tegen de aartsbisschop gekeerd omdat hij geweigerd zou hebben om homoseksuelen de communie te geven en homoseksualiteit een „groter gezondheidsrisico dan roken” zou hebben genoemd.

Slachtoffers kerk boos op Vaticaan

ST. LOUIS, 21 OKT. Slachtoffers van misbruikende priesters hebben dit weekeinde de Amerikaanse bisschoppen opgeroepen het Vaticaan te trotseren. Het Vaticaan verwierp vrijdag een plan van de Amerikaanse rooms-katholieke kerk om seksueel misbruik binnen de kerk tegen te gaan. De Amerikaan-

de feiten zijn beoort-

sevonden al-

leeld. (AP)

Nederland coulanter jegens pedofiele priester dan VS

Door een onzer redacteurs **NM**
 ROTTERDAM, 24 OKT. Kardinaal Simonis wijst de strenge maatregelen af die Amerikaanse bisschoppen willen treffen tegen pedoseksuele priesters. „De kardinaal staat achter het standpunt van het Vaticaan”, zegt zijn woordvoerder. „Hij wil zorgvuldigheid voor alle betrokkenen, zowel voor slachtoffers als voor mogelijke daders.”
 De Amerikaanse bisschoppenconferentie nam in juni een 'handvest voor de bescherming van kinderen en jongeren' aan. Volgens het handvest kan een gegronde verdenking van pedofilie voldoende zijn om een priester uit zijn ambt te zetten en over te dragen aan justitie. De Amerikaanse bisschoppen hebben een zogeheten

'recognitio' (officiële erkenning) voor het handvest gevraagd van het Vaticaan. Maar deze is nog niet gegeven.
 Het Vaticaan vindt het handvest namelijk „verwarrend, juridisch dubbelzinnig en onnauwkeurig”. Volgens de kerkleiding in Rome mag een priester alleen worden gestraft nadat hij veroordeeld is. Zolang er geen veroordeling is, wil het Vaticaan geen ontzetting uit het priesterambt. Bovendien vocht het Vaticaan niets voor een zero-tolerance beleid, zoals de Amerikaanse bisschoppen voorstaan. Daarbij zouden priesters al na één misstap uit het ambt dienen te worden gezet. Zo mogelijk moet hen een tweede kans geboden worden, aldus het Vaticaan.

Volgens de woordvoerder van Simonis wekt het voorstel van de Amerikaanse bisschoppen „de indruk dat een priester al veroordeeld wordt zonder dat er een proces aan voorafging”.
 De woordvoerder: „In Nederland wordt tot nu toe de nodige voorzichtigheid in acht genomen. Hier wordt alleen bij ernstige klachten, zoals verkrachting, een priester tijdelijk uit een parochie gehaald. Maar dat gebeurt niet als het bijvoorbeeld gaat om grensoverschrijdend gedrag zoals seksueel getinte opmerkingen.”
 Kardinaal Simonis is ook geen voorstander van een zero-tolerance beleid, aldus de woordvoerder. „Of iemand na een veroordeling nog werkzaam kan zijn als priester

hangt van de feiten af en van de adviezen van deskundigen. Bovendien kan iemand wellicht elders in de kerk worden ingezet waar geen kans op herhaling is.”
 De Nederlandse rooms-katholieke kerk kwam medio dit jaar in opspraak met haar beleid inzake seksueel misbruik door priesters. De kerk blijkt gevallen van seksueel misbruik stelselmatig geheim te hebben gehouden.
 Net als in de Verenigde Staten zijn in Nederland pedofiele affaires van geestelijken en gevallen van seksueel misbruik niet aan justitie gemeld. In de Verenigde Staten is die houding begin dit jaar veranderd, sinds de publiciteit over de zedenaffaires. Bisdommen sturen inmiddels informatie over

oude en nieuwe gevallen door naar justitie.
 In Nederland gebeurt dat tot nu toe niet, ook niet als het verkrachtingen betreft waarvoor een wettelijke aangifteplicht geldt. De bisschoppen staan op het standpunt dat aangifte gedaan dient te worden door het slachtoffer of diens wettelijke vertegenwoordigers.
 Net als bisdommen in de Verenigde Staten traden bisdommen in Nederland in het verleden ook niet altijd op tegen geestelijken van wie zij wisten dat ze ontspoord waren. Zo kregen priesters, die zich schuldig hadden gemaakt aan misbruik, elders parochiale functies.

• WWW.NRC.NL : misbruik

'Voorstel VS over pedofilie afgewezen'

Door onze correspondent

ROME, 19 OKT. Het Vaticaan heeft het voorstel van de Amerikaanse bisschoppenconferentie afgewezen, om priesters die verdacht worden van seksueel misbruik van minderjarigen direct uit hun ambt te ontheffen.

Het Vaticaan noemde het Amerikaanse 'handvest voor de bescherming van kinderen en jongeren', dat eind juni werd aangenomen door de Amerikaanse bisschoppenconferentie „verwarrend, juridisch dubbelzinnig en onnauwkeurig”. Het handvest vraagt om een uitzondering op het canoniek recht. Volgens het plan, waarvoor de Amerikaanse bisschoppen een zogeheten 'recognitio' (officiële erkenning) hadden gevraagd van het Vaticaan, kan alleen al een gegronde verdenking van pedofilie voldoende zijn om een priester uit zijn ambt te zetten en over te dragen aan de civiele justitie.

De Amerikaanse bisschoppen kwamen tot de harde maatregelen in reactie op het pedofilieschandaal dat de Amerikaanse katholieke kerk sinds januari bezighoudt. Toen kwam naar buiten dat het aartsbisdom Boston priesters aanstelde die elders waren beschuldigd van seksueel misbruik van kinderen. Uiteindelijk verspreidde het pedofilieschandaal zich over de hele VS en werden ongeveer driehonderd priesters op non-actief gezet.
 De Amerikaanse bisschoppen zijn onder druk van de geschokte Amerikaanse publieke opinie tot de opstelling gekomen. Alleen door elke schijn van immoraliteit te vermijden, verwacht de bisschoppenconferentie het geschonden vertrouwen in de kerk weer terug te winnen.

Ieren ontsteld over documentaire seksueel misbruik

Kerkredactie REF.D. 24/10

DUBLIN - Nieuwe beweringen over priesters die kinderen seksueel zouden hebben misbruikt, hebben inwoners van het strengkatholieke Ierland opnieuw tot ontsteltenis gebracht.

Bron is deze keer een vorige week uitgezonden televisiedocumentaire. Daarin werd de vinger gelegd bij het stelselmatige misbruik van kinderen door een aantal priesters in het bisdom Dublin. Volgens het programma wisten de bisschoppen, onder wie de huidige aartsbisschop van Dublin, kardinaal Desmond Connell, van het misbruik af. Toch lichten ze de politie of de ouders

De paus en vijf van zijn ministeriële departementen vinden echter dat de Amerikaanse bisschoppen te ver gaan. Gisteren benadrukten ze in een brief dat seksueel misbruik van kinderen bestraft moet worden, maar dat goedkeuring van het Amerikaanse plan nog niet gegeven kan worden. Het Vaticaan wil niet dat priesters enkel op basis van verdenking van pedofilie op non-actief worden gesteld. Ook geestelijken hebben recht op een eerlijk proces, waarin iemand pas schuldig wordt bevonden als de feiten zijn beoordeeld, aldus het Vaticaan.

De voorzitter van de Amerikaanse bisschoppenconferentie, bisschop Wilton Gregory, gaat er van uit dat het niet nodig zal zijn volledige nieuwe regels te maken en dat „een aanpassing” van het huidige voorstel voldoende is. „Wat we zouden willen”, aldus Gregory, „is dat ons handvest [...] op een of andere manier in overeenstemming wordt gebracht met de eisen van de Kerk”.

Volgens ingewijden ligt de kwestie voor Rome zeer gevoelig. Het Vaticaan realiseert zich terdege dat afzwakking van de zero-tolerance-tekst van de Amerikaanse bisschoppenconferentie de geloofwaardigheid van de katholieke kerk in de VS geen goed zal doen. De brief van het Vaticaan benadrukt daarom de 'volledige solidariteit' met de Amerikaanse bisschoppen.

daarover niet in, zelfs niet in gevallen waarin de overtreder uit het ambt was gezet. Verschillende keren, aldus het programma, werden de geestelijken overgeplaatst naar andere regio's. Een van hen werd zelfs overgeplaatst naar een ziekenhuis met een kinderafdeling.
 Eerder dit jaar onthulde de BBC dat kerkelijke autoriteiten op de hoogte waren van een aantal beschuldigingen tegen een van Ierland's meest notoire pedofiele priesters en desondanks niet tot actie overgingen.

Sommige Jehova's deugen niet

Zijn Jehova's Getuigen lastig? Ach, soms belt er eentje aan en vraagt of hij/zij even met je mag praten over de Blijde Boodschap. Welnu, als je zin hebt (zou kunnen, toch?) ga je er op in, en anders gooi je de deur netjes dicht voor hij of zij er de voet tussen heeft kunnen zetten. Geen probleem dus. Maar het schijnt dat ze niet altijd zo onschuldig zijn. Zo beschikt de organisatie van de Jeho-

'Vaticaan beschermt daders van misbruik'

BOSTON ■ Het Vaticaan beschermt de priesters die zich aan seksueel misbruik schuldig hebben gemaakt, ten koste van de slachtoffers. Die vrees wordt geuit door slachtoffers in een reactie op de recente brief van het Vaticaan. Daarin verwerpt kardinaal Re het actieplan van de Amerikaanse bisschoppen.

De slachtoffers hadden gehoopt dat door het actieplan van de bisschoppen de nadruk op preventie van seksueel misbruik zou komen te liggen. „Daarmee zouden de slachtoffers ook zijn geholpen”, zegt directeur David Clohessy van het netwerk van slachtoffers in het dagblad The Boston Globe, dat het sekschandaal in de Amerikaanse Rooms-Katholieke Kerk aan het licht heeft gebracht.

„Wat we nu zien is dat een kleine, invloedrijke groep van beschuldigde priesters zichzelf als de slachtoffers afschildert. Dat is een grote tragedie.” Clohessy had kritiek op het argument van het Vaticaan dat sommige bepalingen in het actieplan niet in overeenstemming zijn met het kerkelijk wetboek. „En dat terwijl de Codex tientallen jaren niet heeft kunnen verhinderen dat priesters zich aan minderjarigen vergrepen en de bisschoppen er niet toe heeft aangezet om pedofiele priesters van hun functie te ontheffen.”

(ANP)

De 'a's' Getuigen over een databank van enkele duizenden leden die beschuldigd zijn van of veroordeeld zijn voor kindermisbruik. Maar de bewuste lijst aan de politie overhandigen, dat doen ze dan vervolgens weer niet. Panorama sprak met diverse ontevreden ouders en legt de misstanden bloot. VFM 27/10
 Δ TERZAKE ZONDAG, CANVAS, 20.00-21.00

Spijbelende tienermeisjes alarmeren politie met verzonnen verkrachting

TERNAT - Twee tienermeisjes uit Ternat dienden vrijdag klacht in bij de politie. De vriendinnetjes vertelden hoe ze meegenomen waren door een groep jongens naar een braakliggend terrein in de gemeente, hoe één van hen verkracht was terwijl het andere meisje onder bedreiging van een mes had moeten toekijken. Het hele weekend was een politieteam in de weer, op zoek naar de verkrachters. Het 13-jarige meisje kon haar verkrachter duidelijk omschrijven: een man met veel piercings in het oor. Er werd een robotfoto gemaakt, en gespecialiseerde agenten namen een videoverhoor van de kinderen af. Uiteindelijk bekenden de meisjes dat ze vrijdag hadden gespijbelde en dat de vermeende verkrachting alleen maar een poging was om hun schoolverzuim te verklaren. De speurders kregen argwaan toen de verkrachte tiener haar verklaringen begon te veranderen. Hun verhaal kostte de politie meer dan honderd manuren. **674 25/9** DDP

Meisje (13) in Assen verzon ontvoering en verkrachting

ASSEN/ANP - Het 13-jarige meisje uit Assen, dat beweerde meerdere malen door een groepje jongeren vanuit haar woning te zijn meegenomen en te zijn aangeboden aan mannen voor drugs en geld, heeft haar verkrachtingverhaal verzonnen. Dat meldde het openbaar ministerie gisteren.
 Eind april deden het meisje en haar ouders aangifte bij de politie. Het kind zou al een jaar lang gebukt gaan onder de verkrachtingen die zij had ondergaan. De vader stapte uiteindelijk naar een landelijk dagblad, omdat de politie in zijn ogen niet veel vaart achter het onderzoek zette. Om meer druk op de ketel te krijgen vertelde de man dat zijn dochter nooit iets van haar ontvoeringen en verkrachtingen

thuis had verteld, maar wel daardoor een keer was weggelopen van huis. Uit angst voor haar belagers durfde het kind niet thuis te komen.
 Een landelijke expertisegroep bijzondere zedenzaken nam het dossier onder de loep. Een opsporingsteam voerde ondertussen een buurtonderzoek uit, tapte telefoons af en hoorde 25 getuigen. Het opsporingsonderzoek heeft niets opgeleverd dat wijst in de richting van een of meer verdachten.
 De expertisegroep kwam tevens tot de conclusie dat er sprake is van 'een niet geloofwaardige aangifte'.
 Het onderzoek is inmiddels beëindigd en er is hulp aan zowel het meisje als haar ouders geboden.

Meisje verzon verkrachting

NIJMEGEN, 2 NOV. Een veertienjarig meisje uit Nijmegen blijkt een groepsverkrachting door enkele mannen te hebben verzonnen. Dat heeft de Nijmeegse politie gisteren gezegd. De politie stelde na haar aangifte een uitgebreid rechercheonderzoek in. Tientallen getuigen werden ondervraagd. In september en oktober verhoorden rechercheurs het meisje nogmaals. Tijdens die verhoren bleek dat zij het hele verhaal had verzonnen. Het meisje krijgt een proces-verbaal wegens het doen van valse aangifte. (ANP)

Meisje: verkracht door groep

Door onze correspondent **NK**
 HOOGZAND, 4 OKT. Een dertienjarig meisje uit Hoogezand zegt woensdagmorgen in haar ouderlijk huis te zijn verkracht en mishandeld door acht jongens of mannen. Die hebben daarna brand gesticht in de woning. Het meisje is nog niet officieel gehoord, omdat ze te emotioneel zou zijn, aldus de politie. Wel is ze

medisch onderzocht in het ziekenhuis. De politie wil niet zeggen of er bewijsmateriaal is aangevonden dat haar verhaal ondersteunt.

De mannen zouden de woning woensdagmorgen zijn binnengedrongen toen het meisje, van Antilliaanse afkomst, alleen thuis was; haar ouders waren naar hun werk, haar twee broertjes naar school. De daders, van wie ze volgens de ouders enkelen kende, aldus de politie, zouden haar hebben verkracht en mishandeld en daarna de woning in brand hebben gestoken. Het meisje werd gevonden door een klasgenootje dat haar kwam ophalen om naar school te gaan. Ze lag toen gekneveld op de grond en is door haar vriendinnetje uit de brandende woning gered.

De politie kan niet bevestigen dat het om Turkse mannen gaat, zoals de ouders tegenover de politie hebben verklaard. De politie neemt de zaak „zeer serieus”. De ouders vertelden de politie dat hun dochter had gezegd dat ze van de Turkse jongens niet met Marokkaanse jongens mocht omgaan.

Meisje (13) zegt door acht jongens te zijn verkracht

GRONINGEN - Een 13-jarig meisje uit Hoogezand zegt in haar ouderlijk huis te zijn verkracht door acht jongens. Deze zouden haar ook hebben mishandeld, waarna ze de woning in brand

zouden hebben gestoken. De politie Groningen wil geen nadere mededelingen doen. De woning is uitgebrand. **VK 7-16**

Meisje (13) slachtoffer groepsverkrachting

Groepsverkrachting

VERVOLG VAN PAGINA 1

TEL 4/10 door Gerda Frankenhuis

HOOGEZAND, vrijdag

Een 13-jarige Antilliaanse meisje uit Hoogezand is het slachtoffer geworden van een groepsverkrachting. Het meisje zegt woensdagmorgen door acht Turkse jongens te zijn verkracht en mishandeld, zo bevestigt de politie.

De groep drong de ouderlijke woning aan de Ter Laanstraat binnen toen haar moeder niet

Turkse jongens laten scholiere in brandende woning achter

thuis was. Na de verkrachting bonden ze het slachtoffer vast en staken het huis in brand. Het meisje lieten ze in de brandende woning achter.

ter. Een vriendinnetje dat toevallig langskwam, zag de vlammenzee en redde het kind uit haar benarde positie. De woning is geheel uitgebrand.

De Groningse politie is een onderzoek naar de groepsverkrachting gestart. „Wij nemen de zaak zeer hoog op. We hebben het meisje gisteren gesproken, maar omdat ze onwel werd moest ze naar het ziekenhuis.

Zie verder pag. 6 kol. 4

We hebben direct de zedenrechercheurs gewaarschuwd die een buurtonderzoek zijn gestart. Ook de vriendinnen en ouders van het kind zijn gehoord. Het meisje heeft gisteravond een medisch onderzoek in het ziekenhuis gehad”, vertelt politiewoordvoerder Pieter Boomsma. Wat het resultaat van dit onderzoek is, wil de politie niet kwijt.

Woensdagmorgen belde een Turkse jongen aan en wilde naar binnen. Dit weigerde het meisje. Tien minuten later kwam de jongen met zeven anderen terug. Ze drongen het huis met geweld binnen en vergrepen zich in de woonkamer aan de 13-jarige. Ook werd het kind met een mes in haar been gestoken en probeerden de jongens haar verdovende middelen toe te dienen. Volgens het slachtoffer werd ze verkracht omdat ze van de Turken niet mocht omgaan met Marokkaanse jongens. Het meisje durfde woensdag niet naar school te gaan, omdat ze bang was voor de groep. De Turkse jongens zouden haar maandag al hebben bedreigd.

Het meisje heeft overigens nog geen officiële verklaring afgelegd, omdat ze daar wegens alle emoties nog niet toe in staat zou zijn. TEL 4-10

Verkrachting 13-jarige

(Van een verslaggever) HOOGEZAND - Een dertienjarig meisje uit Hoogezand zou woensdagochtend het slachtoffer geworden zijn van een groepsverkrachting. Het meisje zegt te zijn verkracht en mishandeld door acht Turkse jongeren. Het kind was alleen thuis, haar ouders waren naar hun werk. Het meisje is zo in de war dat de politie haar ook vanochtend nog niet heeft kunnen horen.

Volgens het verhaal dat ze tegen haar ouders heeft gedaan, stond een man voor de deur die naar binnen wilde. Toen zij zich daartegen verzette, kwamen er plotseling zeven andere jongeren die met geweld het huis in de Ter Laanstraat binnendrongen. Zij verkrachten het meisje in de woonkamer. Ook werd het meisje in haar been gestoken en de jongens zouden geprobeerd hebben haar verdovende middelen toe te dienen.

Volgens de moeder deden alle acht jongens aan de verkrachting mee. Na afloop stichtten zij brand in de woonkamer en lieten het slachtoffer gebonden achter. Een vriendinnetje dat rond half elf langskwam zag het meisje in

de rook op de grond zitten. Zij sloeg een ruit in en wist haar te bevrijden. Het huis brandde volledig uit. Brandweer en politie troffen het verwarde kind op straat aan. Toen zij haar verhaal aan hen deed, viel ze flauw. Ze is naar het ziekenhuis gebracht.

Het meisje, van Antilliaanse afkomst, had zich die dag afgemeld op school uit angst voor de jongens. Die zouden haar maandag al hebben bedreigd, omdat ze niet willen dat ze met Marokkaanse jongens omgaat. Het kind

is inmiddels weer bij haar ouders. Het gezin is elders in Hoogezand ondergebracht.

De recherche onderzoekt het voorval. Politiewoordvoerder Pieter Boomsma wil nog niets zeggen over de resultaten van het ziekenhuisonderzoek. Volgens Boomsma is er nog veel onduidelijk. „We hebben tot nu toe alleen met de ouders en een aantal vriendinnen van het meisje gesproken. Het staat voor ons ook nog niet vast dat de daders van Turkse afkomst zijn.”

Turks Hoogezand geschokt over beschuldigingen

Door onze correspondent

HOOGEZAND, 5 OKT. De Turkse gemeenschap in Hoogezand is geschokt door de beschuldiging van een 13-jarig meisje dat ze in haar ouderlijk huis verkracht zou zijn door een groep van acht Turkse jongeren. De daders staken het huis daarna in brand. Gistermorgen voerde burgemeester M. Salet van Hoogezand-Sappemeer overleg met vertegenwoordigers van de Turkse gemeenschap. Ze sprak haar begrip uit voor de onrust in de gemeenschap. E. Masik, ex-bestuurslid van de Turkse Culturele Vereniging, twijfelt aan het verhaal van het meisje. Hij vindt het „vernedereerd” dat de familie met beschuldigende vinger naar Turken wees. „Zij hebben de daders toch niet gezien? Het kunnen net zo goed Nederlanders zijn geweest.” De politie zei eerder dat er geen aanwijzingen zijn dat de daders Turks zijn. Van de 33.000 inwoners van Hoogezand is 2,9 procent Turks. Volgens de politie, de gemeente en de Turkse gemeenschap zijn er normaal gesproken geen spanningen tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Van onze verslaggevers

HOOGEZAND, TEL 5/10 zaterdag

„Waarom? Waarom hebben ze dit bij me gedaan?”, vraagt de Antilliaanse scholiere Tathnoeska Edwards zich af. Het 13-jarige meisje uit Hoogezand beweert in haar ouderlijk huis te zijn verkracht door acht jongens. Turkse jongens, zo meldde een woordvoerder van de politie donderdag. Maar Tathnoeska betwijfelt inmiddels sterk of de daders inderdaad Turken waren. Dit vertelt ze vandaag in een exclusief interview.

zegt Heerlien.

Woordvoerder Pieter Boomsma van de Groningse politie liet gisteravond weten de zaak zeer serieus te nemen. „Zedenrechercheurs hebben buurtonderzoek gedaan. Gezien de toestand van het meisje hebben wij haar nog niet kunnen verhoren. We hebben wel de ouders gesproken. Er is ook nog geen officiële aangifte. Het meisje wordt onderzocht in het ziekenhuis. Ik kan niet bevestigen dat het om Turkse daders gaat.” Een andere buurvrouw zou echter twee van de jongens hebben herkend, wordt in de straat verteld. Inmiddels zijn wel enkele vriendinnen van het meisje gehoord, om haar verklaring te kunnen verifiëren.

Meisje (13) slachtoffer van groepsverkrachting

HOOGEZAND Een 13-jarig meisje uit Hoogezand is woensdagmorgen het slachtoffer geworden van een groepsverkrachting. Het meisje verklaart te zijn verkracht en mishandeld door acht jongens van Turkse komaf, zo bevestigde de politie gisteren. De jongens drongen woensdagochtend vroeg met geweld haar ouderlijk huis binnen en verkrachten het meisje in de woonkamer. Ook stichtten zij brand. Volgens de moeder van het meisje deden alle acht jongens mee. Ook werd het meisje in haar been gestoken met een mes en probeerden de jongens haar verdovende middelen toe te dienen. De zedenrecherche onderzoekt het voorval. TEL 4/10 ANP

Tragedie rond meisje (13)

Door Peter Lagerweij AD, 3-10-2002

Een 13-jarig meisje in Hoogezand zegt op gewelddadige wijze te zijn verkracht door een groep jongens. Volgens het meisje drongen de Turkse jongens het huis binnen en werd zij verkracht en geslagen. Daarna werd het huis in brand gestoken. De politie heeft nog geen arrestaties verricht. Het slachtoffer werd rond negen uur 's morgens gevonden door een overbuurmeisje, dat haar kwam ophalen om samen naar school te gaan. Toen er niet werd open gedaan, liep het buurmeisje om de hoekwoning heen en zag door een raam dat haar vriendin vastgebonden op de grond zat. Zij sloeg het glas

Groepsverkrachting schokt Hoogezand

nog geen aanwijzingen te hebben voor betrokkenheid van Turkse jongeren. Burgemeester M. Salet van de gemeente Hoogezand-Sappemeer heeft gisteren overleg gevoerd met een vertegenwoordiger van de lokale Turkse gemeenschap. Zij wil in gesprek blijven met de Turkse gemeenschap. Zo hoopt Salet de emoties te temperen. In een persconferentie riep zij samen met de Turkse gemeenschap gisteravond de bevolking op de kalmte te bewaren. De gemeente en de Turkse gemeenschap betrouwen het dat de nationaliteit in de media is genoemd.

De Turkse gemeenschap voelt zich vernederd door de publiciteit. Daarin is er volgens haar te snel vanuit gegaan dat Turkse jongeren verantwoordelijk zouden zijn voor de groepsverkrachting. In de buurt waar het meisje woont betwijfelen mensen of de verkrachting heeft plaatsgehad. De politie zegt ook

HOOGEZAND/ANP - In het Groningse Hoogezand is grote beroering ontstaan na een mogelijke groepsverkrachting woensdag van een 13-jarig meisje. Daaraan zouden volgens het slachtoffer acht jongens hebben deelgenomen. Die zouden daarna het huis in brand hebben gestoken.

in om haar te bevrijden.

De buurvrouw van twee huizen verderop, mevrouw R. Heerlien, kwam net naar buiten lopen toen ze het glasgerinkel hoorde. „Ik ben naar binnen gestapt en toen ik zag dat er brand was ontstaan, heb ik meteen 112 gebeld”, zegt zij.

Het meisje, dat hevig ontdaan was, was volgens mevrouw Heerlien slechts gekleed in een T-shirt en een slijpe. Haar handen waren

gebonden. „Ze vertelde dat 's morgens vroeg een van de mannen aanbelde en naar binnen wilde. Ze verzette zich, maar er kwamen opeens nog meer jongens binnen en daar begin je als meisje alleen niets tegen. Enkele mannen droegen volgens haar een masker”, aldus de aangeslagen buurvrouw.

Het Antilliaanse slachtoffer was alleen thuis. Haar ouders waren aan het werk en haar twee broertjes naar school. Het meisje vertelde haar buurvrouw, dat ze in haar been was gestoken en ook nog een 'pilletje' moest slikken waardoor ze van de wereld raakte. „Het ging de daders er om dat ze niet meer met een groep Marokkaanse jongens mocht omgaan”, aldus mevrouw Heerlien.

Zij heeft haar buurmeisje gisteravond nog in het ziekenhuis opgezocht. „Ze was nog steeds heel angstig. Ze zei dat ze nooit meer hier naar de straat terug wil.” Voor het Antilliaanse gezin, dat bij andere burendak heeft gekregen, wordt in verband met de brand andere huisvesting gezocht. „Alleen de muren en het dak en de deur staan nog overeind”,

AFGELOPEN donderdag werd ons land opgeschrikt door een bizar, haast onwerkelijk politiebericht: 'Meisje (13) uit Hoogezand slachtoffer van groepsverkrachting'. Acht jongens van Turkse komaf zouden afgelopen woensdagochtend met geweld het ouderlijk huis van het meisje zijn binnendrongen, haar hebben vastgebonden en mishandeld en om beurten hebben verkracht in de woonkamer. De daders zouden het meisje in haar kuit hebben gesneden met een mes, haar hebben gedwongen om verdovende middelen in te nemen en het huis in de brand hebben gestoken, waarna ze vastgebonden zou zijn achtergelaten in de vlammenzee. Het meisje werd ternauwernood bevrijd door een vriendin. Ze zou eerder zijn bedreigd door een groep jongens, maar dat het om

Turken gaat, durft ze niet met zekerheid te zeggen. De Telegraaf zocht het meisje op.

Zie pagina 5

„De dag ervoor ben ik lastiggevalven door een groep jongens”

door JOHAN VAN DEN DONGEN

TELS 5/10 HOOGEZAND, zaterdag

Terwijl cameraploegen en krantenverslaggevers de rijtjeshuizen in de Ter Laanstraat afstruinen op zoek naar het verhaal achter de groepsverkrachting van een dertienjarig meisje, zit het slachtoffer zelf elders in haar woonplaats volslagen kapot achter een glaasje cola. „Waarom? Waarom hebben ze dit bij me gedaan?” vraagt de Antilliaanse scholiere zich af.

Het gezicht van Tathnoeska Edwards staat strak van de spanning en vermoeidheid. In het uitgestorven Chinees restaurant waar ze ons haar verhaal vertelt, vecht ze tegen de tranen. Lang houdt ze zich sterk. „Ik kan niet meer slapen. Elke keer als ik mijn ogen dichtdoe, zie ik alles weer voor me.”

Even tevoren is ze, begeleid door haar oom Mou, op krukken het etablissement binnengestrompeld. Haar ene voet kan ze niet op de grond zetten. „Brandblaren”, zegt ze. Ze haalt haar broekspijp omhoog en laat een snee zien. „Ze hebben me gesneden. Om me stil te krijgen.”

Tathnoeska ging afgelopen woensdag niet naar school, uit angst voor een groepje jongens die haar een dag eerder zou hebben bedreigd. Haar moeder meldde haar ziek. „Ik durfde niet meer naar school. Toen ik de dag tevoren van school naar huis fietste, werd ik opgewacht door een groepje jongens. Ze stonden onder een brug en zetten me klem, zodat ik geen kant op kon. Ze zeiden dat mijn Marokkaanse buurman hen had gestuurd. Ze waarschuwden mij dat ik niet langer mocht omgaan met mijn Marokkaanse ex-vriend Said en ik mocht me ook niet meer met de burens bemoeien. Ik kende die jongens niet. Ik kreeg een klap en mocht daarna verder fietsen. Eén van hen riep me na dat ze hun oudere broers achter me aan zouden sturen.”

Schuurdeur

„Toen ik de volgende dag was ziek gemeld en mijn ouders naar hun werk waren, hoorde ik de bel. Het was Gregory, een jongen uit Groningen die ik wel ken en die zegt dat hij Turks is. Hij vroeg of ik alleen thuis was. Toen ik ja zei, ging hij in de opening van de schuurdeur staan. Ik zei: Ga alsjeblieft weg, want ik ben alleen. Hij ging. Ik ben terug naar binnen gegaan, was moe en ben in slaap gevallen in de woonkamer. Even later werd ik wakker van de dichtslaande schuurdeur en gestommel in de keuken. Ik dacht dat het mijn neefje was.”

„Opeens werd ik vastgepakt. Om me heen stonden acht jongens met bivakmutsen op en handschoenen aan. Ze hadden dure merkkleding aan. Twee van hen droegen een rode overall. Ik kreeg klappen in mijn gezicht en werd uitgescholden omdat ik geen seks met hen wilde. Ze zouden mijn vader doodmaken, mijn moeder doodmaken, mijn ex-vriend doodmaken. Ze spraken niet eens goed Nederlands. Ze begonnen te stotteren.”

Dat het om Turken zou gaan, zoals de politie donderdag bevestigde, durft Tathnoeska niet te beweren. „Ik weet dat eigenlijk niet. Het was een raar taaltje. Het konden net zo goed Marokkanen of anderen zijn. Ik kan die talen niet uit elkaar houden.”

Inmiddels is de Turkse gemeenschap diep gegriefd over

de bevestiging van de politie dat het zou gaan om Turkse jongens. Volgens deze gemeenschap is er geen enkel bewijs. De politie maakte gisteren pas op de plaats en bevestigde dat er geen enkele grond is om aan te nemen dat het om Turken zou gaan. „Het wachten is op het verhoor van het meisje. Daarna weten we meer”, aldus de politie gisteren.

Intussen gaan de gedachten van Tathnoeska terug naar de woensdagochtend. „Ze bonden mijn handen samen en gingen naar boven en naar de keuken. Wat ze daar moesten, weet ik niet. Ze zijn lang boven geweest. Op een gegeven moment

hoorden ze aan het getik op het laminaat dat ik aan het kruipe was. Ze kwamen terug en bonden mijn voeten vast. Om me stil te houden, hielden ze een mes tegen mijn kuit en later plakten ze tape op mijn mond. Dat gebeurde nadat ze me hadden gedwongen een pilletje te slikken. Met een schaar werd mijn broek gescheurd. Ze dwongen me tot seks. Alle acht hebben ze me verkracht. Ik weet nog dat ze uiteindelijk mijn Nike-broek in de fik zetten en in de gang gooiden. Daarna raakte ik buiten bewustzijn.”

Terwijl het huis van binnen compleet uitbrandde – het interieur en de muren van de benedenverdieping zijn totaal verkoold – ontkwam het meisje ternauwernood aan de vuurzee. „Ik werd op een gegeven moment wakker van het gekrijs van mijn vriendin en buurmeisje Renate. Ze ramde op de schuurdeur, maar die hadden ze op slot gedaan. Ze is omgelopen naar de tuindeur

aan de andere kant van het huis, die nog openstond na de vlucht van die jongens. Ze hielp mij uit het huis. Als ik niet wakker was geworden, had ik het waarschijnlijk niet overleefd.”

Tathnoeska vindt het vreemd dat ze wakker werd met een slipje en een topje

aan en dat het touw en het tape waren verdwenen. „Waarschijnlijk hebben ze mij een beetje aangekleed om sporen te wissen. De stereo met mijn nieuwe cd stond ook nog hard aan, waarschijnlijk om de herrie te verbloemen.”

Totaal in paniek rende het meisje naar haar oom Mou, twee huizen verderop. „Ik lag nog te slapen en hoorde een geram op de deur alsof er een vrachtwagen tegenaan knalde”, zegt de reusachtige Antilliaanse man, die een soort va-

dérfiguur is voor Tathnoeska. „Ik schrok verschrikkelijk toen ik haar zag. Haar gezicht was gezwollen. Ze had alleen een slipje en een topje aan en bloedde aan haar been. Ze rende in mijn armen en riep: Mou, oh Mou, ze hebben ons huis in de brand gestoken.

Ik vroeg: Wie? Ze zei: Weet ik niet. Ze zijn al weg aan de achterkant van het huis. En Mou, ze hebben overal aangezet bij me. Ik heb meteen mijn vest uitgedaan en haar erin gewikkeld.”

Plassen

Oom Mou zegt geen enkele reden te hebben te veronderstellen dat het meisje het verhaal verzonden heeft, zoals gisteren in de buurt al snel werd aangenomen. „Ik ken Tathnoeska al vanaf de geboorte. Ze liegt niet over dit soort dingen. Hoe kan zij zelf het huis in brand hebben gestoken? Bovendien heb ik gezien hoe ze eraantoe was en is. Dat zegt mij genoeg. Ze kan niet eens meer plassen.”

Volgens de regiopolitie Groningen is nog steeds niet precies bekend hoe de zaak in elkaar steekt.

„Wij hebben het meisje zelf nog niet kunnen horen, omdat ze daartoe emotioneel niet in staat is. Uiterlijk zaterdag (vandaag, red.) hopen we haar te kunnen horen zodat we dan meer weten over wat er precies is gebeurd”, aldus een woordvoerder gisteren. Volgens de politie staat wel vast dat er brand is gesticht in het huis en er ook geweld tegen haar is gepleegd. De vervangend huisarts van Tathnoeska gaf het meisje gisteren kalmeringstabletten.

Volgens zowel Mou en een buurvrouw als twee scannerluisteraars duurde het drie kwartier voor de brandweer arriveerde. Opmerkelijk is dat

in het eerste officiële persbericht van de hulpverleners na de brand werd gerept van een leegstaande woning.

Mou: „Ik heb 1-1-2 gebeld. Terwijl het huis in brand stond, begonnen ze allerlei stomme vragen te stellen en zeiden dat ik zelf de brandweer moest bellen. Ik was ten einde raad en heb opgehangen. Uiteindelijk kwam er een motoragent langs, die de brandweer waarschuwde.”

Tathnoeska werd met een ambulance naar het ziekenhuis vervoerd, waar ze werd behandeld en onderzocht op dadersporen. Inmiddels zit ze samen met haar ouders op een onderduikadres. Hoe haar leven verder moet, weet ze niet. „Ik durf niet meer terug naar huis. Ik durf ook niet meer alleen over straat.”

Al met al lijkt het drama alles te maken te hebben met een gecompliceerde straatveete tussen de Antilliaanse familie en een Marokkaans gezin. „Het broeit al een tijdje in deze straat”, zegt oom Mou. „Er is regelmatig ruzie ontstaan. Tathnoeska maakte de vriendin van onze Marokkaanse buurman laatst uit voor rotte vis. De ruzies worden uitgesproken, maar laaien ook weer op.”

Verkracht meisje weet niet wie haar belagers waren

Van onze verslaggeefster GRONINGEN

vk 7/10

Het 13-jarige meisje uit Hoogezand dat naar eigen zeggen woensdag is mishandeld en verkracht door acht jongens, heeft geen idee wie haar belagers waren. Dat is gebleken uit het eerste gesprek dat politiefunctionarissen uit Groningen zaterdag met haar hebben gehad.

Familie van het meisje verklaarde eerder dat de daders Turken waren. Deze opmerking heeft in de Turkse gemeenschap van Hoogezand veel onrust veroorzaakt. Burgemeester Salet riep vrijdagavond op de kalmte te bewaren.

De politie is verbaasd dat het slachtoffer zaterdag met een inter-

view in *De Telegraaf* stond. Het meisje was na de gebeurtenissen van woensdag, waarbij ook haar huis uitbrandde, niet in staat de politie te woord te staan.

Daarom vond het eerste verhoor pas zaterdag plaats. 'De ouders en een oom zitten erachter', aldus politiewoordvoerder Boomsma over het interview.

Sinds het bekend worden van het drama wil Boomsma niet zeggen wat er waar is van het verhaal van het meisje.

Zij is voor onderzoek naar het ziekenhuis geweest, maar of daar is komen vast te staan dat ze inderdaad verkracht is, wil Boomsma niet zeggen.

Verkrachting onduidelijk

PAR 7/10

HOOGEZAND - Het dertienjarige meisje uit Hoogezand weet niet wie haar heeft verkracht. Dat bleek zaterdag uit het eerste verhoor, zo maakte de politie bekend.

Wel bleef ze bij haar eerdere verklaring over wat er zou zijn gebeurd. Het meisje vertelde de politie vorige week woensdag dat ze door een groep van acht onbekenden is verkracht. Daarna zouden de daders haar ouderlijk huis in brand hebben gestoken.

Volgens acht jongens met bivakmutsen haar moeder zou het gaan om Turkse mannen. In een interview zaterdag met *De Telegraaf* beweerde het slachtofferje anders. Ze vertelde de journalist dat de daders 'slecht Nederlands' spraken. „Het konden net zo goed Marokkanen of anderen

• Vechtend tegen haar tranen zoekt Tathnoeska troost bij haar moeder. „Ik kan niet meer slapen. Elke keer als ik mijn ogen dichtdoe, zie ik alles voor me.” Volgens de politie is nog niet duidelijk wat er gebeurd is. Duidelijk is wel dat er in de woning brand is gesticht en er geweld is gepleegd tegen het meisje. TELS 5-10

FOTO: JAN STAPPENBELD

Onrust en vragen na groepsverkrachting

Van onze verslaggever
HOOGEZAND

VK 5/10

De politie van Hoogezand heeft nog geen spoor van de jongens die zich schuldig zouden hebben gemaakt aan de groepsverkrachting van een 13-jarig meisje. Het slachtoffer is opgenomen in het ziekenhuis en kan nog niet worden verhoord.

Het meisje werd woensdag in haar ouderlijke woning aangevallen. Ze was alleen thuis toen de jongens met geweld binnendrongen. Ze zouden geprobeerd hebben haar verdovende middelen toe te dienen. Bij de worsteling zou het meisje in haar been zijn gestoken.

Na de verkrachting bonden de jongens het meisje vast en staken het huis in brand. Ze werd bevrijd door een vriendinnetje dat toevallig langs kwam. Het huis is hele-

maal uitgebrand. Het meisje is per ambulance afgevoerd.

De verkrachting zou volgens het meisje het werk zijn geweest van acht Turkse jongens, zo heeft haar familie naar buiten gebracht. De familie is zelf van Antilliaanse afkomst. De Turkse jongens zouden het meisje hebben willen straffen, omdat ze omging met Marokkaanse jongens.

De beschuldiging heeft tot onrust geleid binnen de 1500 zielen tellende Turkse gemeenschap van Hoogezand. Vertegenwoordigers van de Turkse gemeenschap hebben vrijdag een gesprek gehad met burgemeester Mirjam Salet. Salet voorziet geen problemen.

De politie neemt de zaak hoog op, maar gaat er voorsnog niet van uit dat de daders per se van Turkse afkomst moeten zijn geweest. Volgens politiewoordvoerder Pieter Boomsma is daar behalve de uitlatingen van de familie

geen enkele aanwijzing voor. 'Wat ons betreft kan het iedereen zijn geweest.' Er doen ook verhalen de ronde dat de jongens gemaskerd waren.

Het slachtoffer woonde in een rijtjeswoning aan de rand van

'Wat ons betreft kan het iedereen zijn geweest'

Hoogezand. De ramen van het huis zijn geblakerd en dichtgetimmerd met houten platen. De buren zeggen weinig of niets gezien te hebben. De meeste buren waren niet thuis toen het voorval plaatsvond. Een buurvrouw heeft alleen gezien hoe het meisje werd afgevoerd. 'Ze leek wel dood.'

In de straat wonen meerdere nationaliteiten door elkaar. Maar van spanningen tussen Marokkanen en Turken is geen sprake, zeggen verschillende groepjes jongeren.

'Dit kan nooit het werk zijn geweest van Turkse jongens uit Hoogezand', zegt een Turkse tiener. 'Zo zijn wij hier niet.'

Een van de buurjongens zegt van de vader van het slachtoffer te hebben gehoord dat er niet alleen Turkse jongens bij betrokken waren.

In de straat doen verhalen de ronde over een (Nederlands/Iraaks) ex-vriendje uit de stad Groningen, 17 kilometer verderop, die kwaad zou zijn geworden toen het slachtoffer verkering kreeg met een Marokkaanse jongen uit de buurt.

Het ex-vriendje zou het meisje hebben geslagen en bedreigd. Ze zou daarom ook niet naar school

hebben gedurfd. Het meisje zat op een afdeling voor speciaal voortgezet onderwijs van het Aletta Jacobscollege. Van bedreigingen was op school niets bekend, zegt schooldirectrice Gaby Poel. 'De moeder van het meisje heeft haar woensdag ziek gemeld.'

Er gaan geruchten dat ze vaak spijbelde. Poel ontkent dat. 'Ze was een gewone leerling, zoals alle andere.'

De school heeft een arts en een psycholoog bij de hand gehouden om klasgenoten van het meisje op te vangen. 'We hebben maar een kleine school van 160 leerlingen, dus iedereen kent iedereen hier.' Maar dat is niet nodig gebleken, zegt Poel. 'De kinderen reageren heel rustig en nuchter.'

De politie kent de verhalen die in de buurt worden rondverteld, aldus woordvoerder Boomsma. 'Die zijn we nu aan het onderzoeken.'

Ouders Tathnoeska willen snel weg uit Hoogezand

Slachtoffertje van groepsverkrachting ondergedoken

door Johan van den Dongen

HOOGEZAND, maandag

Het 13-jarige Antilliaanse meisje Tathnoeska Edwards en haar ouders willen zo snel mogelijk verhuizen uit Hoogezand. De familie voelt zich te bedreigd om in de Drentse plaats te blijven, sinds de groepsverkrachting waarvan Tathnoeska woensdag het slachtoffer zou zijn geworden.

Tathnoeska verklaarde afgelopen week te zijn mishandeld, vastgebonden, gesneden, verdoofd en verkracht door acht mannen die het ouderlijk huis waren binnengedrongen. Ook

zouden zij er verantwoordelijk voor zijn dat het huis uitbrandde.

Afgelopen weekeinde werd Tathnoeska uitgebreid en voor de eerste keer gehoord door de politie. Net als zaterdag in deze krant gaf ze aan dat ze niet weet wie de verkrachters en brandstichters in haar ouderlijk huis zijn geweest.

'Wel blijft zij bij haar verklaring over hetgeen in de woning is gebeurd', aldus een politiewoordvoerder, die beklemtoont dat de eerdere bewering dat het om Turkse daders zou gaan niet is gedaan door de politie, maar door de familie. De politie zegt de zaak serieus te nemen en verder te onderzoeken.

Maar een oom van Tathnoeska zet daar zijn vraagtekens bij. 'Wij hebben hier in de straat wel veel pers, maar geen politie aan de deur gehad met de vraag of we iets hebben gezien', aldus oom Mou, die twee huizen verderop woont in de Ter Laanstraat, waar overigens niet iedereen het verhaal van het meisje gelooft. De familie wil daarom een advocaat inschakelen.

Oom Mou: 'Je blijft maar horen dat ze het verhaal heeft verzonnen. Het loopt de spuigaten uit. Het gaat hier wel om een verkracht meisje.'

Klacht Turken tegen Telegraaf

GRONINGEN, 27 NOV. De Turkse gemeenschap in het Groningse Hoogezand en het anti-discriminatiebureau Friesland hebben bij de Raad voor de Journalistiek een klacht ingediend tegen dagblad De Telegraaf. De klagers willen dat

Afgelopen vrijdagochtend werd het meisje nog per ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Volgens de familie kampt ze met bloedingen en met een lage bloeddruk. Later werd ze ook weer teruggebracht met de ziekenauto.

De familie Edwards is nu elders in Hoogezand ondergedoken, maar wil zo snel mogelijk weg uit de plaats. Oom Mou: 'Door die brand hebben ze niets meer: geen geld, geen kleren. En hun werk loopt ook in de soep. Vader Jimmy is dakdekker, moeder Mary werkt in de kinderopvang. Niemand komt helpen. Ook de burgemeester niet. Die gaf vrijdag liever een persconferentie voor de Turkse gemeenschap dan dat ze hier was om de familie een hart onder de riem te steken. Ik begin me ook behoorlijk bedreigd te voelen. We worden gewoon in de put gegooid. Maar wij zijn ook mensen. Wij hebben ook de Nederlandse nationaliteit.'

tober in haar woning zijn verkracht door een achttal mannen. Ze verklaart zelf niet te weten wie haar belagers zijn geweest. Haar moeder had het over Turkse mannen of jongens, wat tot beroering leidde. Daarvan is volgens de politie echter niets gebleken. Uit het sporenonderzoek is gebleken dat van brandstichting in de woonkamer van het huis sprake is. De politie stelt een verder onderzoek in naar de oorzaak.

Politie sluit verkrachting van Antilliaans meisje (13) uit

VK 12/10

Van onze verslaggever
AMSTERDAM

Het 13-jarige Antilliaanse meisje uit Hoogezand-Sappemeer dat beweerde het slachtoffer te zijn van een groepsverkrachting, is niet verkracht. Dit heeft de politie in Groningen vrijdag bekendgemaakt. De politie zet het onderzoek naar de brandstichting in haar woning voort. De politie concludeert dat van verkrachting geen sprake is op

te hebben, gekneveld in de woning van haar ouders hebben achtergelaten. Ze trok later echter haar verklaring weer in. (ANP)

Hoogezands meisje weet niet wie haar verkrachtte

G+E 7/10

HOOGEZAND/ANP - Het 13-jarige meisje uit Hoogezand weet niet wie haar heeft verkracht. Dat bleek zaterdag uit het eerste verhoor, zo maakte de politie bekend.

Wel bleef ze bij haar eerdere verklaring over wat er zou zijn gebeurd. Het meisje vertelde de politie vorige week woensdag dat ze door een groep van acht onbekenden is verkracht. Daarna zouden de daders haar ouderlijk huis in brand hebben gestoken.

Volgens haar moeder zou het gaan om Turkse mannen. In een interview zaterdag met De Telegraaf beweerde het slachtoffer anders. Ze vertelde de journalist dat de daders 'slecht Nederlands' spraken. 'Het konden net zo goed Marokkanen of anderen zijn. Ik kan die talen niet uit elkaar houden.'

Opmerkelijk is dat ze een interview heeft gegeven, terwijl de politie haar nog niet had gesproken. Ze zou vrijdag emotioneel nog niet in staat zijn geweest om te worden gehoord.

De politie laat in het midden hoe ze over het interview denkt. In het dagblad zegt het meisje dat acht jongens met bivakmutsen haar ouderlijk huis binnendrongen. Ze sloegen haar, bonden haar vast en verkrachtten haar. Ze verloor het bewustzijn. Volgens het meisje staken de daders ook het huis in brand. Ze werd gered door haar buurmeisje.

Het slachtoffertje zou al vaker zijn bedreigd. Woensdag durfde ze niet naar school en meldde ze zich ziek. Later die ochtend werd ze naar eigen zeggen verkracht.

Het nieuws zorgde voor opschudding. De Turkse gemeenschap reageerde ontdaan op de beschuldigingen. Buurbewoners weten niet wat ze moeten geloven. Sommigen sluiten niet uit dat het meisje het verhaal heeft verzonnen.

De politie zet het onderzoek voort en neemt de zaak serieus. Ze wil het meisje opnieuw horen.

Geen bewijs verkrachting

Door onze correspondent
HOOGEZAND, 12 OKT. Volgens de Groningse politie zijn er geen aanwijzingen dat een 13-jarig Antilliaans meisje uit Hoogezand op 2 oktober het slachtoffer is geweest van een groepsverkrachting. Uit zowel het medisch-, technisch sporenonderzoek hiernaar is niets gebleken dat wijst op een verkrachting. Dit heeft de regiopolitie Groningen gisteravond bekendgemaakt. Het meisje deed aangifte van verkrachting en mis-

handeling door een groep van acht Turkse mannen. Die zouden haar ouderlijk huis zijn binnengedrongen op het moment dat haar ouders naar hun werk waren. Na de groepsverkrachting zouden zij de woning in brand hebben gestoken. Een vriendinnetje dat het meisje kwam ophalen om naar school te gaan, sloeg alarm en redde haar klasgenootje uit het brandende huis. De Turkse gemeenschap was opgelucht over de politieverklaring.

Turks forum: onderzoek naar nepverkrachting

Er moet een onderzoek komen naar eventuele strafbare felten rond de gefingeerde groepsverkrachting in Hoogezand.

Daarbij moet de aandacht niet alleen uitgaan naar het 13-jarige 'slachtoffer' en haar gezin, maar vooral ook naar de media. Dat vindt het Turks Forum, een belangbehartigingsorganisatie voor de Turkse gemeenschap in Neder-

land. Het forum zal hiertoe binnenkort een verzoek indienen bij premier Balkenende en de ministers Remkes (Binnenlandse Zaken) en Donner (Justitie).

Het Turks Forum is boos op de media, omdat die Turkse jongens 'op een zieke manier' als misdadigers zouden hebben afgeschilderd. Hiermee zouden de media de burgers van Turkse afkomst hebben gestigmatiseerd en getraumatiseerd.

seerd. Volgens het forum voelt de Turkse bevolking zich nu in haar eer gekrenkt.

Ook de politie gaat niet vrijuit, zegt G. Genc namens het Turks Forum. 'De politie heeft, nog voordat er iets van onderzoek had plaatsgevonden, gemeld dat de daders Turken zouden zijn. De volgende dag stelde een grote landelijke krant het zo voor alsof het allemaal waar was', aldus Genc. (ANP)

Meisje Hoogezand verzon verkrachting

646 12 110

Turkse gemeenschap reageert opgelucht op uitkomsten politieonderzoek

actie 'onzettend kwaad' te zijn. "Dit is een schande voor alle echte slachtoffers van seksueel misbruik. Door dit soort verhalen lopen die het risico niet serieus meer te worden genomen, niet door de politie en niet door de samenleving," aldus mevrouw Worrell, die zelf moeder is van een meisje dat slachtoffer was van seksueel misbruik. G. Poell, directrice van de school waar het meisje onderwijs volgt, noemt de kwestie 'erg tragisch voor het slachtoffer en haar familie'.

De Turken reageerden eveneens opgelucht. Een woordvoerder van de Turkse Culturele Vereniging in Hoogezand-Sappemeer zegt nog niet te weten of er een aanklacht tegen de familie en het meisje wordt ingediend. De vereniging uitte kritiek op de berichtgeving over de groepsverkrachting in de Nederlandse pers: "Wij zijn door de pers geëxecuteerd zonder berechtiging". Ina Worrell, voorzitter van de in Hoogezand gevestigde landelijke Stichting Vuisst tegen Seksueel Misbruik zei gisteren in een re-

verklaring dat haar belagers daar verantwoordelijk voor zijn geweest. Het meisje is na verhoor naar huis gebracht. Aan de ouders is nazorg aangeboden. De burgemeester van Hoogezand-Sappemeer, M. Salet, heeft vertegenwoordigers van het buurtcomité uit de wijk van het meisje op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het onderzoek. Volgens de burgemeester was er sprake van grote opluchting. Hij informeerde ook de Turkse gemeenschap in Hoogezand.

De moeder van het meisje had op 2 oktober tegen de politie gezegd dat het om mannen van Turkse afkomst ging, wat tot grote onrust in de gemeente leidde. In een vraaggesprek in De Telegraaf zei het meisje echter dat de daders 'slecht Nederlands spraken'. Het konden niet zo goed Marokkanen of anderen zijn. Ik kan die talen niet uit elkaar houden." Ondanks de gisteravond bekendgemaakte uitkomsten van het onderzoek blijft het meisje

verklaard dat haar belagers daar verantwoordelijk voor zijn geweest. Het meisje is na verhoor naar huis gebracht. Aan de ouders is nazorg aangeboden. De burgemeester van Hoogezand-Sappemeer, M. Salet, heeft vertegenwoordigers van het buurtcomité uit de wijk van het meisje op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het onderzoek. Volgens de burgemeester was er sprake van grote opluchting. Hij informeerde ook de Turkse gemeenschap in Hoogezand.

De moeder van het meisje had op 2 oktober tegen de politie gezegd dat het om mannen van Turkse afkomst ging, wat tot grote onrust in de gemeente leidde. In een vraaggesprek in De Telegraaf zei het meisje echter dat de daders 'slecht Nederlands spraken'. Het konden niet zo goed Marokkanen of anderen zijn. Ik kan die talen niet uit elkaar houden." Ondanks de gisteravond bekendgemaakte uitkomsten van het onderzoek blijft het meisje

door Johan van den Dongen HOOGEZAND, zaterdag Het 13-jarige meisje Tathnoeska Edwards uit Hoogezand dat vorige week vertelde door acht mannen te zijn verkracht in haar ouderlijk huis, heeft het verhaal verzonnen. De politie in Groningen zegt geen enkele aanwijzing te hebben dat het meisje het slachtoffer is van een dergelijk drama.

De resultaten van zowel het buurtonderzoek en het technisch onderzoek als het medisch onderzoek hebben niets opgeleverd over de mogelijke verdachten van de verkrachting. Ook uit het medisch onderzoek van het slachtoffer en het sporenonderzoek in het laboratorium blijkt niet dat er sprake is geweest van verkrachting, zoals door haar werd verteld.

De politie zet het onderzoek naar de brandstichting in de woning aan de Ter Laanstraat in Hoogezand voort. Ondanks de resultaten van het onderzoek blijft het meisje bij haar verklaring.

De vmbo-scholiere verklaarde dat ze anderhalve week geleden, op woensdagochtend, in haar ouderlijk huis door acht gemaskerde mannen werd overmeesterd, vastgebonden, gesneden met een mes, verdoofd met pillen en verkracht. De moeder van het meisje beweerde aanvankelijk dat het om Turkse mannen ging, maar het meisje zelf vertelde in een interview met deze krant daar niet zeker van te zijn.

"Ik kan die talen niet uit elkaar houden", zei ze destijds. De politie verklaarde gisteren dat er vanaf het begin van is uitgegaan dat het meisje de waarheid sprak. In de loop van de week hoorde de politie meerdere getuigen uit de straat, maar niemand had iets verdachts rond de woning gezien. Ook andere verklaringen van het meisje werden door geen enkele getuige bevestigd.

De vader van het meisje, dakdekker Jimmy Edwards, reageerde gisteravond door de telefoon kortaf met: "Ik zeg niks!" De oom van Tathnoeska, die twee huizen verderop woont in de Ter Laanstraat en het meisje op de bewuste woensdagochtend opving, zegt vanaf zijn vakantieadres "verbijsterd" te zijn over de onderzoekresultaten van de politie. Hoe de brand, die de woning zwaar vernielde, is ontstaan is nog niet duidelijk. Wel blijkt dat er sprake is van brand-

stichting en dat de vlammenzee in de woonkamer is ontstaan. Het meisje is na het verhoor naar huis gebracht. Aan de ouders is een aanbod gedaan voor verdere nazorg. De Turkse gemeenschap van Hoogezand, die zich vorige week zwaar gegriefd voelde door de aantijgingen van de familie dat het om Turkse daders zou gaan, is gisteren door burgemeester van Hoogezand op de hoogte gesteld van het voorlopige onderzoeksresultaat.

Verkrachtingszaak Hoogezand afgerond
Hoogezand Het 14-jarige meisje uit Hoogezand, dat tegenover de politie had verklaard slachtoffer te zijn van een groepsverkrachting, heeft de brand in haar ouderlijk huis zelf aangestoken. De politie heeft hiermee het onderzoek naar de vermeende verkrachting afgerond. Het meisje verklaarde eerder dat ze door een groep Turken was verkracht. Ze zou gekneveld in haar brandende huis zijn achtergelaten. (ANP)

Meisje Hoogezand stak zelf woning in brand
Van onze verslaggever AMSTERDAM
Het 14-jarige meisje uit Hoogezand dat tegenover de politie had verklaard slachtoffer te zijn van een groepsverkrachting, blijkt de brand in haar ouderlijke woning zelf te hebben aangestoken. Het meisje verklaarde vorige maand door acht Turkse mannen te zijn verkracht en door hen in een brandend huis te zijn achtergelaten. Uit onderzoek bleek dat van verkrachting geen sprake was. Nu heeft het meisje bekend het verhaal te hebben verzonnen om anderen de schuld te kunnen geven van de brand die zij niet meer kon doven.

'Verkracht' meisje stichtte ook brand
Door onze correspondent NIK
GRONINGEN, 8 NOV. Het 13-jarige meisje uit Hoogezand dat vorige maand aangifte deed van verkrachting, blijkt zelf haar ouderlijk huis in brand te hebben gestoken. Ze heeft dit tegenover de politie toegegeven. Om de brand te kunnen verklaren verzon ze het verhaal over een groepsverkrachting. Dit heeft de politie Groningen gisteren bekendgemaakt. Het meisje stichtte brand, omdat ze volgens een politiewoordvoerder "niet lekker in haar vel zat". Toen ze het vuur zelf niet meer kon stoppen, verzon ze de verkrachting. De politie heeft proces verbaal opgemaakt van de brandstichting en het doen van een valse aangifte. Het openbaar ministerie beslist of zij vervolgd wordt. Vorige maand bleek al dat de politie geen aanwijzingen had uit het medisch-, technisch- en buurtonderzoek dat sprake was van verkrachting. Het meisje bleef wel bij haar verklaring.

Onderzoek naar het seksuele misdrijf liep dood en half oktober gaf het tienermeisje toe het te hebben gefantaseerd. Het meisje zal volgens de politiewoordvoerder worden vervolgd voor brandstichting en het doen van een valse aangifte. Haar is geestelijke hiïstand aangeboden.

Meisje Hoogezand stichtte brand zelf
Geplaatst: 7-11-2002 | 15:12
Laatst gewijzigd: 7-11-2002 | 15:12
Ref D, 7-11
HOOGEZAND (ANP) - Het 14-jarige meisje uit Hoogezand, dat tegenover de politie had verklaard

slachtoffer te zijn van een groepsverkrachting, heeft de brand in haar ouderlijke woning zelf aangestoken. Dat heeft de politie in Groningen donderdag bekendgemaakt. De politie heeft hiermee het onderzoek naar de vermeende groepsverkrachting afgerond. Het meisje verklaarde eerder tegenover de politie dat ze door een groep Turkse mannen was verkracht. Ze zou gekneveld in haar brandende huis zijn achtergelaten. Uit politieonderzoek bleek later dat er van verkrachting geen sprake kon zijn geweest. Het meisje bleef echter bij haar

verklaring. Ook hield ze vol dat de daders de brand hadden gesticht. Het meisje heeft nu in een van de gesprekken met de politie bekend de brand in haar ouderlijke woning zelf te hebben aangestoken. Toen de brand zo hevig werd, dat deze niet meer te doven was, ontvluchtte ze de woning. Om een verklaring te kunnen geven over de oorzaak van de brand, kwam ze met het verhaal over de groepsverkrachting, aldus de politie. De politie heeft het meisje gehoord als verdachte van brandstichting en het doen van valse aangifte. Het proces verbaal gaat naar het openbaar ministerie (OM) in Groningen. Het OM bepaalt of het meisje voor haar daden wordt vervolgd.

SEKS EN PSYCHE

Verzonnen verkrachting

Mijn eerste reactie op het bericht over het meisje van 13 dat door een groep Turkse jongens zou zijn verkracht, was afschuw. Vanwege de gevolgen die dit zou hebben voor haar hele leven. Ik dacht

ook aan haar familie. Ik heb nogal wat ouders van verkrachte meisjes ontmoet die zo'n gebeurtenis niet samen konden verwerken waardoor een echtscheiding onontkoombaar was. Dan komt die treurnis er ook nog eens bij. Ik dacht ook aan die jongens. Hoe die in godsnaam in elkaar moesten zitten dat ze een medemens dit kunnen aandoen, en hoe het verder met hen moest.

Daarna werd bekend dat de verkrachting was verzonnen. Weer dat gevoel van afschuw. Nu vanwege de gevolgen voor alle Turkse jongens in Hoogezand. Want die zijn er natuurlijk stuk voor stuk een paar dagen lang voor aangezien mededader te zijn geweest. Met dat meisje voelde ik medelijden. Ze heeft natuurlijk nooit bedacht en bedoeld dat haar aangifte in alle kranten kwam. Maar we weten het inmiddels allemaal, en we vragen ons af waarom een mens (in dit geval dit kind) zo iets verzint. Ik in elk geval wel. Is ze misschien een andere keer door een andere persoon verkracht, en durfde ze daar toen niets mee te doen? Wilde ze interessant zijn? Is het een schreeuw om aandacht? Maar omdat ik dit meisje niet ken en niet heb onderzocht, kan ik niets over haar persoonlijk zeggen.

Feit is dat de meeste verkrachtingen nog steeds niet worden aangegeven. Tot op de dag van vandaag. Onder andere omdat slachtoffers zich schamen, en bang zijn om zelf de schuld te krijgen of niet te worden geloofd. Maar dat is aan het veranderen, weliswaar langzaam, maar toch. Dat heeft verschillende redenen.

Ten eerste de werkwijze van de politie. Die is meer slachtoffer-vriendelijk geworden. Dat betekent niet dat iemand die een zedenmisdrijf aangeeft, patsboom wordt geloofd en een

aangeklaagde vervolgens zijn onschuld moet bewijzen. Welnee. Het is nog altijd zo dat iemand pas schuldig is als zijn schuld wettig en overtuigend is komen vast te staan. Maar het betekent wel dat politiemensen een

aangever of aangeefster van een zedenmisdrijf anders bevragen dan vroeger. Omdat ze beter zijn opgeleid, beter snappen hoe het werkt tussen een dader en een slachtoffer, en wat de gevolgen zijn. Dat scheelt allemaal een stuk. Ten tweede speelt de erkenning van verkrachting een rol. Ik bedoel dat we tegenwoordig weten dat het niet een speciaal soort vrouwen is die dit overkomt. Het kan alle vrouwen overkomen: u, uw vrouw, uw dochter. Verder weten we dat ook mannen slachtoffer kunnen zijn, en dan vooral jonge mannen en jongens. We weten bovendien dat de daders nogal eens de hoekstenen van de maatschappij zijn: zo op het oog keurige heren, brave huisvaders, van wie niemand zoiets ooit zou denken. Een jaar geleden was dit zelfs het onderwerp van een Postbus 51 spotje op de radio. Het is ook geen geheim meer dat de dader een enkele keer een vrouw is.

Deze grotere kennis leidt ertoe dat het steeds minder beschamend wordt om te vertellen dat je bent verkracht. Eigenlijk vindt een vorm van emancipatie plaats. Verkrachting wordt namelijk door steeds meer mensen beschouwd als een 'echt', dus volwaardig misdrijf. Net zo serieus als fysieke mishandeling, drugshandel of diefstal. Zo'n 20 jaar geleden zou je wel gek zijn om te verzinzen dat je was verkracht. Je zou niet worden geloofd of zelf de schuld krijgen, het zou als een boemerang naar je terugkomen.

Nu is dat anders. Slachtoffers van verkrachting worden gehoord. Niet gehoord en niet weggelachen. Laten we dat zo houden. Ook als deze emancipatie van verkrachting met zich meebrengt dat er valse aangiften worden gedaan. Zoals tenslotte ook gebeurt bij drugshandel en diefstal.

Nu is dat anders. Slachtoffers van verkrachting worden gehoord. Niet gehoord en niet weggelachen. Laten we dat zo houden. Ook als deze emancipatie van verkrachting met zich meebrengt dat er valse aangiften worden gedaan. Zoals tenslotte ook gebeurt bij drugshandel en diefstal.

Willeke Bezemer

Meisje Hoogezand stichtte zelf brand
AD, 8 nov 02
Door onze correspondent

Het meisje (13) uit Hoogezand dat een groepsverkrachting door gemaskerde mannen verzon, heeft aan de politie bekend zelf brand te hebben gesticht in haar ouderlijke woning. Het meisje verklaarde begin oktober dat ze door acht Turkse mannen was verkracht en mishandeld. Ze zou vastgebonden zijn achtergelaten en de daders zouden de woning in brand hebben gestoken.

Ze zegt nu het verkrachtingsverhaal te

hebben verzonnen om te verhullen dat ze zelf brand had gesticht.

Volgens de politie was er brand ontstaan in de woonkamer, waarschijnlijk doordat het meisje een stuk brandende kleding op de bank had gegooid. „Het lukte haar niet het vuur te doven en ze is daarop het huis uit gevlucht", zegt de regiopolitie in Groningen. Aan buurtbewoners vertelde ze daarna op straat onmiddellijk het uit de duim gezogen verkrachtingsverhaal. De zaak veroorzaakte veel verontwaardiging in de Turkse gemeenschap in Hoogezand.

Onderzoek naar het seksuele misdrijf liep dood en half oktober gaf het tienermeisje toe het te hebben gefantaseerd. Het meisje zal volgens de politiewoordvoerder worden vervolgd voor brandstichting en het doen van een valse aangifte. Haar is geestelijke hiïstand aangeboden.

Meisje Hoogezand stichtte brand zelf
Geplaatst: 7-11-2002 | 15:12
Laatst gewijzigd: 7-11-2002 | 15:12
Ref D, 7-11
HOOGEZAND (ANP) - Het 14-jarige meisje uit Hoogezand, dat tegenover de politie had verklaard

Nederland sprak een week lang schande over de vermeende groepsverkrachting van een dertienjarig meisje in Hoogezand. Met de mededeling van de politie vrijdag, dat het verhaal zeer waarschijnlijk verzonnen is door het meisje, kreeg de zaak een bizarre, voorlopige ontknoping. De directeur van het Alletta Jacobs College, waar het meisje onderwijs volgt, zei na de politieverklaring: "De uitkomst is erg tragisch, voor zowel het meisje als de familie." Wat brengt iemand tot het verzinnen van een dergelijk verhaal? Kinderpsycholoog Wim H. G. Wolters ziet het vragen om aandacht als het belangrijkste motief.

Dv/HN 15/10

Door Mick van Wely

BILTHOVEN ■ Professor Wolters, zelfstandig klinisch psycholoog en ook werkzaam aan de universiteit van Utrecht, heeft ruime ervaring met het behandelen van kinderen die slachtoffer zijn geweest van zedendelicten. Of dat in sommige gevallen pretenderen te zijn. De zaak van Hoogezand is geen novum. "Het gebeurt vaker dat iemand een verkrachting, binnen of buiten het gezin, verzint. In de meeste gevallen beschikt het 'slachtoffer' niet over een groot geestelijk evenwicht." Concreet wil Wolters niet op het geval

Hoogezand ingaan, omdat hij niet persoonlijk met de zaak verbonden is. Er zijn diverse redenen voor het verzinnen van een verkrachting. Wolters: "Er spelen bepaalde gevoelens. Iemand zoekt bijvoorbeeld een noodoplossing voor een penibele situatie waar hij of zij in is geraakt. Door middel van het aanwenden van een verzonnen, ernstige gebeurtenis kan de persoon de aandacht afleiden van de werkelijke oorzaak van het probleem." Een 'slachtoffer' kan ook wraakgevoelens koesteren tegenover een derde en door het verzinnen van een ernstig delict hem beschuldigen.

Scenario

Aandacht lijkt het belangrijkste motief te zijn voor een verzonnen scenario. "Een slachtofferpositie kan winst geven in bepaalde situaties. De persoon krijgt namelijk veel aandacht, vooral als het verzonnen delict regionale en zelfs landelijke aandacht krijgt. Dat delict moet dan wel zeer zwaar zijn." De verklaring van het meisje in Hoogezand ligt er niet om. Ze zei verkracht, gekneveld, gestoken en gedrogeerd te zijn door maar liefst acht mannen, die vervolgens haar huis ook nog eens in de brand staken. De politie vond het opmerkelijk dat de 13-jarige Tathnoeska twee dagen na de vermeende verkrachting nog niet verhoord wilde worden vanwege haar traumatische ervaring, maar wel tijd had

voor een paginagroot interview, inclusief foto's, voor De Telegraaf. "Iemand die daadwerkelijk verkracht is, heeft sterke schaamtegevoelens. Er is enorm veel pijn, verdriet en wanhoop. Het is niet gebruikelijk dat iemand dan uitgebreid verslag doet in de media van hetgeen is gebeurd." De benadering van een persoon die zegt slachtoffer te zijn van een verkrachting moet uiterst voorzichtig zijn. "Het met ongelof benaderen van het slachtoffer kan erg beschadigend werken. Tegelijkertijd moet degene die het meisje aanhoort sterk op de feiten letten. Wat is er gebeurd en hoe is het gebeurd."

Verzonnen

Tenslotte is er het kopieer- of 'copycat' effect. Een persoon kan een verkrachtingszaak in de media volgen en als voorbeeld nemen voor een eigen verzonnen scenario. De groepsverkrachting in Assen, een zaak die veel media-aandacht trekt, zou theoretisch als voorbeeld voor het Hoogezandster meisje kunnen hebben gediend. "Iemand ziet duidelijk wat voor aandacht een bepaalde zaak oplevert en streeft ernaar om diezelfde aandacht te krijgen." Het blijft gissen naar wat er zich in het hoofd van het meisje heeft afgespeeld. Mogelijk trekt Tathnoeska haar eerdere verklaring in. Volgens Wolters is dit in het algemeen niet uitzonderlijk, gezien eerdere soortgelijke gevallen.

'Sleutelrol media bij verzonnen verhaal'

Interview | Berichtgeving over zedenzaken moet terughoudender, vindt psycholoog Hans van de Sande

houders. Dat is wat momenteel gebeurt. Daar komt bij dat het niet goed gaat met kranten. De oplage mag niet dalen, de winst moet op peil blijven. Ze kijken continu naar elkaar. Dus brengen ze permanent gevaar, dat verkoopt. Er zijn wel verschillen, maar kranten die mikken op terughoudendheid hebben een kleine doelgroep." Hoe dan ook, besluit Van de Sande: "Ik zou als krant terughoudend zijn in zedenzaken. Er zijn weinig dingen waar mensen zoveel bij verzinnen en waarvoor ze zoveel eindeloze belangstelling hebben, het is een beladen onderwerp en het kent vage grenzen. Tien jaar geleden werden toch al die mannen achter het behang gespijkerd omdat ze incest hadden gepleegd? Daar hoor je ook nooit meer iets van."

in Volendam in 2001 met de hoeveelheid krantenkopij over een vergelijkbare ramp in 1970 in de Wagenborgen, een psychiatrische inrichting in Groningen. In dertig jaar bleek de aandacht te zijn ver-viervoudigd. Hij vindt dat kranten in gevoelige zaken terughoudend moeten zijn, al besef hij dat velen deze 'privé-mening' onderwerps zullen vinden. "Media begeven zich in de publieke sfeer. Dat schept verantwoordelijkheid. Media hoeven mensen niet nodeloos ongerust te maken en kinderen niet op ideeën te brengen. Het is niet hun functie zoveel maatschappelijke verantwoordigheid te bewerkstelligen. 'In principe moeten media alles kunnen zeggen, maar ze zouden rekening moeten houden met meer dimensies dan geld en het teverteen houden van de aandeel-

Media vervullen in dit proces een sleutelrol. Ze verspreiden nieuws op een manier die appeal leert aan een oeroud mechanisme in mensen, aldus Van de Sande. "Onze voorouders moesten alert zijn op gevaar om te kunnen overleven en nageslacht voort te brengen. Dat mechanisme hebben we nog steeds en daar spelen de media op in. Gevaar verkoopt. Er zijn uitzonderingen, zoals het huwelijk van onze kroonprins, maar over het algemeen geldt: over el-lende schrijven verkoopt goed. Wat de media je leren, is hoe de toestand is in je omgeving. Dat is een zinnige functie. Maar de aandacht voor ellende en rampen is soms doorgeschoten." Studenten van Van de Sande vergelijken de hoeveelheid verkantte centimeters die kranten vol-schreven over de nieuwjaarsbrand

een cruciale rol, vindt Van de Sande, die massapsychologie tot een van zijn specialismen rekent. Sommige fenomenen zijn volgens hem besmettelijk. Als voorbeeld noemt hij zelfmoord. "Voor sommige mensen die dicht tegen de grens zitten, wordt de stap gemakkelijker als ze zien dat anderen het ook doen." Hij brengt in herinnering hoe in 1997 een paar keer achter elkaar ouders uit wanhoop hun kinderen doodden. "Iedereen vergelijkt zichzelf continu met anderen. Nu staat er in de krant: meisje verkracht door groep woedende Turken. Voor sommige andere meisjes is het dan een kleine stap om ook zo iets te verzinnen. Wie mooie verhalen vertelt, staat in het middelpunt van de belangstelling. Kinderen die weinig aandacht krijgen, voelen dit haarfijn aan."

Sommige fenomenen zijn besmettelijk. Zelfmoord bijvoorbeeld. Het verzinnen van seksuele gruwelijkheden ook. Want het slachtoffer krijgt veel aandacht. De media vervullen een sleutelrol bij het verspreiden van dit virus. Van onze verslaggeverster Greta Riemersma GRONINGEN Drie verzonnen groepsverkrachtingen in korte tijd, het is geen verrassing voor sociaal-psycholoog Hans van de Sande van de Rijksuniversiteit Groningen. De media spelen in die ontwikkeling

Over verkrachting kan een slachtoffer niet liegen. Dat was lange tijd de houding van politie en justitie. Nu zijn ze alert op de kenmerken van een valse aangifte.

Van onze verslaggeverster Ellen de Visser AMSTERDAM

VX 8/11

Toen advocaat Chris Veraart in 1997 zijn boek *Valse Zeden* publiceerde, werd hij bijkans weggehoond. Feministen betichtten hem van onderdrukking van vrouwen, slachtofferadvocaten zeiden dat ze nimmer een valse aangifte waren tegengekomen en een zedenofficier van justitie noemde zijn boek 'een stapel velletjes met een kaft'.

Vijf jaar later zijn een aantal van zijn aanbevelingen overgenomen, wordt op de politieopleiding naar zijn boek verwezen en geeft hij lezingen en cursussen aan zedenrechercheurs. Over onterechte beschuldigingen, 'mislukte vrijages' en seks als wapen.

Jarenlang was seksueel misbruik zo'n heikel thema dat aangiftes op voorhand werden geloofd en degenen die als daders werden beschuldigd in een bijna kansloze positie terecht kwamen, zegt Veraart. Maar er is een kentering gaande. Steeds vaker wordt door politie en justitie onderkend dat aangiftes ook vals kunnen zijn, waarna zij die constatering zelf naar buiten brengen. Zo bleken de afgelopen maand groepsverkrachtingen in Hoogezand, Assen en Nijmegen verzonnen.

Kinder- en jeugdpsycholoog Ruud Bullens schat dat van de

paar duizend zedenzaken die jaarlijks bij de politie terechtkomen 6 tot 8 procent verzonnen is. Een groot deel daarvan betreft beschuldigingen rond echtscheidingen. Het aantal valse aangiftes blijft vermoedelijk constant, zegt Bauke Stelma, voormalig zedenrechercheur en nu docent aan het Instituut voor Criminaliteitsbeheersing en Recherchekunde (ICR). "Er is alleen nu meer oog voor."

Naast de echtscheidingsperikelen, waarbij ouders, niet altijd uit kwaadaardigheid, met verzonnen of verkeerd begrepen verhalen van hun kinderen bij de politie belanden, onderscheidt Bullens de doelbewuste verzinsels. Pubers die verzinnen dat ze zijn verkracht omdat ze psychische problemen hebben, aandacht zoeken of wraak op iemand willen nemen. Of vrouwen, zegt Stelma, die een alibi of een excuus zoeken voor bijvoorbeeld vreemdgaan of te laat thuiskomen.

Het komt volgens Bullens ook voor dat aangerande vrouwen, uit angst niet te worden geloofd, zeggen dat ze zijn verkracht. En dan is er nog de theorie van het veranderd perspectief: aanvankelijk vrijwillig meedoen aan seks en later, soms onder druk van de naaste omgeving, toch aangifte doen omdat de ander te ver zou zijn gegaan.

Stelma leert zedenrechercheurs onder meer welke kenmerken kunnen voorkomen in een valse aangifte. Dat zijn bijvoorbeeld tegenstrijdigheden in de aangifte, mededelingen die na politieonderzoek onjuist blijken of uitslagen van medisch en technisch onderzoek die niet stroken met de aangifte.

Een neutrale houding is belangrijk, vertelde Bullens deze week

aan zestig rechercheurs op een symposium over valse zedenzaken. "Wie zich te veel opstelt als *believer* wordt makkelijk meegezogen in het verhaal. De aangeefster doet een beroep op de rechercheur om haar te geloven. Terwijl het te allen tijde moet gaan om de waarheidsvinding."

Toen de eerste groepsverkrachting bekend werd, voelde advocaat Veraart aankomen dat meer van dergelijke aangiftes zouden volgen. Hij heeft zijn lijst met categorieën valse aangiftes uitgebreid met de rubriek 'nieuwe absurditeiten'.

Naarmate meer bekend wordt over valse zedenzaken, voorspelt hij, zal het aantal valse aangiftes evenredig stijgen en neemt ook de diversiteit in de absurditeit ervan toe. Na de magische zaken (de clowns in Oude Pekela en de sekskelders in Emmer-Compascuum), de hervonden incestherinneringen, het rituele misbruik en de groepsverkrachtingen, volgt binnenkort vast iets nog heftigers.

Justitie geeft bij een valse aangifte steeds vaker een persbericht uit waarin wordt benadrukt dat vanwege het verzinsel proces-verbaal is opgemaakt. Soms wordt bovendien geprobeerd de kosten van het politieonderzoek op de aangever te verhalen. Stelma kan zich vinden in die stellingname. "Er gaat een duidelijk signaal van uit."

Bullens maakt zich ook zorgen over het toegenomen aantal verzonnen zedenzaken dat naar buiten komt. "Ik vrees voor het moment dat de slinger doorslaat. Vergeet niet dat er nog altijd veel echte slachtoffers bestaan. Het mag niet zo zijn dat zij straks door al die valse aangiftes niet meer serieus worden genomen. Dát is de schade die verzinsels kunnen aanrichten."

Evaluatie na verzonnen verkrachting

In Hoogezand wordt een bleek-komst beledigd over de berichtgeving omtrent de vermeende groepsverkrachting in deze gemeente. Dat heeft een woordvoerder van de gemeente gisteren bekendgemaakt. METRO 20/11

Begin oktober verklaarde een 14-jarig meisje uit Hoogezand tegenover de politie dat ze door een groep Turkse mannen was verkracht. Ze zou gekneveld in haar brandende huis zijn achtergelaten. Hoewel later bleek dat het kind de verkrachting had verzonnen, kreeg de zaak grote aandacht in de landelijke media.

Volgens de woordvoerder bestaat zowel binnen de gemeente als binnen de Turkse gemeenschap in Hoogezand de behoefte om de berichtgeving over de verkrachtingszaak te evalueren. (ANP)

UTRECHT (ANP) - Vrouwen en tieners die een valse aangifte van verkrachting doen, zitten of belanden bijna altijd in de knel. De zedenpolitie moet daarom ook altijd doorverwijzen naar de hulpverlening. Dat stelt seksuoloog prof. dr. J. Frenken. AP. 15/10

Frenken is verbonden aan het NISSO (het Nederlands Instituut voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek) en de Leidse Universiteit.

Hoe vaak valse aangiftes worden gedaan is niet bekend. Het is ook niet duidelijk of het vaker bij allochtone of bij autochtone meisjes voorkomt, stelt de seksuoloog.

Hij vermoedt wel dat het vaker voorkomt bij vrouwen tussen de vijftien en 29 jaar oud, dan bij vrouwen in oudere leeftijdscategorieën. "Alles wat met seks en ook met seksueel geweld te maken heeft, komt meer bij jongeren voor. Zij begeven zich meer in situaties waarin dit voorkomt, in disco's, café's, op het strand, op school, op kermissen."

Volgens Frenken zijn de redenen waarom tieners valse aangifte doen te verdelen in twee categorieën. Het gaat bijvoorbeeld om meisjes die na een avondje disco instemmen met seks, maar zo laat thuis komen dat er een zware straf van de ouders

Vrouw altijd in de knel bij valse aangifte

ZEDENADVOCAAT MR. CHRIS VERAART VOOR RAAD VAN DISCIPLINE

Hetze rond incestzaak?

GEDAAGD

door HENNY KORVER

TEL 19/10

AMSTERDAM, zaterdag

Mag een advocaat, die een therapeut beschuldigt van een hoogst verwerpelijke behandelwijze in een vermeende incestzaak, in het openbaar termen gebruiken als 'deze man mag geen mensen in noodsituaties ontvangen. Hij stelt zich aan God gelijk. Hij kan beter kool gaan verbouwen in Noord-Holland'?

Deze vraag stond deze week centraal tijdens een curieuze zitting van de Raad van Discipline, het interne rechtcollege binnen de Orde van Advocaten, in Amsterdam.

De Raad boog zich over een klacht van de West-Friese therapeut Peter Kieft uit Andijk tegen de bekende advocaat mr. Chris Veraart uit Alkmaar, die zich in dergelijke bewoordingen in de media jegens hem had uitgelaten. Kieft voelt zich door de woorden van Veraart in eer en goede naam aangetast en eiste disciplinaire maatregelen tegen de bekende strafpleiter, die schrijver is van het boek 'Valse Zeden' en als een expert geldt op het gebied van zedenzaken.

De Alkmaarse advocaat verscheen voor het eerst in zijn 33-jarige carrière voor het juridische tuchtcollege en had zich voor deze bijzondere gelegenheid voorzien van rechtskundige hulp in de persoon van rechtsgeleerde professor mr. L.H.A.J.M. Quant.

Het geding was een uitoeisel van de geruchtmakende NCRV-documentaire 'Verborgene moeders', waarin een jonge vrouw de meest verbijsterende details onthulde over incest door haar grootvader, vader, twee broers en nog gruwelijker: illegale abortus, kindermoord en kinderhandel. De vrouw, in werkelijkheid Annemarie Kok, deed haar relaas anoniem, maar ze kwam wel herken-

baar in beeld, waardoor in de naaste omgeving iedereen kon weten om welk gezin het ging. De familie was zo van slag door de onverwachte televisiebeelden, dat Veraart werd ingeschakeld om tegen de NCRV, die het verhaal klakkeloos uitzond, te procederen. Pas in juli van dit jaar erkende de NCRV openlijk smaad te hebben gepleegd en bood men excuses aan de familie Kok aan. Bovendien werd een onbekend bedrag aan smartengeld betaald.

In commentaren over deze kwestie in de media speelde ook therapeut Kieft een belangrijke rol. De familie Kok verweet hem dat hij in sessies, die van 1993 tot 1999 duurden, Anne-

■ Mr. Chris Veraart...scherp, maar correct...

FOTO: WIM HOFLAND

marie tot de overtuiging had gebracht dat haar waanideeën op waarheid berustten. Mr. Veraart was het volledig met deze kritiek eens en ging in de pers als een 'klokkenluider' tekeer tegen therapeuten als Kieft, die in zedenzaken zijns inziens onverantwoorde behandelmethodes toepas-

sen. „Veraart heeft het spel scherp, maar correct gespeeld,” zei mr. Quant tijdens de zitting. „Hij moet zich wel in krachtige termen uitlaten om de boodschap over te brengen. Dit was ook noodzaak in het belang van zijn cliënten, die in de grootst mogelijke ellende terecht zijn gekomen.”

Peter Kieft op zijn beurt vindt, dat Veraart een hetze tegen hem voert en door de Raad van Discipline het zwijgen moet worden opgelegd. „Die vrouw heeft bij mij hulp gezocht voor haar problemen. Zij kon niet langer met haar verschrikkelijke verleden leven. Onder halfhypnose zijn haar gevoelens van verdriet, angst en wanhoop naar buiten getreden. Dat is volledig gelukt.”

De Raad van Discipline doet 9 december uitspraak.

justification" for its use. "The plain fact is that many police trawls are not generating evidence of sufficient quality to satisfy the burden of proof," said Mr Mullin. "A point which is graphically illustrated by the fact that the Crown Prosecution Service rejects a staggering 79% of institutional child abuse cases referred by the police, compared with an overall rejection rate of just 13%."

'I was horrified'

The MPs looked at the record of police in Merseyside where investigations into 510 former care workers suspected of child abuse resulted in 67 being charged, and 36 convictions. There was a "strong argument" for video or audio taping of police interviews with complainants to ensure officers did not generate false allegations, they said. The committee heard from one man interviewed by police about his experiences in a home, who said: "They continued to pressurise me into making a complaint. "I was horrified when I was asked during the interview 'Did Mr B touch you up? "I was appalled and explained that nothing of that nature went on at the school."

Safeguards urged on false abuse claims

Thursday, 31 October, 2002, 11:55 GMT BBC News

Careers are destroyed over false claims

Children's home workers should be protected from false allegations of abuse, according to an influential group of MPs.

While there was a need to protect children from assaults, it was important the reputations and careers of innocent people were not destroyed by false claims, the Commons Home Affairs select committee said.

Care workers should be given full anonymity unless convicted because police probes into child abuse allegations that sometimes dated back decades, had created "a new genre of miscarriages of justice", MPs added.

But Chief Constable Terry Grange, the Association of Chief Police Officer's spokesman on child protection issues, said there was no evidence of such a raft of miscarriages of justice.

Trawling for suspects

The committee looked at methods used by some of the 34 police forces in England and Wales who have mounted allegations into children's homes and other institutions.

They focused on police tactics of "trawling" for information, where officers made unsolicited contact with former residents of the homes to see if any further abuse allegations arose. Committee chairman Chris Mullin (Lab) said: "I am in no doubt that a number of innocent people have been convicted and that many other innocent people, who have not been convicted, have had their lives ruined."

MPs said they held reservations about the conduct of police trawls, but did not accept it should be prohibited, stressing that there should be "clear

'Aanklacht ontucht uit wraak'

Van een onzer verslaggevers Amsterdam/Utrecht

WN 25/9

Zoals wel vaker in ontuchtzaken, stonden de meningen lijnrecht tegenover elkaar. Met voor de Amsterdamse rechtbank gisteren aan de ene kant de stellig ontkennende Utrechter A.A. (47) en aan de andere kant zijn ex-vrouw, die op alles wat haar lief was zwoer dat A. zich aan twee van haar kinderen (vier en zes jaar oud) had vergrepen in hun vroegere woning in de Bijlmermeer.

Voor het openbaar ministerie (OM) was het echter helder: hier was geen sprake van een vooropgezette wraakactie en dus valse aangifte. Nee, aan de aangifte die op tafel lag viel wat het Amsterdamse OM betreft niet te tornen. Daarvoor achtte het OM de verklaringen van de slachtoffertjes te eenduidig en is hun sekskennis veel te uitgebreid voor zulke jonge meisjes. En dus eiste het OM een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van twaalf maanden tegen de Utrechter.

Tijdens de zitting ging de discussie voornamelijk over de vraag of er een aanleiding was geweest voor een valse beschuldiging van

ontucht. Nee, ze hadden geen relatieproblemen. Haar man was gewoon ver over de schreef gegaan met de kinderen, zei zij. Ze was zich kapot geschrokken toen ze hoorde wat A. met twee van haar kinderen had uitgespookt.

Onzin, zei de verdachte: „Mijn ex handelt louter uit wraak omdat zij het niet kon verkroppen en zich schaamde dat onze relatie op de klippen liep. Tuurlijk hadden we wel relatieproblemen, dat was overduidelijk. Haar verhaal is nonsens, verschrikkelijk. Dat zij dit durft te verzinnen en de kinderen heeft aangezet tot deze ongeloofwaardige verklaringen. Ik had een goede reputatie in de Somalische gemeenschap, die is door haar aan gruzelementen.”

Getuigen

Niet alleen de ex-geliefden twisten over vrijwel alle standpunten. Ook de verklaringen van getuigen stonden lijnrecht tegenover elkaar. De een wist zeker dat A. 'zo iets nooit zou doen', en dat hij 'er bij was geweest toen de moeder de meisjes zou hebben ingefluisterd wat zij moesten verklaren', terwijl de kinderen zelf vertelden - ook bij een speciaal videoverhoor - dat hun stiefvader hen 'pijn had gedaan in bed', en

had gezegd dat zij daarover 'niks tegen anderen mochten zeggen'. Een lezing die werd onderschreven door een van de oudere broertjes van de slachtoffers, die dat zelf zou hebben gehoord.

Doktersonderzoeken toonden niet aan dat er met zekerheid sprake is geweest van ontucht. Weliswaar ontbak bij één van de meisjes het maagdenvlies maar het kan dat het vliesje er al niet heeft gezeten bij geboorte. Ook blauwe plekken kunnen een andere oorzaak hebben.

Daarbij uitte professor Bullens kritiek op de wijze waarop de jongste van de meisjes was verhoord. Volgens hem was het ongewenst dat haar keuzevragen zijn voorgelegd, en bleek uit de beelden duidelijk dat het meisje weliswaar antwoordde maar dat zij zichtbaar niet altijd begreep waar het over ging.

Volgens R. Mekenkamp, raadsman van de verdachte, was de ex-vrouw van zijn cliënt louter uit op wraak en deed zij dat over de hoofden van haar kinderen. 'Een ordinaire wraakoefening'. Hij had zijn handen thuis moeten houden, luidde de repliek van de tegenpartij. De Amsterdamse rechtbank doet op 8 oktober uitspraak.

voor.

Dat staat in het gisteren gepubliceerde verslag van de interne controledienst OIOS van de Verenigde Naties, die beschuldigingen daarvan heeft onderzocht. De beschuldigingen waren geuit in een rapport van de vluchtelingenorganisatie Unhcr van de Verenigde Naties en de Britse non-gouvernementele organisatie Save the Children. In Liberia, Sierra Leone en Guinee zouden hulpverleners en vredessoldaten

op grote schaal hun posities misbruiken door kinderen in ruil voor seks voedselrantsoenen of medicijnen te geven.

De OIOS trok een halfjaar lang de beschuldigingen tegen zo'n zeventig hulpverleners van ongeveer veertig instanties in West-Afrika na. Slechts in enkele gevallen bleken die gegrond. Daarbij waren echter geen VN-medewerkers betrokken. Het team benadrukt dat ook die enkele gevallen niet getolereerd kunnen worden, maar verwerpt het rapport van de Unhcr en Save the Children. Het heeft volgens de OIOS de reputatie en geloofwaardigheid van de VN-hulpverleners en -vredessoldaten ten onrechte geschaad.

VN: Geen massaal seksueel misbruik van vluchtelingen

618 23/10

NEW YORK/ANP - Seksueel misbruik van kinderen in vluchte-

lingenkampen in West-Afrika door internationale hulpverleners en militairen van de vredesmacht van de Verenigde Naties komt niet op grote schaal

voor dat ze zelf - al dan niet door de druk van hun omgeving - niet om kunnen gaan met het feit dat ze na de scheiding toch nog een keer seks hebben gehad met hun ex, vertelt de seksuoloog die zelf regelmatig als deskundige in rechtzaken de betrouwbaarheid van verklaringen heeft beoordeeld.

Het is niet altijd duidelijk of meisjes zich realiseren wat ze zich op de hals halen bij een valse aangifte. Het komt ook voor als een uit de hand gelopen leugen tegen ouders, waarna ze er niet meer onder uit kunnen om aangifte te doen. Ook in dit geval zou de zedenpolitie moeten doorverwijzen naar de hulpverlening, vindt Frenken. 'Dat gebeurt ook al vaak, maar niet altijd.'

boven hun hoofd hangt. 'Je mag nooit meer uit, komt hard aan op die leeftijd.' 'Ze verzinnen dan verkracht te zijn om aan de straf te ontkomen. Of tieners die vrijwillige seks hebben gehad die later door haarzelf of haar vriendinnen als verkrachting wordt benoemd. Ze schaamt zich en meent achteraf dat de jongen misbruik heeft gemaakt van de omstandigheden.'

'Onderzoek toont aan dat veel onderzoek tussen jongens en meisjes over wel of geen seks vaag, onhelder en onuitsproken is. Als je verkracht bent, ben je daar niet verantwoordelijk voor.' Volgens Frenken komt dit veel voor. 'Daarom moet er meer voorlichting komen.' Tot slot noemt hij meiden die uit wraak of jaloezie bij een aangifte overdrijven.

Oudere vrouwen willen soms bijvoorbeeld hun ex-partner een hak zetten. Ook komt het

VERVOLG BBL 51-10

Miscarriages of justice
Clear examples of police bargaining with witnesses had been shown to MPs, the report said, adding that this presented a danger of "generating false or exaggerated evidence". Proposals for a compulsory time limit on abuse allegations were dismissed, but MPs said there should be a 10-year limit after which prosecutions could only proceed with the court's permission. One witness guessed that of the 120 former care workers convicted of sexual abuse, 100 had been victims of a miscarriage of justice. Another person put the figure at 50 plus. David Cameron, a Tory committee member, said: "All allegations of child abuse must be investigated, but guidance is needed to make sure that we avoid miscarriages of justice." Bob Russell, a Liberal Democrat member, spoke of his increasing alarm at evidence that many people imprisoned for child abuse were "almost certainly innocent". "I hope that our inquiry will assist those who have been wrongly convicted to seek justice through the Court of Appeal or the Criminal Cases Review Commission," he said.

BRUSSEL — Hoeveel mensen onschuldig in de gevangenis zitten, weet niemand. Maar er zijn er zeker. Sommigen kunnen na jaren toch hun onschuld bewijzen. Maar een herzieningsprocedure die de onschuldige vrijpleit, komt zelden voor. Ze is moeilijk te verkrijgen, omslachtig en duur.

Van onze redactrice
Inge Ghijss 11 | 10

DANIEL Coppens is verwikkeld in een echtscheiding. Zijn echtgenote dient klacht in tegen hem wegens seksueel misbruik van twee dochters. De dochter ontkent. De tweede dochter ontkent eerst ook, maar geeft dan toe. Coppens ontkent, maar wordt veroordeeld in eerste aanleg tot vier jaar cel, waarvan twee effectief. Hij gaat in beroep, en krijgt nog een jaar effectieve gevangenisstraf erbovenop. Zijn advocaat tekent cassatieberoep aan. Twee dagen voor het Hof van Cassatie zich uitsprekt, trekt zijn dochter haar beschuldiging in ten aanzien van haar vader. Ze schrijft ook nog een brief naar haar advocaat, waarin zij stelt dat ze alles ontkent, want dat ze niet wil dat haar vader naar de gevangenis gaat. Ze geeft een kopie van de brief aan haar vader. Op de uitspraak van Cassatie heeft dat geen invloed, want dit Hof spreekt zich enkel uit over

vormfouten, niet over de feiten. De advocaat van de man, Luc Arnou, wil nu een herzieningsprocedure starten. Maar die komt hoogst zelden voor en is een complexe, langdurige en kostelijke procedure.

■ Een herzieningsprocedure kan vooreerst worden gestart als iemand veroordeeld is op basis van een valse getuigenis. De getuige moet eerst worden veroordeeld wegens meened, en het Hof van Cassatie vernietigt daarna het arrest.

■ Herziening is ook mogelijk als er een onverenigbaarheid bestaat tussen veroordelingen van verschillende personen in verband met één misdrijf.

Een voorbeeld uit de praktijk: in november 1978 wordt Jacky Coecho beschuldigd van een hold-up en diefstal van de wagen waarmee de hold-up werd gepleegd. Zijn vriendin Henriëtte Bodard wordt beschuldigd van heling. Zij zou het geld verstoopt hebben. Ze wordt hiervoor zelfs veroordeeld.

Maar maanden later wordt Coecho vrijgesproken voor de autodiefstal en buiten vervolging gesteld voor de hold-up.

Het arrest van Bodard wordt door het Hof van Cassatie verbroken. Zij kan niet veroordeeld worden wegens heling, omdat dat misdrijf verbonden was met de diefstal door haar vriend, een misdrijf dat hij uiteindelijk niet gepleegd bleek te hebben.

■ Een herzieningsprocedure is ten slotte nog mogelijk als een uitspraak definitief is (alle rechtsmiddelen zijn uitgeput) en er een nieuw feit opduikt dat de onschuld van iemand aantoonbaar maakt.

Dat is van toepassing op de zaak Coppens. De veroordeelde moet in dat geval een positief advies krijgen van drie advocaten bij het Hof van Cassatie of van drie advocaten met minstens tien jaar balie-ervaring. Daarna moet een advocaat bij het Hof van Cassatie een verzoekschrift indienen.

Als Cassatie oordeelt dat de aanvraag ontvankelijk is, zendt ze de zaak voor advies naar een hof van beroep. Die moet zich uitspreken of er voldoende elementen voor een herziening aanwezig zijn. Als dat zo is, vernietigt Cassatie het aangevallen arrest en komt er een nieuw proces voor een ander hof van beroep.

„Die procedure kost zo'n 5.000 euro”, zegt advocaat Luc Arnou. „Mijn cliënt kan dat niet betalen.”

Hoewel het meestal de veroordeelde of zijn familie is die zo'n herzieningsprocedure in gang zet, kan het uitzonderlijk ook door de minister van Justitie gebeuren, op verzoekschrift van het Openbaar Ministerie (OM).

Die piste probeerde meester Arnou te bewandelen. „Ik heb aan de procureur gevraagd de dochter van Coppens door de politie te laten ondervragen. Als ze bij haar verklaring blijft dat ze niet seksueel misbruikt is door haar vader, vind ik dat het openbaar ministerie moet zorgen dat de herziening wordt aangevraagd. Het parket moet immers zorgen voor een goede rechtsbedeling wat inhoudt dat geen onschuldigen gestraft worden. Ze moet dan contact opnemen met het ministerie van Justitie.”

Maar Arnou ving bot. Hij wist dat zijn slaagkansen klein waren, want een medewerker van de procureur verwittigde hem dat in de 17 jaar dat hij daar werkt, de procureur (van Brugge, Jean-Marie Berkvens) nooit op zo'n verzoek was ingegaan.

Het argument van de procureur was nochtans nietszeggend. De procureur-generaal deelde mee aan de raadsman dat hij weigerde het onderzoek terug te openen omdat alle rechtsmiddelen waren uitgeput.

„Dat is een ongerijmdheid want een herzieningsprocedure vraag je per definitie, alleen maar aan als

alle rechtsmiddelen zijn uitgeput”, aldus Arnou.

Er bestaan geen statistieken over het aantal herzieningsprocedures. Maar in 1999 waren er slechts drie aanvragen, in 2000 waren het er zeven. Slechts één werd ontvankelijk verklaard.

Een voorbeeld van een herzieningsprocedure is die van baron Benoit de Bonvoisin. Hij werd in 1984 veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en een zware boete wegens verduistering van 125.000 euro van het bedrijf Boomse Metaalwerken/LMVI. Op 6 december 1996 verklaarde Cassatie zich akkoord met een herzieningsprocedure, omdat verdwenen documenten uit de boekhouding waren opgedoken en zes mensen verklaringen hadden afgelegd die tegenstrijdig waren met hun eerdere verklaringen. In mei 2000 werd De Bonvoisin door het hof van beroep van Bergen vrijgesproken.

PROCEDURE IS COMPLEX, LANGDURIG EN KOSTELIJK

Coppens, die zijn verhaal met de moed in de schoenen vertelt, heeft nog een laatste strohalm. Advocaat Arnou schreef naar het ministerie van Justitie een brief met de vraag de politiediensten de opdracht te geven de dochter van Coppens opnieuw te ondervragen. Toch is de kans dat Coppens naar de gevangenis moet groot.

Op 22 september 1999 verklaarde het Hof van Cassatie dat de intrekking van een verklaring door een minderjarige dat ze misbruikt is, niet voldoende is voor een herziening. Er moet volgen het hoogste rechtscollege nog een element zijn dat de geloofwaardigheid van de intrekking waarschijnlijk maakt. Ingewikkeld, want in veel zedenzaken, zoals bij Coppens, is er enkel de verklaring van het slachtoffer.

Op een voorwaardelijke invrijheidstelling hoeft de man niet te rekenen. Wie veroordeeld is voor zedenzaken kan alleen eerder vrijkomen als hij een therapie volgt. Maar je kunt maar een therapie volgen als je het seksueel misbruik toegeeft. En Coppens heeft de feiten altijd ontkend.

Coppens is geen alleenstaand geval. „In echtscheidingsprocedures worden mannen soms onrecht beschuldigd van seksueel misbruik”, zegt Arnou. „Het gerecht kan meestal het kaf van het koren scheiden. Maar er zijn twijfelgevallen. Ik heb hier een soortgelijk dossier liggen. Maar een herziening is zo moeilijk te krijgen, dat het voor die mensen hopeloos is.”

Veel meer dan voorstel OM
Bijna miljoen vergoeding in Puttense zaak

Vergoeding Puttens duo 1,8 miljoen

Ex-veroordeelde: boek is nog niet gesloten

Van onze verslaggever LEEUWARDEN

VK 5/10

Het Gerechtshof in Leeuwarden heeft Herman du Bois en Wilco Viets vrijdag samen ruim 1,8 miljoen euro schadevergoeding toegekend voor hun onterechte veroordeling en detentie in de Puttense moordzaak. Het is de hoogste schadevergoeding die ooit is toegekend in een strafrechtelijke procedure in Nederland.

Bij de uitspraak vertrokken Du Bois en Viets geen spier. Zenuwachtig waren ze niet, zei Anja, de echtgenote van Du Bois, voor het begin van de zitting. 'Het is eerder alsof je weet dat je een winnend lot hebt getrokken, maar nog niet weet of er een ton of een miljoen op zal vallen.' Het werd (bijna) een miljoen. Na afloop van de zitting werden wel traantjes gepinkt en brokken weggeslikt.

Du Bois moest duidelijk nog wennen aan het idee dat hij van veroordeelde verdachte in het proces over de moord op Christel Ambrosius in 1994 miljonair is geworden. 'Dat realiseer ik me nog nauwelijks. Het is ontzettend veel geld.' Advocaat Gert-Jan Knoops had het dubbele geëist. 'Maar zoveel had ik niet verwacht', zei Viets. 'Echt niet.'

Du Bois en Viets hebben zes jaar en acht maanden vastgezeten. De gebruikelijke dagvergoeding ligt tussen de 70 en 95 euro. In lijn daarmee had het OM ieder twee ton schadevergoeding geboden.

Knoops was tevreden. 'Het recht heeft gesproken', vond hij. 'Dit is een duidelijke erkenning van het hof dat justitie fout was.' Hij noemde de uitspraak een blamage voor het OM dat had ingezet op elk twee ton. Het OM weigerde na afloop commentaar. Overigens heeft het hof het Puttense tweetal naast de schadevergoeding ook ruim 96 duizend euro aan advocatenkosten toegekend.

Door onze correspondent

LEEUWARDEN, 4 OKT. Herman Du Bois en Wilco Viets, vrijgesproken in de 'Puttense moordzaak' krijgen een vergoeding van respectievelijk ruim 895.000 en ruim 950.000 euro voor geleden materiële en immateriële schade.

Dit heeft het gerechtshof van Leeuwarden vanmorgen bepaald. Beide mannen eisten elk een bedrag van 2,2 miljoen euro van de staat, omdat ze bijna zeven jaar vastzaten voor doodslag en verkrachting, voor zij werden vrijgesproken. De toekenning ligt ver boven het advies van het OM, dat hun ieder ongeveer 200.000 euro wilde toekennen.

Het tweetal werd in 1995 veroordeeld tot tien jaar cel wegens doodslag en verkrachting van de 23-jarige Christel Ambrosius, januari 1994, in het huis van haar oma in Putten. Het gerechtshof van Leeuwarden sprak hen daarvan in mei dit jaar vrij. Beide mannen waren toen al op vrije voeten en hadden hun celstraf uitgezeten.

Het hof in Leeuwarden oordeelt nu dat de gebruikelijke schadevergoeding (95 euro per dag voor iemand die ten onrechte in voorarrest zit, 70 voor een onterechte celstraf) in dit geval geen recht doet aan de schade, gezien de „bijzonder ernstige en infamerende feiten” waarvan beiden zijn beschuldigd.

Ook na hun vrijspraak acht het hof het aannemelijk dat er aan de

Volgens het hof, dat de twee eerder dit jaar vrijsprak, doet twee ton schadevergoeding geen recht aan de door de verzoekers geleden immateriële schade. De twee mannen zijn beschuldigd van bijzonder ernstige feiten. Een smet waarvan ze mogelijk nooit geheel zullen zijn bevrijd, aldus het Hof.

Bovendien hebben de twee jarenlang geen normaal contact gehad met hun familie en kinderen. Dat maakt deze zaak zo bijzonder dat een ruimhartige schadevergoeding op zijn plaats is, aldus het Hof. Het rekende vijf keer het normbedrag. Du Bois en Viets hadden ieder 2,2 miljoen gevraagd.

De vrees voor 'Amerikaanse toestanden', is volgens Knoops niet terecht. 'Dit is een bijzondere zaak, juist omdat deze twee zolang vast hebben gezeten. Dat komt bijna nooit voor. Ik denk dat we daarom niet bang hoeven te zijn voor een precedentwerking.'

Knoops vindt wel dat de uitspraak van het Hof een duidelijk boodschap is voor politie en justitie. 'Justitie moet de koppen opnieuw bij elkaar steken om de zaak op te lossen. Dat had al veel eerder moeten gebeuren. Het blijft bizar dat de dader nog steeds niet is gevonden.'

Zolang dat niet is gebeurd, blijft ook voor de twee onterecht veroordeelden het boek nog open, aldus Du Bois. 'Er zijn nog steeds een hoop mensen die denken dat wij het wél hebben gedaan.' Het steekt Du Bois dat het OM nooit excuses heeft aangeboden voor de fouten die zijn gemaakt.

De voorzitter van het hof, Henk Poelman, wenste Du Bois en Viets wel veel succes. 'Ik hoop dat u steeds minder naar gisteren en steeds meer naar morgen zult kijken.' Dat maakte indruk op Viets. 'Dat vind ik bijna nog belangrijker dan het geld.' En nu? 'Het leven gaat gewoon door', aldus Du Bois. 'Maar eerst op vakantie.'

beide mannen „smetten” zullen blijven „kleven”, waarvan ze „niet snel en mogelijk nooit geheel bevrijd” zullen worden.

Het hof liet ook zwaar wegen dat Du Bois gedurende bijna zeven jaar verstoken is geweest van normale contacten met familie en vrienden en zijn beide zoons niet heeft zien opgroeien. Viets kon het door hem gewenste gezin niet stichten. Daarom dient er door de staat „ruimhartig” te worden gecompenseerd, aldus het hof.

Advocaten G.J. Knoops en C. Knoops-Hamburger zijn tevreden met de hoogte van de toegekende schadevergoeding, omdat die „ver boven het dagminimum” ligt. Du Bois krijgt bovenop het bedrag nog 87.467 euro vergoeding voor advocaatskosten.

Raadshere H.M. Poelman sprak de twee van Putten aan het slot van het arrest persoonlijk toe: „In de hoop dat u beiden steeds minder naar gisteren en steeds meer naar morgen zal kijken wens ik u en de uwen al het goede toe.” Wilco Viets en Herman Du Bois vonden deze „erkenning” meer waard dan het toegekende geldbedrag. Viets: „Wat hij zei is prachtig.”

Exact drie jaar woont hij met zijn vrouw Anneke aan de Costa Blanca. René Lancee, oud-politiefchef van Schiermonnikoog. Na een vermeende incestaffaire met zijn jongste dochter kreeg hij volledig herstel en ruim een half miljoen euro schadevergoeding van de staat. Hij kijkt vanuit Spanje met gemengde gevoelens naar de ontwikkelingen in zijn geboorteland. „Ik dacht dat ik voor altijd de rust

had gevonden, maar met mijn 51 jaar ben ik kennelijk nog te jong om de rest van mijn leven vakantie te vieren. Als ik zie hoe politie en justitie nog steeds blunderen, begint het te kriebelen. Ik ben lid 611 van de Lijst Pim Fortuyn. Misschien zijn jullie daar in Nederland nog niet van me af!”

door CHARLES SANDERS

TEL 12-10

JAVEA, zaterdag

Als er iemand staat te popelen een woordje mee te spreken in de nationale discussie over waarden en normen is het wel René Lancee. De voormalig politie-inspecteur, die na een jarenlange strijd met de Nederlandse overheid in 1999 met goedgevulde portefeuilles richting Spanje vertrok, wordt niet vrolijk van de perikelen in ons land. Misstanden in de multiculturele samenleving, blunders van oud-collega's, gestuntel van justitie en de soap die de politiek is geworden; het houdt hem steeds meer bezig.

Zo erg zelfs dat hij kort na de moord op Pim Fortuyn, op 11 mei van dit jaar, een tot in detail uitgewerkt politiek programma naar de LPF stuurde. In zijn villa in Javea, even noordelijk van Benidorm, laat een bevlogene Lancee ons dat stuk lezen.

„Ik heb twee keer kort met Pim Fortuyn gesproken en later toonde Harry Mens zich enthousiast”, vertelt hij aan de rand van het zwembad. „Een kerel als jij kunnen we gebruiken”. Toen heb ik gesolliciteerd bij de LPF, ik wilde op de lijst, in de Tweede Kamer. Het klinkt misschien hoogdravend, maar ik was ervan overtuigd dat ik iets kon doen, een meerwaarde zou kunnen zijn. Later zag ik veel van mijn ideeën terug in het uiteindelijke regeringsakkoord. Letterlijk. Het is niet meer aan de orde, maar ik denk dat de suggesties die ik in het voorjaar naar de LPF stuurde daadwerkelijk door de partij zijn gebruikt. Op mijn sollicitatie hoorde ik echter in de chaos na de moord op Pim niets. Wellicht is de tijd ooit rijp voor mijn komst richting Tweede Kamer.”

„Ik denk dat mijn suggesties door de LPF zijn gebruikt”

Toch wist u in 1999 zeker dat Nederland een afgesloten hoofdstuk was, dat er in Spanje een nieuw leven zou beginnen. Heimwee?

„Nee, ik houd van deze costa, van het klimaat, van de manier van leven, van de strikte wijze waarop de politie hier optreedt tegen kleine criminaliteit. Onder het oog van een guardia civil plast niemand op straat! En een Spaanse agent scheld je echt niet uit. Als ik op de Nederlandse televisie zie wat er bij jullie allemaal mis is, kriebelt het. Dan wil ik het wel uitschreeuwen. Dan wil ik iets dóen. De discussie over waarden en normen is ook mijn discussie. Een politieman met paardenstaart, piercing, oorbellen, plat Amsterdams pratend, kan gewoon niet. Zo'n vent ondermijnt het gezag. Zelfs ik denk dan 'ja dag klojo, ik zal naar jou luisteren...'. Dan kun je, zoals het kabinet deze week aankondigde, 1000 agenten extra gaan aantrekken, maar het moeten wel de goede mensen zijn. Daar wringt in Nederland de schoen. Er is geen respect voor el-

kaar, voor elkaars bezittingen. Aan de basis is het fout gegaan. Eigenlijk al in de jaren zestig. Geitenwollensokken die de politiemans omschreven als 'je beste vriend'. Het heeft 40 jaar geduurd om dat afschuwelijke imago erin gestampt te krijgen, het duurt nog eens 40 jaar om het weer kwijt te raken. Als ik dat analyseer, beginnen mijn handen te jeuken. René Lancee is wel weer toe aan wat nieuwe stress, ik mis de adrenaline!”

De voormalig inspecteur werd met ongekend veel politiegeweld op 27 april 1996 door een arrestatieteam van Schiermonnikoog geplukt. De als onkreukbaar geldende Lancee zou incest met zijn jongste dochter hebben gepleegd, maar bleek slachtoffer van roddel en achterklap, van vijanden bij justitie en de lokale politiek die de lastige dienstklapper monddood wilden maken. In de met puberteitsproblemen kampende jongste dochter vonden zijn tegenstanders een dankbaar wapen om de veldwachter-van-de-oudestempel af te schieten. Maar van de beschuldigingen bleef uiteindelijk niets over en Lancee begon een tegenoffensief dat hij uiteindelijk glansrijk won. Hij ontving 1,2 miljoen gulden schadevergoeding, voor een deel inkomsten-derving en gemiste pensioenrechten, en vertrok in het najaar van 1999 naar Spanje. Nu, drie jaar later, meent hij opnieuw een daad te moeten stellen.

Waarvoor zou u zich hard maken als de LPF een beroep op u doet?

„Ik zou willen dat de burger, die gewone Nederlander, weer vertrouwen kreeg in de overheid. Dat kan door heel consequent de wet te handhaven, zonder eenrichtingsverkeer. We hebben de afgelopen decennia te veel getolereerd. Met desastreuze gevolgen. Voor een tasje rover die tien bejaarden heeft bestolen, is justitieel amper belangstelling. Maar de politie maakt wel massaal jacht op automobilisten die op de snelweg vijf kilometer te hard rijden. Dat frustriert iedereen. Laatst was ik in Nederland, met mijn auto met Spaans kenteken. Op de A9

was een wegwerksituatie gesimuleerd om hardrijders te kunnen flitsen! Er werd helemaal niet aan de weg gewerkt, maar in een van de aannemersbusjes zat een agent met snelheidscamera. Ik weet het, want ik ben teruggedrennen om het te controleren. Ik kon mijn ogen niet geloven, pure uitlokking. Zo'n verkeersofficier van justitie, Koois Spee, begrijpt niet wat hij aanricht, is volkomen vreemd van de maatschappij, verworden tot ordinaire belastingin-nener. Want door een heksenjacht te ontketenen op overtreeders van knullige snelheidsregels wordt de gewone man een vijand van de autoriteit. Juist door dit soort optreden verliest met name de politie gezag en aanzien. Zeker als aan de andere kant op de balans één miljoen aangiften staan die terzijde worden geschoven omdat daar geen mankracht voor zou zijn.”

Met diezelfde kretologie is de LPF groot geworden. Wat is daarvan volgens lid 611 in de praktijk terechtgekomen?

„Veel te weinig, ik kan me vreselijk opwinden over de ordinaire ruzies binnen de partij. De fractie moet veel dichter bij het partijbestuur staan. Ze moeten zich juist nú profileren, er zijn zat zaken in Nederland die passievolle aandacht behoeven. Een juwelier die een gewapende overvaller met een honkbalknuppel het ziekenhuis inslaat, moet niet als verdachte in de cel worden gegooid. Hij hoeft ook geen beloning te ontvangen, maar zou als getuige moeten worden verhoord. Zwak de privacywetgeving af, daar waar deze de opsporing belemmert en sla dna-materiaal op van eenieder die een misdrijf pleegt waar vier jaar cel of meer op staat.”

Horen we hier de politie-inspecteur die op Schiermonnikoog naast een schare aanhangers ook veel vijanden had?

„Misschien. Maar wat er toen ook over mij werd gezegd, ik was altijd recht door zee, wilde niet de sukkel zijn waarover ik altijd klaagde. Ooit werd ik gebeld door verontruste wandelaars in het duin. Ze hadden een kerel gezien die jacht maakte op konijnen met een kruisboog, een levensgevaarlijk wapen. Ik ben toen in burgerkloffie op mijn fietsje gestapt, mijn Walther P5 in de schouderholster. Toen ik voor die knaap stond, had hij zijn pijl en boog in de aanslag. Ik ritste mijn body-warmer open en liet hem het dienstpistool zien, zonder het aan

te raken. „Welke denk je nou dat er beter is?” Poeslief ging die kerel mee naar het bureau, waar hij een klacht wegens bedreiging tegen me indiende. Ik zou me als Dirty Harry hebben misdragen en kreeg een onderzoek aan m'n broek. In Nederland worden goede dienders zo gefrustreerd dat velen maar liever de andere kant op kijken. Ze lopen een blokje om als ergens hommeles is, om niet zelf in de problemen te komen.”

In de stukken die u naar de LPF stuurde, komt ook de problematiek rond Marokkaanse criminelen uitgebreid aan de orde.

„Nederland is doorgeslagen, die Marokkaanse boefjes lachen iedereen uit. Aan de ene kant rept Den Haag over assimileren en integreren, aan de andere kant schieten moslims scholen en moskeeën als paddestoelen uit de grond. Criminele allochtonen leggen dat uit als zwakte, mogen

vrouwen in korte rok hoeren noemen. Met dank aan links en tolererend Nederland zijn we zo vele jaren geïndoctrineerd, vergiftigd. Een jeugdbende terroriseert een zwembad en wat doen we? Het zwembad wordt gesloten. Schande. Trap dat tuig eruit! Extreme moslims lopen achter oproerkraaiende imams aan, zoals de nazi's vroeger met Adolf Hitler dweepten. Mevrouw Ayaan Hirsi Ali legt de vinger op de zere wond

en moet onderduiken! Pas als je 2000 kilometer ver weg van Nederland alles nuchter bekijkt, gaan je ogen open. Ik moest hier, als financieel onafhankelijke EU-burger zonder criminele antecedenten, mijn vingerafdrukken laten afnemen toen ik een verblijfsvergunning aanvraag. Prima, ik heb niets te verbergen, ik juich zoiets toe. Maar in Nederland wordt onmiddellijk moord en brand geschreeuwd als we de gangster van buitenlandse afkomst een strobreed in de weg leggen.”

Heeft justitie iets geleerd van de blunders die ten opzichte van u zijn begaan en waarvoor indirect de belastingbetaler heeft moeten boeten?

„Helemaal niets. Nul komma nul. Die twee van Putten hebben vorige week bijna twee miljoen euro schadevergoeding ontvangen, omdat politie en justitie in de fout zijn gegaan. Ik gun die mannen dat geld, wie wil er nu zeven jaren onrecht zitten? Probleem in Nederland is dat als de politie een spoor heeft, dat ook tot een zaak moet leiden. Dat was bij mij zo, dat was in Putten het geval, ik ken meer zaken die ook nu nog spelen. Er is geen ruimte voor flexibiliteit, justitie en recherche hebben vaak niet de grootsheid fouten toe te geven en het onderzoek over een andere boeg te gooien als het na maanden of jaren onderzoeken foute boel blijkt. Met als resultaat dit soort justitiële rampen en torenhoge prijskaartjes. Wat me in al die zaken ook verbijstert, is dat de schulden nooit worden ontslagen. Fouten maakt iedereen, maar iemand die zo blundert, zou verantwoording moeten afleggen. Desnoods voor de rechter. Desnoods zou via een civiele procedure het gemeenschapsgeld moeten worden teruggevorderd. Reken maar dat er dan met meer precisie wordt gewerkt! Maar dat is in mijn zaak niet gebeurd en ook in die Puttense affaire zal het wel stil blijven.”

Naast zijn kritiek op justitie heeft René Lancee geen hoge pet op van een aantal voormalige collega's bij de politie. Hij zet grote vraagtekens bij tal van onderzoeken. Slordig werk zou veel te vaak leiden tot vrijspraak voor de rechter. Zo denkt hij dat er weinig harde bewijzen zijn tegen Lucy de B., de 40-jarige verpleegkundige die ervan wordt verdacht dertien patiënten te hebben vermoord. Deze week besliste de rechtbank de zaak aan te houden. Dat het openbaar ministerie in de cold case-zaak van Andrea Luten bot ving, verbaasde hem ook niet. Want uit zijn eigen praktijk op Schiermonnikoog weet hij dat er slordig met tips, getuigen en bewijsmateriaal wordt omgegaan.

Gisteren werd bekend dat Cheryl Morriën, het meisje dat op 5 augustus 1986 spoorloos verdween, door kindermoordenaar Michel S. werd gedood.

Een zaak waarmee ook Lancee zich heeft beziggehouden: „Na haar verdwijning meldde een paragnost per brief bij de politie op Schier dat hij een foto had van

een vermoord meisje met lang blond haar. Ze zou in de duinen op het eiland liggen, een locatie waarvan ook een foto was. S., later veroordeeld voor andere zaken en vorig jaar in de gevangenis overleden, is in die periode op dat deel van het eiland gesignaleerd. Ik was toen in het ziekenhuis voor een elleboogoperatie en hoorde dit alles pas veel later. Cheryl had lang donker haar, maar de foto van die paragnost was een negatief en zij zou het dus geweest kunnen zijn. In elk geval een spoor dat had moeten worden onderzocht.

Maar de recherche in Leeuwarden, naar wie brief met foto en exacte locatie werden doorgestuurd, is nooit in actie gekomen.”

U praat er niet graag over, maar hoe is de relatie met uw jongste dochter die destijds door justitie werd gebruikt om u aan te klagen?

„Ze studeert en heeft opzette-lijk de hoge school uitgezocht in de stad waar ze destijds door politie en justitie is gehoord. Niet de gemakkelijkste weg. Alsof ze boete wil doen voor wat in 1996 is gebeurd, alsof ze zichzelf wil straffen, alsof ze al drie jaar wil leren te vergeten. Anneke en ik hebben vlak na de zogenaamde affaire lange gesprekken met haar gehad en onze relatie is nu uitstekend. Ze komt zo vaak ze kan naar Spanje en het gaat steeds beter met haar. Ze wil afsluiten en naar de toekomst kijken.”

René Lancee heeft een hobby die destijds door zijn vijanden werd uitgelegd als sympathieën voor extreem rechts. Hij bouwt modellen van tanks en pantserwagens, met name typen die door de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog werden gebruikt. Honderden staan er in dozen in zijn villa in Javea te wachten op assemblage. Ook schrijft hij een boek over een Wehrmacht-militair aan het oostfront. „Tanksoldaat in Rusland”.

Vanwaar die voorkeuren voor Duits?

„Het is de techniek, de tactiek die destijds werd gebruikt. Zo'n Tiger-tank, fantastisch, dat intrigeert me, niet de nazi's zelf. Als er een hel bestaat, moet Adolf Hitler er zitten en de plek naast zich warm houden voor Saddam Hoessein. Defensie heeft me trouwens van jongs af aan beziggehouden. In mijn stukken voor de LPF wordt veel aandacht besteed aan de strijdkrachten. Om geld voor andere maatschappelijke zaken over te houden, zou je flink kunnen bezuinigen op marine en leger. Nederland heeft niets aan onderzeeboten en grote aantallen fregatten. Net zomin als aan divisies infanteristen. Kijk naar recente conflicten en concludeer dat alleen onze F16-straaljagers, de helikopters en eliteonderdelen als commando's en mariniers waardevol bleken. Dus moet je naar een kleine, snel inzetbare strijdmacht, die wordt beschermd door een paraplu van vliegtuigen en heli's.”

„We moeten ook actief met de Amerikanen meedoen als het oorlog wordt met Irak. Die beklem-

YEAVLLG TEL 12-10
mende linkse deken van ons afgooien, niet de fout maken die Chamberlain aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog beging. Want de prijs van de in Nederland regerende lafheid kan hoog zijn. In de voormalige USSR circuleren nog steeds 100 koffertombommen. Ja, op die problematiek kan ik diep ingaan. Als de politiek roept, sta ik er."

■ STRAFBAAR — Virtuele kinderpornografie is strafbaar, zo maakte het ministerie van Justitie bekend. Voor virtuele kinderpornografie zijn kinderen niet daadwerkelijk fysiek misbruikt, maar afbeeldingen zijn (digitaal) gemanipuleerd.
SPRIS 3-10

Justus van Oel
Schrijver
E-mail naar: brieven@metronieuws.nl

De goede naam van een sluipschutter

METRO 23/10

Deze gek geeft sluipschutters een slechte naam", sprak onlangs de directeur van Storm Mountain, een opleidingscentrum dat op dit moment vijfduizend Amerikaanse cursisten heeft, die daar leren om van 200 meter afstand iemand door het hoofd te schieten. De eerste vraag die bij mij opkwam, is hoe dan die andere sluipschutters, en er lopen er in de VS waarschijnlijk tienduizenden rond, aan hun goede naam gekomen zijn. Je bent toch een behoorlijk misselijk ventje als je wilt leren om ongezien, onverwacht en vermoedelijk geheel straffeloos iemand om te leggen.

In cowboyfilms geldt het al als uiterst onsportief om iemand in de rug te schieten. Zelfs van dichtbij is dat verboden. Zoiets doet een echte kerel niet. Je moet je gezicht laten zien, de ander een eerlijke kans of een overtuigende speech geven, en pas dan mag je zijn hersens tegen het plafond blazen. Bovendien moet het zelfverdediging zijn, ook de ander moet een vuurwapen hebben. In Hollywood-bijbels is dat ongeveer artikel één: hoe schofterig de vijand ook is en hoe gevaarlijk voor de maatschappij, als de pluk zelf geen vuurwapen heeft mag de held nooit schieten. Het hele idee van sluipschieten is op alle gebieden in strijd met de normen en waarden waar Amerikanen al sinds het uitroeien van de Indianen voor staan. Sluipschutter willen worden, als hobby, zou moreel gesproken even verboden moeten zijn als het verzamelen van kinderporno. Iets waar de Amerikaanse overheid trouwens weer geen moeite mee heeft.

Natuurlijk zullen de Amerikaanse wapenfabrikanten en schietleraren voor de duizendste keer tegenwerpen dat een cursus sluipschieten heel iets anders is dan vanuit een wit busje het geleerde in praktijk brengen. Inderdaad, maar datzelfde geldt ook voor een schriftelijke cursus heksen verbranden of een workshop geslachtsdelen onder stroom zetten: iets kunnen is niet hetzelfde als het doen. Maar waarom zou je het dan willen leren? Want je kan er donder op zeggen: zodra er genoeg mensen met een sluipschiet-diploma rondlopen, die ene gek zit er gegarandeerd tussen. Maar dat is statistiek, en je kan het altijd toeval blijven noemen. Elke avond, voor het slapen gaan, bidt President Bush tot de Almachtige met het verzoek of de Washingtonse sluipmoordenaar alsjeblieft van al-Qaida mag zijn. Desnoods moet God hem alsnog maar even lid maken. Nog eerder verklaart een Amerikaanse president op dezelfde dag de oorlog aan Irak, Iran en Noord-Korea dan dat hij het nationale wapenbezit durft aan te pakken. Zelfs het deugdelijk laten registreren van wapenbezitters en het voor de politie herkenbaar maken van kogels uit een wapen is onbespreekbaar gebleken.

Vooral dankzij het lobbywerk en de gulle campagnebijdragen van de 'National Rifle Association', de onvermoeibare belangenvereniging van bange burgers en kogelfabrikanten. Ook daar op de kantoren wordt nu gehoopt en gebeden dat de moordenaar met het witte busje een buitenlandse fundamentalist is. Niet alleen zal de verkoop van het door hem gebruikte model geweer explosief stijgen, ook zullen alweer meer burgers een reden hebben zich te bewapenen tegen de onzichtbare vijand. Iets ingewikkelder wordt het wanneer de dader inderdaad van al-Qaida is, maar tevens cursist was bij een keurige moordenaarsopleiding als, pakweg, Storm Mountain. Dan zullen de toelatingseisen wellicht moeten worden aangescherpt: geen snorren, geen baarden, geen Arabisch klinkende achternamen.

Soms ben ik zo blij dat ik in Nederland woon. Er mogen hier dan aardig wat mensen met vuurwapens rondlopen, in ieder geval lukt het ze alleen me neer te knallen van minder dan twintig meter. En ik koester mij in de illusie dat er heus niet zoveel mensen zijn die dat zouden kunnen en of willen. Pas als al mijn burens een gun hebben, koop ik hem ook. Al lijkt emigreren me dan eigenlijk beter.

Pedo-catalogus

TEL 11-10
Van onze correspondent
ROME, vrijdag

Op een pedofiele website op internet worden kleine Russische meisjes in catalogussen aangeboden in Italië en enkele andere Europese landen tot tertiëruddend euro. Dit heeft de vereniging Arcobaleno (Regenboog) van de priester Don Fortunato Di Noto uit Sicilië ontdekt, die hier

van aangifte heeft gedaan.

De website nodigt de klanten uit om „direct een kind uit de catalogus te bestellen en in eigen land te ontmoeten”. De prijs verschilt per leeftijd en maagdelijkheid, terwijl de „adoptie-tijd” slechts drie weken duurt, aldus de website.

Arcobaleno heeft de afgelopen jaren internationaal baanbrekend werk verricht in de strijd tegen pedofiele activiteit op internet.

03/10 GvA Groot kinderpornonetwerk in Polen opgerold

De Poolse politie heeft twee vermeende pedofiliënnetwerken die in het land opereren, opgerold. Eén zou uitgebreide buitenlandse banden hebben, waaronder in België.

Volgens een bericht van het weekblad Wprost dat deze week als een bom in Polen is ingeslagen, krijgt de politie meer en meer greep op één van de grootste pedofiliënnetwerken in Europa die zich met kinderporno bezighouden. Het netwerk zou contacten in heel Europa hebben en zelfs tot in India toe kinderporno hebben verkocht.

Volgens het weekblad zijn er in deze zaak al drie arrestaties verricht. Wprost schreef dat de bende het Internet gebruikte om kinderporno aan klanten in heel Europa te bezorgen. Er is minstens één klant uit België gerapporteerd. In Polen alleen al heeft het netwerk duizenden klanten, aldus het weekblad. Het netwerk ging zover dat het webcams plaatste in voorschoolse omkleedplaatsen en jonge kinderen van hun ouders afkocht, aldus Wprost.

Onder de klanten zijn er volgens het weekblad prominente publieke figuren zoals politici, artiesten, advocaten, journalisten en televisiepersonalia.

61E 12/10 Britse politiemann bezit kinderporno

LONDEN - Een Britse politiemann die is gespecialiseerd in de strijd tegen terrorisme, is aangehouden tijdens een onderzoek naar kinderporno op internet. Hij wordt verdacht van het downloaden van pornografisch beeldmateriaal. In september werden om dezelfde reden al twee politiemannen gearresteerd, die beiden een prominente rol speelden in de zaak van de ontvoerde en vermoorde meisjes Holly Wells en Jessica Chapman.

Weer betrokkenheid agent bij kinderporno

LONDEN — Een Britse politieofficier die is gespecialiseerd in de strijd tegen terrorisme, is aangehouden tijdens een onderzoek naar kinderporno op internet. Dat heeft de politie zaterdag gemeld. De officier is de veertiende politiemann in Groot-Brittannië die is aangehouden in verband met kinderporno op internet. Hij wordt verdacht van het downloaden van pornografisch beeldmateriaal.

In september werden twee politiemannen gearresteerd die beiden waren gezet op de zaak van de twee vermiste, en naar later bleek vermoorde, meisjes Holly Wells en Jessica Chapman. Een van hen was belast met het steunen van de familie van een van de meisjes en die op de hoogte te houden van het onderzoek. METRO 14/10 (AFP)

Sekstoerist wordt hard aangepakt

Dankzij nieuwe wet

van een onzer verslaggevers

APC 1/10

DEN HAAG - De aanpak en vervolging van kinderskstoeristen in Nederland verloopt vanaf vandaag eenvoudiger.

Een nieuwe wet maakt het mogelijk dat vakantiegangers die een reisje naar de zon maken en daar een medereiziger betrapten op het seksueel misbruiken van een kind, daarvan bij terugkeer in Nederland aangifte kunnen doen. Het openbaar ministerie (OM) kan dan besluiten tot vervolging.

Ook kunnen niet-Nederlandse kinderskstoeristen worden aangeklaagd, mits zij in Nederland een vaste woon- of verblijfplaats hebben. De wet betekent een nieuwe stap op weg naar de naleving van het kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Nederland heeft dit verdrag ondertekend, en zich daarmee verplicht kinderen te beschermen tegen iedere vorm van seksuele uitbuiting, met name tegen prostitutie en pornografie. Voorheen konden de daders alleen aangeklaagd worden als het slachtoffer een klacht indient. In geval van prostitutie durven veel (buitenlandse) kinderen geen klacht in te dienen, omdat zij daarbij zelf de kans lopen gestraft te worden.

Vervolging van kinderskstoeristen in Nederland werd verder

61E 15-10 EU harmoniseert kinderpornowet

LUXEMBURG - De EU-ministers van justitie zijn het gisteren eens geworden over een gemeenschappelijke definitie van kinderporno en gelijke straffen voor personen die zich daaraan schuldig maken, met een maximum van tien jaar. De gelijkstelling maakt het makkelijker verdachten uit andere landen op te pakken en over de grens te zetten. Ook verspreiders van kinderporno op het internet kunnen nu beter worden aangepakt. Volgens de nieuwe definitie geldt iedereen onder de 18 als kind, en zijn ook pornografische tekeningen van kinderen voortaan verboden.

Thailand levert pedofiel uit aan Verenigde Staten

BANGKOK - De rechtbank in het Thaise Bangkok heeft de uitlevering bevolen van Eric Franklin Rosser, een van

bemoeilijkt door de zogeheten eis van de 'dubbele strafbaarstelling'. Om misbruikers van kinderen in Nederland te kunnen vervolgen, moesten zij namelijk volgens de Nederlandse wet én volgens de wet van het land waar zij het kind hadden misbruikt, een misdrijf hebben begaan.

In verschillende landen is seks met kinderen echter niet expliciet bij wet verboden en konden skstoeristen in Nederland dus niet worden aangeklaagd. Overigens blijft de eis van de 'dubbele strafbaarstelling' wel bestaan. De uitzonderingen op deze eis zijn reeds misdrijven tegen de veiligheid van de staat en de koninklijke waardigheid. En nu dus ook het seksueel misbruiken van kinderen.

Terre des Hommes Nederland, de organisatie die zich sterk maakt voor kinderrechten, vindt de nieuwe wet een belangrijke overwinning. "We hebben de afgelopen jaar veel signalen aan de Nederlandse politiek afgegeven en we zijn nu blij dat ons land zich houdt aan het verdrag van de Verenigde Naties", zegt woordvoerder Tanja Brok.

Porno treft half miljoen kinderen

DEN HAAG - Ongeveer een half miljoen kinderen in de wereld worden misbruikt voor kinderpornografie. Dit schat politieorganisatie Europol. Vandaag was de laatste dag van de vijfdaagse cursus die Europol hield over het bestrijden van kinderporno op internet. PAR 10-10

de tien meest gezochte criminelen in de VS. De 49-jarige man, die ook een adres in New York had, was door de Amerikaanse rechtbank beschuldigd van het maken en verspreiden van pornografische beelden van kinderen. Hij "werkte" vanuit Thailand. Volgens de Thaise autoriteiten heeft Rosser er mee ingestemd niet te protesteren tegen zijn uitlevering. GvA 14/10

Kinderporno was 'onderzoeksmateriaal'

DD 25/10

van een onzer verslaggevers
DEVENTER/ZWOLLE - 'Onderzoeksmateriaal.' Zo omschreef een 32-jarige Deventenaar de bijna vierhonderd foto's en filmpjes met kinderporno die op de harde schijf van zijn computer waren aangetroffen. Gisteren moest hij voor het bezitten en verspreiden hiervan bij de rechtbank in Zwolle verschijnen.

In de wereld van S. is het allemaal heel logisch en verklaarbaar. Uitvoerig legde hij de

rechtbank uit dat hij op die manier wilde onderzoeken of het wel klopte dat kinderen schade oplopen door seksueel contact met volwassenen. Dat deed hij door naar de ogen van de kinderen te kijken. 'Want die zijn de spiegel naar de ziel.' Ook chatte de Deventenaar veelvuldig met pedoseksuelen, die hem van materiaal voorzagen.

'Naar de gevolgen van misbruik van kinderen is toch veel gedege onderzoek naar gedaan', hield de voorzitter van de recht-

bank hem voor. Dat had hij toch ook in de bibliotheek kunnen vinden. Maar dat was volgens S. 'klakkeloos aannemen wat anderen beweren'. Dat het hebben van de afbeeldingen waarop onder meer kinderen van vier tot twaalf jaar te zien waren strafbaar is, was hem wel bekend. 'Cliënt werd niet opgewonden van de afbeeldingen', benadrukte zijn advocaat. Uit psychologisch onderzoek blijkt dat het 'semi-wetenschappelijk onderzoek' voortkwam uit de obsessieve persoonlijkheid en de een-

zaamheid van S.. Door psychologen wordt hij omschreven als emotioneel onvolgroeid. Hij is iemand die in rationalisaties vlucht en geen normale relatie met anderen aankan.

MIDDELEEUWEN

Eigenlijk had S. het liefst in de middeleeuwen geleefd. 'Het leven had toen veel meer uitdaging dan tegenwoordig.' De advocaat vroeg om een geheel voorwaardelijke straf, mede omdat zijn cliënt heeft laten zien heel gemotiveerd te zijn voor be-

handeling. De officier van justitie vond gezien het aantal 'uiterst schokkende' afbeeldingen een maximale werkstraf op zijn plaats, met daarnaast intensieve behandeling. Ook vroeg hij zich af waarom S. de afbeeldingen had bewaard. Hij had ze na onderzoek toch niet meer nodig? De zaak kwam aan het licht dankzij onderzoek naar kinderporno op internet van de Duitse opsporingsdienst.

De rechtbank doet over twee weken uitspraak.

Werkstraf voor 'onderzoek' porno Taakstraf voor pornoverzamelaar

DD 28/10

DEVENTER/RAALTE - Wegens seksueel misbruik van zijn moeder en verhalen over ontucht die hij hoorde als werknemer bij de kindertelefoon raakte een 32-jarige man uit Deventer -die nu in Raalte woont- zo geobsedeerd door dat onderwerp, dat hij via internet in contact kwam met daders en zo kinderporno kreeg toegestuurd. 'Dat was voor mijn onderzoek,' zegt hij.

'Maar had u daar vierhonderd foto's voor nodig,' vroeg de rechtbank in Zwolle zich vertwijfeld af. 'U had toch ook gewoon naar de bibliotheek kunnen gaan. Iedereen die de krant leest of televisie kijkt, weet toch dat dergelijke foto's schadelijk zijn voor de kinderen.' Dat kon de Deventenaar wel beamen, maar hij vond toch dat eigen onderzoek noodzakelijk was. En zo gebeurde het dat de man na zijn relatiebreuk in 1999 uit eenzaamheid

het wereldwijde web op vluchtte en belandde in de wereld van de kinderporno. Bij de huiszoeking oktober 2000 -na een tip van de Duitse zedenpolitie- vond de politie 399 bestanden met kinderpornofoto's van onder andere vier- en vijfjarige kinderen. 'Afgrijpselijke foto's', vond de rechtbank. 'Heavy bestanden waar je doodziek van wordt,' voegde de officier van justitie er aan toe. Het OM eist een werkstraf van 240 uur plus een half jaar cel voorwaar-

delijk. De man moet bovendien verder met zijn behandeling, vindt de openbaar aanklager. Van het verhaal over wetenschappelijk onderzoek leek de officier niets te geloven. 'Ik snap niks van deze rare rechtvaardiging, deze zogenaamde wetenschappelijke studie.'

De man, met een blanco strafblad, bleef echter bij zijn verhaal. Hij verklaarde oprechte vraagtekens te stellen bij het feit of de kinderen het echt wel zo erg vinden om aan dergelijke activiteiten mee te werken. 'Dat kan ik in hun ogen zien.' 'Maar heeft u daarvoor vierhonderd foto's nodig,' vroeg de rechter nogmaals. 'Het gaat soms ook wel snel met die kabel, soms wel veertig foto's ineens,' leek de man zich te verontschuldigen.

Volgens de psycholoog is

de kinderpornobezitter volledig toerekeningsvatbaar, maar de man erkende ter zitting dat zijn 'emotionele huishouding niet helemaal in orde is'. Hij zegt zelf in de verkeerde tijd te leven, want hij wil het liefst een tijdreis naar de Middeleeuwen maken om ridder te worden. Hij ziet zichzelf ook als één van de reisgenoten uit het boek (en film) 'In de Ban van de Ring'. De verdediging pleitte voor slechts een voorwaardelijke gevangenisstraf zodat de man alleen de behandeling hoeft te ondergaan. 'Hij raakte er niet opgewonden van, maar het bezit van de foto's kwam voort uit een nieuwsgierige gedrevenheid, hij was geobsedeerd door het onderwerp', aldus de raadsman.

De rechtbank doet op 7 november uitspraak.

DEVENTER/ZWOLLE - Een 32-jarige Deventenaar die bijna 400 foto's en filmpjes met kinderporno op de harde schijf van zijn computer had staan krijgt daarvoor de maximale werkstraf van 240 uur. Dat heeft de rechtbank in Zwolle besloten.

Als hij binnen twee jaar opnieuw de fout in gaat, hangt hem zes maanden cel boven het hoofd. Daarnaast moet hij meewerken aan behandeling bij Tander. De man verklaarde tijdens de rechtszitting dat hij het materiaal gebruikte om te onderzoeken of het wel klopte dat kinderen schade oplopen door seksueel contact met volwassenen.

Filmrolletje werd Deventer 'porno-oom' fataal

door Gerrit Wolters DD 18/10

ZWOLLE/DEVENTER - Een man van 42 die bij zijn moeder op zolder woont, wordt verliefd op zijn nichtje van net veertien dat geregeld bij oma komt logeren. Het meisje vindt de aandacht leuk en wordt ook een beetje verliefd op haar oom. De man maakt op zolder glamourfoto's van haar, maar al snel wordt er overgestapt op pornografische afbeeldingen.

In de slaapcabine van zijn vrachtauto worden eveneens opwindende foto's gemaakt en ook dáár komt het tot seksuele handelingen. De 'verhouding'

komt aan het licht als de eigenaar van een fotozaak in Deventer de afbeeldingen ziet op een bij hem ingeleverd filmrolletje en alarm slaat bij de politie. En zo stond de Deventer vrachtwagenchauffeur J. de P. gisteren voor de Zwolse rechtbank en hoorde hij officier van justitie Duijts een onvoorwaardelijke celstraf van vijftien maanden eisen. De P. gaf alle beschuldigingen toe, maar benadrukte dat alles met toestemming van zijn nichtje was gebeurd en dat hij geen echte geslachtsgemeenschap met haar had gehad. 'Het had nooit mogen gebeuren', zei hij. 'Het is eenmalig geweest. Zo'n fout maak ik niet weer.'

Nadat de man door de politie in de kraag was gevat toen hij bij de fotozaak het filmrolletje kwam ophalen (overigens samen met zijn nichtje dat buiten stond te wachten), werd zijn zolderkamer uitgekamd en werd ook een stevige hoeveelheid video's en seksboekjes aangetroffen. Voor een deel stond daar kinderporno op. Maar volgens De P. had hij die 'gewoon legaal' gekocht bij de tabakszaak en boekenwinkel. 'Dan kan ik toch niet zien hoe oud die meisjes op de films zijn.' In zijn kamer werd ook een gasrevolver gevonden, maar die zou hij in Duitsland als alarmpijstool hebben gekocht en heb-

ben gebruikt bij het line-dansen. De officier vond alle beschuldigingen bewezen en sprak over ernstige feiten. 'Of het meisje met alles instemde maakt in feite niet uit. Er is op een nare manier misbruik van haar gemaakt. Het is ontoelaatbaar dat kinderen zo met volwassenen seks worden geconfronteerd. En gezien het bezit van kinderporno is er eigenlijk wel meer met hem aan de hand'. De P. reageerde daar op met de opmerking dat de banden en boekjes al dateren uit de tijd dat hij een jaar of twintig was. De raadsman noemde zijn cliënt 'een heel normale, rusti-

ge, aardige en hardwerkende man zonder strafblad'. Het nichtje had in zijn ogen op geen enkele manier tegengewerkt. 'Integendeel, zij heeft ook vaak het initiatief genomen'. De foto's, waarop het meisje onder meer naakt op een toilet, in een ligbad en wijdbeens op een bureaustoel is te zien, waren volgens hem 'een pure privé-aangelegenheid'. 'Ik had met haar afgesproken dat zij alle foto's en negatieven zou krijgen', aldus De P. De raadsman achtte kans op herhaling niet aanwezig en vroeg een geheel voorwaardelijke straf. Uitspraak op 31 oktober.

DEVENTER (JPZ) - Het ontwikkelen van een fotorolletje bij een één uurservice in de stad heeft Deventenaar J.G.M. de P. (42) de das om gedaan. De fotograaf ontdekte dat er naaktfoto's van een heel jong meisje op stonden en belde de politie. De P. werd ingerekend toen hij de foto's ophaalde. Het meisje bleek zijn 14-jarige nichtje uit Harlingen te zijn.

Ruim twee jaar later, afgelopen donderdag, hoorde de oom in de Zwolse rechtbank vijftien maanden cel tegen zich eisen, wegens het vervaardigen van kinderporno en ontucht met hetzelfde meisje. 'Hij heeft misbruik gemaakt van het overwicht dat hij op haar had. Een meisje van die leeftijd kan de reikwijdte van wat ze doet niet goed overzien', motiveerde officier van justitie mr. E.E.G. Duijts haar eis.

Het slachtoffer logeerde 's zomers altijd een paar weken bij haar oma en oom De P. in Deventer. In 2000 werd De P. verliefd op haar. Op de zolder van de ouderlijke woning, waar hij huist, begon hij glamourfoto's van haar te maken. Volgens hem wilde ze daarna zelf ook naaktfoto's, naar het voorbeeld van pornoboekjes, die in de kamer lagen. Eén rolletje was zonder problemen ontwikkeld, bij het tweede ging het dus mis.

Bij huiszoeking vonden de agenten seksboekjes en videobanden, waarop kinderporno te zien is, wat hem extra verdacht maakte in de ogen van justitie. Verder lag er ook een gaspistool, dat in Nederland tot de verboden wapens behoort. Maar dat leek van onschuldiger aard: de man had het in Duitsland gekocht, ter versiering van zijn outfit bij het country line-dansen.

Wat betreft de ontuchtzaak: het was met het nichtje verder gegaan dan alleen fotograferen.

Geen cel voor naakt fotograferen nichtje

DEVENTER (JPZ) - De Deventenaar die zijn nichtje naakt op de foto zette, hoeft niet de gevangenis in. De rechtbank in Zwolle heeft hem donderdag veroordeeld tot zes maanden, maar dan geheel voorwaardelijk, en 180 uur werkstraf voor het vervaardigen van kinderporno. Er was vijftien maanden cel geëist.

De 42-jarige J.G.M. de P. maakte twee jaar geleden glamourfoto's van het veertienjarige meisje, maar ook naaktfoto's, waarop het meisje wijdbeens, zittend op een toilet, of in bad te zien is. De fotograaf van een snelservice heeft de politie gewaarschuwd 'oen hij de afbeeldingen bij het

ontwikkelen zag. Het nichtje, dat in Harlingen woont, logeerde 's zomers altijd een paar weken bij haar oma en oom in Deventer, die in één huis wonen. In 2000 werd de oom een beetje verliefd op haar. Behalve het fotograferen uitte zich dat ook in seksueel contact in de slaapcabine van zijn vrachtwagen. Met de logeerpartijtjes is het sindsdien afgelopen.

Met de veroordeling is de Deventenaar ook bestraft voor het in bezit hebben van een wapen. Het ging weliswaar om een nepgaspistool, als attribuut bij het country-linedansen gebruikt, maar in Nederland behoort het tot de verboden wapens.

Child porn snoop nets 90 police

Martin Bright and Paul Harris
Sunday October 20, 2002
The Observer

Hundreds of child welfare professionals, including police officers, care workers and teachers, have been identified as 'extremely high-risk' paedophiles by an investigation into internet porn.

The discovery came after US authorities passed on more than 7,000 names of UK subscribers to an American-based child porn website.

When police examined a sample of the most dedicated users, they discovered that many worked with children. Investigators knew paedophiles targeted jobs which brought them into contact with children, but were shocked by how many British suspects had been undetected by the usual checks.

The discovery that many were working in jobs of the highest sensitivity will send shock waves through the child protection world and lead to calls for even more stringent safeguards. Investigators now believe as many as 90 police officers have so far been identified from an initial trawl of 200 of the British names found in the US. Many of the other suspects work in other sensitive professions, often linked to the criminal justice system.

John Carr of the Children's Charities' Coalition for Internet Safety (CHIS), which represents all major children's organisations, including the NSPCC, NCH and Barnardos, said: 'It's very distressing to learn that so many policeman are being arrested for these sorts of offences. It undermines people's confidence in our ability to deal with it at all.' Harry Fletcher, deputy general secretary of the probation union Napo, said: 'There has been growing evidence over the past 10 years that paedophiles have infiltrated careers that put them in direct contact with children. This latest evidence suggests we have to be even more vigilant.'

Specialist child porn investigators, including officers from the National Hi-Tech Crime Unit, have initially concentrated on users who had made more than 10 purchases of child porn from the internet. They used a US web 'portal' that gave access to dozens of sites with titles such as Cyber Lolita, I Am Fourteen and Child Rape. The sites were run by porn barons in Russia and Indonesia and involved abuse committed on captive children.

British involvement in the child porn ring was so large that police set up Operation Ore to investigate all 7,200 subscribers in this country. They have passed on all the names to the relevant forces for further investigation; 700 are known to be in Scotland and 279 in Cambridgeshire. Police believe at least 5,000 could be considered 'goers' and lead to arrests. Operation Ore has also uncovered civil servants, a firefighter and a teacher in Northern Ireland. Another teacher has been arrested in Cambridgeshire and suspended from working with 11-year-olds at a village school.

One Home Office insider told

The Observer that investigations targeted the most serious cases, where arrests and convictions were thought to be relatively straightforward. These involve images of pre-pubescent children where suspects cannot claim they believed they were purchasing adult porn. The US investigation, Operation Avalanche, was set up by the United States Postal Inspection Service, which probes online porn. It began in Texas and has generated more than 75,000 identities worldwide. The website portal was run by Thomas and Janice Reedy, a married couple in Fort Worth, Texas, who were running an online porn empire from their suburban mansion which generated £1 million a month in fees. Both have been sent to prison. The Association of Chief Police Officers (Acpo) has warned Ministers that forces do not have the resources to deal with the problem. It is awaiting a Home Office decision on a submission for £2 million of crisis funding. A Home Office spokeswoman said Ministers welcomed Acpo's focus on the issue, but they had already provided an extra £25 million to help combat hi-tech crime, including child porn. A police spokesman said: 'There are people up and down this country who are sweating. Give us their computer, even if it's been thrown on a skip, and we can quickly nail them.'

Tbs voor maker kinderporno

ARNHEM/DEVENTER - Het Gerechtshof in Arnhem heeft de 52-jarige J.B. uit Schiedam opnieuw veroordeeld tot drie jaar cel en tbs met verpleging. De man was in hoger beroep gegaan omdat hij van de tbs af wilde. Hij werd eerder door de rechtbank in Zwolle veroordeeld voor het maken van kinderpornofilms met onder andere een meisje uit Deventer.

DD 26/10

Regisseur kinderporno wil af van TBS

van en onzer verslaggevers
ARNHEM/DEVENTER - Drie jaar de bak in en dan TBS. Dat vond een man uit Schiedam, veroordeeld voor het maken van kinderpornofilms met onder andere een meisje uit Deventer, te lang. Daarom was hij in hoger beroep gegaan. Hulp wilde hij wel, maar dan in dagbehandeling.

De 52-jarige J.B. was in april dit jaar door de rechtbank in Zwolle veroordeeld. De afgelopen twee jaar heeft hij vastgezeten, en heeft hij veel kunnen nadenken, stelde hij. Hij beweerde gisteren voor het Gerechtshof in Arnhem dat niemand bang

Twee speurders zelf in de cel voor pedofilie

Blik
15/9

Hij was de politieman die de ouders van Holly en Jessica het gruwelijke nieuws kwam melden. Tijdens een herdenkingsplechtigheid voor de vermoorde meisjes las hij een gedicht voor. Nu zit Brian Stevens zelf achter de tralies op verdenking van pedofiele praktijken.

Soham zal Holly Wells en Jessica Chapman nooit vergeten. Maar een maand na de moord op de tienjarige meisjes heeft iedereen in het Britse dorpje de draad van het normale leven opnieuw opgenomen. Kinderen stoeien weer op de speelplaats van het plaatselijk schoolje. De conciërgewoning, waar de hoofdverdachten van de dubbele gruwelmoord woonden, is door een hoge schutting aan hun gezicht onttrokken. In het huis zijn nog altijd politiemensen aan

het werk. Heel de inboedel wordt gedemonteerd, op zoek naar het laatste spoor. 'De rust is teruggekeerd', zei de schooldirecteur vorige week, 'en Soham is opnieuw op weg om het gelukkige oord van weleer te worden.' Zijn woorden waren nog niet koud of een schok ging door de buurt. Als een lopend vuurtje verspreidde het nieuws zich. Twee politiemannen, in wie de hele gemeenschap vertrouwen had gehad, waren opgepakt. Ze bleken zelf betrokken bij de verspreiding van pedoseksuele foto's.

Gedicht

Van het uur waarop Holly en Jessica spoorloos verdwenen, stond politiedetective Brian Stevens (41) dag en nacht klaar voor de ouders van de meisjes. Toen een jogger in een bosje omgewoelde aarde had gevonden en de omgeving werd uitgekamd, had hij de moeilijke uren van bang afwachten met hen doorgeemaakt. Die keer bleek het vals alarm. Toen enkele dagen later de lijkes van de tieners elders werden

Politiedetective Brian Stevens las een gedicht voor tijdens de herdenkingsplechtigheid voor Holly en Jessica.

Zwitserland ontmaskert 1300 pedofielen

Onder duizenden klanten Amerikaanse kinderpornosite mogelijk ook Nederlanders

Door Bqb Kroon, correspondent in Zwitserland

GENEVE ■ Na een tip van de Amerikaanse FBI heeft de Zwitserse justitie maar liefst 1300 pedofielen van alle rangen en standen ontmaskerd. Er zijn onderwijzers, advocaten, jeugdleiders, regeringsambtenaren en politiefunctionarissen en zelfs een rechter van instructie bij. Ogenschoonlijk normale mensen zoals U en ik", zoals een woordvoerder van het Federale OM het uitdrukte.

"Deze lieden voorzagen in hun perverse behoeften door schokkende kinderporno van een Amerikaanse website

binnen te halen", aldus justitieminister Ruth Metzler. "Tegen betaling per creditcard." Dat werd hen noodlot, want vorig jaar ontmaskerden FBI-specialisten het pornonetwerk Landslide, waarbij ook de nummers van tienduizenden creditcards in hun handen vielen.

Naar verluidt zouden ook in Duitsland, Frankrijk en Nederland in totaal duizenden pedofielen tot de vaste internetklanten van Landslide hebben behoord. De onthulling kwam het afgelopen weekeinde in de media en veroorzaakte in Zwitserland een schokgolf van weezin en verbijstering.

De federale regering heeft de namen van de kinderpornoklanten overgedragen aan kantonale justitieautoritei-

ten, die een strafrechtelijk onderzoek hebben geopend en al het nodige materiaal in beslag hebben genomen. 'Actieve' pedofilie wordt in Zwitserland sinds de geruchtmakende Dutroux-affaire zwaar bestraft, maar ook het 'passieve' binnenhalen van kinderporno via het Internet is strafbaar. De eerste schorsingen en ontslagen, met name in de onderwijssector, zijn in de kantons Zürich en Fribourg al gevallen.

De ontluistering van deze 'normale' burgers, waarbij in Zwitserland weinig anonimiteit in acht wordt genomen, is volgens de Geneefse psychiater Philip Jaffé dramatischer dan boetes, omdat "carrières en persoonlijke reputaties voorgoed worden vernietigd."

hoeft te zijn voor herhaling. De man is zelf als kind misbruikt, maar heeft dat nooit kunnen verwerken. Pas nadat hij werd opgepakt was hij gaan beseffen wat hij de jonge kinderen had aangedaan. De voorzitter van het hof wilde weten of hij nu inzag wat er fout was gegaan. De man gaf aan dat hij zich beter had moeten bedwingen 'ook als ze uitdagend doen'. De advocaat-generaal vond dit antwoord nogal frappant. 'Hij beseft kennelijk toch niet waar het om gaat, en verlegt de schuld van zichzelf naar de slachtoffertjes. Het langdurige misbruik heeft levenslange schade bij de meisjes aange-

richt. De man heeft, als vaderfiguur, zijn positie misbruikt', benadrukte hij. En als de kinderen zich uitdagend gedroegen, was dat omdat de Schiedammer ze zelf dat gedrag bijgebracht had, was zijn conclusie. De dader ging systematisch te werk, hij begon relaties met moeders van jonge meisjes, die hij via contactadvertenties leerde kennen. Uit het rapport van het Pieter Baan Centrum kwam naar voren dat B. zijn behoefte aan macht en geborgenheid sexueel vertaalt. Bij jonge kinderen kan hij zijn minderwaardigheidsgevoelens omzeilen, want tot echt besef van zijn gedrag is hij niet in staat. Hij heeft er behoefte

aan de leiding te hebben, als 'regisseur' tijdens het misbruik en ook bij de behandeling. Daarom is de kans op herhaling groot, volgens deskundigen, en adviseerden zij een langdurige TBS. Een eerder rapport van een psychiater, waarin voor dadertherapie werd gepleit, was onvoldoende gegrond vond de advocaat-generaal. De advocate van de Schiedammer pleitte toch voor omzetting van de TBS in dagbehandeling. Volgens haar was het normbesef van B., dat hij eigenlijk nooit heeft kunnen ontwikkelen, na zijn arrestatie gegroeid. Het hof doet over twee weken uitspraak.

ontdekt, was het weer Stevens die de verschrikkelijk waarheid aan de families kwam vertellen. Vertrouwensofficier, was zijn officiële titel, en voor de Wells' en de Champans was hij dat in de meest brede zin van het woord. Zij stelden volledig vertrouwen in hem. Ze vroegen hem zelfs of hij zou meewerken aan de herdenkingsmis voor de meisjes. Zo kwam het dat hij vooraan in de begrafenisstoet liep en in de Ely Cathedral een gedicht voorlas dat door een vriend van Jessica was geschreven.

Vorige week werd officier Brian Stevens (41) uit zijn bed gelicht. Samen met agent Antony Goodridge, die ook aan het onderzoek naar de

Goodridge werd samen met Stevens onder een deken naar de rechtbank geleid.

moord op Holly en Jessica had gewerkt, vloog hij achter de tralies. Enkele dagen later werden ze, met een deken over het hoofd, voor de rechtbank in Bury St. Edmunds geleid. Daar hoorden ze hun aanhouding verlengd worden. Twee dagen mochten ze op borgtocht de gevangenis verlaten, maar werden ze op geheime adressen ondergebracht

voor verder verhoor. Ze mogen voorlopig niet naar hun gezin. Ze zijn allebei gehuwd en vader van twee kinderen. Ze worden beschuldigd van het maken en verspreiden van foto's waarop seksuele handelingen met kinderen zijn te zien. Ze riskeerden tien jaar gevangenis.

Internet

De arrestatie van de wetsdienaren Stevens en Goodridge kadert in de internationale klopjacht op internetpedofielen die de Amerikaanse politiedienst FBI heeft ingezet onder de codenaam Candyman (snoepverkoper). Het onderzoek begon bij een website van 'een praatgroep voor iedereen die van kinderen houdt'. Snel bleek dat pedofielen uit de hele wereld langs deze weg hun fantasieën, maar ook hun foto's uitwisselden. Op de aanstootgevende beelden kon de FBI tot nu toe 51 kinderen identificeren. Sommige slachtoffertjes bleken maar twee jaar oud. De website moet een goudmijn zijn geweest, want op korte tijd telde de praatgroep zeventien duizend betalende leden. En die hadden allemaal hun kredietkaartgegevens overgemaakt. Langs die weg en met de medewerking van de betrokken internetprovider Yahoo konden in de Verenigde Staten 120 personen worden gearresteerd. Vaak hadden ze niet alleen naar elkaars vieze plaatjes gekeken, maar zich ook zelf aan fysiek misbruik schuldig gemaakt. De beelden van hun gruwelijke activiteiten probeerden ze dan via het internet aan de man te brengen. Eenmaal het Amerikaanse luik van Operatie Candyman was afgehandeld, speelde het FBI de gegevens van de buitenlandse websitebezoekers door aan de politiediensten in de landen van herkomst. Het Britse gerecht maakte meteen werk van die informatie en stelde vast dat de klanten van de uitgemeste chatgroup zich in betere kringen ophielden. Er waren advocaten, professoren en... politiemannen bij. Liefst dertig Britten die beroepshalve met justitie bezig zijn, bleken tegen betaling pedoseks te downloaden. Dat is op zich al een schok. Maar het pijnlijkste - zeker voor de bewoners van Soham - is toch dat twee van hen een centrale rol hebben gespeeld in het onderzoek naar de moord op Holly en Jessica. De ouders van de meisjes zijn als eerste op de hoogte gebracht van de aanhoudingen, maar weigeren commentaar te geven. Voorbijgangers in de buurt willen wel reageren. 'Op hun schouders hebben we kunnen uithuilen', zegt iemand, 'nu krijgen we hun vuist in ons gezicht.'

• A.G.

Werkstraf wegens ontucht met nichtje

van een onzer verslaggevers **DD 8/11**
 DEVENTER - 'Een straf met symbolische waarde. Een boetedoening, bedoeld om het slachtoffer te helpen bij haar verwerkingsproces.' Zo noemde politierechter mr. A. Oosterveld de 150 uur onbetaalde arbeid die hij gisteren oplegde aan Deventenaar T. B. (48). Ruim vijftien jaar geleden pleegde hij ontucht met zijn destijds twaalfjarige nichtje.

Het slachtoffer, inmiddels dertig jaar, deed begin dit jaar aangifte tegen B. De oom ontfermde zich van juni 1985 tot en met december 1986 over haar. Hij en zijn echtgenote namen het meis-

je voor zes maanden in huis. In die periode had ook de ontucht plaats. Op momenten dat zijn vrouw weg was, bekeek B. - in het bijzin van het nichtje - pornofilms op televisie. Daarbij bevredigde hij zichzelf. Later drong de oom zich steeds meer op aan zijn nichtje, wat resulteerde in het betasten en strelen van haar lichaam. Ook deed B. een poging om gemeenschap met het meisje te hebben. Omdat zij zich daartegen verzette, kwam het niet tot de feitelijke daad. 'Ik ben fout geweest', zei B. gisteren tijdens de zitting. 'Ik had een seksuele beleving naar haar toe en hoopte dat zij daarop zou

ingaan. Ik voelde echter wel dat zij dat niet wilde.' Een jaar nadat B. zijn nichtje had betast, vertelde hij dat aan zijn vrouw en de ouders van het slachtoffer. De verhoudingen raakten daardoor verstoord, hoewel het niet tot een aangifte kwam. Die volgde pas begin dit jaar. 'Het slachtoffer heeft een verschrikkelijke tijd gehad', verwees officier van justitie mr. J. Blom naar verklaringen in het dossier. 'Voordat de ontucht met B. plaats had was ze al eens verkracht. Nu ze haar leven op orde heeft, wil ze van deze zaak af. Gelukkig is de wet zo geregeld dat dat mogelijk is. De verjaringstermijn van twaalf jaar

startte pas op het moment dat ze achttien werd.' Bij het bepalen van de eis zei de officier dat de straf voor het slachtoffer altijd te laag zal zijn. 'Ook al zou het slachtoffer wel smartengeld, dan nog is dat een te kleine pleister op een te grote wonde.' Blom vroeg om een taakstraf van 150 uur, waarbij hij rekening hield met de verstreken tijd. De advocate van B. vond dat te veel. Zij voerde onder meer aan dat haar cliënt nooit heeft ontkend, open kaart heeft gespeeld richting zijn vrouw en haar familie en hij ten tijde van de ontucht niet wist dat het nichtje eerder was verkracht.

'Camping-pedo' gaat 1,5 jaar cel in

ZUTPHEN - Dennis K. (29), de pedofiel die op Landal Green-Parks camping Rabbit Hill in Apeldoorn tien jongetjes heeft misbruikt, gaat voor anderhalf jaar de cel in. De rechtbank heeft hem gisteren tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaar. Hij moet zich in die proeftijd laten behandelen en hij mag onder geen beding contact opnemen met de slachtoffertjes. De schadevergoedingen die werden gevraagd door diverse ouders zijn in alle gevallen toegewezen en bedragen 4500 euro per kind. Dennis K. liet de kinderen in zijn caravan pornovideo's zien en misbruikte ze herhaalde malen. **DD 10/10**

Larens meisje verkracht op Westerheide

LAREN - Een vijftienjarig meisje uit Laren is vrijdagavond tussen 18.10 en 18.40 uur verkracht op de Westerheide in haar woonplaats. De dader is op de fiets ontkomen in de richting van La Place aan de Hilversumseweg. Het slachtoffer fietste vanaf de Hilversumseweg over het fietspad langs de Westerheide richting asielzoekerscentrum Crailo. Ze werd op het fietspad ten val gebracht door een jongen van een jaar of zestien, zeventien. De jongen reed op een bruine herenfiets. Het gaat volgens de politie om een Nederlandse jongen van ongeveer 1,75 meter lang met een langwerpig gezicht en kort blond haar. Hij droeg een korte bruine jas tot in de taille, een blauwe spijkerbroek en bruine schoenen. De politie is altijd erg terughoudend met het openbaar maken van verkrachtelingen en andere zedenzaken. 'Het is bekend dat het voor slachtoffers erg traumatisch is om zo iets terug te lezen in de media', aldus een woordvoerder van de politie. 'Maar op een gegeven moment moet je een belangenafweging maken. Het kan tenslotte heel goed zijn dat mensen de dader daar in de buurt hebben zien fietsen, die ons kunnen helpen bij het onderzoek.'

Voor pedofiel is kinderporno kantoorhumor

APC 2/10

APELDOORN (JPZ) - De pedofiele geaardheid van de 29-jarige D.C.J.K. uit Alkmaar en het feit dat hij nooit volwassen wilde worden is tien jeugdige bezoekers van de camping Rabbit Hill in de gemeente Apeldoorn fataal geworden. De kinderen - in de leeftijd van acht tot twaalf jaar - werden tussen maart vorig jaar en juni van dit jaar seksueel misbruikt door K. en zo voor hun leven getekend.

K., die hiervoor woensdag in Zutphen terechtstond, hoorde officier van justitie mr. A. Schut drie jaar cel, waarvan zes maanden voorwaardelijk eisen met daarbij een behandeling in een Forensisch Psychiatrische Kliniek (FPK). Schut vroeg de rechtbank een contactverbod op te leggen; als het aan hem ligt mag K. in de toekomst actief

noch passief met zijn slachtoffertjes communiceren. Voor vijf van hen vroegen de ouders 4.538 euro smartengeld, waarvan K., die alles tot in detail heeft bekend, toezegde die te zullen betalen.

Dierentuin

De zaak bleef lang in het verborgene, omdat K. de jongens vroeg er thuis niet over te praten. Pas op de terugweg van een schoolreisje dit jaar vertelde een van de kinderen dat wat hij in dierentuin apen had zien doen erg leek op wat hij met K. had gedaan. Er werd direct aangifte gedaan en toen bleek dat er veel meer slachtoffers waren, waarvan het bij een zelfs tot een verkrachting was gekomen. De officier citeerde uit een onderzoek wat de mogelijke gevolgen zijn: destructief gedrag, de-

pressiviteit, agressie, seksueel onangepast gedrag, het verkeren in een isolement en een laag zelfbeeld. 'Als dit gebeurt bent u er de oorzaak van en niemand anders.'

'Die jongens wilden niet, ze moesten van u', zo verwiëp Schut K's stelling dat de jongens al seksueel geïnteresseerd waren als hij ze benaderde. Als beloning zou hij de sauna, eten en drinken voor de jongens hebben betaald.

Buurjongen

K. verblijft al ruim twintig zomers lang op de camping. De laatste jaren in een toercaravan. Volgens zijn zeggen was hij vanaf zijn 4de al seksueel actief met een buurjongen. Dat ging door tot die ongeveer 15 was. Pas vorig jaar zou hij met kinderen aan het rommelen zijn gegaan; hij verzamelde kinderporno op internet, in totaal 3.853 bestanden, waaronder ook seks met dieren, die hij 'kantoorhumor' noemde.

Rechtbankvoorzitter mr. A.A.M. van Oosten had er andere woorden voor. 'Vunzig, vies, slecht en verderfelijk, vindt de wetgever', en hij hield K. voor dat een psycholoog hem egocentrisch vindt.

In zijn slotwoord gaf K. hier nog eens blijk van. Hij had spijt, zei hij, en wenste zijn slachtoffers 'veel liefde en geluk', maar de meeste woorden waren gewijd aan zijn eigen situatie en hoe jammer hij het vindt dat hij niet meer op de camping kan komen.

Geen tips over verkrachting

LAREN - De politie heeft geen enkele bruikbare tip gekregen naar aanleiding van de getuigenoprop betreffende de verkrachting van een 15-jarig meisje in Laren. Het televisie-programma Ter Plaatsse van TV Noord-Holland besteedt morgen aandacht aan de zaak, in de hoop dat getuigen zich dan wel melden. Het meisje werd op vrijdag 11

oktober tussen 18.10 uur en 18.40 uur op de Westerheide in Laren verkracht. Ze fietste vanaf de Hilversumseweg over het fietspad langs de Westerheide. De dader, een jongen van ongeveer 16 jaar oud, duwde haar van haar fiets en vergreep zich aan haar. De uitzending van Ter Plaatsse is morgen om 17.30 en 21.00 uur. De uitzending wordt donderdag twee keer herhaald: om 10.00 uur en om 17.30 uur.

Verkrachtingszaak op hei nagespeeld

door Stimme Vendel **6/12/10**

HILVERSUM - De Gooise politie en TV Noord-Holland hebben gistermiddag een reconstructie gemaakt van de verkrachting van een vijftienjarig meisje uit Laren. Op het Den Uylplein, langs de Hilversumseweg richting Laren en iets verderop bij restaurant La Place op de kruising met de Westerheide werden met figu-

ranten opnames gemaakt. De politie volgde de op 11 oktober door het meisje afgelegde route aan de hand van haar verklaring. Zelf was ze niet bij de opnamen aanwezig. Een voorlichtster van de politie figureerde als slachtoffer, de dader werd gespeeld door de producent van het programma. Op aanwijzingen van de politie

en de cameraman fietsten de 'betrokkenen' heen en weer. Ze mochten niet herkenbaar gefilmd worden om verwarring bij kijkers te vermijden. Het is niet de bedoeling dat de stand-ins na de uitzending per abuis 'herkend' worden. Het meisje werd op vrijdag 11 oktober tussen 18.10 en 18.40 uur verkracht toen ze op het grindpad langs de Westerheide

naar Laren fietste. Omdat het een ernstig zedendelict betreft, de politie weinig tot geen sporen heeft en slechts een vaag signalement, werd een middag voor de reconstructie uitgetrokken. De aflevering van het opsporingsprogramma Ter Plaatsse is vanmiddag en vanavond te zien om 17.30 en om 21.00 uur. Morgenochtend is de herhaling.

Vier tips over verkrachting Larens meisje

LAREN - De politie heeft vier tips gekregen over de verkrachting op 11 oktober van een vijftienjarig meisje op de Westerheide in Laren. Vorige week was een reconstructie van de misdaad te zien in het programma Ter Plaatse van TV Noord-Holland. Een getuigenoproep in de geschreven pers leverde geen bruikbare tips op. De politie kan nog niet zeggen of de tips die zijn binnengekomen na het tv-programma bruikbaar zijn. Ze worden op dit moment nagetrokken. Het Larens meisje werd vrijdagavond 11 oktober tussen 18.10 en 18.40 uur verkracht op de Westerheide. Ze fietste daar van de Hilversumseweg richting azc Craillo. De dader, een jongen van ongeveer zestien jaar oud, duwde haar van haar fiets en vergreep zich aan haar.

Boudewijn Baetens (41) uit Zele werd vorige week veroordeeld, maar loopt nog altijd vrij rond.

Duitser krijg 9,5 jaar voor verkrachting kind

Duitsland Een 19-jarige man is door een rechter in München in Duitsland tot 9,5 jaar cel veroordeeld wegens het verkrachten en het bijna verstikken van een 7-jarig meisje. *MERAS 21/10 (DPA)*

Cel na verkrachten Duits meisje (7)

MÜNCHEN - Een 19-jarige man is vandaag door een rechter in München in Duitsland tot 9,5 jaar cel veroordeeld wegens het verkrachten en het bijna verstikken van een 7-jarig meisje. De psychisch gestoorde man wordt voordat hij naar de gevangenis gaat in een psychiatrische inrichting behandeld. De man verkrachtte het meisje in oktober 2001 op het toilet van een basisschool in München.

Hoogbejaarde misbruikt 22 kinderen

PAPENBURG ■ Tegen een 90-jarige man uit Papenburg is een aanklacht ingediend wegens seksueel misbruik van zeker 22 meisjes in de leeftijd van negen tot en met 14 jaar. De man vergreep zich tussen april en november 2001 aan de kinderen die bij hem in de buurt wonen. Een aantal meisjes betaalde hij geld voor seks. De man heeft gedeeltelijk bekend. Hij dacht dat het meisje, waarmee hij geslachtsverkeer had, een paar jaar ouder was dan ze werkelijk is.

Boete en cel voor ontucht-bejaarde

Van onze correspondent
ALKMAAR, donderdag
De 82-jarige Dick van W. uit Bergen aan Zee is door de rechtbank in Alkmaar wegens ontucht met een minderjarig meisje veroordeeld tot een gevangenisstraf van 300 dagen waarvan 242 dagen voorwaardelijk. Ook dient hij bij wijze van voorschot 6500 euro aan immateriële schade te betalen. Van W. zat begin dit jaar al 58 dagen in voorarrest.

Ontuchtpleger weer in de fout

LEEUWARDEN ■ Een 35-jarige man uit Leeuwarden heeft binnen enkele maanden na zijn vrijlating eind 2001 opnieuw ontucht gepleegd met vier minderjarige jongens. In juni 2000 is de man wegens ontucht tot 36 maanden veroordeeld, waarvan 12 voorwaardelijk.

De man stond toen hij vrijkwam en zijn daden opnieuw pleegde onder toezicht van de reclassering. In het toenmalige vonnis was opgenomen dat de man geen contact meer mocht opnemen met zijn slachtoffers. "Deze voorwaarde heeft hij duidelijk overtreden", aldus persofficier O. Brouwer van het openbaar ministerie. "Hij was echter weer vrij man en dan kun je moeilijk een politieagent naast de deur neerzetten."

Jarenlang misbruikte de 41-jarige Boudewijn Baetens uit Zele drie jongetjes uit zijn familiekring. Een slachtoffer werd seksueel misbruikt van 1989 tot begin 1996.
Aan de perverse praktijken kwam pas een einde toen Baetens in '98 op heterdaad werd betrapt. Vorige week maandag werd hij voor deze feiten veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar, waarvan twee jaar met uitstel. Maar de man blijft ontkennen en tekende inmiddels beroep aan. Voor de familie van de slachtoffers is de lijdensweg dus nog niet ten einde. 'Die man heeft ons kind kapotgemaakt, maar loopt nog altijd vrij rond', zegt de moeder van een van de slachtoffertjes. 'Hoeveel kinderen moet hij nog misbruiken voordat het gerecht hem echt achter de tralies stopt?'

Boudewijn Baetens (41) uit Zele zocht zijn slachtoffertjes steeds in zijn eigen familie- of vriendenkring. Hij ontpopte zich tot de sympathieke nonkel die de kinderen meenam op uitstapjes, hen op privéterrein met zijn auto liet rijden en af en toe een cadeautje toestopte. Dat was ook het geval bij de kleine Glenn*. De jongen is de oudste uit een groot gezin en was een dankbare prooi voor de pedofiel. 'Boudewijn was een oom van mijn man en kwam regelmatig bij ons over de vloer', vertelt zijn mama Carine*. 'In 1997 waren wij juist verhuisd naar onze nieuwe woning. Maar de stapelbedjes van de kinderen moesten nog verhuisd worden. Boudewijn had aangeboden ons daarbij te helpen. Hij zou eerst de bedjes gaan opmeten om te kijken of ze wel in de kamer pasten. Ons oude huis was amper anderhalve kilometer hier vandaan. Glenn ging met hem mee om zijn rubberlaarsjes - die ook nog in het oude huis stonden - op te halen. Het was op een dinsdagavond en ik vond het heel vreemd dat Glenn nog niet terug was toen 'Wittekerke' op televisie begon, want normaal wil hij dat programma voor geen goud missen. Ze bleven echt heel lang weg, maar wij dachten dat ze samen misschien nog een pita of zo waren gaan eten. Toen ze eindelijk terug thuis kwamen, beweerde Boudewijn dat ze de hele tijd in het oude huis waren geweest en daar bleef het bij. Wij moesten die avond ook nog op familiebezoek. Wij merkten vrijwel meteen dat er iets scheelde. Glenn was niet in zijn gewone doen: hij was helemaal in zichzelf gekeerd, speelde niet met zijn neefjes en nichtjes... Op de terugweg naar huis vroeg zijn papa wat er scheelde, maar Glenn wou eerst niets zeggen. Pas toen mijn man bleef aandringen, begon hij te wenen en kwam het hele verhaal er met horten en stoten uit. Dat zijn nonkel Boudewijn hem had uitgekleeft en dat hij Glenn verplicht had om zijn naakte lichaam te betasten. Wij waren als aan de grond genageld. Het was alsof de grond van onder onze voeten wegzonk...'

'De politie geloofde ons niet'

Omdat het al vrij laat was, wachten de ouders tot de volgende dag om naar de politie te gaan. 'Maar toen we bij de politie van Lokeren aangifte gingen doen, wilde men ons daar niet geloven', zegt Carine. 'Ik denk dat dit komt doordat mijn man een strafblad heeft. Hij werd in '92 veroordeeld wegens diefstal maar heeft zijn straf uitgezeten. Wij vonden niet dat ons kind de dupe moest worden van een misstap van zijn vader. De volgende dag zijn we dan naar de politie van Aalst gegaan en daar werden we gelukkig wel heel goed opgevangen.' Maar voor (de familie van) het jonge slachtoffer moest de lijdensweg eigenlijk nog beginnen. 'Ons zoonje werd langdurig ondervraagd en aan een lichamelijk onderzoek onderworpen. De gerechtelijke politie is bij ons thuis stukken uit de matras komen snijden en ze hebben Glenns kleding in beslag genomen. Voor Glenn - maar ook voor ons - was dat heel moeilijk. Wij waren zelf helemaal ondersteboven van het feit dat ons kind was misbruikt en wisten niet goed hoe wij hem moesten opvangen. Wij konden ook niet begrijpen dat de dader gewoon vrij bleef rondlopen. Wij hadden verwacht dat hij meteen zou worden opgepakt

maar dat was dus niet het geval.' Het gerechtelijk onderzoek sleepte jarenlang aan. 'Op de duur kregen wij echt het gevoel dat het gerecht deze zaak niet ernstig nam', zegt Carine. 'De rechtszaak werd keer op keer uitgesteld. Boudewijn werd wel een paar keer opgepakt maar iedere keer na 24 uur weer - onder voorwaarden - vrijgelaten. Dat was voor ons heel moeilijk te verkroppen, want hij en zijn familie kwamen ons op de koop toe ook nog tergen. Zij maakten ons slecht bij familie en vrienden. Sommige familieleden hebben ons zelfs de rug toegekeerd en soms wordt Glenn op straat uitgescholden voor homo. Dat doet pijn, hoor... En wij zagen ook hoe Glenn onder de hele situatie leed. Dat kind kon niet begrijpen dat de man die hem zoveel pijn had gedaan gewoon niet gestraft werd.'

Op heterdaad betrapt

Gelukkig stonden Carine en haar man niet helemaal alleen in hun strijd. Want ook de ouders van een ander slachtoffer hadden klacht ingediend. Boudewijn misbruikte jarenlang zijn eigen petekind. Maar de zaak ging pas écht aan het rollen toen hij in november '98 op heterdaad werd betrapt. Een jogger passeerde een dreef in Waasmunster en zag in een auto een naakte man zitten, met op zijn schoot een naakte kleuter. Toen de pedofiel doorhad dat hij was betrapt, stootte hij met zijn auto weg. Maar de jogger kon de nummerplaat noteren en heeft de dader achteraf tijdens een confrontatie op het politiekantoor formeel herkend. Het slachtoffer bleek een vijfjarig jongetje te zijn, eveneens uit de familiekring van de betichte...

'Toen waren er dus al drie gekende slachtoffers, maar nog altijd werd Boudewijn Baetens niet opgesloten', zegt Carine niet begripelijk. 'Hij werd wel verplicht een speciale therapie te volgen, maar wij betwijfelen of dat veel resultaat had, want hij herviel iedere keer opnieuw in zijn oude gewoontes.' Vorige week werd de zaak eindelijk behandeld door de correctionele rechtbank van Dendermonde. 'Daar stonden wij opnieuw oog in oog met de man die ons kind heeft kapotgemaakt', zegt Carine verbitterd. 'Hij bekeek ons met een walgelijke grijns en had zo'n houding van: 'Er kan mij toch niets gebeuren.' Want ondanks de staalharde bewijzen en sterke getuigen blijft de dader tot op heden alles ontkennen. Maar deze keer heeft hij er zich toch niet onderuit kunnen praten.'

Boudewijn Baetens werd door de correctionele rechtbank veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar, waarvan de helft met uitstel. Hij werd eveneens voor vijf jaar uit zijn burgerrechten onttrokken en moet zich psychiatrisch laten begeleiden. 'Enerzijds zijn wij opgelucht dat er eindelijk een uitspraak is, zegt Carine. Deze veroordeling is voor ons het ultieme bewijs dat het gerecht de slachtoffers eindelijk gelooft. Maar anderzijds vinden wij die straf veel te licht. Bovendien is het voor ons onaantvaardbaar dat Baetens niet meteen in de boeien werd geslagen. Hij wandelde als een vrij man de rechtszaal uit. Ondertussen heeft hij tegen dit vonnis al beroep aangetekend en dat betekent dat hij dus - in afwachting van een volgend proces

- gewoon kan doorgaan met zijn leventje. Voor ons is dat heel moeilijk te aanvaarden. Een nieuw proces kan opnieuw lang op zich laten wachten. En eigenlijk zouden wij deze zaak liefst zo snel mogelijk afsluiten. Voor ieders bestwil. Maar vooral voor het welzijn van onze Glenn...'

De ouders van Glenn worden immers nog iedere dag geconfronteerd met de blijvende sporen die het seksuele misbruik bij hun zoonje veroorzaakte. 'Gelukkig hebben wij heel snel geweten wat er gebeurd was en heeft Glenn niet - zoals een van de andere slachtoffertjes - jarenlang die gruwel moeten ondergaan. Maar toch is hij ernstig getraumatiseerd door de feiten. Glenn was amper 7 jaar toen hij werd misbruikt. Hij zat in het tweede leerjaar en was een vrolijk kind zonder problemen. Na de feiten kreeg hij moeilijkheden op school. Hij kon zich niet meer concentreren en werd onhandelbaar. Uiteindelijk waren wij genoodzaakt om hem naar het buitengewoon onderwijs te sturen. Ook zijn karakter is getekend door die hele affaire. Glenn is een gesloten kind geworden dat alles opkropt. Wij hebben via de dienst Slachtofferhulp wel psychologische hulp voor hem gezocht maar dat heeft eigenlijk niet veel uitgehaald. Want Glenn blokkeert volledig als die feiten ter sprake komen. Hij kan er heel moeilijk over praten. Een tijdlang hebben wij er helemaal niet meer over gesproken wanneer Glenn in de buurt was. Wij dachten dat dit misschien beter was. Maar na verloop van tijd begon hij ons toch zelf vragen te stellen. Hij wilde bijvoorbeeld per se weten wanneer de zaak zou voorkomen in de rechtbank. En toen ik hem gisteren vertelde dat Boudewijn veroordeeld is tot een gevangenisstraf, leek hij wel opgelucht. Maar het is voor hem moeilijk te begrijpen dat de dader - ondanks die veroordeling - nog altijd vrij rondloopt.'

Hoeveel slachtoffers nog?

De ouders van Glenn zijn ervan overtuigd dat de dader nog altijd doorgaat met zijn perverse praktijken. 'Eigenlijk is hij al de helft van zijn leven met kinderen bezig', zegt Danny*, de papa van Glenn. 'Want in het begin van de jaren '90 heeft Boudewijn ook mijn eigen broer misbruikt. Mijn vader is toen ook naar de politie gegaan, maar omwille van de lieve vrede in de familie heeft hij uiteindelijk zijn klacht terug ingetrokken. Later heeft mijn broer ook zelf nog klacht ingediend, maar toen waren de feiten al verjaard. Het gerecht weet dus welk vlees ze in de kuip hebben! En alhoewel Boudewijn eigenlijk niet meer in contact mag komen met kinderen loogert er momenteel nog steeds een kind bij hem thuis. Wij vrezen het ergste voor dat manneke... Waarom laat het gerecht zo iets toe? Hoeveel slachtoffertjes moet die kerel nog maken voordat men écht gaat ingrijpen? Wij vragen ons af of het gerecht ook zo gemakzuchtig zou zijn indien een van de slachtoffertjes het kind van een minister was. Maar ja, wij zijn maar simpele mensen, hé?'

* Caroline Stevens

* Om de identiteit van het minderjarige slachtoffer te beschermen, gebruikten wij bij deze getuigenis fictieve namen.

Veertien maanden cel voor seks met autistisch meisje

ASSEN ■ De 61-jarige C. K. uit Assen is deze week veroordeeld tot veertien maanden cel omdat hij seks heeft gehad met een 18-jarig autistisch meisje. De rechtbank vindt de daad van K., die het meisje bovendien zwanger maakte, strafbaar omdat ze een gebrekkige ontwikkeling heeft. De Assenaar moet het slachtoffer ook 2500 euro smartengeld betalen. Als chauffeur van een busje vervoerde K. het meisje dagelijks, samen met andere leer-

AWANS/LUIK - Op basis van getuigenissen van tien kinderen heeft de politie een robotfoto en een per- soonsbeschrijving opgesteld van de kinderklokker die de voorbije weken opdook in het dorp Awans, bij Luik. De zonderlinge man, ongeveer 55 jaar, wordt ervan verdacht vorige zaterdag gepepogd te hebben twee meisjes, beiden 11, te ontvoeren. Zij weigerden in zijn auto te stappen. Het meisje verklaarde dat werden nog achtervolgd, maar konden gelukkig ontkomen. Hun ouders dienden klacht in bij de politie. De onderzoekers sluiten niet uit dat er ook nog een tweede kinderklokker aan het werk is in het Luikse. Foto DH

Kinderlokker krijgt een gezicht

MLW 15/10

Kinderlokker

Het verhaal van een moeder van een kind dat door een kinderlokker zou zijn benaderd. Op school werd zijn verhaal niet geloofd.

D'v/h N 12/10
Mijn kind is de dupe geworden van de houding van school. Door er niet over te praten wordt nu tegen mijn zoon gezegd dat hij het verzonnen heeft. Via een nieuwsbrief waarin stond dat de betreffende meneer geen blaam treft, kwamen de kinderen uit school en riepen dat hij heeft gelogen. Daar stond ik dan met hem. Op school wordt echter door leraren tegen kinderen gezegd dat hij gevallen is en die meneer hem probeerde te helpen en dat hij daarvan geschrokken is. Ze willen koste wat het kost geen paniek onder de kinderen en dat moet blijkaar over de rug van mijn kind. Ik heb met de directeur van 't Heidemeer en de leraar in Sappemeer gesproken maar het standpunt van school blijft ongewijzigd. Mijn zoon slaapt nu 's nacht op de kale grond voor het bed van zijn zusje. Er was er al eerder een voorval tijdens schoolreisje van groep 5 en ook daar is geen actie op ondernomen. Ik ben nu op zoek naar een school die kinderen wél goed opvangt en wél gelooft in kinderen. Dankzij 't Heidemeer bedenkt mijn kind zich wel tien keer voor hij mij nog eens iets vertelt. Want wie gelooft hem?

Sappemeer, Wilma de Boer

Celstraf en TBS geëist tegen ontuchtige oppas

Door Marjan Buring

ASSEN/EMMEN ■ Tegen de 55-jarige N.K. uit Deventer is gisteren voor de rechtbank in Assen vier jaar gevangenisstraf en TBS met dwangverpleging geëist voor het seksueel misbruiken van twee jonge kinderen. Ook moet hij de kinderen, van wie de jongste tijdens het delict nog in de luiers zat, wat de officier van justitie betreft een schadevergoeding van 6850 euro betalen.

De man heeft toegegeven dat hij als oppas van de kinderen, een meisje van vier en een jongetje van zeven jaar, seksspelletjes heeft gespeeld. Hij kan niet over zijn vergrijp praten, maar heeft wel op papier gezet wat er is gebeurd.

De kinderen werden meerdere malen misbruikt, van ja-

nuari 2001 tot maart dit jaar. Dat gebeurde in een woning in Emmen, waar de man tijdelijk in de kost zat, en in zijn caravan in Harderwijk.

Kunstgebit

Deskundigen zijn er niet in geslaagd een goed beeld van de man te vormen. 'Het enige dat hij vanuit zijn binnenkant laat zien, is zijn kunstgebit', rapporteerde een psychiater. K. is in 1995 al eens veroordeeld voor het seksueel misbruiken van jonge kinderen. De man heeft hiervoor een gevangenisstraf uitgezeten. Zijn raadsman mr. J. Dekens pleitte voor observatie in het Pieter Baan Centrum in Utrecht, zodat een juist behandelplan kan worden vastgesteld.

De rechtbank doet op 2 oktober uitspraak.

Ontuchtige oppas krijgt celstraf en TBS

ASSEN/EMMEN ■ De rechtbank in Assen heeft de 55-jarige N.K. uit Deventer gisteren veroordeeld tot dertig maanden cel en TBS wegens seksueel misbruik van twee jonge kinderen. Ook moet hij de slachtoffers ruim tweeduizend euro smartengeld betalen. De man was oppas van een meisje van vier en een jongetje van zeven jaar. De kinderen werden meerdere malen misbruikt, van januari 2001 tot maart dit jaar. K. was in 1995 ook al veroordeeld voor ontucht.

Meisje van 11 verkracht in Luiks park

HLN 7-10
LUIK — Een elfjarig meisje is gistermiddag in het Parc des Oblats te Luik aangevallen en verkracht door een man. Het meisje was samen met een wat oudere vriendin kastanjes aan het rapen in het park toen de man opdook. Het tweede meisje zette het op een lopen, roepend dat zij haar moeder ging halen. De aanvalster trok het meisje in het struikgewas en verkrachtte haar. De politie was enkele minuten na de feiten ter plaatse, maar een zoektocht leverde geen onmiddellijk resultaat op.

Gerecht zoekt pedofiel uit 'Telefacts'

VILVOORDE - Onderzoeksrechter Bruno Bulthé is gistermiddag afgestapt bij VTM om het beeldmateriaal in beslag te nemen van de uitzending *Telefacts* van maandagavond. In die uitzending zocht een pedofiel contact met een journaliste, die zich in voorafgaande chat-gesprekken op Internet voor een minderjarig meisje had uitgegeven.

Het VTM-actualiteitenprogramma *Telefacts* liet een 18-jarige medewerkster zich in de uitzending van maandagavond uitgeven voor een meisje van 13. Het Brusselse gerecht besloot na het bekijken van de *Telefacts*-uitzending maandagavond op te treden. Enerzijds bleek in de uitzending dat de aangesproken man in elk geval oneerbare voorstellen had gedaan tijdens een twee uur durend gesprek met zijn „slachtoffer” in een motel in de Brusselse rand. Zo gaf hij tegen haar openlijk toe dat hij seks had gehad met maagdelijke meisjes. De federale politie deed gisterenavond al een huiszoeking bij de 36-jarige man, een filiaalhouder van een bank, thuis in Tervuren. Hij was niet thuis en zijn computer bleek verdwenen.

Anderzijds rees gisteren bij het gerecht de vraag of VTM al dan niet een minderjarig meisje in het scenario van de uitzending had ingeschakeld. Gisteren is duidelijk gebleken dat dit niet het geval is geweest.

Het gerecht had nog andere vragen. In welke mate werd het gedrag van de vermeende pedofiel niet uitgelokt door de voorafgaande gesprekken via de chatbox op Internet? In welke mate is het in het geniep opnemen van woord en beeld van een persoon geen inbreuk op de wet? Tot slot wou het gerecht ook nagaan in welke mate geïnterviewde slachtoffers van pedofielen de nodige toestemmingen hadden gegeven om in de uitzending te verschijnen.

Daarom ook wou het gerecht van VTM niet alleen de beeldband van de uitzending zelf, maar ook de niet gekuisde opnames en ook de uitschrijving van de „briefwisseling” via chatbox tussen de journaliste en de „pedofiel”.

„Tot dusver hebben wij op het eerste gezicht geen strafbare feiten vastgesteld”, verklaarde het parket gisterenavond. „Maar wij moeten alle elementen nauwkeurig onderzoeken alvorens een definitieve uitspraak te doen”. (yb, mc)

gen over pedofielen op de chatbox. Wij wilden het probleem gewoon even schetsen. Wat er verder met deze zaak gebeurt, laten we over aan de politie. We hopen op een gepaste reactie.

Ontmaskerde pedofiel blijft in de cel

De man die in een reportage van het VTM-magazine *Telefacts* werd ontmaskerd voor pedoseksuele feiten, blijft in de cel. Dat heeft de raadkamer gisteren beslist. In de reportage werd getoond hoe hij via een chatroom op het Internet afspraken regelde met minderjarigen. (belga)

DS 04-10-02

'Telefacts'-reportage krijgt staartje 'Deze pedofiel was 11/14 duidelijk geen debutant'

Vorige week zond *Telefacts* een bekijvende reportage uit waarin een *Telefacts*-redactrice via een chatbox voor 8- tot 15-jarigen op amper tien minuten tijd in contact kwam met een pedofiel. Hoofdredacteur Eric Goens licht toe hoe de reportage een juridisch staartje kreeg.

Tijdens die 'date' zat ik twee meter van hun tafel verwijderd en hadden we veiligheidsmensen voorzien. Alles werd opgenomen met verborgen camera's. Twee weken later spraken ze via de chatbox af in een motel. We hebben de man gefilmd terwijl hij twee uur stond te wachten, maar lieten het meisje niet opdagen. **Wat was de opzet van deze reportage?** Child Focus had een tiental klachten ontvangen. **Wat was er precies aan de hand?** Onze redactrice werd tijdens het chatten gecontacteerd door een man van 35 jaar onder de schuilnaam Hete Gast. Patrick bleek een pedofiel te zijn en kwam erg snel ter zake. Zonder enige achterdocht stuurde hij zijn echte naam en telefoonnummer door. Vier dagen later vond een ontmoeting plaats. Gelukkig ziet onze 20-jarige redactrice er iets jonger uit.

Verwilghen tekent opnieuw beroep aan tegen vrijlating pedofiel

BRUSSEL — Minister van Justitie Marc Verwilghen (VLD) heeft opnieuw beroep aangetekend tegen de vrijlating van pedofiel Freddy S. Dinsdag besliste de Gentse rechter in kort geding voor de derde maal dat het besluit van de minister om hem na zijn ge-

vangenisstraf in de cel te houden, onwettig is. Johannes Thuy, woordvoerder van Verwilghen, liet dinsdag al weten dat Freddy S. niet lang van zijn vrijheid zou kunnen genieten. Verwilghen meent dat Freddy S. «een gevaar is voor de maatschappij». HLN 25/10

lopen voor verkrachtingen van kinderen: Zijn laatste veroordeling kwam er nadat hij zijn 12-jarige dochtertje verkrachtte. Eigenlijk verliep zijn straf al in

juni van dit jaar, maar Verwilghen interneerde hem. Sindsdien spelen advocaat Walter Van Steenbrugge en de minister een juridisch schaakspel. De pedofiel werd eerder al

eens vrijgelaten, maar de politie pakte hem na twee seconden weer op. Gisteravond rond halfacht nam hij heel alleen de trein richting kust. (EDG/JCG)

Tbs'er na 42 jaar mogelijk vrij

door Bart Olmer

LEEUWARDEN, zaterdag
De langstzittende gedetineerde in Nederland, de 59-jarige Theo H., komt na 42 jaar mogelijk weer terug in de maatschappij via een begeleid-wonentraject.

In 1960 werd H. op 17-jarige leeftijd veroordeeld tot twaalf maanden celstraf wegens aandrang van kinderen. Tevens werd hij ter beschikking van de regering gesteld, de zogenoemde tbr-regeling, wat tegenwoordig tbs heet. De tbs is sindsdien steeds verlengd. Hij verblijft momenteel in de Van Mesdagkliniek in Groningen.

Advocaat mr. Wim Anker heeft recent met succes bezwaar aangetekend bij het gerechtshof in Arnhem tegen een nieuwe verlenging van de tbs-behandeling.

Het hof stelt in een tussenvonnis dat H. moet worden onderzocht in het Pieter Baan-centrum in Utrecht. Dat onderzoek moet uitwijzen of Theo H. op een andere manier kan worden ondergebracht, bijvoorbeeld bij een begeleid-wonentraject.

Mr. Anker spreekt van een „doorbraak na 42 jaar detentie”. Hij hoopt dat er een andere omgeving voor Theo H. wordt gevonden, „die ook de nodige structuur, begeleiding en controle biedt”.

Persofficier mr. A. Wel-schen van het hof erkent dat de straf „enorm lang” is. „Maar

tbs wordt elke twee jaar getoetst. Er zijn veroordeelden die nooit meer vrijkomen.”

Advocaat Anker noemt H. „een verborgen levenslang veroordeelde”. „Er zijn criminelen die drie moorden hebben gepleegd en na negentien jaar weer vrij rondlopen. Deze man heeft seksuele delicten gepleegd, geen verkrachtingen, en is nu een oude man.”

Pedofiel na 10 jaar toch vrij

GENT/BREDENE — Pedofiel Freddy S. mocht gisteren voor het eerst in meer dan tien jaar terugkeren naar zijn ouderlijk huis. De 44-jarige man trok in bij zijn moeder in Bredene na een juridische strijd van vijf maanden met justitieminister Verwilghen. (VLD).

HLN 24/10
De minister weigerde de man vrij te laten omdat hij «een gevaar is voor de maatschappij». Johannes Thuy, woordvoerder van Verwilghen, liet gisteren weten dat Freddy S. niet lang van zijn vrijheid zou kunnen genieten.

S. zat een celstraf van tien jaar uit. De man had tussen '78 en '92 acht veroordelingen opge-

BRUSSEL — Priester Robert Borremans (49), de man die het koor leidde tijdens de huwelijksmis van prins Filip en prinses Mathilde, is voor de correctionele rechtbank in Brussel veroordeeld tot een gevangenisstraf van tien maanden met uitstel. Acht jaar geleden misbruikte hij een 16-jarige jongen op een zomerkamp en ging naakt op een andere jongen liggen. De geestelijke gaat in beroep tegen het vonnis. Hij ontkent de feiten niet, maar voert aan dat de rechter «een moreel oordeel heeft geveld».

«Volgens de rechter hoort het immers niet dat een priester homoseksuele relaties aanknoopt. Dat is niet gebaseerd op gerechtelijke feiten», zei zijn advocaat Réginald de Beco.

Edith Decrucq, de moeder van de misbruikte jongen, oordeelt echter: «Een straf van tien maanden! Voorwaardelijk dan nog! De rechtbank is wel heel tolerant.» Zij bracht de zaak drie jaar geleden aan het rolfen, nadat ze Borremans op televisie had gezien tijdens de huwelijksmis van Filip en

Mathilde. Bovendien had één van Borremans' slachtoffertjes later haar dochter misbruikt. Pas na het prinselijk huwelijk kwam aan het licht dat de priester zich jaren geleden op scoutskampen vergreep aan minderjarige jongens.

«WEL HOMO, GEEN PEDO»

«Ik betastte die jongens omdat ik eenzaam was», bekende Borremans tijdens het proces. «Ik voel mij aangetrokken tot mannen, maar ik ben geen pedofiel.»

«De rechtbank erkent gelukkig de feiten», zuchtte moeder Decrucq na afloop. «Maar het gerecht spreekt een lichte straf uit. Zo'n man hoort niet in de gevangenis, maar moet wel behandeld worden tegen de ziekte die pedofilie is.»

Borremans werkt op het aartsbisshoppelijk paleis in Mechelen. Sinds het gerechtelijk onderzoek begon, mag hij enkel nog administratieve taken vervullen. «Wat zijn positie na deze uitspraak zal zijn, wordt nog overlegd met de kardinaal», luidt het op het bisdom.

! 23/10

(BPP)

Dat is dan gelukt, want jullie kregen de federale politie op bezoek.

Ze doorzochten mijn bureau thuis en de redactie en namen de computer in beslag waarmee de gesprekken gevoerd werden. Ik vermoed dat men die gesprekken met Patrick zal proberen te recupereren.

Hadden jullie deze reactie van de politie verwacht?

Tuurlijk. Daar ga ik niet flauw over doen. Wij doen ons werk en de politie het hunne. Ze waren in ieder geval heel vriendelijk.

Was je opgelucht dat de zaak een staartje kreeg?

Dan zou je als journalist je boekje te buiten gaan. Wij mochten de identiteit van die pedofiel niet vrijgeven, maar aangezien hij in de gesprekken met onze redactrice niks verborgen hield, was het voor de politie een fluitje van een cent om hem terug te vinden.

Wat gebeurt er nu met die pedofiel?

De dag na de uitzending werd hij opgepakt en nadien de hele nacht ondervraagd. De politie vond bij hem thuis veel bezwaard materiaal: hij was duidelijk geen debutant. Maar dat was ons ook meteen duidelijk. Pedofielen weten dat ze via het internet *untouchable* zijn. Hen kan weinig worden gedaan. Tijdens het chatten zie je bovenaan op je scherm dat iedere kamer normaal een controleur heeft. Maar de meeste 'bewakers' zijn vaak met andere zaken bezig dan het eigenlijke in oog houden van wat er op de chat gezegd wordt. Sinds kort zou de controle strenger geworden zijn. Eén verkeerde

komma en men vliegt er af. Ik hoop dat die toegenomen controle niet voor enkele dagen is. © E.V.D.

TELEFACTS

VTM - MA. / WOE. - +1-22115

Donner wil aanpak van kinderlokker op internet

DEN HAAG — Minister Donner van Justitie wil seksueel misbruik van kinderen via internet tegengaan. Hij denkt daarbij aan technische voorzieningen in chatprogramma's waarmee de aanbieder van dat programma wordt gealarmeerd en kan ingrijpen als het met een chatcontact de foute kant opgaat.

Donner gaat met de koepel van internet service providers (NLIP) en andere betrokken organisaties overleggen over de mogelijkheden. Hij schreef dat gisteren in antwoord op vragen van Tweede-Kamerlid Rietkerk (CDA) over het fe-

nomeen kinderlokkers op internet.

Donner stelt dat de politie altijd nader onderzoek doet als aangifte wordt gedaan van verleiding van kinderen via internet tot seks. Bezoekers doen dat bijvoorbeeld in chatboxen, waar zij kinderen verleiden of misleiden door hun overwicht te gebruiken, giften in het vooruitzicht te stellen of beloften te doen. Donner wijst erop dat hier een gevangenisstraf op staat van twee jaar en acht maanden.

Uit Amerikaans onderzoek onder 1500 jongeren tussen de tien en zeventien jaar blijkt dat een op de vijf kinderen geconfronteerd is

met ongewenste seksuele toespelingen of uitnodigingen.

Volgens Donner besteedt het kabinet al veel aandacht aan preventie van misbruik via internet via de voorlichtingscampagne Surf op Safe. Daarin worden mensen, en met name minderjarigen en ouders, gewezen op de risico's van het internet. Sommige internetaanbieders proberen al toezicht te houden op de chatbox. Anderen geven gedragsregels aan en adviezen om bijvoorbeeld geen persoonsgegevens uit te wisselen of afspraken te maken met chatters zonder dat hun ouders dat weten. (ANP)

Internetprovider moet seks-chat kinderen stoppen

Van onze parlementaire redactie TEL 9/10

DEN HAAG, woensdag
Chatsessies op het internet die ontwaarden in virtuele vrijpartijen moeten door de provider worden beëindigd als er mogelijk jonge kinderen achter de computer zitten.

Minister Donner (Justitie) denkt dat dit een manier kan zijn om seksueel misbruik van minderjarigen via het internet tegen te gaan.

Speciale technische voorzieningen moeten het chatgedrag gaan controleren.

Donner gaat overleg voeren met de koepel van internetaanbieders NIPL, zo schrijft hij in antwoord op Kamervragen van het CDA.

Speurtocht Internet en Veiligheid

*16/10/2002 t/m 23/10/2002

Activiteit in het kader van de Wetenschap en Techniek Week. Dagelijkse speurtocht op het World Wide Web. Kom meer te weten over virussen, gevaren van chatten en inbreken op computers (Speurtocht voor kinderen).

Museum voor Communicatie, Zeestraat 82, Den Haag.
Tel: 070-3307500

Donner overlegt met aanbieders van pornosites

Door een onzer redacteurs NM

DEN HAAG, 9 OKT. Minister Donner van Justitie gaat overleg voeren met internetproviders over invoering van technische voorzieningen om pornografische of anderszins ongewenste sites te weren. Daarbij denkt hij aan een alarmsysteem dat pc-gebruikers waarschuwt als een chat-sessie uit de hand dreigt te lopen voor minderjarige gebruikers.

Donner schrijft dat in antwoord op vragen uit de Tweede Kamer over seksueel getinte chatboxen en andere sites waar minderjarigen ongewenst mee in aanraking komen.

Uit onderzoek blijkt dat een op de vijf chattenden kinderen op de site te maken krijgt met seksuele uitnodigingen of seksueel en pedofiel getinte opmerkingen. In tien procent van dergelijke incidenten wordt geprobeerd via de site contact te leggen voor een werkelijke ontmoeting.

De meeste jongeren die iets dergelijks overkomt, breekt de chatsessie af, schrijft Donner. Ongeveer een kwart van hen licht zijn omgeving niet in en zegt enige tijd last van het voorval te hebben ondervonden. Donner wijst ook op ander onderzoek over schelden en discriminatie via in-

ternet.

Van 1.300 ondervraagde Nederlandse kinderen zegt 18 tot 44 procent veel last te hebben van scheldpartijen, discriminatie en seksueel getinte verzoeken.

Donner zegt geen reden te zien om de strafmaat uit te breiden voor personen die proberen minderjarigen over te halen tot onachtig handelingen. Dat is in het strafrecht al verboden en Donner ziet geen aanleiding „om de strafbaarstelling verder uit te breiden naar het maken van seksueel getinte opmerkingen jegens, of seksuele uitnodigingen aan kinderen als zodanig.”

Aanpak kinderlokker lijkt onmogelijk

Internetbranche maakt de kachel aan met 'plan van aanpak' van minister Donner

van een onzer verslaggevers APC 11/10

DEN HAAG - Kinderlokkers op internet de voet dwars zetten op de manier zoals minister Donner van Justitie dat wil, is volslagen onmogelijk. Dat zegt directeur Hans Leemans van de NLIP, de branchevereniging van Nederlandse internetproviders.

Donner liet dinsdag weten dat hij met de NLIP afspraken wil maken over maatregelen tegen pedofielen die via bijvoorbeeld chatboxen kinderen tot seks proberen te verleiden. De CDA-minister denkt daarbij aan technische ingrepen, waardoor aanbieders van chatprogram-

ma's automatisch worden gewaarschuwd wanneer een 'gesprek' de verkeerde kant uit gaat.

Volgens Leemans kan iets dergelijks niet, om zowel technische, juridische als ethische redenen. 'Wat wil Donner eigenlijk, dat er ergens een rood lampje gaat branden als er een onvertogen woord in een chatsessie valt? Hoe zou je dat moeten vaststellen en wie zou er dan iets tegen moeten ondernemen?'

In theorie is het denkbaar dat providers filters inbouwen die sessies controleren op het gebruik van seksueel getinte termen. 'Maar dat is niet te doen.

'Dan zouden bijvoorbeeld webpagina's waarop de naam van de vorige minister van volksgezondheid valt, ook niet meer opgeroepen kunnen worden. Of bona fide sites over seksuele voorlichting. Het probleem is dat je de context moet vaststellen waarin zulke woorden worden gebruikt. En dat is niet mogelijk.'

PRIVACY

Alle chatgesprekken door een computer laten kopiëren, is volgens Leemans ook geen begaanbare weg. Dat zou duizenden na te lopen pagina's opleveren. Bovendien is dat ethisch onaanvaardbaar, omdat je dan iedere

'chatter' bij voorbaat als verdachte behandelt, zegt hij. En het aftappen van private chats (tussen twee personen, zonder dat anderen mee kunnen kijken) druist rechtstreeks in tegen de privacywetgeving. Het enige werkbare alternatief is volgens Leemans een meldpunt tegen kindermisbruik en kinderporno, dat klachten van ouders, providers of anderen onderzoekt en zo nodig snel de politie inschakelt. Zo'n meldpunt is er al, maar kan niet optimaal werken, doordat het bemand is door vrijwilligers. Volgens Leemans heeft de NLIP een jaar geleden al een convenant met justitie afgesproken waarin onder

meer de financiering en bescherming van de medewerkers tegen criminelen is geregeld. 'Maar het ministerie geeft al een jaar niet thuis, ze weigeren om de een of andere reden het convenant te tekenen. Vorige week hebben we daar nog een brief over gestuurd', zegt Leemans. Minister Donner blijft erbij dat hij met de providers wil praten, aldus zijn woordvoerder. 'Als het aanpakken van kinderlokkers met technische middelen niet lukt, dan moeten we samen kijken hoe we het wel kunnen doen.' De woordvoerder kan niet zeggen waardoor ondertekening van het meldpuntconvenant zo lang uitblijft.

On-line kinderlokkers liggen op de loer

Kinderen en internet? Riskante combinatie. Er zijn voor de jeugd genoeg interessante webplekken en het hoeft niet allemaal pedagogisch verantwoord te zijn. Maar verboden sites hebben vaak toch de meeste aantrekkingskracht. Zo had de destijds tienjarige dochter van een familie-vriendin een paar maanden geleden op school gehoord hoe je via een keurige onderwijsite als Netwijs (www.netwijs.nl) via internetpagina's van de land- en luchtmacht bij stevige porno terecht kwam.

Ronduit alarmerend zijn de berichten over volwassenen die via

chatkanalen contact zoeken met minderjarigen. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat een op de vijf kinderen tussen de tien en de zeventien geconfronteerd is met ongewenste seksuele toespelingen of uitnodigingen.

In Nederland hoef je maar tot een willekeurige jongerenchatbox toe te treden om te concluderen dat ook hier de risico's groot zijn. Op een doorsnee zaterdagmiddag wordt de datingbox van Hitkrant op ChatTV (www.chattv.nl/hitkrant) bijvoorbeeld bevolkt door lieden met veelzeggende schuilnamen als Penis18cm, GeileGirl en HotBoy. Geen paniek, er wordt

gezellig gekeuvel. Maar iemand met verkeerde bedoelingen kan gemakkelijk meeluisteren, zich in het gesprek mengen en een slachtoffer naar een privé-kanaal lokken.

„Wees voorzichtig met het afgeven van te veel persoonlijke informatie. Gebruik voor je naam een 'nickname' en vermeld nooit je adres of telefoonnummer!” waarschuwt de chatbox van jongerenblad Break Out (www.breakout.nl) en dat is beslist niet voor niets.

Minister Donner van Justitie wil misbruik van kinderen in chatboxen tegengaan door

middel van technische voorzieningen. Ik zou er als ouder niet op wachten en zelf maatregelen nemen. Sommige webbrowsers kun je eenvoudig de opdracht geven seksueel getinte of gewelddadige webinhoud eruit te filteren. Ik heb het geprobeerd met Microsoft Internet Explorer 5 voor de Mac en dat werkt aardig. De geblokeerde content kan na het intoetsen van een wachtwoord gewoon worden bekeken. In Explorer voor Windows XP kan de gebruiker via 'internet opties' in het 'extra-menu' eigenhandig ongewenste websites afsluiten.

Nog beter is het installeren van

speciale filtersoftware zoals het op de zakelijke markt gerichte SurfControl (www.surfcontrol.com), Net Nanny (www.netnanny.com) of Cybersitter (www.cybersitter.com). Met dergelijke programma's is het niet alleen mogelijk de toegang tot pornografische of gewelddadige sites af te sluiten, ook de bezoeken aan chatboxen en prikborden kunnen worden geregistreerd. Technische hulpjes genoeg dus, maar veel belangrijker is waarschijnlijk het bekende advies: ga nooit met vreemde mannen mee.

Hotze Zijlstra

Uit de wetenschapsagenda van de Stichting WeTeN, 8 oktober 2002

Speurtocht Internet en Veiligheid

*16/10/2002 t/m 23/10/2002

Activiteit in het kader van de Wetenschap en Techniek Week. Dagelijkse speurtocht op het World Wide Web. Kom meer te weten over virussen, gevaren van chatten en inbreken op computers (Speurtocht voor kinderen). Museum voor Communicatie, Zeestraat 82, Den Haag. Tel: 070-3307500

Mijn kind en Internet

*20/10/2002 14:00

Lezing voor volwassenen in het kader van de Wetenschap en Techniek Week. Tevens om 15.30u. Museum voor Communicatie, Zeestraat 82, Den Haag. Tel: 070-3307500

Veilig Internetten

*20/10/2002 14:00

Workshop voor kinderen in het kader van de Wetenschap en Techniek Week. Over de verborgen gevaren van chatten. Hoe weet je of Debbie 12 jaar en of Tom een jongen is? Tevens om 15.30u. Museum voor Communicatie, Zeestraat 82, Den Haag. Tel: 070-3307500

Pauze verslaggever infiltrereert in chatbox

Chatten is het grootste computerspel ter wereld. Jammer dat er zoveel seksueel gefrustreerde vriespeuken meespelen. Pauzeverslaggever Eric ging incognito de chatbox in om dat aan den lijve te ondervinden.

TEKST: ERIC VAN DER WOUDE

PAUZE 6 OKT 02

In chatboxen stikt het van de *chatters* zoals James1. Zodra ze denken met een vrouw te maken te hebben, vliegen de vuzigheden je om de oren. Niet zelden zijn het vieze oude mannetjes die zich voordoen als jonge - en vooral zeer potente - halfgoden. Uit recent onderzoek bleek dat één op de vijf *chatters* op de populaire TMF-site een oudere man is met een zwak voor tieners, zowel voor jongens als voor meisjes. Hoe worden meiden op het internet bejegend en hoe makkelijk of moeilijk is het om ze te verleiden hun telefoonnummer te geven aan hun nepleeftijdsgenootje? Alles wat ik nodig heb zijn een internetverbinding en een valse naam.

Onwijze loser

Ik merk al snel dat nieuwelingen het niet makkelijk hebben in de *chat*. Ze worden genegeerd, en ongevraagd privé gaan met een *chatter* wordt niet gewaardeerd. Maar vandaag ben ik uit op een date, en ik laat me niet uit het veld slaan. Voor het gemak verlaag ik mijn leeftijd (26) met tien jaar en gebruik ik het alias Peter Parker. Nightlily, een meisje van zestien uit Groningen, is de enige die goed reageert op mijn oproepjes. Ze is hier ook nieuw, en daarnaast maakt ze een intelligente en grappige indruk. Na een goed gesprek van ruim een half uur over koetjes en kalfjes besluit ik mijn *move* te maken.... Het telefoonnummer lijkt het taatste taboe in de *chatrooms*. Toch voel ik me licht gepasseerd. Contact leggen met vrouwelijke *chatters* is lastiger dan ik dacht. Nightlily was mijn beste hoop. Als vrouw heb ik ongetwijfeld meer succes...

Besprongen

Goed, nu ben ik Webwitch, een meisje van 15. De techniek staat voor niets. Worden (jonge) vrouwen echt zo vaak lastig gevallen in de *chat*, of valt het allemaal wel mee? Iedere vrouwelijke *chatter* zal beamen dat het best niet meevalt. Na mezelf te hebben voorgesteld in de *chatroom* als een leuke blonde mavoscholier van vijftien, is het hek van de dam. Niet minder dan zeven verzoeken om te *chatten*. Twee ervan zijn netjes en niet onbeschoft. Onderstaand gesprek leek daar één van.

Chatten is een droomwereld

Pffff. Dat wordt nijs. Toch is *chatten* volgens veel mensen hét medium om mensen te leren kennen. Er worden veel dates geregeld via het internet. Maar hoe pak je dat nu aan? Tijd voor het advies van een professional. Martijn van Stuyvenberg is schrijver van het boekje '1-2-Chat?!', een *handy gids voor ultieme chatpret*. Het is een boekje voor beginnende *chatters*, vol informatie over *chatsites*, *emoticons*, *chat-anekdotes* en *do's en don'ts*. Martijn kan dus beschouwd worden als een echte chat-expert. Hoe makkelijk geven mensen eigenlijk hun nummer over de *chat*? "Dat ligt eraan hoe je in elkaar zit. Sommigen zitten er totaal niet mee, anderen zijn door schade en schande wijs geworden. Je moet je realiseren dat *chatten* een droomwereld is. Soms verlies je de realiteit uit het oog, dus voorzichtigheid is en blijft geboden."

Wat is de beste manier om aan het telefoonnummer van een leuke *chatter* te komen?

"Dan moet je zijn of haar vertrouwen zien te winnen. Of je geeft je eigen nummer. Een tip is dat je voor twee tientjes een *pre-paid* mobiel hebt die je speciaal voor *chatdoeleinden* kunt gebruiken. Geef echter nooit het nummer van je vaste telefoon waarmee mensen je adres kunnen achterhalen."

Met een beetje mazzel ben je nu erg dicht bij een *blind date*. Wat nu te doen? "Gewoon doen, maar spreek nooit bij je thuis of bij de ander thuis af, kies altijd een drukke plek uit zoals

een groot terras waar veel mensen zitten en laat iemand van het thuisfront weten waar je bent of neem iemand mee. Wanneer je *blind date* moeite heeft met een andere plek dan zijn of jouw huis, weet je al dat er iets niet goed zit."

Ondanks alle negatieve aspecten is *chatten* vooral entertainment, volgens Martijn. "Wanneer er in de krant staat dat één op de vijf *chatters* zich voordeed als een ander, betekent dat nog altijd dat vier op de vijf *chatters* dat niet doen."

De namen van de *chatters* zijn veranderd.

Strafhok voor foute *chatters*

Freek is de eigenaar van Chatten.nl, één van de populairste *chatboxes* van Nederland. Een groot deel van zijn tijd spendeert hij aan het controleren van de gang van zaken op zijn *chatbox*. Hoewel hij direct toegeeft dat het veel moeite kost om zijn *chat* netjes te houden, is hij ervan overtuigd dat hij de zaak redelijk onder controle heeft. "Wij hebben constant *operators on line* die de boel in de gaten houden. Zij zorgen ervoor dat de regels in acht worden genomen. Dat zijn vrij voor de hand liggende regels: niet schelden, geen racisme, geen pedofilie, enzovoort. Het is voor ons niet haalbaar om ook nog eens alle privé-gesprekken te volgen. En wat er 's nachts gebeurt, wordt ook niet altijd in de gaten gehouden door ons."

Wanneer irritante *chatters* echter worden betrapt door de operators, volgen er sancties. "In eerste instantie worden *chatters* die zich misdragen verwijderd uit de *chatroom*. Dan worden ze in een strafhok geplaatst waar ze de regels nog eens moeten doorlezen. Wanneer ze dan vervelend blijven doen, kunnen we ze aan de hand van hun IP-adres een week, of zelfs een maand lang weren van de *chat*."

Ondanks al deze maatregelen komt het ontzettend veel voor dat *chatters* zich misdragen. Freek: "Zelfs ik schrik nog geregeld van wat er gebeurt op de *chat*. Operators die hun huid vol gescholden krijgen bijvoorbeeld, persoonlijke bedreigingen, misselijkmakend racisme of meisjes die worden lastig gevallen over de *chat*."

Het liefst zou Freek zien dat er een keurmerk komt voor *chatsites*. "Het lijkt soms of er helemaal geen controle plaatsvindt op grote sites zoals die van TMF. Ik vind het een plicht om ongere types te weren van je site. Natuurlijk is zo'n keurmerk geen waterdichte garantie, maar het geeft wel aan dat de *webmaster* in ieder geval zijn best doet om het *chatten* veilig en gezellig te houden."

Gerda van Dijk werkt in Leiden op de poli Psychosomatische gynecologie en seksuologie. Ze is (dit jaar voor het laatst) namens de NVSH hoogleraar (voor 1/10 aanstelling) D.N.S. WASSAAR in Amsterdam.

Pedofilie is voor mij een van de moeilijkste onderwerpen. Ik heb veel met geweld tegen vrouwen gewerkt, gemartelde vrouwen, verkrachte vrouwen, incest. Ik ken dus de slachtofferkant door en door. Met daders heb ik nooit willen werken, dan kom ik mijn eigen emoties tegen. Als ik emotioneel reageer zeg ik nee. Maar als wetenschapsvrouw zal ik als ik een pedofiel op mijn spreekkamer zou krijgen wel verwijzen. naar iemand die daarmee kan omgaan.

Amazon defends sale of pedophile book Refuses to pull adult-child sex title, also selling NAMBLA product

Posted: October 2, 2002 1:00 a.m. Eastern

By Art Moore
© 2002 WorldNetDaily.com
Amazon.com continues to claim First Amendment grounds for its sale and promotion of a book advocating adult-child sex but has removed an e-mail link to a self-proclaimed pedophile amid mounting pressure organized by a non-profit legal action group in California. Last week, WND reported that Amazon.com has been

complaint against Amazon.com with the Seattle Police Department. Also, in one of many boycotts undertaken by groups and private citizens, a publisher has canceled its arrangement with the bookseller.

After WND broke the story last week, Philadelphia's NBC TV affiliate took a camera to the post office box of Riegel's locally-based publisher SafeHaven Press and informed the mail clerk of the company's distribution of pro-pedophile books, according to USJF litigation counsel Richard Ackerman. The clerk expressed disbelief and opened the mailbox, discovering that the only item in the box was a check to SafeHaven from Amazon.com.

SafeHaven Press has an affiliated Web discussion forum operated by Riegel "about responsible intergenerational relationships between males."

Right to choose

Amazon.com has issued a statement emphasizing that it does not endorse

"Understanding Boys and Boylovers," but insists that "people have the right to choose their own reading material."

The bookseller says, "Our goal is to support freedom of expression and to provide customers with the broadest selection possible so they can find, discover, and buy any title they might be seeking."

Ackerman says Amazon can be prosecuted for unethical behavior under California's unfair business practice laws. "I was honestly hoping, against all reason, that they would do the right thing and simply take this off their site," Ackerman told WND. "And so I guess what's going to have to happen from here on out is that we'll go to every possible source. If I have to go to [Attorney General John] Ashcroft, I will."

Seattle police Sgt. Brian Johnson, who oversees the department's Internet Crimes Against Children Task Force, said he has not been informed of Ackerman's complaint. He promised to research the issue with his legal department, but said that so far every one of his previous investigations has entailed actual images of child pornography. "There is not much we have done with written words," Johnson told WND. "There is so much of the other stuff out there."

Regarding a case such as Amazon's, "a lot of it depends on the city, whether it's something they would want to pursue," he said. "My personal thought is, probably not." In a letter faxed to Amazon CEO Jeffrey Bezos Sept. 25, Ackerman pointed out that beneath a description of the book was a customer review that linked to the e-mail

address of a man who described himself as a pedophile. The reviewer said he found Riegel's book "to be enlightening in my quest to truly come to terms with my own sexuality." Since then, the link to the e-mail address - which began with "minrfiend" - has been removed, though the review remains.

Ackerman said he was unaware of this development. "I wish they would have told me that," he said of Amazon. "I've gotten no response from them, none."

"It's very saddening," he continued, "because they've hidden behind the First Amendment to justify what they are doing and yet they don't have the moral courage to actually respond to us." Ackerman noted that Amazon declined an offer to join him in his appearance on the Fox News program "The O'Reilly Factor" last Friday. WND's call to an Amazon spokesperson yesterday was not returned.

NAMBLA on Amazon
The book, according to Amazon, published by the North American Man-Boy Love Association was written by the late Edward Brongersma, a member of the Dutch Senate who went to prison for sexual contact with an under-aged boy. Later, Brongersma returned to public office and helped repeal the Netherlands' age of consent law.

For many years, he was on the editorial board of *Paidika: The Journal of Paedophilia*, the Dutch-based advocate of adult-child sex.

In his book "Loving Boys" - which, according to other sources, has been published by Global Academic Publishers - Brongersma "eschews both the common Judeo-Christian belief that man-boy contacts are morally wrong and the traditional psychiatric premise (never honestly tested) that they are unnatural, perverted and harmful for boys."

Brongersma co-edited a book also carried by Amazon.com called "Male Intergenerational Intimacy: Historical, Socio-Psychological, and Legal Perspectives."

That book is one of a growing body of material that purportedly makes an academic and scientific case for acceptance of sexual relationships between adults and children. Earlier this year, the University of Minnesota Press published Judith Levine's "Harmful to Minors: The Perils of Protecting Children from Sex," which seeks to challenge "widespread anxieties" about

pedophilia. Riegel, noting the emergence of "landmark studies and papers" in the past 10 years, said that Levine's book probably would not have been published by a university press "even as recently as two or three years ago." In his book, Riegel espouses "responsible boylove," which, he maintains, has nothing to do with molestation and abuse. In an e-mail response to questions by WND, Riegel claimed that "fear, ignorance and intolerance" are at the roots of the public's "misunderstanding" about men involved in sexual relationships with boys. "Understanding can only come about through dialogue," he told WND. "And dialogue is what people like Ackerman, [Pro-Family Law Center's Scott] Lively, and a host of other self proclaimed 'moral' crusaders, are afraid of. They do not subscribe to Voltaire's 'I disagree with what you say, but I will defend to the death your right to say it.' Their motto is 'I disagree with what you say, and I will silence you one way or another.'" Ackerman said, "My question for Mr. Riegel is, having been a victim of this stuff myself, I'd like him to openly come out in the public and talk about whether the First Amendment protects his right to engage in this type of authorship and promotion of, in my opinion, moral filth." Ackerman argues that society has accepted that there are limits to free speech. "We don't apply that same standard to hate speech, or hate crimes," he said. "We certainly don't apply that standard to plotting the violent overthrow of the United States government." **Boycott** In an e-mail response to a complaint about the book by a Texas-based group called Hands Off Our Kids, or HOOK, Amazon.com employee John Cameron wrote: "Please know that, contrary to rumors that have been circulating around the Internet, this book is not a 'how-to' manual for molesting children. The author simply expresses his point of view about what he feels are 'misunderstood' relationships between men and boys." But Ackerman believes Amazon has a responsibility to protect children from materials that expressly advocate what he and mainstream society - including businesses like Amazon.com - consider dangerous ideas. "Exposing a child to the idea that they should be part of a 'misunderstood' relationship is as offensive as taking the boy to the back of a soccer field and explaining the exact same thing to him," Ackerman said. Last week, Davidson Press informed WND that it will no

longer sell its books on Amazon.com. The publisher of Bibles and related materials posted its new policy "within minutes" of reading WND's story last week, said Editor Charles Welty. Author John Culea, a former TV anchorman who has three books on Amazon's site, decided to sever his relationship with the online retailer after hearing about the controversy last week on the San Diego-based Roger Hedgecock talk radio program. Culea also requested that Amazon remove Riegel's book, which he calls "a smoke screen for pedophilia." Ackerman's group has posted an online petition at a website called Conservative Petitions.com. The petition has been forwarded by fax or e-mail to Amazon by over 1,200 people. Ackerman said, however, that the petition drive has not been fully launched yet and expects many more responses when Conservative Petitions alerts its list of about half a million people. The issue also has been taken up by groups such as Focus on the Family and the Traditional Values Coalition. Ackerman says also he plans to take the issue to the American Family Association, which has the resources and network to launch a massive boycott drive. On Friday, Kim Vandiver, founding director of Hands Off Our Kids, warned Amazon that it will promote a broad boycott through its constituency if the company does not remove "this filth, which is not only immoral, but a *danger* to the children we, as a society, and that *includes corporations*, have a *duty* to protect." After receiving Amazon's standard reply, Vandiver wrote back, stating, "I do not appreciate receiving a form letter filled with rhetoric from Amazon.com on such an important issue. It does, however, indicate that Amazon.com does *not* take this boycott seriously and is *not* willing to work for the public good." A third reply to Vandiver assured her that her previous correspondence had been considered, but said, "Please understand that the information provided in our last message correctly represents our policy at this time." "I can't imagine that Amazon.com wants to come into the holiday season facing this," Ackerman said, "and I will do whatever I can to make sure this blows up in their face right in the prime of holiday shopping. I'm not going to let them get away with this." Related stories: Amazon.com accused of aiding molesters Amazon offers pedophile handbook Pedophile advocate featured at university

+ Lekker lynchen

"Iedere dag worden er in Groot-Brittannië gelukkige en geliefde kinderen, die op school goed presteren, vermoord door duivels pedofiel tuig. Maar genoeg is genoeg. Het is hoog tijd dat justitie de kindermoordenaars hard aanpakt." Met deze noodkreet opent de Britse website Thinkofthechildren. De exploitanten eisen op hoge toon dat het vermoorden van kinderen verboden wordt, evenals het in de bossen begraven van kindertjes. Gepassioneerd wordt er opgeroepen tot harde actie tegen kindermoordenaars en er is zelfs een sectie waar gebruikers een burgerwacht kunnen vormen om de plaatselijke kinderlokken af te drogen.

De site werd vorige week op last van de politie gesloten wegens aanzetten tot geweld. Dat is vreemd want het oproepen tot dergelijke lynchpartijen is aan de overkant van de Noordzee tamelijk gebruikelijk. Schandaalkranten als de Daily Express en News of the World verhogen er zelfs hun oplages mee. De laatste publiceerde twee jaar geleden voor de doe-het-zelvers een handzame adressenlijst van kinderlokken. Soms, als de ramen reeds waren ingegooid, bleek het adres verkeerd of sprake van een persoonsverwisseling.

Het belagen van 'verdachte' personen lijkt er soms wel een nationale sport. Steeds als er een kind wordt vermoord volgen er uitbarstingen van redeloze volkswede. Een enkele keer wrekt de lage opleiding van de activisten zich en worden er bijvoorbeeld woningen van kinderartsen belaagd omdat in het Engels het woord voor kinderarts 'paediatrician' in de verte lijkt op 'paedophile'. Voor wie dronken is van verontwaardiging en emoties is het onderscheid lastig te maken.

De politie heeft van dat laatste nu ook al last van want Thinkofthechildren is geen bloeddorstige maar een satirische site van schrijver/journalist Paul Carr. Opvallend is dat aan de sluiting geen rechter te pas kwam. De politie-inspecteurs stapten na een klacht van een anonieme burger gewoon naar de provider waar de site is ondergebracht. Die provider schrok en trok meteen de stekker eruit, zonder enig overleg met beheerder Paul Carr. Die angst is verklaarbaar omdat volgens een rechterlijke uitspraak een Britse provider juridisch verantwoordelijk is voor de acties van zijn klanten. Dat maakt providers begrijpelijkerwijs nogal nerveus want voor je het weet zit je in de cel of hangt er een gigantische schadeclaim boven je hoofd.

Dat Thinkofthechildren de gemoederen doet oplaaien verbaast overigens niet. Van een veilige afstand komt de site in Nederland erg grappig over maar voor de Britten is kindermoord een ernstig maatschappelijk probleem waar een fatsoenlijk mens niet de draak mee steekt. Dat laatste Carr ook niet, hij klaagt alleen het gepeupel aan dat met verontwaardiging over de misdaden aan de haal gaat. Maar voor wie door een rode waas naar het scherm kijkt is die nuance kennelijk niet zichtbaar.

De gebeurtenis lijkt het belang te onderstrepen van Nederlandse digitale burgerrechten campagnes als Bits of Freedom. Zij willen immers de vrijheid van internetgebruikers waarborgen door wetgeving als in Engeland te voorkomen. Maar is dat ook werkelijk zo belangrijk?

Opvallend is dat er de afgelopen maanden in Nederland nauwelijks vergelijkbare satirische sites zijn ontstaan. Terwijl er in deze roerige tijden toch voldoende onderwerpen, politieke idioten en hysterische volksmassa's zijn om creatief de spot mee te drijven en we hier geen digitale wurgwetten kennen, blijft het niettemin op internet akelig stil.

Thinkofthechildren is inmiddels weer in de lucht. Zijn Britten als Paul Carr moediger of is het Nederlandse systeem van particuliere intimidatie en bedreigingen effectiever dan enige wet?

Francisco van Jole

Reageer: <http://smallzine.nl/?6066>
Think of the Children: <http://www.thinkofthechildren.co.uk/>
Bits Of Freedom: <http://www.bof.nl>
Satirical website escapes closure: <http://www.guardian.co.uk/internetnews/story/0,7369,803132,00.html>

Focus: The paedophile threat
Sympathy for the Devil?

Perver, monster, evil. That is our gut reaction to men who harm children. Yet evidence shows that, to contain the menace of paedophilia, we need to understand what drives the abusers

'Nothing new' in book condoning child sex

Art Moore is a news editor with WorldNetDaily.com.

http://www.worldnetdaily.com/news/article.asp?ARTICLE_ID=29129

Angela Neustatter Sunday October 20, 2002 The Observer

Charles winces when he recalls the bullying his physical appearance brought from girls when he was at school - the things they said about his pale fleshy body, his painful shyness. Now 27, his voice is hesitant, and his dark sunken eyes seem to beg for approval. Not that he expects it. He knows that after trading on the internet in images of children being sexually abused, the label paedophile put him beyond public acceptance. Since coming out of prison he

has lived in fear of the lynch mob: 'Every time I walk down the street or go to buy food, I wonder if the person coming towards me is going to attack me. Or I expect a petrol bomb through my door.' This is unlikely to elicit sympathy at a time when it seems the paedophile threat grows ever greater, fuelled by a series of high profile murder and abuse cases. And the facts are indeed alarming. One in six children will be sexually abused in his or her life, some 80 per cent by people they know, figures brought sharply into focus last week with publication of a report by the inspectorates of eight children's services, showing how they are failing to protect children. There are many more horrifying statistics. Recent findings from Huddersfield University show that one in five children has been the subject of unwanted sexual advances outside the home. Home Office figures last year showed that of 37,300 sex crimes recorded by police in England and Wales seven per cent involved children. And there are more than 18,000 people on the Sex Offenders Register (although that includes offences against adults). But if this at least makes the risk seem calculable, the sinister threat of an increasingly sophisticated and devious internet trade is not. It is a business that relies on images of children being abused, many in front of the camera - toddlers manacled to beds, blindfolded babies being tortured, children raped and bugged. And most chillingly, as the ongoing police investigation into 2,000 middle-class professionals including police officers, magistrates, teachers and civil servants demonstrates yet again, society's caretakers probably pose a greater risk than the seedy man in the white van. Donald Findlater was director of the Wolvercote Clinic which provided sex offender treatment and was judged exceptionally successful by the Home Office. It has now been closed because of public objection. He says: 'I am sure the internet could lead to a substantial rise in offences. It delivers material into the home, putting ideas into people's heads. At Wolvercote we learnt how quickly, using the internet, men moved from fantasising about abusing adolescents through to baby abuse and bondage. The fact that what they are watching is an abuse actually taking place can make them think about doing it themselves.' An American survey found that some three-quarters of people using child porn were also abusers. In such a climate it is hardly surprising that parents react to the threat with fear and loathing, and with vigilante justice, driving known child sex

abusers from their home towns.

But perhaps protecting our youngsters means we should make more effort to understand what motivates men to abuse children. That is the message of *Innocence Betrayed* (Polity Press, published 24 October) a book by David Wilson, Professor of Criminology at the University of Central England, and journalist Jon Silverman.

They examined who child sex abusers are, the threat they pose, what can be done about them, and what role society has in dealing with the problem. Their research is based on interviews with paedophiles themselves, those working with them, police and parents.

Wilson, a former governor at Grendon Underwood prison, where he worked in a therapeutic community with some of the country's most serious sex offenders, describes how paedophiles, when they are identified and hounded underground, become loners or mix with their own kind. Thus marginalised, they see themselves as victims. In this frame of mind, they feel they have little to lose by re-offending, and so pose a real threat.

And, however unpalatable they know the idea of sympathy for the devil may be, the Government is putting money into a variety of projects and programmes which put child sex offenders at their centre, based on the premise that with the right help and understanding, they may choose to alter their abusing behaviour.

The newest of these is 'Stop It Now!', a Home Office-funded project based on a helpline and public education campaign which aims to prevent abuse happening in the first place, or to get it stopped as soon as possible. It is based on the project started in America by a child sex abuse survivor, Fran Henry.

Campaign co-ordinator John Brownlow said: 'The way society deals with what is talked of as the paedophile threat is by demonising them. They are not seen as having a conscience. So our project avoids the word paedophile. Already our phone calls show us, just as has been found in America, that there are people who are worried about their inclinations and where they are leading but who have no idea where to go for help. The confidential helpline is a place they can seek guidance, find out where there is treatment.'

They have had 103 calls since June, some from men thinking of abusing and wanting to talk through their inclination to prevent them from continuing. One man who had been viewing child images on the net and finding himself aroused by his children's friends, called three times. He was advised to talk to his wife and ended up

going to the police with his computer.

The helpline is also for families, friends or strangers worried about somebody's behaviour and for abuse victims who need support. Psychologist Julia Long says that seeing men 'who society sees as immutably bad change quite dramatically is the reward I get for my work'. She has worked with sex offenders for almost a decade, and now runs the cognitive behavioural sex offender treatment programme at Bullingdon Prison. These programmes, now operating in 27 prisons, have been found to reduce re-convictions. They were started experimentally 10 years ago based on the premise that, rather than just keeping these men in solitary confinement for their own protection, it might be possible to rehabilitate them. Long begins by approaching the men she works with as equals who deserve humanity, and recognising how many have had 'very sad and damaging backgrounds themselves', but who need to acknowledge that they have significant problems.

'Most have never been able to make relationships or achieve any kind of intimacy with other people,' she explains, 'so we aim to help them develop normal relationships with those of us working with them and other prisoners because that's what they will need to do when they go out.' Alongside this, the men must examine what they have done, look at the decisions that led them to offend and think about how they could have done things differently. There is roleplay in which they may act out the part of victim and, says Long, 'this can trigger a lot of grief and remorse'.

'Before release they work on strategies to avoid getting into situations where they would be tempted to offend again. We give them goals and a vision of what a good life could be like, and how it's attainable.'

Charles, who did the programme at Bullingdon and has now been out of prison for six months, insists it has helped him get rid of the anger and resentment he felt from a life marked by loneliness and self-loathing. 'Growing up, I thought I was physically repulsive and had nothing of interest to offer anyone,' he says. It got worse living in a house with his younger sibling whose teenage girlfriends seemed to Charles to taunt him with their sexuality but then reject him. Alone in his room, he sought images of teenage girls being raped, and recalls: 'I felt revenge. The girls who visited had all the power but these girls were being punished, and by watching I was part of it. I wanted more and more. Then my fantasies grew and became very dark. I am sure if I hadn't been caught I'd

have assaulted a teenage girl.'

He won't say he will never offend again. 'How does anyone know forever?' But he is determined he doesn't want to. So he never has his computer on in a closed room, has shaped his life with activities and sees every day that he doesn't offend as an affirmation that he can succeed. 'I want to be accepted as a normal person,' he says. Helping offenders to live normal lives within society is precisely the aim of the three befriending projects that began this summer with Home Office funding. They are modelled on the Canadian experience, which now offers 33 befriending circles for sex offenders. Helen Drewery who, on behalf of the Quakers, runs one of the British circles, explains: 'A Canadian evaluation showed that less than half the men befriended who would have been expected to re-offend after two years, had done so. And they said the support given had helped them live without offending again.'

The way it works is that a child sex offender leaving prison is offered the chance to become a 'core member'. He makes a covenant with his volunteer as to how they will work together and typically this will mean regular phone conversations, volunteers accompanying him to the benefits office and on shopping trips, and joining the offender for social encounters, such as a coffee or meal together.

Drewery explains: 'This way we help the man develop a normal lifestyle which is the opposite of living as an introvert when fantasies can too easily grow. We help him see that he can make friends and have a different kind of life. The hope is that other people in the community will be drawn into seeing that they too can include the offender.'

Importantly it also means, Drewery points out, that circle members who know the core member well will be alert to worrying changes in behaviour or routine, and 'if necessary we alert the police, but ideally we try to make the decision to go to the police with the core member'.

What these projects do not address is the grim fact that some 500 teenagers a year are convicted of sex offences. So it is vital to identify potential paedophiles and cut into the cycle of behaviour before it begins, insists Dr Eileen Vizard, consultant child psychiatrist and director of the NSPCC's Young Abusers Project in north-London.

Here they see very young children who, Vizard fears, may well become abusers. She sees children as young as five with highly sexualised behaviour who may go on to carry out sexual assaults on other children. Older children

come with disturbing levels of sexual talk and arousal, and may be trying to have sex with other children. Once into their teens, these children may begin to fantasise about sadistic acts and abducting younger children to abuse. Vizard says angrily: 'Without exception these children are victims of appalling childhoods, most often sexual abuse and often physical and emotional abuse too, and nobody has been there to help or protect them.'

So the Young Abusers Project uses therapeutic methods that focus on the way they are behaving - but also gives them an opportunity to explore their own traumas.

Vizard, seeing children change and stop their sexualised behaviour, is convinced that more funding for projects like these would cut the future cost of dealing with the children's behaviour. So are these initiatives, which put precious resources into working with child sex offenders, the best way? Or, in the wake of the report showing acute lack of resources for child protection agencies, isn't this where the money should be spent? It is a difficult argument, but increasingly those working with child sex offenders are convinced that we must support the work being done that acknowledges the humanity rather than the evil of these men - even those abusers whose crimes against children are unbearable to contemplate. Primitive rage as a response is understandable and has a comforting absolutism about it. But Wilson - himself a father of two young children 'and as passionate about protecting them as anyone' - says that ultimately, if we are talking about protecting children, we have to take on responsibility for the perpetrators as well as their victims.

For further information, call Stop It Now on 0116 270 0615, or Circles on 0207 7663 1022

Jos Frenken promoveerde in 1976 op Afkeer van seksualiteit, dat ging over afkeer van seks bij echtparen als gevolg van de negatieve invloed van streng Christelijk denken. In 1979 volgde hij in Leiden Van Emde Boas namens de NVSH op als hoogleraar in 1/10 deelbetrekking.

DNS najaar 2002

Hoe was de relatie met de NVSH?

In het begin was die wel goed. Ik maakte deel uit van het gedachtengoed dat er meer vrijheid moest komen voor seks voor het huwelijk, abortus, sterilisatie, homoseksualiteit. Ik had 1/10 van mijn aanstelling bij het Nisso opgegeven om dit hoogleraarswerk te kunnen doen. In 1985 had de NVSH geen geld meer.

De club is toen bijna taaft gegaan. Van een kale kip valt niet te plukken, en ik heb dit werk toch doorgezet, ondanks

dat ik er niet meer voor betaald kreeg.

Maar er trad wel een steeds grotere verwijdering op tussen hoogleraar en NVSH?

Het verschil van opvatting werd steeds duidelijker waar het ging om strafbaar seksueel gedrag. Er waren wel mensen in de NVSH die daar anders over dachten. Er was dus ook wel kritiek op mij, maar nooit bijvoorbeeld van de vrouwen. Vanuit de vrouwenbeweging werd rond de tijd van mijn aanstelling steeds meer aandacht gevraagd voor het seksueel misbruik van kinderen. Dr Nel Draaier heeft de omvang daarvan aangetoond, en ik

kreeg opdracht onderzoek te doen naar de kwaliteit van de hulpverlening op dat gebied. En zo ben ik steeds meer de kant van de forensische seksuologie opgegaan, de seksuologie van zedendelinquenten. Ik was dus niet de wegbereider voor een liberalere wetgeving op het gebied van seks met kinderen, en dat vormde dus een discussiepunt met de elkaar snel opvolgende besturen van de NVSH. Er zijn besturen geweest die niet eens wisten dat ik hoogleraar was. De ene voorzitter na de andere ging voorbij. Niettemin ben ik mijn werk gewoon blijven doen. Onderzoek, patiëntenzorg, onderwijs, ook bijvoorbeeld aan rechter-commissarissen die wilden weten wat nu de psychologie van een zedendelinquent is.

Een zedendelinquent is iemand die de zedenwet overtreedt; die heeft toch niet een bepaalde psychologie? Als je de belastingwet overtreedt, of de verkeerswet, of zoiets, dat kan toch bij wijze van spreken iedereen overkomen?

Nee, nee, de zedendelinquenten waar ik het over heb, verkrachters en misbruikers, die hebben wel degelijk bepaalde kenmerken. Ze zijn niet allemaal hetzelfde natuurlijk. Ik ben al twintig jaar bezig met die mannen. Verkrachters verschillen enorm in hun motieven, en hebben een heel uiteenlopende psychologische make-up. Bij sommigen is hun enige kenmerk het deviante seksuele gedrag, hun verkrachttingsgedrag, en wat daarbij hoort aan ruwheid en antisocialeiteit. Anderen, zoals sadistische verkrachters, vertonen een fusie van agressie en lust. Bij anderen staat de wraak voorop, bijvoorbeeld op iemand die op hun partner lijkt. Ze nemen wraak op de krenkingen die ze ondervonden hebben. En weer een andere groep bestaat uit de boosheidsverkrachters, die boos zijn op de wereld en die dus allerlei antisociaal gedrag vertonen, waaronder verkrachten.

Je hebt het nu over geweldpleging. Maar het overtreeden van de zedenwet is toch wat anders? Ik weet nog dat voorlichting over anticonceptie aan jongeren onder de 21 een zedenmisdrijf was. Als je dat deed was je dus een zedende-linquent.

Die tijd is voorbij. Die zeden dat was vroeger, daar gaat het nu niet meer om. Alles mag in Nederland op het gebied van de zeden. Het enige wat niet mag is misbruik en geweld, en daar gaat het hier om.

Maar woorden zijn ook zo suggestief. Iemand kan veroordeeld worden wegens 'verkrachting', en dat klinkt dan verschrikkelijk, terwijl het misschien om een uit de hand gelopen vrijpartij ging. Wat ik de NVSH wel eens kwalijk neem is dat ze denken dat uit de hand gelopen vrijpartijen voor de rechter komen. De grootste groep verkrachters, die ik nog niet genoemd heb, zijn de opportunistische verkrachters. De date-rape dus. Die nemen een vrouw mee uit eten en verwachten seks als tegenprestatie. De signalen die zij geeft begrijpt hij verkeerd en haar weigerachtigheid interpreteert hij als een poging om zich netjes voor te doen. Deze ideeën bestaan bij grote groepen jonge mannen, in de disco, 's avonds, in strandtenten, andere uitgaansgelegenheden. Een klein deel van die gevallen komt maar bij politie en het meeste daarvan wordt dan ook nog geseponneerd. Er wordt enorm veel geseponneerd. Er is van de aangiften maar een heel klein percentage dat bij de rechter komt.

Dat begint al bij de politie. Als die geen enkel bewijs heeft behalve de verklaring van het slachtoffer, dan sturen ze de zaak niet eens door naar de officier van justitie, want die kan er niets mee. Dat heet 'politiesept'.

Als er wel een klein beetje bewijs is, of de overtuiging dat het om een ernstige zaak gaat, dan laat de politie het aan de officier van justitie over, en die moet in heel veel gevallen helaas ook besluiten dat er te weinig bewijs is, en dan gaat het ook niet door.

Alleen als de officier het gevoel heeft dat het een haalbare zaak is, komt het voor de rechter. En dan volgt ook bijna altijd een veroordeling. Het aantal vrijspraken is op één hand te tellen. Het gaat dan om meer dan honderd verkrachtingen en enkele honderden aanrandingen per jaar.

Je stelt het wel erg mooi voor. Mr Chris Veraart beschrijft in zijn boek 'Valse zeden' toch aardig wat gevallen van valse aangiften, en andere dwalingen in de rechtsgang.

Ja, die meneer Veraart, die heeft mij ook eens gebeld en gezegd dat 99% van de zeden-zaken niet bij justitie thuis-

hoort. Wat wel toegenomen is, dat is de alertheid van moeders en anderen. Die is groter geworden, dus dat verklaart ook voor een deel de toename van het aantal meldingen. Maar zoals gezegd, het grootste deel daarvan wordt geseponneerd.

Forensische seksuologie, is dat geen repressie?

Nee, dit is geen repressie, dit is geen onderdrukking van gewenste impulsen. Integendeel. Het is helemaal niet leuk om een delictvol leven te leiden. De achtergrond van delinquenten is vrijwel altijd 'emotional loneliness, lack of self-esteem, lack of social skills, basic mistrust of the world'. Deze mensen zijn onvrij in hun interpersoonlijke relaties, op het gebied van de seksualiteit zitten ze helemaal ingeklemd. Forensische seksuologie is dus een vorm van hulpverlening. De behandeling is er op gericht om delinquenten tot een heler mens te maken, beter in staat om intimiteit te beleven, om relaties aan te gaan, minder emotionele eenzaamheid te hebben, seks niet nodig te hebben als compensatie voor al deze tekorten.

Ik heb 10 jaar geleden de Vereniging voor Forensische Seksuologie opgericht, en ik ben daar 10 jaar voorzitter van geweest. We hebben meer dan 200 leden. De meesten werken vanuit de 11 tbs-instellingen met delinquenten. We stellen wetenschappelijke eisen aan de behandeling, die moet 'evidence-based' zijn, dus gebaseerd op het beste en meest recente onderzoek, waarbij de behandeling getoetst wordt op het effect met gebruikmaking van controlegroep die die behandeling niet gehad heeft en waarbij aangetoond is dat de behandeling effect heeft in termen van het voorkomen van herhaling.

Seksueel misbruik op jonge leeftijd kan carrière hinderen

DEN HAAG/GPD - Mensen die als kind seksueel zijn misbruikt, ondervinden daar later negatieve gevolgen van tijdens hun opleiding of loopbaan. Dat blijkt uit een enquête van de Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling onder haar leden. De onderzoeksresultaten zijn vandaag op een congres van de vereniging gepresenteerd.

Veel slachtoffers geven aan dat hun baan van een lager niveau is dan hun opleidingsniveau. „Ze hebben bijvoorbeeld een probleem met autoriteiten, en kunnen niet werken onder een baas”, verklaart Anoushka Boet, begeleidster van het onderzoek. Ook faalangst wordt hier vaak als reden voor opgevoerd.

Verkrachter loopt weg uit kliniek

Door onze correspondent
GRONINGEN, 3 OKT. Een TBS-patiënt uit de Groninger Van Mesdagkliniek, veroordeeld wegens verkrachting, blijkt eind augustus niet terug te zijn gekeerd van weekendverlof. De politie heeft inmiddels een internationaal opspo-

October 14, 2002 Times Online

National offenders register will protect children
By Richard Ford and Alexandra Frea

A NATIONAL register of all violent and sex offenders is to be set up by the Government to help police and probation officers to track criminals who pose a risk to children.

The move is disclosed today in a report that says insufficient priority is given to child protection. More than 45,000 offenders, their names, addresses, crimes and the risk they pose to the public will go on the Violent and Sex Offenders Register (Visor), which has been demanded by the Probation Service for two years.

The report, by chief inspectors of eight services working closely with children, concludes that overall insufficient attention is paid to child protection across public services at national and local level and that local agencies are guilty of interpreting their responsibilities towards children in different ways.

It discloses that some sex offenders and violent criminals who pose a medium or low risk to children are subject to little or no supervision by panels set up to monitor them.

It also finds that in some probation areas criminals on the sex offenders register are not given the appropriate level of monitoring, despite an assessment that they pose a low risk of harming children. "There was little or no supervision being conducted with medium and low risk of harm offenders, which caused inspectors some concern," the report says.

In only 66 per cent of cases had the Probation Service carried out an initial assessment of the risk an offender posed to children; where an assessment had been done, only 73 per cent reached a satisfactory standard.

The report found a hotchpotch of arrangements in 42 police force areas of England and Wales for assessing offenders' risks of causing harm to children. There is no nationally agreed definition of what constitutes a risk of harm. As a result there are inconsistencies over which offenders are referred to the Multi Agency Public Protection Panels set up to monitor violent and sex offenders in the community.

Some probation services assessed 0.2 per cent of offenders as likely to be a high risk, compared with 40 per cent in other areas.

The report, *Safeguarding Children*, highlights many examples of good practice, but the picture to emerge is one of poorly resourced and acutely understaffed services in which different agencies cannot or will not share vital information with each other, and where cash intended for child protection work is often diverted towards other, more high-profile operations.

Agencies were experiencing difficulties in recruiting

Longstay in de forensische psychiatrie

646 30/10
M6V OKT
Verslag van het gelijknamige congres, georganiseerd door GGZ Nederland, op 14 juni 2002 te Ede

Er zijn forensisch-psihiatrische patiënten die niet kunnen terugkeren naar de maatschappij omdat gevreesd wordt voor herhaling van een ernstig delict. Ze worden beschreven als onaanraakbaren, die niet profiteren van de grote samenwerkingsverbanden en de ketenvorming in de GGZ. Ze zitten niet te wachten op redders, noch op bewakers. Over de opvang en de zorg voor deze patiënten ging het op dit congres.

De voorzitter van het Forum forensische GGZ en tevens voorzitter van de commissie forensische psychiatrie van GGZ Nederland, J.A. Poelman, opende het congres; dagvoorzitter L. Joele (voormalig lid van de Raad van Bestuur van Parnassia en bestuurslid van GGZ Nederland) gaf een korte introductie, waarna Andrée van Es, voorzitter van GGZ Nederland, de rol van de GGZ belichtte.

Enerzijds kan longstay tot een verkapte

and retaining suitably qualified and experienced staff. This led to gaps in provision and lack of continuity of care for individual clients. The consequences for children, the report says, are "very serious".

"Some young people in care have reported in the past that they had five or six social workers over the past year and so had lost confidence in social workers."

Area Child Protection Committees, which should be the linchpin of the child protection system, are said to be unable to command the support of frontline organisations reporting to them because they have no statutory powers; social services were able to respond to only the worst cases of suspected child abuse or neglect; and teachers in one area and police in another said they had lost all confidence in the ability of social workers to respond to child protection referrals.

Many GPs did not regard child protection as a high priority of their work, while some police officers complained that colleagues did not take the view that child protection was part of the police's job. A spokeswoman for the Home Office said that a pilot for the new national register of violent and sex offenders would be introduced next year. When fully operational it would replace the existing sex offenders register and contain information about registered sex offenders and offenders who have served more than 12 months in jail for violent offences.

Mary Marsh, the chief executive of the NSPCC, said: "The child protection system in this country is at a turning point. Social services and other agencies do a magnificent job in protecting tens of thousands of children every year, but there are too many instances where poor communication and joint working between professionals from different disciplines have failed to prevent a child abuse tragedy. We need to ensure that no more children slip through the net."

vorm van levenslange vrijheidsbeneming leiden. Aan de andere kant is humanitaire behandeling een maatstaf voor het beschavingsniveau van een samenleving. De discussie daarover hoort dan ook in de samenleving thuis. Het probleem is dat aan deze groep weinig eer is te behalen. Een enkel recidief valt immers veel meer op dan positieve resultaten. Justitie en de GGZ hebben dan ook de neiging elkaar als vuilnisbak voor deze patiënten te beschouwen. Toch is er op de plekken waar met deze groep cliënten wordt gewerkt veel bezieling. Met name Van Es benadrukte dat de GGZ als brancheorganisatie bereid is haar verantwoordelijkheid te nemen, maar dat ze dit niet alleen kan. In het algemeen benadrukten de eerste drie sprekers het belang van samenwerking en concrete, pragmatische oplossingen. Geen 'beleidsgedruis' en domeindiscussies meer.

Risicotaxatie

H.J.C. van Marle (hoogleraar forensische psychiatrie in Nijmegen en verbonden aan het ministerie van Justitie) gaf vervolgens een uiteenzetting over de doelgroep en de indicatie voor longstay. Als criteria voor longstay gelden met name: blijvend delictgevaar bij een van verblijf langer dan zes jaar (gemiddelde verblijfsduur in de TBS) waarbij meerdere behandelingspogingen zijn gedaan, zorgbehoefte, door diagnostiek bevestigde chroniciteit, en door delictanalyse bevestigde risico's. Deze indicatie wordt juridisch gelegitimeerd door risicotaxatie, evaluatie door de rechtbank na twee of zes jaar en door beroepsmogelijkheid. Gedragkundige legitimatie wordt gevonden in gebruik van de rehabilitatiemethode, onafhankelijke meting van de kwaliteit van het leven en een setting aangepast aan de psychische stoornis. De gemiddelde verblijfsduur kan worden gehanteerd voor onderscheid in behandel- en verblijfsstarieven en voor benchmarking, maar niet voor indicering van de individuele patiënt, die zich niet houdt aan gemiddelde behandelduur. Van Marle stelde dat

de rol van justitie met betrekking tot veiligheid, en de verantwoordelijkheid van de GGZ voor de kwaliteit van zorg in de forensische psychiatrie moeten samengaan.

De daarop volgende forumdiscussie waarin de longstay van alle kanten werd belicht, nam in het congres een centrale plaats in. Alle disciplines die betrokken zijn bij forensische psychiatrie waren in het forum vertegenwoordigd: politiek, advocatuur, rechterlijke macht, ethiek en uiteraard de forensische psychiatrie zelf. En onder het titel 'De mening van de longstay patiënt' werden video-opnamen vertoond van gesprekken met vier cliënten, die de longstay niet als eindstation zagen, maar wel vonden dat de kwaliteit van hun leven was verbeterd.

Vooraf de stelling van advocaat Korvinus riep discussie op. Hij zei dat iemand na zes jaar TBS onder de vlag van de Bopz (immers ook gevaarscriterium) moest vallen. Hij suggereerde dat een gedwongen langverblijf in de GGZ beter was dan TBS.

De forumleden waren het eens over de noodzaak van objectieve indicatiestelling, maar niet over de noodzaak van een onafhankelijke commissie. Korvinus stelde dat de Bopz-rechter meer aandacht besteedt aan een verlenging dan de rechter in een TBS-verlengingszitting. Daarmee was rechter Van Kuijk (gerechtshof Arnhem) het niet eens. Hij stelde wel dat de verlengingsrechter alleen kan beslissen over wel of geen TBS, niet over de kwaliteit van het bestaan. Hoogleraar ethiek Van Widdershoven en Van Marle belichtten vooral de kant van de cliënt en hoe de zorg vorm moet krijgen. Dittrich (kamerlid) legde de nadruk op de beveiliging van de maatschappij. Hieruit werd duidelijk hoe bepalend de positie en discipline is van waaruit men naar de problematiek kijkt.

Het was goed dat ook de cliënten aan het woord kwamen, al was dat dan op video. Wel was het jammer dat de zaal, waarin het veld breed was vertegenwoordigd, geen gelegenheid kreeg om zich in de discussiete mengen.

Justitie en VWS

Na de lunch werden de visies van de ministeries van justitie en VWS gepresenteerd. Dagvoorzitter Joelle zei in zijn inleiding dat hij ooit had ervaren dat er tussen deze beide ministeries te weinig communicatie was en hij sprak de hoop uit dat hierin nu verbetering zou komen. Het betoog van A.P.M. Bersee, directeur GVM (Geestelijke Gezondheidszorg, Verslavingszorg en Maatschappelijke Opvang, ministerie van VWS) sloot naadloos aan bij datgene wat eerder was besproken. Hij stelde dat de visie van VWS met betrekking tot vermaatschappelijking niet veranderd was door langdurig verblijf als mogelijkheid te aanvaarden. Vermaatschappelijking betekent niet dat klinisch verblijf volledig wordt afgeschaft. Hij refereerde aan het later op de dag te presenteren rapport van het Kohnstammstituut, dat onderzoek heeft gedaan naar de aard en omvang van de doelgroep, op basis waarvan de benodigde capaciteit moet worden vastgesteld.

J.J.I. Martini, directeur TBS van het ministerie van Justitie, noemde naast het Kohnstammrapport nog een aantal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de longstay, namelijk de evaluatie van de longstay-afdeling van Veldzicht, de opening van een nieuwe longstay-afdeling op 1 januari 2003 in de Pompekliniek en de brief van VWS en Justitie over asiel op maat in de forensische psychiatrie. Ook hij legde de nadruk op de kwaliteit van het bestaan, waarbij hij stelde dat de capaciteit

zo flexibel mogelijk moet kunnen worden ingezet. Opmerkelijk was dat hij aangaf, zoals eerder door Bersee ook al was aangegeven, dat de juridische status en rechtspositie niet (meer) bepalend moeten zijn voor de voorziening.

In de parallelsessies werd onder meer het rapport van het Kohnstammstituut over de asielbehoefte in de forensische psychiatrie gepresenteerd. Uit het onderzoek blijkt dat het gaat om tussen de 250 en 1400 niet-behandelbaren, gedefinieerd op basis van motivatie en negatieve resultaten van eerdere behandelingen. Verder zijn er geen duidelijke groepskenmerken. Wel worden ze over het algemeen als 'zwaarder' ervaren, hebben ze een lage GAF-score (m.a.w. is er sprake van laag sociaal functioneren) en zijn ze vaker betrokken bij geweld in de behandelsetting.

In een andere sessie werd een presentatie gegeven van de ontwikkeling van de longstay-afdeling van Veldzicht. Bij het opzetten van de afdeling is gekozen voor een doelgroep die een laag beheersniveau nodig heeft, groepsgevoelig is en bereid is tot werken. In de praktijk blijken daardoor nog al eens feitelijke longstay-patiënten buiten de boot te vallen en op de behandelafdeling te moeten verblijven. Deze keus, die meer aanbod- dan vraaggericht lijkt, bleek te zijn bepaald door het veel lagere tarief dat beschikbaar is voor de verblijfs-patiënt. Gebaseerd op de beschreven doelgroep is er een mooi gebouw geplaatst, met een omgeving die zeker bijdraagt aan de kwaliteit van leven.

Een punt van discussie was of het redelijk is, om (zoals 's ochtends ook uit de video was gebleken), bij een groep die toch als blijvend gevaarlijk wordt beschouwd, (on)begeleid verlooffaciliteiten te bieden. In Veldzicht is het regime op dit punt strenger geworden na een aantal onttrekkingen. Ook nu was helaas de gelegenheid tot discussie te beperkt.

Dit congres had niet zozeer tot doel het overdragen van kennis, maar beoogde een aanzet te geven tot een open discussie tussen alle betrokken partijen. Met de gekozen opzet is men daar zeker in geslaagd. Het is duidelijk dat alle betrokkenen bereid zijn tot samenwerking en tot het nemen van gedeelde verantwoordelijkheid voor een moeilijke doelgroep.

VERA VAN DER VELDE
Wetenschappelijk medewerker Organisatie en Beleid, Trimbos-instituut, Utrecht

Gerontofilie onbekend terrein

HILVERSUM - Een naam is er wel voor, maar veel kennis over de seksuele fascinatie voor hoogbejaarden is er niet. Psychiaters en criminologen zijn heel aarzelend als het gaat om mannen die zich vergrepen hebben aan oude vrouwen. Dát het voorkomt is uiteraard bekend, maar hoe vaak niet. Er rust een taboe op het onderwerp. Schaamte, schroom om het te melden, de neiging van instellingen om dit soort zaken in de doofpot te stoppen en het intern wel op te lossen. Uiteindelijk komen maar weinig daders bij de psychiater. Daarom is er ook nauwelijks een profiel van een gerontofiel op te stellen. Criminoloog J. Niemandsverdriet is verbonden aan de dr. Henri van der Hoeven stichting in Utrecht, een justitiële inrichting waar psychisch gestoorde worden behandeld. „We komen hier de gekste dingen tegen,

maar dit fenomeen is niet zo bekend. Als je het vergelijkt met het misbruik van kinderen zou de overeenkomst tussen daders kunnen zijn dat ze zich richten op weerloze mensen. Er is geen sprake van een gelijkwaardige relatie. Hun slachtoffers zijn willoos en gemakkelijk te misbruiken. Het probleem is dat je bij seksuele delicten allemaal verschillende stroomissen en patronen ziet. Je zou de daders echt moeten onderzoeken om daar uitsluitel over te geven. Het seksueel misbruik van ouderen is een beetje Terra Incognita”.

Aanranding NM

SCHIEDAM, 4 SEPT. Zes jongens uit Rotterdam zijn gisteren aangehouden, nadat ze in een Schiedams zwembad een meisje hadden aangeraand en vervolgens twee personen leedden sloegen en traptten die tussenbeiden wilden komen. De aangehouden jongens variëren in de leeftijd van veertien tot zestien jaar. (ANP)

Badmeesters aangevallen na aanranding in zwembad AD, 5 september 2002

Van een onzer verslaggevers in het Groenordzwembad in Schiedam is dinsdagmiddag een meisje aangerand. Toen personeelsleden wilden ingrijpen, gingen de jongens hen te lijf. Zes jongens, variërend in leeftijd van 14 tot 16 jaar, zijn opgepakt na het incident. De aanranding vond tussen vijf en zes uur plaats toen hooguit 30 recreanten in het zwembad aanwezig waren. Een vrouwelijk personeelslid werd in haar gezicht geslagen en een collega in zijn kruis getrapt. De verdachten zijn voor een groot deel van Marokkaanse komaf, aldus zwembadmanager A. van Oostebrugge. Over de identiteit van het meisje wil de politie niets loslaten.

Voor Van Oostebrugge is het incident geen aanleiding om het toezicht te verscherpen. Temeer omdat vorig jaar al een pakket maatregelen is getroffen nadat een 18-jarige Rotterdammer ontucht pleegde met een 14-jarig meisje.

Toevallig werd afgelopen week ook de balans opgemaakt van een project om seksuele intimidatie in Rotterdamse zwembaden tegen te gaan. In het rapport, waaraan politie, justitie en alle gemeentelijke en Sportfondsenbaden mee werken, staat dat de 'zwembadaanranders' vaak jonger zijn dan gedacht. Niet alleen de groep tussen 13 en 18 jaar, maar ook jeugd van 9 tot 14 jaar maakt zich schuldig aan handtastelijkheden. Het project heeft geleid tot een protocol dat beschrijft hoe zwembadpersoneel onaangepast gedrag kan herkennen.

Heel alert zijn op seksueel misbruik patiënt

Nog steeds geen wettelijke meldplicht voor de zorgsector

door Bert-Jan Klein en Eddie de Pape

HILVERSUM - In twee zorgcentra in de regio zijn bewoners seksueel misbruikt door een personeelslid. In de Beukenhof in Loosdrecht was een 77-jarige doodzieke vrouw het slachtoffer en in Oudergaard in Kortemhoef een 82-jarige vrouw. De daders zijn gepakt en worden nu door justitie vervolgd.

ANALYSE

Het is volstrekt onduidelijk hoe veel bewoners en patiënten in ziekenhuizen, psychiatrische inrichtingen en andere zorginstellingen seksueel misbruikt worden. Het ministerie van Volksgezondheid noch een andere instelling registreert het misbruik in de zorg. Evenmin bestaat er een wettelijke plicht voor zorginstellingen dergelijke voorvallen te melden. Minister Borst van Volksgezond-

bewoners/patiënten. Zo handelt de stichting Zorginstellingen Loosdrecht, beheerder van de Beukenhof en de Emtinckhof, een dik protocolboek. Daarin staat een apart handboek 'Seksuele Intimidatie, Racistische Intimidatie en Agressie en Geweld'. Volgens directrice J.A. Spiering wordt in verpleeghuis Hogewey in Weesp een gedragscode gehanteerd voor het personeel, maar wordt seksueel misbruik daarin niet apart genoemd. Patiënten kunnen met een dergelijke klacht terecht bij een interne klachtenfunctionaris of bij de SSG. „Het wordt verder vanzelfsprekend verondersteld dat seksuele omgang met patiënten niet kan”, aldus Spiering.

De Heybergh onder vallen - zijn ruim drie jaar geleden omgangsregels en protocollen opgesteld, ook op het gebied van seksueel misbruik. Onderdeel zijn onder meer klachtenregelingen en (externe) vrouwenspersonen. Een noodzakelijke stap, stelt algemeen directeur E.E. Vischer. „Wij maken deel uit van de maatschappij. En waar mensen zijn, kunnen allerlei dingen gebeuren. Niet alleen tussen een werknemer en een bewoner, maar ook tussen werknemers onderling. Of tussen bewoners. Mensen kunnen heel geschokt reageren als ze merken dat anderen seksuele gevoelens hebben, maar waarom zou dat niet mogen?”

„Soms kunnen situaties heel prikkelend zijn. En er lopen best hele mooie meiden rond. Wat dat betreft moet je met je beide benen op grond staan. Vandaar dat wij bijvoorbeeld voor ons personeel een kledingprotocol hebben. Zo mogen zij 's zomers een kniebroek dragen, maar geen shorts. Als je bijvoorbeeld een heel doorschijnend uniform draagt, kan je er op wachten dat je een keer een klap op je billen krijgt.”

'dat kan bij ons nooit gebeuren'. Op die manier kan je zaken voorkomen of tijdig signaleren. Die openheid brengt met zich mee dat de Stichting Zorgcentra Soest er ook niet over zou peinen een kwestie 'in de doofpot te stoppen'. „Als een van onze bewoners zo iets zou overkomen, zouden we zeker de anderen daarvan op de hoogte stellen. Al was het alleen al omdat wij willen weten of er nog andere dingen zijn gebeurd.”

Directeur Y. van der Kraats van het Kortenoefse zorgcentrum Oudergaard verklaarde na aanleiding van het incident met de hoogbejaarde vrouw een protocol voor het personeel te zullen maken. Van der Kraats en andere staftunctionarissen in de zorg merken wel op dat dergelijke voorzorgsmaatregelen nooit garantie kunnen bieden tegen 'lemand die kwaad wil'.

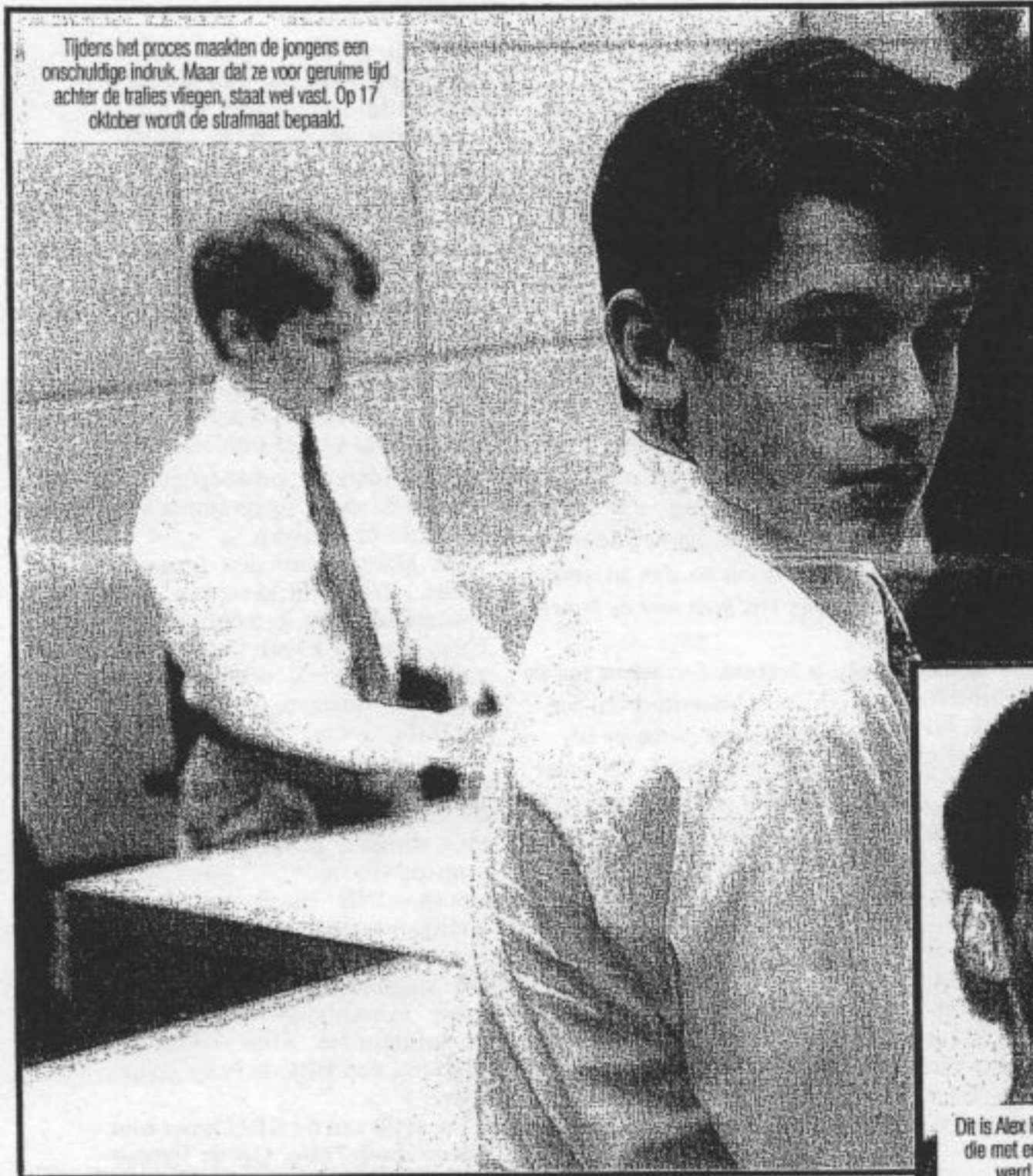
Doofpot

„Op ongewenste intimiteiten moet je met zijn allen heel alert zijn”, benadrukt mevrouw Vischer. „Op de eerste plaats door een open klimaat te creëren, de dingen bij hun naam te noemen, en nooit te denken van

Als koorknappen verschenen ze voor de rechter. In witte hemden en met das. De handen in gebed gevouwen. Maar de Amerikaanse broers Derek (14) en Alex (13) King werden wel schuldig bevonden aan moord op hun vader. Volgende maand wordt de strafmaat bepaald. De tieners kunnen voor meer dan twintig jaar achter de tralies vliegen.

FAMILIE 18/9

Koorknappen bleken koele killers

Tijdens het proces maakten de jongens een onschuldige indruk. Maar dat ze voor geruime tijd achter de tralies vliegen, staat wel vast. Op 17 oktober wordt de strafmaat bepaald.

Verliefd

Sinds hun moeder Kelly drie jaar geleden het huis verliet, woonden Derek en Alex bij hun vader Terry King (40) in Cantonment in Florida. Vaak verbleven ze echter bij hun buurman, Rick Chavis (40). Hoewel hij wist dat Chavis veroordeeld was voor pedoseksuele praktijken, vroeg Terry hem op zijn kinderen

te passen. De jongens schenen het heel goed met hem te vinden en brachten almaar meer tijd met hem door. Tijdens het proces is aan het licht gekomen dat Chavis de jongens marihuana liet roken en porno liet kijken. Alex raakte zo in de ban van de buurman dat hij aan de politie verklaarde verliefd te zijn. 'Sedert ik Rick heb ontmoet, weet ik dat ik homo ben', zei de jongen van dertien.

Knuppel

Eind vorig jaar liepen Derek en Alex van huis weg en trokken bij Chavis in. Zich bewust van het feit dat hun vader dat niet zou tolereren, besloten ze hem te vermoorden. Op 26 november slopen ze zijn huis binnen. Terwijl hij voor het televisietoestel lag te soezen, sloegen ze zijn hoofd in met een baseballknuppel. 'Ik sloeg één keer', vertelde Derek voor de rechtbank, 'en er kwam een vreemd geluid uit zijn keel. Ik vreesde dat hij ons zou zien en dus sloeg ik nog eens... en nog eens. Ik bleef maar slaan.'

Dit is Alex King, de vader van de jongens, die met een baseballknuppel het hoofd werd ingeslagen. Welke rol de pedoseksuele buurman in het hele verhaal speelt, blijft nog onduidelijk.

In een poging de sporen van hun misdaad uit te wissen, staken de broers daarop hun vaders huis in brand. Dan vluchtten ze naar Rick Chavis. Die bracht hen meteen naar de politie, waar ze volledige bekentenissen aflegden. In april wijzigden ze echter onverwacht hun versie van de feiten. Toen beschuldigen zij Chavis van de moord op hun vader, maar daar geloofde de jury niets van. In het rechtstreekse proces werden Derek en Alex

vorige week schuldig bevonden aan vadermoord. Op 17 oktober zal de jury in Pensacola (Florida) zich uitspreken over de strafmaat. De tienerbroers riskeren 22 jaar cel.

'Verschrikkelijk', zei hun oom Greg na afloop, 'de manipulator gaat vrijuit en de misbruikte kinderen eindigen in de gevangenis.'

• A.G.

Als neven verder

Hallo Jasper ('lets heel raars', #37). Zelf heb ik ook in deze situatie gezeten. Ik zal je vertellen wat er gebeurde en hoe het eindigde. Toen ik 16 jaar was en ik mijn verjaardag vierde, zat ik op mijn kamer om wat spullen te pakken toen opeens mijn neef mijn kamer in kwam. Hij sloot de deur en deed hem op slot.

Hij kwam naast me op mijn bed zitten. Mijn neef begon wat dingen te vertellen over zijn homoseksuele ervaringen. Hij vroeg aan mij wat voor gevoelens ik voor jongens had. Ik wist niet goed hoe ik daar op moest reageren. Hij begon me

langzaam te strelen en bleef maar vertellen. Op een zeker moment werd ik bang en vroeg aan hem waar hij mee bezig was. Ik zei tegen hem dat we neven waren en dat we dit niet konden maken, waarop hij reageerde: 'dat maakt toch niet uit, ik wil gewoon weten hoe jij erover denkt en ik zie je wel zitten'.

Hij pakte me dus ook bij mijn kruis (net zoals bij jou gebeurde). Ik duwde hem van me weg en zei dat ik dit niet wilde. Ik ging naar beneden, want ik was tenslotte jarig! De hele avond bleef hij zwijgen en ik ook. Een week later belde hij me op en wou me spreken. Dat gebeurde ook. Ik zei tegen hem dat ik niks wou en dat ik gewoon als neven verder wil gaan. Dat was duidelijk genoeg voor hem en daar bleef het bij.

Mijn advies aan jou: praat met hem over de situatie en zeg gewoon wat je vindt en wil. Als hij dit niet accepteert, praat er dan met je ouders en oom en tante over, dan komt het altijd wel goed.

Een jongen van 17

Joch verteld 1/10 15/10

Hoi Jasper. Een paar jaar geleden gebeurde er ook zoiets met mij. Ik was op bezoek bij mijn opa en oma. Ik ging tv kijken. Na een tijdje kwam mijn opa naar boven, ook even tv kijken. Hij masseerde mijn schouders, streefde mijn buik en ging toen mijn broek in. Ik vond het niet fijn, maar ik durfde niks te zeggen.

Een paar maanden later heb ik het toch aan mijn moeder verteld want ik was bang dat hij het vaker zou doen. Sindsdien ben ik niet op mijn gemak als ik daar kom.

Jasper, je kunt de kindertelefoon bellen of een brief schrijven aan je neef of toch vertellen aan iemand.

Flora

Een jongen van 15

ps-ik heb geen reacties van dat ze wel in de puberteit is, want ik zie ook wel dat dat niet zo is. Ze heeft helemaal niks, Greeneens schaamhaar ofzo.

'Ik hou nog altijd van hen', zei hun opa Wilbur King (64) nadat het vonnis was geveld, 'ik besef maar al te goed wat ze hebben gedaan. Ze hebben hun vader vermoord, mijn zoon. Maar ik weet niet wie hier dader of slachtoffer is.' Toen hij zijn kleinzoon eens ging bezoeken in de gevangenis, begonnen ze zo hard met elkaar te vechten dat een bewaker moest tussenbeide komen. Toen ze eenmaal gekalmeerd waren, vroeg de grootvader aan Alex wat er nu werkelijk was gebeurd, die nacht in november

vorig jaar. Even leek het alsof hij alles wou opbiechten, maar Derek hield zijn wijsvinger voor de lippen en siste 'ssst'. Zo legde hij zijn jongere broer het zwijgen op. De blik in de ogen van de jongens beangstigde Wilbur King. 'Er was geen emotie te merken. En toen besefte ik dat ze tot moorden in staat waren.' Maar wat hen zo ver heeft gedreven, dat snapt opa nog altijd niet. Zijn het koele killers geworden onder invloed van hun pedoseksuele buur?

Meisje tien keer zwanger 6W 23/10

HILVERSUM - Doktoren hebben bij een onderzoek naar de verspreiding van seksueel overdraagbare ziektes een stuitend verhaal van een 16-jarig Brits meisje ontdekt.

Sinds haar twaalfde is ze tien keer zwanger geweest en heeft ze drie abortussen en vijf miskramen gehad. Het meisje heeft twee kinderen. Het is niet bekend of één of meerdere mannen verantwoordelijk waren voor de zwangerschappen.

Puberallures 1/10 5-10

Dit is een bericht dat gaat over een meisje dat denkt dat ze in de puberteit is. Mijn zusje is 13 en heeft echte puberallures. Ze denkt dat ze borsten heeft terwijl er niks te zien is, en ze gedraagt zich echt hartstikke zelig. Ze huult heel snel etc. ik vind dit best wel een probleem, want vroeger kon ik hartstikke goed opschieten met mijn zusje. Maar nu heb ik continu ruzie met haar. Ze denkt echt dat ze superstoer is, vooral met haar kleding, maar al mijn vrienden en vriendinnen vinden dat ze gigantisch voor lul staat. Op school (we zitten op dezelfde school) doet ze altijd heel stoer tegen me en als ik haar dan voor schut zet, gaat ze heel erg uit de hoogte doen, maar als we dan thuis zijn gaat ze keihard zitten huilen en krijg ik weer op mijn kop van mijn ouders. Heeft iemand een oplossing hoe ik haar kan laten ophouden met dit zelige gedrag?

Leerstaf 2-10 30-10

Jonge plegers van zedendelicten kunnen in Zeeland voortaan een specifieke leerstaf opgelegd krijgen. Jeugdrechtclassering Zeeland verwacht daarvan een beter resultaat dan een vrijheidsstraf of een verplichte cursus sociale vaardigheden. Het is de eerste instelling in Nederland die zelf een dergelijke leerstaf heeft laten ontwikkelen en gaat inzetten. Het Centrum voor Ambulante Po-

En meisje van 16

Just heel tof 1/10 26/10

Hoi meisje van 14 ('Met de barbies', #41). Ik ben een meisje van 16 en ik vind jou helemaal niet raar ofzo. Ik vind het juist heel tof van je dat je met barbies spelen leuk vindt. De meeste kinderen van jouw leeftijd beginnen al te denken aan uitgaan, drinken, roken en seks. Ikzelf vind dit onzin. Je moet zo lang mogelijk van je jeugd genieten. En als die anderen iets anders leuk vinden, dan betrek je hen er toch niet bij? Misschien kan je penvriendinnen zoeken of op het internet meisjes vinden die dezelfde interesses hebben als jij.

'Liefde is prachtig, maar niet tussen leerling en docent'

A.P.C. ?

AMERSFOORT ■ Anke Visser krijgt bij haar bezoeken aan scholen altijd wel een voorbeeld te horen van een geslaagd huwelijk van een leerling met een docent. "Soms staat zelfs een leraar op om te vertellen dat hij zelf al jaren gelukkig is getrouwd met een leerling. Dat levert dan wel eens een applaus op van zijn collega's. En daar sta ik dan..."

De leider van het Project preventie seksuele intimidatie vindt dat scholen zich vaak veel te tolerant opstellen. Tongzoenende leerlingen moeten worden terecht gewezen. En als een docent een liefdesrelatie krijgt met een leerling moeten schoolleiders meteen ingrijpen. "Een verhouding tussen een leraar en een scholier is onwenselijk, ook als een leer-

ling meerderjarig is. De relatie is niet gelijkwaardig. Er bestaat een machtsverhouding en de leerling is afhankelijk."

Liefde in de schoolbanken is een thema, dat velen in het onderwijs aanspreekt. Een conferentie over het onderwerp in Amersfoort was binnen de kortste keren uitverkocht (300 deelnemers). De bijeenkomst stond in het teken van liefdesrelaties tussen leerlingen en docenten. Maar er was ook aandacht voor de manier waarop scholen moeten omgaan met verliefde leerlingentelletjes.

Tongzoenen

Projectleider Visser was er duidelijk in: scholen zijn te tolerant. "Het is tijd voor regels op dit terrein. Zo vind ik dat het verboden moet wor-

den dat leerlingen in school tongzoenen. Dat is storend voor anderen en brugklassers zijn er nog helemaal niet aan toe om daar getuige van te zijn".

Gedragregels

Niet alle docenten zien een dergelijk verbod zitten, bleek tijdens een workshop over gedragsregels binnen een school. Directielid B. Sluis van het Stanislas College in Delft wil geen bord 'Verboden te tongzoenen' in de school ophangen. "Zo'n verbod werkt averechts. Het is onzin het hele schoolleven dicht te timmeren met regels. We bekijken per situatie of het nodig is leerlingen aan te spreken op hun gedrag".

Visser weet niet hoe vaak relaties tussen een docent en

een leerling voorkomen, wel dat het vaak niet goed afloopt.

"Dat blijkt uit de klachten die jaarlijks binnenkomen bij de vertrouwensinspecteurs. Leerlingen blijken achteraf toch niet gelukkig met de relatie, omdat hun motieven niet goed waren. Ze waren geleid door de aandacht van de docent en gingen een intieme relatie aan om die aandacht vast te houden. Of ze stemden in met een relatie, omdat ze dachten 'als je 'a' hebt gezegd, moet je ook 'b' zeggen."

Liefdesrelatie

Ze huldigt het principe, dat docenten nooit een relatie moeten aangaan met een leerling. "Liefde is prachtig, maar geen pedagogische relatie en een liefdesrelatie on-

der één dak. Daarin past geen nuancering. Scholen die zich beroepen op de rijpheid van de leerling en de integriteit van het personeelslid begeven zich op een hellend vlak."

Visser herinnert zich een voorval op een school voor voortgezet onderwijs in de Randstad, waarbij de directie niet meteen ingreep. "De geliefden waren heel gelukkig en de ouders van het meisjes stonden achter haar keuze. Dus had de schoolleiding er geen punt van gemaakt, totdat een andere ouder de school belde met de vraag of dat zomaar kon. 'Mijn dochter komt toch hopelijk niet straks ook met een docent thuis? Lekker school!'. Deze vader maakte zich duidelijk zorgen over de veiligheid van zijn dochter." (ANP)

Wurgspel maakte in buitenland al meer slachtoffers

Ilias Ben Abbou, het eerste slachtoffer van het bizarre wurgspelletje in ons land. Foto Wiegandt

ANDERLECHT/BRUSSEL — De gemeentelijke en vrije scholen in Anderlecht gaan de kinderen waarschuwen voor de gevaren van een wurgspel. Dat doen ze nadat Ilias Ben Abbou, een jongetje van negen, stierf door wurging. Artsen hadden na het overlijden gerecht en familie op de hoogte gebracht van het bestaan van het dodelijke spel, waarbij kinderen elkaar of zichzelf wurgen voor de kick. Nu blijkt dat het wurgspel in het buitenland al meerdere doden heeft geëist. Brussels parketwoordvoerder Jos Colpin zei gisteren dat het jongetje in kwestie nooit eerder in aanraking was gekomen met het spel.

«We stellen vast dat we geconfronteerd worden met een fenomeen waar schooldirecties en inrichtende machten het bestaan niet van kenden», zegt Anderlechts schepen van onderwijs Walter Vandebosche. «Vandaar dat we nu informatie over dit 'wurgspel' verzamelen en zo snel mogelijk een sessie willen organiseren waarbij artsen en deskundigen de kinderen in onze scholen op de hoogte brengen van de gevaren.»

ZICHZELF OPGEHANGEN
Ilias Ben Abbou stierf nadat hij thuis een sjaal rond zijn nek en de trapleuning had gebonden. «Hij kwam om door wurging», bevestigde parketwoordvoerder Jos Colpin gisteren. «Maar ook is duidelijk geworden dat het volledig accidenteel was. Dat er geen andere tekenen van geweld of zo waren. Met andere woorden, het jongetje heeft zichzelf opgehangen. Ik heb vandaag nog verhalen gehoord van kinderen die zoiets doen om te spelen.» (KW)

Wurgspelletjes zijn populair omwille van de kick, lees ik naar aanleiding van de verstikkingsdood van een negenjarig jongetje in Anderlecht. Welke kicks hebben kinderen van die leeftijd nodig, behalve een nieuwe fiets of een ijsje met uitzonderlijk vier bollen, denk ik dan, of volstond dat ook al een halve eeuw geleden niet meer? Verbeeld ik het me, of worden steeds meer grenzen verlegd en moet alles sneller, harder, fantastischer, en in hoeverre is televisie daarvoor verantwoordelijk? En wat is er mis met de kick van een goed getrapte goal? Ik voel me honderd.

Een randverschijnsel, dacht ik aanvankelijk over het sjaalspel, al voelde ik me toch min of meer verplicht mijn zoon er voor te waarschuwen. «Bij ons op school draagt niemand sjaals», sloot hij elke mogelijke preek van mij kort en daarmee was de kous voorlopig af. Maar toen trof ik op de website van de Franse Association Contre le Jeu du Foulard de namen aan van een tiental kinderen die de afgelopen jaren slachtoffer van het spel werden. De jongste is pas acht. «Vooral jongens zijn gevoelig voor de zucht naar nieuwe sensaties en de combinatie van pijn en genot die het spel verschaft», legt psychologe-criminologe Sylvianne Spitzer op de site uit. «Het gebrek aan zuurstof in de hersenen leidt tot een zweverig gevoel dat kan gepaard gaan met hallucinaties».

Kijk, dat soort geintjes associeer ik nu eerder met mensen als Michael Hutchence: een rijke en verwerende popster, blasé, steeds op zoek naar extremere sensaties en flirtend met de dood. Maar jongens van tien? Horen die niet met frisse, windgekuste rode wangen boomhutten te bouwen of, als het echt spannend moet, kikkers te vierendelen? Ik weet het, kinderlijke onschuld is een mythe, en ook in lang vervlogen, schijnbaar lieflijker tijden gingen kinderen mee op het veld, werden ze blootgesteld aan zowel verbaal als fysiek geweld, dronkenschap en dies meer.

En toch, en toch. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de prikkels almaar heviger worden, en dat wat gisteren nog eng leek vandaag alweer tam en passé blijkt. Wat verklaart anders de aantrekkingskracht van programma's als Jackass op MTV, zo populair bij jonge tieners, of godbetert, het aftreksel Freaky Frank op Jim TV? Het waarschuwend 'don't try this at home' dat obligaat na de aftiteling verschijnt is tegelijk een doekje voor het bloeden én het toppunt van cynisme.

«Dertig jaar geleden werd ook al de vraag gesteld of het moreel aanvaardbaar was om Zorro of Batman uit te zenden», pareert een van mijn collega's terecht. «En die ene domme jongen die toen uit het raam sprong omdat hij dacht dat hij kon vliegen, is dezelfde die nu de absurde stunts van Jackass imiteert. Sukkels zullen altijd bestaan, en van de grote hoop moet je het gezond verstand niet onderschatten».

Wat doe ik ook niet. Ik onderschat de veerkracht van kinderen niet, en ik ben de eerste om alarmerende onderzoeken te relativeren. Vier op vijf Britse ouders zijn van oordeel dat televisie-soaps een aandeel hebben in het verdwijnen van de klassieke gezinsstructuren, om maar een recente studie te noemen. Teveel seks en geweld, veelvuldige ontrouwen en drinkgelagen zouden een vertekend beeld van

de realiteit geven. Natuurlijk, denk ik dan, met gelukkige gezinnetjes maak je geen half uur vol, en ook jonge kijkers voelen heel goed aan dat drama zijn eigen wetten heeft waarvan overdrijving de eerste is. Kinderen worden geconfronteerd met gebroken gezinnen omdat echtscheiding niet langer een taboe is, en mensen zich niet meer schamen om individueel geluk na te streven, en niet omdat ze elkaar op het scherm in de haren vliegen. Samengevat: ik geloof minder in de schadelijke gevolgen van de televisie dan in die van de realiteit, en niemand kan mij van de gedachte afbrengen dat de wereld een verwarrende plek is geworden — voor ons, en zeker voor onze kinderen. Niet gevaarlijker dan vroeger, integendeel, comfortabeler en veiliger zelfs, maar minder vanzelfsprekend, minder overzichtelijk en minder eenduidig. En misschien, omdat het ons al zoveel moeite kost om ons staande te houden in de chaos van uitdagingen en kansen die het leven biedt, laten we onze kinderen soms iets te vaak los. En kinderen die een veilige, warme en sterke basis missen laten zich nu eenmaal makkelijker tot kicks verleiden. Van valse nostalgie wordt niemand beter, en het voorstel tot een avondje ganzenborden is waarschijnlijk voldoende om je tiener het huis uit te jagen. Maar even ter plekke rust, al is het maar om samen naar Jackass te kijken doet wonderen — daar ben ik van overtuigd. En ik ben nog geen honderd.

Wat denkt u? Mailen kan naar hilde.sabbe@persgroep.be of schrijven naar Het Laatste Nieuws, Brusselsesteenweg, 1730 Asse Kobbegem.

Homotiener steeds vaker eetstoornis

AMSTERDAM — Homo- en biseksuele jongens hebben vaker last van eetstoornissen dan heteroseksuele jongens. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit van Harvard, waaraan zo'n tienduizend Amerikaanse jongeren meededen. Lesbische of biseksuele meisjes bleken zich minder dik te maken om hun figuur: 50% lijnt minder vaak dan meisjes die uitsluitend op jongens vallen. De onderzoekers verklaren dat uit het feit dat mannen graag een aantrekkelijke partner hebben en dat daarom homo- en biseksuele jongens zich drukker over hun lijf maken.

Eline

Eindelijk Eindelijk krijgen we erkenning voor iets waar al eeuwenlang miljoenen jongeren zo tussen de twaalf en de achttien mee te maken hebben. Datgene waardoor we zo heerlijk onredelijk kunnen reageren op iets wat onze moeder zegt. Waarom we ons soms zo maar heel erg down kunnen voelen. Waardoor we geen zin hebben in ons huiswerk; uit school gelijk ons bed in duiken. Waardoor we geen controle hebben over ons lijf, zodat alles wat je in je handen hebt op elke plaats behalve de goede terecht komt. Die periode waarin je armen en benen langer worden terwijl het helemaal niet zo lijkt te horen. Dat je soms ineens zomaar heel boos wordt op alles en iedereen. Juist. Het gaat over de puberteit.

Volgens hersenonderzoekers van de Amerikaanse Universiteit van San Diego is alles wat hierboven beschreven is — zij noemen het netjes "onaangepast gedrag" — een gevolg van een groeispurt van de hersenen. Dit alles komt „door een tijdelijke toename van zenuwactiviteit in het brein.“ Volgens het onderzoek nemen de zenuwverbindingen in de voorzijde van de hersenen in de puberteit sterk toe. En dit is nou juist het gedeelte dat een grote rol speelt bij het bepalen van sociale relaties en de controle over ons gedrag.

Tadaa! Niks geen hormonen of stomme pubers meer. Alles is verklaarbaar. Goed nieuws voor de ouders. Rond het achttiende jaar moet het zo ongeveer ophouden. Oh, is uw dochter nog maar twaalf? Veel sterkte dan. Misschien helpt het als u eens wat vaker denkt aan uw eigen jeugd. En wat is het goede nieuws voor ons. Wel. Eindelijk weten we waar het vandaan komt. Waarmee we tegelijkertijd weer een beetje aan het huisartsenprobleem hebben afgedaan. Vorige week klaagde namelijk nog een huisarts dat er zo veel bezorgde ouders met kinderen bij hem kwamen die dachten dat ze weet ik veel wat mankeerden. Toch hadden ze allemaal hetzelfde probleem: de puberteit. En daar hebben de dokters het veel te druk voor tegenwoordig. Blijf dus maar lekker thuis. En bedenkt: alles went. Zelfs een adolescent.

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM

VK 25/10

«De publieke omroepen moeten blijven! Leve Nederland 3!», jubelt Harold Fonk op de website van de KRO. Om even verderop te worden tegengesproken door Martin: «Weg met die gekleurde omroepen.» En S. Eschen is al gestopt met kijken. «Zalm mag voor mij de hele publieke omroep afschaffen.»

Het zijn maar een paar van de duizenden reacties van kijkers op de reddingsactie die de KRO donderdag begon naar aanleiding van de uitspraken van Gerrit Zalm. De VVD-lijsttrekker suggereerde deze week om één zender te verwijderen en 200 miljoen euro te bezuinigen.

Dat zat de omroep flink dwars. Van de KRO mochten de kijkers daarom van zeven uur 's ochtends tot twaalf uur 's avonds bellen en mailen om zelf te vertellen wat ze van de publieke omroep vonden. De omroep gelaste ook twee extra programma's in over het onderwerp.

De kijkers stuurden lange e-mails. Velen verklaarden zich voorstander van de publieke omroep, maar er kwam ook een zee van klachten los. «Weg met spelletjes en quizzen met een laag aspiratieniveau!», schrijft iemand. De een ergert zich aan sekslessen vlak na Kabouter Plop, de ander aan de herhalingen. Ook wordt er geklaagd over buitensproportionele salarissen, 'commerciële' programma's, te weinig aandacht voor moslims, te veel emotie-journalistiek. De volgende wenst simpelweg meer inhoudelijk hoogstaande documentaires. Ook klinkt de roep om een BBC-achtige structuur.

De actie van de KRO komt niet alleen door Zalm. Op de website klaagt de omroep ook over de concurrerende media: die doen 'onaardig' tegen de publieke omroep. De Telegraaf, SBS en Elsevier zouden een anti-stemming creëren en ook dagbladen als de Volkskrant doen volgens de KRO een poging 'een vermeende concurrent pootje te lichten'.

Om de antistemming te keren, kwam de KRO donderdag ook nog met onderzoek door Intomart: 83 procent van de Nederlanders vindt dat de publieke omroep minstens zo goed of veel beter is dan de commerciële. Ze stelde ook een toptien van ergernissen samen. Nummer 1: reclame-lawaai. Nummer 2: grof taalgebruik. Nummer 3: kwetsende opmerkingen. Directeur Julius Minnaar van de STER verklaarde iets aan het geluidsniveau van de reclame te zullen doen.

Niettemin vraagt kijker Arvid Arkenau zich op de KRO-site af waarom iedereen zich zo druk maakt: «In principe kijk ik altijd naar de publieke omroep. Men zou deze situatie ook kunnen aangrijpen om de drie netten om te vormen naar een hoogwaardige BBC-achtige zender.»

Leerstraf pleger zedendelict

MIDDELBURG — Jongeren die een zedendelict hebben gepleegd, krijgen in Zeeland voortaan een specifieke leerstraf. De jeugdreclassering daar verwacht een beter resultaat dan van een gevangenisstraf of een verplichte cursus sociale vaardigheid. Het is voor het eerst dat een Nederlandse instelling een dergelijke straf heeft ontwikkeld en gaat inzetten.

Dat hebben J. Hendriks van het Centrum voor Ambulante Forensische Psychiatrie De Waag in Den Haag, die de nieuwe leerstraf ontwikkelde, en Jeugdreclassering

Jeugdige delinquent geconfronteerd met psychische schade slachtoffers

Zeeland gisteren in Middelburg bekendgemaakt.

Tijdens de leerstraf worden deelnemers onder meer geconfronteerd met de psychische en lichamelijke gevolgen van seksueel geweld bij slachtoffers, mede aan de hand van een videofilm. Daarbij onderzoeken de jongeren waarom ze over de schreef zijn gegaan en hoe ze herhaling tijdig kunnen voorkomen. Verder is het de bedoeling dat de

jongeren leren de grens die anderen op gebied van seks leggen, te respecteren, en hoe ze op een andere manier met seksualiteit kunnen omgaan. Hendriks: «We geven aan dat seks niet vies of afkeurenswaardig is, maar dat er wel bepaalde spelregels bij gelden». Bovendien worden de deelnemers gewezen op de maatschappelijke afkeuring bij herhaling en problemen met ouders, opleiding en werk.

Volgens Hendriks dient de leerstraf niet automatisch aan iedere jeugdige zedendelinquent te worden opgelegd. Met name bij misbruik van kinderen, in het geval van ernstig misbruik of (kans op) herhalingen, bij ernstige psychische klachten of een seksuele afwijking is de leerstraf naar zijn mening geen adequaat middel.

In die gevallen is volgens hem specialistische hulpverlening nodig. Sinds gisteren biedt ook Psychotherapeutisch Centrum De Viersprong in Halsteren die specifieke ambulante hulp. (ANP)

BIJSTERVELD, M. VAN, & J. LUTEIJS (RED.) (2002). Rijp en groen. 30 jaar voorlichting over seksualiteit. Den Haag, NVSH, 120 p., € 9,-. Bestellen: NVSH, Postbus 64, 2501 CB Den Haag, 070 3469709 | F 070 3621463 | info@nvsh.nl. Gedenkboek voor de vorig jaar overleden seksuoloog Frits Wafelbakker. De uitgave bevat artikelen die de uitwerking zijn van enkele lezingen die in september 2001 ter nagedachtenis aan Frits Wafelbakker zijn gehouden tijdens een bijeenkomst in Utrecht. Daarnaast is een aantal 'Deskundologica' toegevoegd die Wafelbakker schreef voor Sextant, later Sekstant en weer later De Nieuwe Sekstant. M6 v 6x1 '02

Gedoemd tot een ellendig bestaan

PAR 22/10

JAMAL, achttien jaar, zit op de mts. Homo vindt hij een vies woord. "Alsof je het over een dier hebt of zo. Het is trouwens *haram*, een zonde. God heeft het verboden, wat welke stichting of wie dan ook zegt. Je mag je geslachtsdelen alleen maar tonen aan je echtgenote." Jamal worstelt met zijn gevoelens. Want ondanks alles denkt hij soms aan 'mannen en lullen'. "Dat kan toch, ja toch? Volgens mij wel hoor." Maar dat betekent absoluut niet dat hij homo is. "Het mag niet. Ik mag geen flikker zijn." Over een poos trouwt hij. Dat weet hij zeker. Met een meisje uit Marokko. Dan zijn al die foute gevoelens voorbij. "Ik ga gewoon trouwen en dan denk ik er vast niet meer aan."

Verwarring. Een steeds terugkerende emotie in het boek *Mijn geloof en mijn geluk*. Het één zit het ander nogal in de weg. En dan is er nog de familie. Broers die je verrot slaan als ze er achter komen. Ouders die zich van je afkeren. De schande, de bedoezeld eer. De meeste geïnterviewden hebben het thuis niet durven vertellen, ze leiden een dubbele leven. Wat moet je zeggen, vraagt een vrouw zich af: "Lieve mama en papa, ik moet iets kwijt: ik wil mijn leven niet met een man maar met een vrouw delen? Allah allemaal, wat een nachtmerrie. Nee, ik zou mijn geaardheid nooit onder woorden kun-

Moslim en homo. Dat gaat in veel islamitische gezinnen niet samen. De journalisten Hatice Kurşun en Imad el Kaka spraken met 24 homoseksuele, lesbische en biseksuele moslimjongeren over liefde, onderdrukking en geloof. Morgen verschijnt hun boek: *Mijn geloof en mijn geluk*.

CORRIE VERKÉRK

nen brengen." Een ander: "Onze familie zou worden onteerd en dat is in de Marokkaanse cultuur het ergste wat een gezin kan overkomen."

Sommigen trouwen de man of vrouw die hun ouders voor hen hebben uitgezocht. Slechts enkelen in het boek durfden met het thuisfront te breken. "Het is verdomme moeilijk om als homoseksueel geboren te worden in een islamitisch gezin. Je bent gedoemd tot een ellendig bestaan. Je eigen ouders verwerpen je alsof je een stuk vuil bent," vertelt een jongen.

Milouda, 24 jaar, logistiek manager, heeft wel definitief met haar verleden gebroken. Ze werd uitgehuwelijkt, ze mocht niet werken en niet naar buiten. "Hij wilde mij niet en ik wilde hem niet." Dat ze lesbisch was drong pas later tot haar door. "De ontdekking van mijn seksuele geaardheid, mijn jeugd, het huwelijk, mijn vader: het werd me allemaal te veel en ik werd voor een paar weken in een psychiatrische inrichting geplaatst. Ik

heb vaak gedacht dat mijn homoseksualiteit een straf is van Allah, omdat ik mijn vader niet heb gehoorzaamd en ben gevlucht uit mijn huwelijk. Maar Allah weet dat ik er alles aan heb gedaan om een goede dochter en echtgenote te zijn en dat ik alleen maar ben vernederd en geslagen." Milouda had altijd, zegt ze, respect voor de islam. Maar na alles wat haar is overkomen, heeft ze zich afgekeerd van haar eigen Marokkaanse cultuur. Al gelooft ze nog steeds. "Maar ik moet niets hebben van de islam zoals die vandaag door moslims wordt nageleefd."

Mijn geloof en mijn geluk is geschreven door Imad El Kaka, journalist/communicatieadviseur van Palestijnse afkomst en Hatice Kurşun, journaliste van Turkse afkomst en studente islamkunde aan de Universiteit Leiden. "In de moslimgemeenschap zullen veel mensen wel schrikken van dit boek. We hopen in elk geval dat het ze aan het denken zet," aldus Kurşun. "Nergens in de koran staat dat je

homoseksuelen moet uitstoten. Je bent vrij om gewetensbezwaren te hebben, maar je hoeft mensen niet anders te behandelen"

Al meerdere malen is de interviewer gevraagd of ze niet bang zijn voor bedreigingen vanuit extremistische hoek. "Als we de islam niet serieus zouden nemen, dan hadden we dit boek nooit geschreven. Het gaat er om een vrij onzichtbare groep een gezicht te geven. En om het feit dat discriminatie niet islamitisch is."

Zelf, schrijven ze in hun voorwoord, zijn ze hetero en moslim. Dat laatste droeg misschien bij tot de grotere openheid, ook over het geloof, van de ondervraagden. En in behoudende moslimkringen is het feit dat ze hetero zijn ook een pre. "Kunnen ze in elk geval niet denken dat we het 'goed willen praten'."

Dat ze alle vooroordelen in één keer de wereld uit kunnen helpen, daar geloven ze niet in. Het onbegrip over homoseksualiteit is diepgeworteld. Eigenlijk is het niet anders dan in sommige

streng christelijke kringen.

Binnen de islamitische gemeenschap wordt homoseksualiteit bovendien vaak beschouwd als iets dat 'bij westerlingen hoort'. Een cultuurverschijnsel dat bij hen niet voorkomt. "Onzin," weten Hatice en Imad. Liefde tussen mannen bijvoorbeeld was, vanaf de achtste eeuw een populair thema in de Arabische dichtkunst. Maar maak dat maar eens duidelijk in een gemeenschap waar alleen al het benoemen van het woord homoseksualiteit een zonde is.

Er zijn maar weinig islamitische jongeren die een *coming out* beleven. Een van hen is Nazha Arsim. Haar ouders hebben haar, en haar vriendin, volledig geaccepteerd. Op vakantie in Marokko stonden ze zelfs hun bed aan hen af. Behalve haar familie kent ze geen andere moslims die homoseksualiteit accepteren."

Of homoseksualiteit ooit volledig geaccepteerd wordt binnen de moslimgemeenschap? Misschien dat dit boek er een kleine bijdrage aan zal kunnen leveren. Maar Jihan (21) gelooft er niet zo in. "Ze hoeven ons ook helemaal niet te accepteren. Als ze ons maar erkennen en tolereren."

Moslimhomo's worden in eigen kring veelal onderdrukt en verstoten. Volgende week verschijnt een boek waarin zij zelf aan het woord komen. „Ik vind de Koran een onduidelijk en vrouwonderdrukkend boek.”

Door onze redacteur JAPKE-D. BOUMA

LEIDEN, 18 OKT. „Ik wilde Allah niet ongehoorzaam zijn”, zegt de 26-jarige moslimvrouw Hakima, over haar lesbische geaardheid. (...) Het had helemaal geen zin meer om te leven, ik wilde dood. Ik heb mezelf proberen te vergassen.”

Hakima is één van de 24 geportretteerde homoseksuelen van islamitische afkomst in het boek *Mijn geloof en mijn geluk*. Het boek leest als een aanklacht tegen de onderdrukking van homo's en vrouwen binnen de islamitische gemeenschap in Nederland. Slechts drie van de ondervraagden leven openlijk als homoseksueel, de rest zwijgt erover. Twee jongens werden erom geslagen. Drie werden uitgehuwelijkt en leiden een dubbele leven, anderen hopen dat ze op een dag „wakker worden als hetero”. Ze haten zichzelf soms. Een aantal breekt definitief met de familie, een tweetal komt in een psychiatrische inrichting terecht. Velen doen onder een schuilnaam hun verhaal. Hakan, 23 jaar, zegt in het boek: „Het is verdomme moeilijk om als homoseksueel geboren te worden in een islamitisch gezin. Je bent eigenlijk al gedoemd tot een ellendig bestaan. Je ouders verwerpen je alsof je een stuk vuil bent.”

Het komt niet vaak voor dat moslimhomo's zo openlijk aan het woord komen. Het boek is een uitgave van de Schorerstichting, het Kenniscentrum Homoseksualiteit en Gezondheid in Amsterdam. Het werd geschreven door journaliste en studente islamkunde Hatice Kurşun (1975) en journalist en communicatieadviseur Imad el Kaka (1974). Zij is Turkse, hij van Palestijnse afkomst. Beiden zijn moslim en hetero. „Ik heb best twijfels gehad, of ik voldoende affiniteit had met het thema”, zegt El Kaka. „Maar ik zag het, zeker na de uitspraken van El Moumni over homoseksualiteit, bijna als mijn plicht als overtuigd moslim om mijn nek uit te steken voor homoseksuelen. Ik wilde hen een gezicht

geven, zodat ze niet langer genegeerd kunnen worden.”

Het boek is, gezien de vermeende bedreigingen aan het adres van Ayaan Hirsi Ali, actueler dan ooit. Ook Kurşun en El Kaka treden in de openbaarheid met kritiek op de naleving van de islam. Maar er is ook een verschil met Hirsi Ali, zegt Kurşun fel. „Zij ziet geen heil meer in de islam, wij wel. Wij klagen de islam niet aan, nergens in ons boek. We willen ook geen theologische discussie aanzwengelen.” El Kaka: „Dat is te precair.” Kurşun: „Onze boodschap is alleen: homoseksualiteit is iets tussen Allah en homoseksuelen. Niet iets waar de gemeenschap over mag oordelen. Maar dat gebeurt nu wel. De hele gemeenschap zit op de troon van Allah.”

Milouda (24) keert zich daar fel tegen in het boek. „Ik wil niets te maken hebben met een gemeenschap die een meisje van zeventien niet toestaat te scheiden van een klootzak van een echtgenoot”, zegt zij. „Die een loos begrip als 'eer' zo verdomd hoog in het vaandel draagt en alleen voor meisjes laat opgaan, en die homoseksuelen vernedert, bedreigt en verstoot. Nee, dank je, zo'n gemeenschap kan me gestolen worden.”

Ook de beide auteurs keren zich tegen de manier waarop homo's door de islamitische gemeenschap soms worden uitgestoten, mishandeld en beschimpt. „In de Koran staat nergens dat je je gezinsleden aan hun lot moet overlaten”, zegt Kurşun. „Dat homo's uit de moskee getrappt moeten worden. De islam zegt juist dat niemand mag worden afgeschreven. De islam is progressief. Maar de beleving van de islam door de moslims, niet.”

Binnen de islamitische gemeenschap ontstaan hier en daar wel liberale opvattingen, zeggen de auteurs, dat is heel hoopvol. Maar ze zijn te zeldzaam. „Mijn eigen moeder bijvoorbeeld”, zegt Kurşun. „Die vroeg mij: 'bestaan die bij ons dan, homo's?'” El Kaka: „Mijn ouders zeiden: 'kun je niet over iets anders schrijven?'” Dat is een typerende reactie, zegt Kurşun. „De meeste moslims denken dat homoseksualiteit een ziekte is, dat homoseksuelen vies zijn of gek.” El Kaka: „Dat het seksbelustigen zijn.” Kurşun: „Wij willen laten zien dat het mensen zijn, dat ze moslim zijn en dat we ze in hun waarde moeten laten.”

De families van de ondervraagden integreren nauwelijks met 'Hollanders', er wordt getrouwd

binnen de eigen kring. Ieder doet zijn 'plicht', niemand wil de ouders teleurstellen waarvoor een immens respect bestaat. „Het voelde niet goed”, zegt de lesbische moslimvrouw Latifa over haar huwelijksnacht met haar neef. Ze was toen zestien. „Ik wilde niet dat hij me kuste of mijn borsten betastte. Het was ongewenst, maar met afschuw zette ik door. Ik moest en zou laten zien dat ik een onaangestaste meisje was. (...) Ik beseftte dat ik een stuk van mezelf had weggegeven aan een man waar ik niet van hield.”

Het boek staat vol met generalisaties waar Pim Fortuyn om werd verketend. „De eer van de familie is [binnen de islam] belangrijker dan ontplooiing van het individu”, bijvoorbeeld. En: „Ik vind de Koran een onduidelijk en vrouwonderdrukkend boek.” Hadden de interviewers niet meer nuance moeten afdwingen? Nee, zeggen de auteurs. „We wilden hun verhaal laten zien, niet het onze.” El Kaka vindt het boek bovendien representatief. „Natuurlijk zijn er moslims die heel openlijk met hun homoseksualiteit omgaan. Die staan ook in het boek. Maar dat zijn uitzonderingen. Meer nuances kunnen we niet aanbrengen als daar geen voorbeelden van zijn.”

De auteurs zien parallellen met de worsteling die homo's uit christelijke en joodse kring in Nederland doormaken. „Het is binnen elke monotheïstische godsdienst een probleem”, zegt Kurşun. „De paus noemt homoseksualiteit ook ieder jaar weer een objectieve stoornis”, zegt El Kaka. „Ik weet daarom niet”, zegt Kurşun, „of homoseksualiteit binnen de islam ooit zal worden geaccepteerd. Maar dat is ook geen relevante vraag. Acceptatie is een privézaak. Bij homoseksualiteit mag je best gewetensbezwaren hebben. Maar als je homoseksuelen niet tolereert, dan overschrijd je een grens.”

In de inleiding van het boek staat vermeld dat de auteurs beiden heteroseksueel zijn en van islamitische afkomst. Bewust, zegt Kurşun. „Voor moslims is dit boek dan geloofwaardiger. Als we homo's geweest waren, denkt men toch: die moeten het zo nodig goedpraten. Wij hebben niets te bewijzen. We denken dat de boodschap daardoor plausibeler overkomt.”

Mijn geloof en mijn geluk, Imad el Kaka en Hatice Kurşun. Prijs: 12 euro. Ook te bestellen bij de Schorerstichting, Postbus 15830, 1001 NH Amsterdam.

door Jacques Geluk **APC 19-10**
Merijn Henfling (24) heeft het druk, heel druk. Behalve onbezoldigd hoofdredacteur van het magazine voor homojongeren *Expreszo* is hij theaterrecensent van *Het Parool*, redacteur van *Theatermaker* en medewerker van een aantal andere bladen. Tussendoor heeft hij ruim een week gelezen zijn bul opgehaald, want hij is afgestudeerd in sociologie en journalistiek aan de Universiteit van Groningen.

Daar was Henfling eerder voorzitter van de Groninger Studentenbond en voorlichter van het COC op middelbare scholen. En nu wil hij graag aanspreekpunt worden voor Nederlandse en Vlaamse media als het gaat over jongeren en homoseksualiteit. 'Journalisten zijn lui', weet Henfling. 'Als het woord homo valt bellen ze Henk Krol, want hij heeft de vorige keer ook zo plezierig commentaar gegeven. Terwijl er ook het COC is met Henk Beerten, die een duidelijk verhaal kan vertellen. Maar als het over jongeren gaat is er niemand die commentaar geeft.'

Net zoals veel andere jongeren voel ik me niet vertegenwoordigd door mr. Gaykrant, Henk Krol. Ik wil me absoluut niet tegen hem afzetten. Hij zegt alles goed, duidelijk en best redelijk, maar toch kunnen wij ons niet met hem identificeren, omdat hij toch staat voor een oudere generatie.'

'Hij bekijkt homoseksualiteit vanuit het slachtofferperspectief. Stel dat een homo in elkaar wordt geslagen. Dan zegt hij dat die jongen zielig is. Ik zeg: je moet gewoon terugrammen, je bent helemaal niet zielig. Henk Krol vindt alles wat roze is prachtig. Dat is niet zo. Je moet ook kritiek kunnen leveren op homoseksueel Nederland, kunnen zeggen als je het met iets niet eens bent. Ook de Gaykrant mist vaak een kritische benadering. Als een kroeg na jaren sluit, wordt in een halve alinea gezegd waarom dat is. Verder gaat het alleen over hoe goed het er altijd was. Dat de eigenaar niet met zijn tijd is mee-

gegaan, komt nauwelijks aan bod. Ik hoop kritischer te kunnen zijn en eigenlijk is dat niet eens iets dat speciaal voor jongeren geldt', zegt Henfling, die er meteen aan toevoegt 'dat er best jongeren zullen zijn die zich ook met mij niet kunnen identificeren'.

Henfling is niet op zijn mondje gevallen. Noem een thema en hij geeft antwoord, snel maar weloverwogen. In 'Goede tijden, slechte tijden' is een heuse lesbische relatie ontstaan. 'Ik kijk niet, maar het is me wel ingefluisterd door lesbo-vriendinnen. Een goede ontwikkeling, zeker ook voor hetero-ouders, die nu kunnen zien hoe hun favoriete soapsterren worstelen met gevoelens, die ook die van hun kinderen kunnen zijn. Het is ook goed dat Bianca uit 'Big Brother' zo open is over haar seksualiteit en nu zelfs een eigen site heeft. Honderd jaar geleden had je alleen Albert Mol. Ik zou terstond hetero geworden zijn. Nu heb je mensen als Mike Starink, door wie jongeren zich aangesproken voelen'.

Henflings manier van denken en uiten zet zich door in de manier waarop hij *Expreszo*, een magazine voor homoseksuele jongens en meiden tussen 15 en 25 jaar, maakt. Niet alleen is hij hoofdredacteur - een functie die hij heeft overgenomen van Caspar Pisters (27) - hij schrijft ook verhalen.

Expreszo, dat wordt betaald door het COC, richt zich zowel op homojongens als lesbo's. 'Dat is uniek. Apart is gemakkelijker. We proberen de inhoud fifty-fifty te verdelen, maar er zijn nu eenmaal minder lesbo's en ze werken ook minder makkelijk mee. Jammer is alleen dat onze jongste lezers het blad niet altijd durven te kopen. Zelfs niet in de kiosk. Toen ik zelf 16 jaar was zou ik dat ook niet gedurfd hebben.' Toch is *Expreszo* absoluut geen pornobladje. Er staat bloot in, maar heel decent. 'Het is geen vies blad, we zijn ook niet braaf. Als iemand porno wil zien gaat hij maar naar het internet. Dit blad moet je in de trein kunnen lezen en aan je moeder kunnen laten zien.'

zoek eens iets verder. Maar hij ziet ook positieve dingen. 'Als ik in *Privé* lees dat Gordon zijn ruzie met zijn vriendje Adriaan uitvecht, staat in hetzelfde blad een soortgelijk verhaal over een man en een vrouw. Gelukkig is dat in Nederland ook zo.'

Als er vragen gesteld worden over - zeg maar - de liefde of een verhaaltje in de krant of een tv-reportage, komen er altijd hetero's aan het woord. Niemand denkt eraan om hetzelfde van twee jongens of twee meisjes te vragen. Dat is weer die luiheid van journalisten.

een eigen castingbureau. 'We hebben geregeld homo's geleerd voor het programma van Catherine Keyl', zegt hij lachend. 'Weet je wat ik wel jammer vind? Dat het nu op televisie vaak over homoseksuelen gaat, terwijl het onderwerp gewoon liefde zou kunnen zijn.'

al is het emancipatorisch niet meer nodig, dan is het nog altijd een leuk en informatief blad bij over een aantal jaren weer vertrekt bij *Expreszo* is nu voor mannen die van mannen houden, net zoals er bladen zijn voor surfers die van surfen houden. Het blad zelf zal volgens hem echter nooit overbodig worden. 'Ook

Expreszo heeft overigens ook

Nigeriaanse prostituees in de ban van voodoo

door Rudi Buis

04/19/10

DEN HAAG - Nigeriaanse meisjes worden in hun thuisland op steeds jongere leeftijd geronseld om als hoer aan de slag te gaan in Nederland en andere West-Europese landen. Daarbij wordt op grote schaal gebruik gemaakt van voodoo-priesters. Zij maken de jonge tieners geheel afhankelijk van de tussenpersoon die de meisjes naar het Westen brengt. Volgens Nigeriaanse onderzoekers is de gemiddelde leeftijd van de meisjes de laatste tijd gedaald van ongeveer twintig jaar naar een 'jaar of vijftien'. Zij constateren dat in het rapport 'Trafficking in girls: the way forward'. De twee vrouwelijke onderzoekers, Grace Osakue en Ndodeye Basse, presenteren hun bevindingen van afgelopen week in Nederland aan diverse hulpverleningsorganisaties. Ze willen laten zien hoe het ronssen van meisjes in Nigeria in zijn werk gaat en wat hulpverleningsinstanties kunnen doen als ze met een illegale Nigeriaanse prostituee te maken krijgen. De meisjes houden vaak hun mond uit angst voor repressailles van de mensenhandelaren of wraak van voodoo-priesters. In Nigeria worden de meisjes geronseld door bekenden, vaak de leiders, uit hun eigen leefgemeenschap. Soms gebeurt dat al op zevenjarige leeftijd. Dan moeten ze aan de slag als kinderoppas of huishoudster bij rijkere gezinnen. Zo worden ze onttrokken aan het toezicht van hun ouders, zodat het voor de handelaren makkelijker is de meisjes het land uit te smokkelen als ze ouder worden. „En ondertussen verdienen ze nog wat geld aan deze kinderen”, zegt Osakue. „Dat is ongeveer dertig euro voor de handelaar per maand. De ouders van zo'n kind krijgen dat bedrag per jaar,

maar die zijn vaak allang blij. Ze hebben een mond minder om te voeden en krijgen nog een zakcentje ook.” Het is bekend dat wat 'oudere' meisjes, van een jaar of veertien, door de handelaren naar Europa worden gelokt voor baantjes als serveerster of kapster. Eenmaal in het Westen kunnen ze echter, zonder papieren, maar één vak uitoefenen om de handelaar te betalen: de prostitutie. Ook meisjes die al in Nigeria in de prostitutie werkzaam zijn worden naar Europa gelokt. Handelaren vertellen hun dat ze in Europa met hetzelfde werk veel meer kunnen verdienen. Osakue: „Maar er is een groot verschil tussen de prostitutie in Nigeria en het Westen. Bij ons kan een meisje een man weigeren of enkele dagen vrij nemen, maar in Europa worden ze gedwongen achter een raam te staan of in een club te werken waar ze niets meer te vertellen hebben.” Het is niet moeilijk om slachtoffers te vinden: Nigeria telt bijna vijftig miljoen kinderen, van wie het merendeel in armoede leeft. In Nederland lopen de schattingen over het aantal Nigeriaanse tienerhoertjes uiteen van vijfhonderd tot enkele duizenden. Daarbij zijn ongeveer zeventig handelaren betrokken. De onderzoekers, die voor het rapport hebben gesproken met tientallen naar Nigeria teruggekeerde ex-prostituees en tussenhandelaren, stellen dat de meisjes vooral over land Europa worden binnengesmokkeld. Ze reizen naar Marokko en gaan dan met de boot naar Spanje en soms Italië. In mindere mate reizen ze vanuit Afrika met het vliegtuig naar Oost-Europa en worden ze van daar uit naar de West-Europese 'markt' gebracht. Uit de vele citaten van jonge Ni-

geriaanse meisjes in het rapport blijkt dat de reisomstandigheden vaak erbarmelijk zijn. De reis duurt minimaal drie maanden, soms zelfs een jaar. Onderweg worden de meisjes door de handelaren al verhuurd als seks-slaaf om de reiskosten te drukken. Eten en drinken schieten er soms bij in. „Ik heb meisjes onderweg zien sterven”, zegt de 20-jarige Agbobi in het rapport. „Als je niet doet wat de handelaren zeggen, maken ze je het leven erg moeilijk.” Ontsnappen is voor de meisjes onmogelijk. „Ze kunnen wel vluchten, maar uit angst voor de magie van voodoo blijven ze de handelaar trouw”, vertelt Osakue. De meisjes tekenen een contract met hun handelaar, die voor een reis naar het Westen meestal zo'n 25.000 euro vraagt. Dat contract wordt bezegeld door een voodoo-priester, die een stukje nagel en een plukje haar van het meisje bewaart. De meisjes geloven dan dat de voodoo-priester kan beslissen over hun leven of dood als ze het geld niet terugbetalen, ook als ze in plaats van een baantje in een kapsalon achter het raam belanden. De onderzoekers, die werken voor het Girls Power Initiative (GPI) in Nigeria dat wordt ondersteund door de ontwikkelingsorganisatie Novib, vinden dat Westerse landen de meisjes beter moeten beschermen. Bijvoorbeeld door ze in de asielprocedure op te nemen als ze namen noemen van de handelaren. „Nu hebben de meisjes in het Westen geen poot om op te staan. Ze zijn bang, heel bang. En naar huis terug kunnen ze niet, want dezelfde families die wel graag geld uit Europa ontvangen, zien de meisjes bij terugkeer naar Nigeria als uit-

verdrong. „Toen ik zwanger werd, lieten veel mensen me vallen”, bevestigt Jenny. Ik stond er alleen voor.” Nu gaat het goed. Haar dochtertje is bijna vier, ze heeft een relatie en een eigen huis. Volgend jaar wil ze weer naar school. Eén probleem: voor de kinderopvang zijn lange wachtlijsten. Tja, denkt Ross hardop, de kinderopvang valt niet onder haar ministerie. Maar misschien moet ze hierover toch nog eens praten met haar collega van emancipatie Phoa en met de gemeenten. En is het niet zo, legt ze de drie jonge moeders voor, dat 'de mannen' ook wat beter moeten worden opgevoed? Het drietal knikt heftig: jongens doen alleen maar stoer over seks. Chantra: „Ik ken iemand die altijd roept dat hij een heleboel kinderen heeft, bij meisjes uit allemaal verschillende landen.” Eigenlijk zou je al op de basisschool moeten praten over hoe je met elkaar omgaat, en over relaties en seks, denkt Ross. „Niet alle kinderen zijn er dan al mee bezig, maar sommigen wel. Het zou mooi zijn als ze ergens naar toe kunnen, bijvoorbeeld naar hulpverleners die langs de

Men zegt wel dat de wereld draait om geld en seks. Voor het thema geld is op elke universiteit een hele economische faculteit in het leven geroepen, maar voor seks is er in Nederland niet eens één normale leerstoel voorhanden. Gert Hekma DNS najaar 2002

Koos Slob had in Rotterdam een erebaantje en zo waren er nog een stuk of vijf. Allemaal 'buitengewoon', dus voor een paar uur in de week, twee ervan namens de NVSH die ze al sinds 1985 niet meer kon betalen. Allemaal uit de medische of psychologische hoek, en werkend onder het toezicht van de gynaecoloog: seks is tenslotte een ziekte. Maar zelfs dat beetje seksuologie dreigt te verdwijnen. Met andere "sociale" thema's bungelt de sekswetenschap helemaal onderaan de medische hiërarchie. Bij psychologie is studie van seksualiteit vooral een toevallige interesse van enkele docenten, niet een kernthema van onderwijs en onderzoek. Het grote project van NWO over de geschiedenis van Nederland heeft weinig kennis over vrouwen- en mannengeschiedenis opgeleverd en helemaal niks over seksualiteit. De kernen homo- en lesbische studies die intussen vrijwel geheel van Nederlandse bodem zijn verdwenen, kregen een plaatsje bij sociale wetenschappen en genderstudies. Een positief berichtje is dat de Universiteit van Amsterdam in 2003 mogelijk begint met een MA "Gender, Sexuality and Culture" bij sociale

scholen gaan. Want ik snap wel dat de drempel voor de huisarts te hoog is." In hotel New York laat de staatssecretaris zich later op de middag bijpraten door hulpverleners van Geboorteregeling West-Nederland (GWN, een bundeling van zes abortusklinieken en twee voormalige Rutgershuizen). Die wijzen haar op de vreemde financiële 'prikkel' bij de geboorteregeling. Condooms zijn duur, abortus is gratis. De klinieken zelf ontvangen een behoorlijk bedrag per abortus; maar een paar gesprekken met een zwanger meisje -bijvoorbeeld om uit te zoeken of ze echt een abortus wil-, daarvoor krijgen ze amper geld. GWN is zelf in Den Haag onderzoek begonnen naar de omstandigheden van jonge tienermoeders. Abortusarts Willem Beekhuizen weet al wel de redenen waarom ze zwanger worden: thuis niet over seks kunnen praten, niet naar de huisarts durven, dure anticonceptie. Precies wat Ross eerder bij de Stichting Steady te horen kreeg. „De vraag is wat wij er aan kunnen doen”, zegt Beekhuizen. „De pil past zo goed in onze cultuur omdat wij gewend zijn vooruit te denken. De helft van onze cliënten komt uit culturen waarin in principe niets wordt gepland. Er kunnen wel een paar generaties overheen gaan voor dat verandert.”

wetenschappen. Verspreid over het land vinden we verder hier en daar wat docenten en onderzoekers zoals bij het NISSO, maar dat is geen diepte-investering in de productie van sekskennis. De armoede van de seksuologie weerspiegelt de seksuele armoede van Nederland.

Besmuikt

Waarom gebeurt er zo weinig op het terrein van seksuele studies in Nederland en elders? Seks is een privézaak waar mensen en ook wetenschappers en universitaire bestuurders het liefst met een boog besmuikt omheen lopen. Leuk om over te kletsen, maar niet om serieus mee bezig te zijn. Zoals homo's graag zeggen dat hun seksuele voorkeur maar één aspect van hun identiteit is, zo kraaien wetenschappers die zich wel met onderzoek naar seksualiteit hebben bezig gehouden dat het toevallig op hun weg kwam of dat het in een groter plaatje past. Het is mijn ervaring bij sociale wetenschappen dat Nederlandse studenten met rode oortjes naar verplichte sekslessen luisteren maar gespecialiseerde sekscurssussen die ze zelf kunnen kiezen links laten liggen. Ze lijden aan dezelfde koudwatervrees voor sekskennis als onderzoekers, docenten en bestuurders. Het is nog een aanwijzing dat het met seksuele emancipatie in Nederland beroerd is gesteld.

Somber

Hoe kunnen we nu de seksstudies ontwikkelen? Met de nieuwe regering ziet het er somber uit. Pim Fortuyn geloofde dat de beste sekskennis op straat en niet op school of universiteit wordt opgedaan. Bij het CDA dat de minister van onderwijs levert, geloven ze in gezin, niet in seks. De VVD zal zich niet sterk maken voor een controversieel thema dat de coalitiegenoten niet zien zitten. Dat de economische rijkdom van Nederland zo sterk contrasteert met de erotische armoede zal hen een rotzorg zijn. Het vrije verkeer van goederen voor geld is hun geloofsartikel, niet het vrije verkeer van lichamen voor seks. Lees de vorige Nieuwe Sekstant over politiek en seks en je ziet dat de partijen van rechts tot links hun seksuele onkunde net als Pim het liefst op straat bijtanken. Een achterlijke zedenwetgeving, daar waren ze het in het parlement in de nadagen van Paars unaniem over eens. Den Haag leek opeens sprekend op Pyongyang.

Seksonderwijs

Hoe zou seksonderwijs eruit kunnen zien? Wat Nederland net als andere landen nodig heeft is een seksuele kennisinfrastructuur van lager tot hoger onderwijs die burgers, overheid en economie voedt en inspireert. Op het ogenblik leren de meeste kinderen op school vrijwel niks over seks. Wat

Tienermoeders / Condooms zijn duur, abortus is gratis
door Wybo Algra
8 okt 2002, Trouw

ROTTERDAM - Het aantal ongewenste (tiener-)zwangerschappen en abortussen stijgt en daar wil staatssecretaris Ross van volksgezondheid iets aan doen. Gisteren ging ze te rade bij tienermoeders en hulpverleners in Rotterdam.

Als Jenny maar naar de huisarts had gedurfd om te praten over voorbehoedmiddelen. Dan was ze niet zwanger geworden op haar vijftiende, en had ze nu niet met haar dochter van vier op schoot gezeten. Maar ze was als de dood dat de huisarts haar moeder zou bellen, en die wilde niet dat ze aan de pil ging: „Daar moest ik maar om vragen als ik met een jongen naar bed wilde.” Condooms dan? „Die zijn duur, die ga je niet kopen op je twaalfde”, zegt Ichmaris, eveneens tienermoeder, naast Jenny versholen onder een hip zwart hoedje. „Nou ja, als ze gratis waren, dan wel”, brengt Chantra - knalrood geverfd haar, neusknopje- daar tegenin. Het aantal

tienerzwangerschappen neemt 'bijna dramatisch' toe, staat in een rapport van de koepel van abortusklinieken Stisan dat dit voorjaar verscheen. Bovendien stijgt het aantal abortussen flink, vooral onder allochtone vrouwen. Daarom gaat de regering de abortuswet de komende jaren evalueren. Staatssecretaris Ross (volksgezondheid) ging gisteren alvast op werkbezoek in Rotterdam. Daar praatte ze met onderzoekers, abortusartsen en andere hulpverleners en met tienermoeders Jenny, Ichmaris en Chantra. De drie meiden zitten naast elkaar op de groene leren bank bij de Stichting Steady, een hulporganisatie voor tienermoeders. Het is er druk, kinderen kruipen tussen de rekken met nieuwe kleding - gratis ter beschikking gesteld door twee ketens van respectievelijk dames- en kindermode. Initiatiefnemer van de Stichting Steady is Silvie Raap. Zij werd zelf zwanger op haar zestiende en het moederschap viel haar best zwaar. Nu helpt ze andere tienermoeders bij het vinden van een huis, de opvoeding, een baan en andere levensbehoeften, omdat ze daar zelf bijkans in

ze wel horen over seksuele fysiologie hebben ze nergens voor nodig. De meestal summere lessen over aids en geslachtziekten, over voorkomen van zwangerschap of ongewenste intimiteiten behandelen vooral de negatieve kanten van seksualiteit alsof de positieve kanten van erotisch en seksueel plezier, versieren, schoonheid, genot, zelfbevrediging van ondergeschikt belang zijn. In kunst en literatuur nemen seks en liefde een voorname plaats in, maar dat element gaat verloren in de klas. De politieke, economische, historische, culturele, geografische kanten van seksualiteit krijgen nauwelijks aandacht in middelbaar en hoger onderwijs of wetenschappelijk onderzoek. Al die kennis hoort in de klas want die vind je niet op straat.

Seksualiteit is een sociaal gebeuren en hoort daarom op de universiteit helemaal bij die disciplines die het sociale betreffen zoals sociologie, antropologie, politologie, geografie, geschiedenis, taal- en communicatiewetenschap, economie. In deze disciplines zou in Nederland minstens steeds één hoogleraar met onderzoeksgroep moeten werken en liefst meer dan één voor de onderlinge competitie. Een ideale plaats voor zulke studies is Amsterdam als wereldcentrum van seks en drugs. Helaas tonen gemeente en universiteit in dit opzicht geen handelsgeest en buiten ze die reputatie niet uit, maar zouden ze er juist graag vanaf komen. Stel je voor: Parijs dat zich afkeert van liefde en kunst, Urk van vissers, Rotterdam van schepen en matrozen. Terwijl de toeristen in de eerste plaats voor de Walletpjes naar Amsterdam komen.

Seksstudie

Al die centra voor seksstudies (seksstudie ter onderscheiding van de traditionele seksuologie) doen onderzoek in en buiten Amsterdam, leiden Nederlandse en buitenlandse studenten op, organiseren congressen en debatten, creëren archieven, bibliotheken en websites en voeden het stedelijke en nationale leven met initiatief en inspiratie. Ze werken samen in één of twee onderzoeksscholen die op hun beurt weer intensieve banden onderhouden met buitenlandse centra van sekskennis. Ze staan met beide benen in de wetenschap en tegelijk in het volle leven. Het onderzoek richt zich niet alleen op seksuele problemen, maar op het terrein van seksualiteit in haar volle omvang van masturbatie tot masochisme en in haar diverse disciplinaire aspecten. Gezien de stagnatie van de traditionele seksuologie binnen medicijnen, biologie en psychologie zal daar sprake zijn van een langzaam uitsterfbeeld waarna een nieuwe generatie, binnen seksstudies opgeleid, er met nieuw élan kan beginnen.

Het onderwijs over seks vormt een onderdeel van het basisprogramma in alle disciplines. Klassiekers zoals Sade, Freud en Foucault, Flaubert en Reve horen

tot de verplichte literatuur. Een goed begrip van het seksuele leven is in alle wetenschappen van samenleving, mens en natuur een absolute noodzaak. Het is niet voor niets dat de grondtekst van de wetenschap, Plato's *Symposium*, over erotiek gaat en nu al meer dan twee millennia onderwerp van ontelbare commentaren is. Liefde, erotiek en seks zijn de spil van menselijk samenleven en verdienen daarom een centrale plaats in onderwijs van kleuterschool tot en met universiteit.

Zie voor Plato's *Symposium* de nieuwe vertaling en een nieuwe interpretatie van Charles Hupperts in zijn *De macht van eros. Lust, liefde en moraliteit in Athene* (Amsterdam: Van Oorschot 2002).

Vertrouwensleerlingen lossen veel conflicten op. Maar bij ongewenst seksueel gedrag wordt hun hulp nooit ingeroepen.

Jacqueline Kuijpers

PRATEN IS belangrijk voor jongeren om ervaringen op het gebied van ongewenst seksueel gedrag op school te kunnen verwerken. Dat schrijft Cristien Bajema in haar promotieonderzoek 'Omgaan met seksueel gedrag op school, copingstrategieën van jongeren in het voortgezet onderwijs'. Maar niet iedereen heeft iemand om zoiets mee te bespreken. Daarom pleit Bajema voor het aanstellen van 'vertrouwensleerlingen', als een tussenlaag tussen leerlingen en de vertrouwensdocent. "Medeleerlingen zijn beter benaderbaar, mits de hele schoolpopulatie goed vertegenwoordigd is."

Eén op de zes jongeren heeft op school te maken met ongewenst seksueel gedrag van leraren (25%) of medeleerlingen (75%), schrijft Bajema. En toch is ongewenst seksueel gedrag op school een nauwelijks onderzocht gebied. In Nederland verscheen in 1996 het eerste onderzoek hierover en over de grens is het al niet veel beter. Het onderzoek van Bajema naar de vraag hoe jongeren omgaan met ongewenst seksueel gedrag is uniek in zijn soort. Zij ondervroeg hiervoor 2800 vierdeklassers van verschillende scholen in Groningen en Utrecht naar hun ervaringen en de verwerking hiervan.

Wanneer jongeren te maken krijgen met ongewenst seksueel gedrag blijkt de meerderheid op het moment zelf het voorval te negeren of er een pakkend weerwoord op te geven. Achteraf blijkt dat ruim de helft van de jongeren hun ervaring verwerken door erover te praten met anderen. Meestal zijn die anderen vriendinnen of vrienden (90%). Ongeveer eenderde vertelt het aan hun ouders. Slechts weinigen (3%) melden hun ervaring bij de speciaal daarvoor aangestelde vertrouwenspersoon (vaak een docent of decaan). "In tegenstelling tot de beleidsuitgangspunten blijkt de vertrouwenspersoon voor jongeren niet het eerste aanspreekpunt te zijn", zegt Bajema hierover. Dat kan te maken hebben met onbekendheid met het schoolbeleid tegen seksuele intimidatie. Bajema vond dat de helft van alle scholieren geen weet heeft van een dergelijk beleid. Daarnaast hangt het volgens de onderzoekster af van de ernst van de gebeurtenis of een jongere de stap

zet om naar een vertrouwenspersoon te gaan. "Fysiek gedrag wordt over het algemeen als ernstiger ervaren dan alleen een opmerking."

De drempel om naar een vertrouwensleerling te stappen is wellicht minder hoog, denkt Bajema. Het Christiaan Huygens College in Eindhoven werkt al zes jaar met vertrouwensleerlingen. Op dit moment zijn er drie: Manon (14, 3-vwo), Pieter (16, 4-vmbo theoretische leerweg) en Anne (13, 2-havo) en zijn er vijf, uit verschillende klassen en van verschillende schooltypen, in opleiding. Alle drie zijn ze vertrouwensleerling geworden omdat zij 'gewoon mensen wilden helpen'. Manon: "Dat je er kunt zijn voor mensen die niemand hebben." Om beurten bemensen de vertrouwensleerlingen iedere dag in de middagpauze de spreekkamer. Maar ook buiten de spreekkamer zijn ze vertrouwensleerling. Anne: "Als ik op het schoolplein een meisje helemaal alleen zie staan ga ik naar haar toe en vraag ik of er iets is. Dan weet ze in ieder geval dat ik er voor haar ben."

Want vertrouwensleerlingen zijn er, vanzelfsprekend, niet alleen voor seksuele intimidatie, maar voor het hele scala aan problemen waarmee jongeren te kampen kunnen hebben, van liefdesverdriet tot echtscheiding en van pesten tot drugs- en drankverslaving. Er wordt dus een behoorlijke verantwoordelijkheid op de schouders van de vertrouwensleerlingen geladen. "Klopt", zegt vertrouwensdocent en begeleider van de vertrouwensleerlingen, Pieter Molenaar. "Daarom is het heel belangrijk om aan te geven wat zij wel zelf mogen oplossen en bij welke problemen zij alleen mogen doorverwijzen. Die grenzen moeten heel duidelijk voor ze zijn. Seksuele intimidatie is geen probleem dat een vertrouwensleerling kan of mag oplossen. In zo'n geval kan hij of zij alleen een luisterend oor bieden, vertellen dat het goed is dat diegene naar voren is gekomen met zijn of haar verhaal en deze leerling vervolgens, met diens toestemming, doorverwijzen, naar mij, naar de schoolmaatschappelijk werkster of - als een leerling echt geen bemoeienis binnen school wil - rechtstreeks naar de Riagg."

Als een vertrouwensleerling een dergelijke zware problematiek op zijn of haar bordje heeft gekregen wil Molenaar dat altijd weten. Dezelfde dag nog. "Ik ben zuinig op mijn vertrouwensleerlingen, ik voel me verantwoordelijk voor hun geestelijke gezondheid en ik wil voorkomen dat ze zelf met zoiets blijven rondlopen."

Voordat leerlingen als vertrouwensleerling aan de slag gaan, geeft Molenaar ze een uitvoerige training. Ze krijgen gesprekstechnieken en rollenspelen om te leren omgaan met emoties en te krijgen algemene informatie over de mogelijke problemen waarmee zij in aanraking kunnen komen. De training, 'leerlingen ondersteunen leerlingen', is ontwikkeld door bureau Sardes in Utrecht, samen met een stappenplan voor invoering op school. "Voor scholen is het best een cultuuromslag", vertelt projectleider Karin Vaessen. "Vooral voor docenten blijkt het moeilijk om dat vertrouwen aan leerlingen te geven. Dat heeft te maken met kunnen loslaten." Vaessen schat dat momenteel tussen de tien en twintig scholen met vertrouwensleerlingen werken.

Op het Christiaan Huygens College heeft geen van de drie vertrouwensleerlingen tot nu toe te maken gehad met zware problemen. Het bleef bij ruzies tussen geliefden, tussen vriendinnen en kleine conflicten met docenten. Al die zaken hebben de vertrouwensleerlingen zelf opgelost, via gesprekken met degenen die bij het conflict betrokken waren. In het verleden hebben zij wel te maken gehad met zware pestgevallen, chantage en seksuele intimidatie. In al die gevallen hebben zij een luisterend oor kunnen bieden en kunnen

'Je moet een kind niet als een mens behandelen', zegt Midas Dekkers. De tegendraadse bioloog schreef een boek over kinderen en opvoeding. Paul Steenhuis sprak met hem. **WN 7-9**

Kinderen krijgen is volgens Midas Dekkers een hobby geworden, en wat hem betreft is het een hobby die niet moet worden aangemoedigd.

De bioloog en schrijver uit Weesp heeft net een boek over kinderen, pubers en ouders geschreven: *De larf, over kinderen en metamorfoses* heet het. Het is een boek 'geschreven op biologische basis, en nu eens niet op pedagogische basis', vertelt Dekkers (56), die met graagte tegendraadse meningen verkondigt.

Dekkers: „Ik heb me vergist in de gevolgen van de pil. Ik had gedacht: nu zal het wel afgelopen zijn met die blinde drang tot voortplanting. Want het feministische ideaal luidde altijd: de vrouw moet zich van de man bevrijden. Maar dat is natuurlijk onzin. Ze bedoelden in feite: de vrouw moet zich van het kind bevrijden. Want dat is de echte handenbinder. Maar tot mijn stomme verbazing is er weinig veranderd. Het baren is doorgegaan."

Hij begrijpt het niet, 'die drang om je hele leven in een gezinsverband te persen'. Wat hem betreft is het gezin helemaal niet 'de hoeksteen van de samenleving', „zoals sommige religieuze domoren nu nog steeds beweren".

„In het begin gaat het meestal nog wel goed in zo'n gezinnetje. Maar als de eerste lichte Ikea meubilair versleten is, gaat het schrijnen."

Biologisch gezien is het onverstandig om een kind te krijgen, volgens Dekkers. „Het is een aanslag op je vrijheid als individu, op je gezondheid, op je tijd. Je wordt kwetsbaarder. Als individu ben je beter af zonder kind. Vanaf het moment dat het bevruchte eitje zich in de baarmoederwand nestelt, begint het uitvreten. Je kunt wel zeggen: het is het belang van de soort dat er wordt voortgeplant, maar 'de soort' is een abstractie. Die bestaat uit individuen. En het belang van de soort is strijdig met dat van het individu. En wij hebben als individu de keuze. Ik ben niet tegen kinderen krijgen, maar je moet er wel goed over nadenken."

Maar is het geen biologische drang van een vrouw om toch kinderen te willen?

„Dat is een van die onuitroebbare biologische mythes. Er bestaat geen biologisch verlangen naar een kind. Het verlangen om te neuken is biologisch bepaald. Er is een drang om te paren, niet om te baren. Pas als een vrouw gebaard heeft, krijgt ze een hormoon, oxytocine, dat in haar de moederkloek wakker maakt. Ik verbaas me over die bereidheid van vrouwen om kinderen te krijgen, ik bedoel, wij zijn de enige diersoort die weten dat van paren baren komt, en sinds kort hebben we ook prima middelen om dat verband te doorbreken, de pil en het condoom. Ik denk dat het nog wel een eeuw duurt voor we zo verstandig zijn om ons gedrag daar echt goed aan te passen."

Als het geen biologische krachten zijn die tot de kinderwens leiden, wat is het dan?

„Ik denk dat het een sociale drang is. Vrouwen nemen kinderen omdat ze moeder willen spelen. Dat is een rol die hoog aangeslagen wordt in deze maatschappij. Mensen die geen kinderen willen, zoals ik, worden altijd ter verantwoording geroepen. Terwijl het omgekeerd zou moeten zijn."

Waarom wijdt iemand met zo'n reserve ten opzichte van kinderen toch een heel boek aan zulke wezens?

doorverwijzen. Niet één geval betrof echter seksuele intimidatie op school, terwijl die er, volgens de statistieken, wel hadden moeten zijn. Molenaar heeft hier geen verklaring voor. Wel denkt hij dat van het aanstellen van vertrouwensleerlingen ook een preventieve werking uitgaat. "Sinds onze school vertrouwensleerlingen heeft is bijvoorbeeld het aantal ge-

„De meeste boeken over kinderen worden geschreven door mensen die heel veel van kinderen houden en weinig van biologie weten. Dat levert een enorme berg pedagogische onzin op, waar ik me helemaal doorheen heb moeten worstelen."

„Ik ben iemand die met een zekere afstand naar kinderen kijkt, maar veel verstand heeft van biologie. Dat levert andere gezichtspunten op."

Zoals?

„Het gangbare beeld in de opvoedkunde is dat je een kind toch min of meer als een gemankerd volwassen menselijk wezen moet benaderen, een onvolgroeid mens, dat stapje voor stapje meer volwaardig menselijk wordt. Die visie heeft geen biologische grond. Je moet een kind niet als mens behandelen. Het is geen mens, het is een larf, en als zodanig functioneert hij volwaardig. Je moet een kind daarom ook als larf behandelen. De parallel met een vlinder, maar ook met veel andere diersoorten, trek ik in mijn boek. Die stadia beschrijf ik: de larf, wiens voornaamste taak het is te groeien. Dat kunnen kinderen heel goed. Dan de gedaanteverwisseling rond de puberteit, als de mensenlarf zich gaat verpoppen. Dan komt er uiteindelijk een volwassen mens tevoorschijn. In mijn visie hebben alle 56-jarigen meer met elkaar gemeen dan iemand met het kind dat hij was."

Die visie heeft ook consequenties voor de opvoeding?

„Natuurlijk. De meeste pedagogen gaan uit van het idee: met de opvoeding kunnen we de wereld verbeteren, van de filosoof Rousseau tot dr. Spock. Ik kan u verzekeren: dat leidt allemaal tot niets. Als iemand als een rotkind geboren wordt, dan zal hij opgroeien tot een vervelende volwassene, hoe streng of zachtmoedig je dat ook met opvoedingstechnieken probeert te veranderen. Erfelijkheid blijkt steeds bepalender te zijn dan we denken, dat geven onderzoeken steeds overtuigender aan. De geschiedenis geeft mij ook gelijk: laten we eens het jaar nul als uitgangspunt nemen. Sinds die tijd proberen generatie op generatie ouders van hun kinderen betere mensen te maken. Maar 2.000 jaar opvoeden heeft de mens er geen sikkepit beter op gemaakt."

Betekent dat dat je alle opvoeding maar moet laten varen?

„Natuurlijk niet. Je moet het goede aanmoedigen en het kwade afmoedigen. Je moet een kind liefde en voedsel geven, zoals een huisdier. Je moet goede randvoorwaarden scheppen. Maar je moet er niet te hoge verwachtingen van hebben. Je moet ook het onderwijs meer afstemmen op de biologische fasen van een kind. Neem het taalonderwijs. Het is toch misdadig om kinderen van 12 en 13 met Duitse rijtjes lastig te vallen, terwijl hun gevoeligheid voor taalontwikkeling in de prilste kindertijd het hoogst is. Dat is een biologisch feit. Je moet op crèches buitenlandse juffen aanstellen, dan komen er volleerd viertalige kinderen op de lagere school."

Dat kinderen al jong verschillende seksuele fases doorlopen, zoals Freud zegt, daar moet u weinig van hebben.

„Biologisch gezien is het onzin, het idee van Freud dat kinderen allerlei seksuele stadia doormaken. Als je een kind als een tube tandpasta zou kunnen leegknij-

signaleerde pestgevallen omlaag gegaan."

'Omgaan met ongewenst seksueel gedrag op school' van Cristien Bajema is uitgegeven bij Van Gorcum, ISBN 90 232 3769 2.

Meer informatie over de training 'Leerlingen ondersteunen leerlingen' is verkrijgbaar bij de uitgever, bureau Extern: tel. 072-5670002.

pen, dan zou je er geen 'sekshormoon' in aantreffen. En zonder hormonen geen seks. Kinderen zijn nieuwsgierig, en willen vaders en moedertjes spelen, maar met seks heeft het niks te maken. Kinderen zijn larven, en larven zijn er om te groeien, niet voor de seks. Heb je ooit een rups met een kut gezien? Als bioloog moest ik allerlei jonge dieren in een potje op sterk water zetten. Dat waren geen jongetjes- of meisjesdieren, maar seksloze larven. Die hebben een aparte naam: *juvenielen*. Mensenkinderen worden pas seksueel geactiveerd in de puberteit. Een mens wordt maar eenmaal krols, in zijn puberteit - en blijft dat dan zijn verdere leven."

Exit Freud.

Van de drie grote geesten van de afgelopen eeuwen, Marx, Freud en Darwin, blijft alleen Darwin overeind. Marx heeft al definitief afgedaan, en Freud sijpelt nog wat na.

De moderne, babyverzorgende vader komt er in uw boek slecht af.

"Ik vind het pathologisch, al die tutterende vaders achter de kinderwagen.

TEL 14-10

Een kind is een heel ander wezen dan een volwassene, zo legt Midas uit in zijn uiterst vermakelijke boek. Het was de insectenwereld die hem met heel andere ogen in de wieg deed kijken. "Bij insecten, de grootste diergroep op aarde, is er een groot verschil tussen het stadium kind en het stadium volwassene. Neem de rups en de vlinder. Je kunt je niet voorstellen dat een rups ooit een vlinder wordt. Waarom komt een beest in twee stadia? Omdat het jeugd stadium een hele andere taak heeft dan het volwassen stadium. Een rups moet zo snel mogelijk groeien en zijn lichaam bestaat vooral uit darmen. Een rups heeft geen geslachtsorganen want dat heeft ie niet nodig. Een vlinder wel want die heeft tot taak zoveel mogelijk rupsjes te produceren. Zo is het ook met mensen."

In de wieg ligt volgens Midas geen minimens, maar een larve, een tandeloze made, een ongebakken loempia, een wurm van niks. En van die benadering is niet iedereen gecharmeerd, vooral moeders niet. "Een baby is geen mens in de zin waarvan een mens zich onderscheidt van de rest van het dierenrijk: dat het kan nadenken, rechtop lopen, koekjes bakken, of moppen tappen. Een baby een bijna mens noemen, vind ik ronduit beledigend. Een baby is een larve, maar wel de beste larve die er op de wereld bestaat want het weet als geen andere zijn vader en moeder zo gek te krijgen om de hele dag voor hem te zorgen, 18 jaar lang, en ook nog eens minstens 100.000 euro in hem te investeren!"

Een larve verschilt in heel veel opzichten van de volwassen mens. Het boek staat vol met voorbeelden. Maar niet iedereen heeft altijd die mening gedeeld. Sigmund Freud meende dat kinderen al seksuele gevoelens hadden als ze vergenoegd aan de moederborst hingen. "Hij projecteerde zijn eigen seksualiteit op kinderen, maar kinderen hebben niks met seks. Die snappen niet waarom pappa en mamma zo raar doen in bed omdat ze zelf nog geen geslachtshormonen hebben. Dat komt pas in de puberteit, als de larf zich ontpopt tot volwassene."

De meeste mensen beschouwen hun huisdieren als hun kinderen, maar misschien, zo stelt Midas, moet je je kinderen beschouwen als dieren. "Je moet je kind niet als een mens behandelen. Dat is het niet. Het is een heel ander wezen. Het is een larf.

Moeders zijn door hun hormonen geketend aan hun kinderen. Maar mannen niet. Biologisch gezien is de rol van de vader niet meer dan een zak zaad. Zodra hij zijn zaad geleverd heeft, is hij feitelijk overbodig.

Hoe komt het dan dat de moderne man zich zo enthousiast op zijn blijkbaar te-gennatuurlijke rol van zorgende vader stort?

"Ik denk dat dat komt omdat de rol van de vrouw zo veranderd is. Zij zorgt nu ook voor een deel van het inkomen. Dat was oorspronkelijk de rol van de vader: sigaren roken en zorgen dat het geld binnenkwam. Sigaren roken mag vader niet meer, dat is slecht voor de gordijnen. Zijn rol als geldschieter is sterk in waarde verminderd. Ja, en mannetjes willen toch graag de baas spelen. Dus storten ze zich op het kind verzorgen, om een belangrijke rol in huis terug te krijgen. Daarom verdringen ze zich allemaal om de duwstang van de kinderwagen te grijpen. Je ziet ook dat sinds de man in de kinderwagen is geïnteresseerd, die dingen ook spectaculair zijn vormgegeven, als het andere mannen speeltje, de auto."

Midas Dekkers: *De larf*. Contact 2002, 288 blz. (geill.) € 19,50

NRE 6/9

Frans van der Helm

Als vaker de laatste jaren springt hij daarbij net zo makkelijk en onderhoudend van biologische naar psychologische onderwerpen als van sociologische onderzoeken naar literaire thema's - onverwachte citaten verbindend met hoogst eigen visies. Soepeltjes, maar stiekemweg indrukwekkend belezend, neemt hij bijvoorbeeld de ruimte om Freuds inzichten - of waren het toch wensbeelden? - over de orale, anale en andere fasen van de menselijke larf te fileren. Kinderen zijn toch vooral onzijdig, zoals het larven betaamt. Met hun al dan niet gefrustreerde seksuele belangstelling loopt het wel los, en dat blijkt zelfs uit knap opgediepte pedofiele bronnen.

ligt, als larve is een kind voortreffelijk geslaagd, het kan alles wat een kind moet kunnen. Onze kinderen zijn hele slechte mensen en hele goeie larven, zoals wij omgekeerd hele goeie mensen zijn maar hele slechte larven."

'Voor een larf, van een vlinder'

Midas Dekkers signeert *De larf* in boekhandel Den Boer

door Pieter de Vries

64E20/10

BAARN - Dat niet iedereen even gecharmeerd is van de boeken van de eigenzinnige schrijver en bioloog Midas Dekkers, bleek zaterdagmiddag in boekhandel Den Boer in Baarn. Dekkers was een uurtje in de monumentale boekhandel aan de Laanstraat om zijn nieuwste boek, *De larf*, te signeren.

In dat boek daagt Dekkers de lezer uit om het leven van een kind slechts als een, onvolmaakte, evolutionaire fase te zien in het leven van een mens en een vergelijking met een larf te maken. Evenals een larf die vlinder wordt, ondergaat een kind een metamorfose naar een volwassene. "Het is geen boek voor of tegen het kind, maar het boek kijkt anders tegen kinderen aan. Met die afwijkende benadering wil ik de lezer prikkelen", relateert Dekkers zijn pennenvrucht.

Maar Eveline Fijen (10) uit Baarn, die van haar moeder hoorde over het boek van Dekkers, is het helemaal niet eens met de voorstelling van een kind als larf. Daarom heeft zij een 'protestboekje', getiteld *De vlinder*, geschreven. "Hij schrijft dat kinderen larven zijn, maar dat

BAARN - De tienjarige Eveline Fijen uit Baarn overhandigde zaterdag een door haar geschreven boek aan Midas Dekkers. De schrijver en bioloog kwam in het weekeinde naar Baarn om zijn nieuwste boek *De larf* te signeren. Het boek dat al eerder uit was, bleek enige discussie los te maken in huize Fijen. Eveline was het niet eens met het gegeven 'het kind als larf'. Volgens de tiener zijn kinderen geen larven, maar juist vlinders. Ouders worden volgens haar juist wel een larf. Ze schreef hierover een boekje getiteld 'De vlinder', compleet met tekeningen en al. Dekkers nam het met enthousiasme in ontvangst. In boekhandel Den Boer zette de auteur ruim honderd keer zijn handtekening in *De larf* waarbij telkens rustig de tijd nam voor het publiek. De boekhandel aan de Laanstraat krijgt regelmatig bezoek van bekende auteurs die hun boek komen signeren. Michael Palin, één van de personen uit Monty Python, brengt vrijdagavond 22 november een bezoek aan de boekhandel. Palin, onder meer bekend van zijn reisdocumentaires van de Engelse zender BBC en verschillende reisboeken, heeft onlangs een boek geschreven 'The Sahara'. Het boek is vanaf 22 november ook te koop in de boekhandel. **BW 31-10**

Midas Dekkers / Het kind als larf

door Co Welgraven
2002-09-24, Trouw

Een kind is geen bijna-volwassene. Het is hooguit een geslaagde larf, een geheel apart wezen dat in een eigen wereld leeft en dat ook een andere taak heeft te vervullen dan de 'grote' mensen - vindt bioloog Midas Dekkers.

Bioloog Midas Dekkers (56) heeft een boek geschreven over kinderen. Zelf heeft hij ze niet. "Het leven is te kort, ik heb al geen tijd genoeg voor m'n eigen leven, laat staan dat ik dat in de wielen laat rijden door zelfgemaakte kinderen. Ik bedoel: wie baart er nu z'n eigen blok aan z'n eigen been? Ja, iemand die dat niet als een blok ervaart. Maar ik zou dat wel doen. En er zijn al genoeg kinderen op de wereld."

Is hier geen kindhater aan het woord? Midas Dekkers ontkent heftig: "Ik herstel het kind juist in ere. Want mensen die vinden dat een kind een mens is die nog volwassen moet worden, die zien in een kind een onvolwaardige volwassene, iemand die al een mens is, alleen hij kan nog niet lopen, hij kan nog niet schrijven, hij kan nog geen moppen vertellen. Terwijl in mijn ogen een kind helemaal geen onvolwaardig mens is. Het is een volwaardige larf die daar

het de werkelijkheid minder geweld aan om het kind te beschouwen als een andere soort, een stadium voorafgaand aan dat van de mens, "tot hij in een uitbarsting van pulsten en ongenaakbaarheid (...) metamorfoseert", zo betoogt bioloog/schrijver Midas Dekkers in zijn boek *De larf*. **MEIRO23/9**

In de aanstekelijk polemische stijl die we van hem kennen heeft Dekkers met *De larf* een biologieboek geschreven voor een groot lezerspubliek. Dekkers beschrijft het hele proces van groei bij de mens en relateert dat aan de groei bij tal van andere diersoorten. In zijn opzet lijkt het boek van Dekkers veel op de boeken van Desmond Morris, bijvoorbeeld diens *De naakte aap* (1967), waarin Morris betoogt dat de mens veel gemeen heeft met de aap, het dier waarmee doorgaans juist de verschillen worden benadrukt.

Net als *De naakte aap* is *De larf* niet alleen bedoeld voor biologie. De heldere stijl, in combinatie met de prikkelende gezichtspunten, maakt het boek uiterst leesbaar. Neem bijvoorbeeld de passage waarin Dekkers uitlegt waarom kinderen niet vallen onder de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens: "Kinderen komen niet gauw in de ge-

ROMAN

Het kind als larf

We doen graag alsof kinderen mini-volwassenen zijn, maar uit biologisch oogpunt doet

vangenis. Niet omdat ze onschuldig zijn - ze steken gerust je huis in brand of elektrocuteren de hond als je niet oppast - maar omdat ze als ontoerekeningsvatbaar worden beschouwd." Ook wordt de lezer niet vermoeid met noten die verwijzen naar talloze geleerde boeken, die overigens wel in een uitgebreide literatuurlijst achterin het boek zijn opgenomen.

Dekkers gaat in *De larf* overigens nog een stapje verder dan Morris wanneer hij de mens niet zozeer met de aap vergelijkt, als wel met insecten zoals de rups. Net als de rups verpopt het kind zich na een periode van ongebreidelde groei om na een metamorfose herboren te worden als mens. Hiermee toont Dekkers een ongewone kijk op de zaak die heel verhelderend is, hoewel hij wetenschappelijk niet echt houdbaar is. Dekkers zegt zelf ook: "Is je kind een larf? Ja of nee? Dat mag je zelf weten; een bioloog weet niet welk antwoord hij goed zou moeten rekenen. Het kan wel heel handig zijn om je kind als een larf te bekijken, soms zelfs als een andere diersoort te behandelen." Dat is wat Dekkers doet in *De larf*, tot groot vermaak van de lezer. Een ander wordt verfrissend geïllustreerd, waarbij de vele illustraties evenzeer van Dekkers' polemische instelling getuigen als zijn betoog zelf. **Emil Peeters**
Midas Dekkers, De larf, Over kinderen en metamorfose. Uitgeverij Contact, 24,90 euro.

is een poezenliefhebber en ik ook. Zoals hij het innerlijk van poezen beschrijft, dat herken ik. Hij benadert dingen heel bijzonder", vertelt Annemarie, met een gesigneerd exemplaar van *De larf* in haar hand. "Ik denk dat ik dit een leuk boek ga vinden, want ik heb een hekel aan kinderen", lacht ze bij haar vertrek. Volgens Danny Ship uit Baarn weet Dekkers met zijn boeken 'altijd wel een gevoelige snaar te raken'. Hij roemt de humor en de 'aparte invalshoeken' van de schrijver. Pieter en Christine de Graaf hebben nog nooit wat van Dekkers gelezen, maar raakten geïnteresseerd in *De larf*, toen ze erover hoorden op de radio. "We hebben zelf ook kleine kinderen", wijst de moeder op haar twee dochtertjes. "Misschien een mooi nieuw scheldwoord voor de kinderen. Ik leg het ze nog wel eens uit", knipoogt de vader naar zijn 'twee larfjes'.

Gobbeltje

Ondertussen krijgt Dekkers zijn tweede boek cadeau. Wippie Wiebelbeen heet het boekje van Baarnaar Harry Roos dat gaat over kinderen met diabetes. Zelf heeft Roos zijn exemplaar van *De larf* door Dekkers aan zijn kat 'Gobbeltje' laten opdragen. "Wij zijn Feyenoord-aanhangers

en hij is genoemd naar Van Gobbel", lacht Roos. Hij is goed te spreken over het boek van Dekkers. "Wie kijkt op zo'n manier naar een kind? Dekkers heeft het vermogen om dingen eenvoudig te verklaren. In zijn boeken schrijft hij dat mensen niet zo'n poeha moeten hebben", verklaart Roos zijn waardering voor de schrijver. Dekkers zelf legt na ruim een uur voldaan zijn vulpen neer. "Het contact met de lezers vind ik leuk aan zo'n signeersessie. Het was druk, maar niet vermoeiend hoor. Jaren terug heb ik eens twee uur in een boekwinkel gezeten en toen kwam er bijna niemand. Dat is veel vermoeiender. Het personeel heeft toen van ellende maar gevraagd of ik voor hen boeken wilde signeren. Dat was heel gênant", vertelt Dekkers. Dekkers beschouwt *De vlinder* niet als een aanval op zijn boek *Integendeel*.

"Ik heb een afwijkende mening en dat lokt reacties uit. Ik probeer mensen aan het denken te zetten. Nadenken is toch leuk? Kritiek van lezers is welkom, want dat zet mij weer aan het denken. Anders doe ik altijd maar hetzelfde. Ik ga *De vlinder* straks in de trein naar huis lezen. Met rode oortjes en bonkend hart", lacht Dekkers.

Franse romans schokken

PAR 2-5

(Van onze kunstredactie)
AMSTERDAM - Het literaire seizoen in Frankrijk is luidruchtig begonnen met een controverse over twee romans die pervers en schokkend worden genoemd. Uitgever Gallimard heeft, onder druk van de kinderbeschermingsgroep l'Enfant blue, de verkoop van *Rose bonbon* van de jonge schrijver Nicolas Jones-Gorlin opgeschort. Ook is Gallimard opgehouden het boek naar bibliotheken te sturen.

De roman, met een buikbandje waarop *Amours mineures* (Minderjarige liefdes) staat, beschrijft in de ik-persoon het leven van een pedofiel die van zevenjarige meisjes houdt. De hoofdpersoon vermoordt zo'n meisje.

Twee gruwelijke romans over een pedofiel en een seriemoordenaar zorgen voor opschudding in Frankrijk.

Franse intellectuelen interpreteren het schrijven van extreme seksuele literatuur nog steeds als een politieke daad.

Maar valt er nog wel een grens te overschrijden, waar het ongerijmd zo normaal is?

Nicolas Jones-Gorlin: *Rose Bonbon*. Gallimard, 170 blz. € 14,-

Louis Skorecki: *Il entrerait dans la légende*. Léo Scheer, 229 blz. € 17,-

Catherine Robbe-Grillet: *Entretiens avec Jeanne de Berg*. Impressions nouvelles, 58 blz. € 8,-

Christian Authier: *Le Nouvel Ordre sexuel*. Bartillat, 284 blz. € 17,90

Yra van Dijk

NM 27/9

Vorig jaar werd in Frankrijk de documentaire *Et si on parlait d'amour?* van Daniël Karlin uitgezonden. Het was een prachtig vierluik over het seksleven van gewone Fransen, dat een stuk minder bedaad was dan je op eerste gezicht zou vermoeden. De helft van de geïnterviewden deed aan groepseks en liet zich zonder problemen filmen terwijl ze 'het' deden met een aantal mensen tegelijk. Wat de film onderscheidde van de meeste even openlijke programma's op de Franse (en de Nederlandse) televisie, is dat het hier niet ging om ranzige seks en aandachtbeluste protagonisten uit een sociale onderklasse, maar om, bijvoorbeeld, een journaliste, een gemeenteraadslid en een componist.

Seks is in Frankrijk niet weg te denken uit het culturele en intellectuele debat; films, documentaires, en vooral de literatuur zijn ervan doordrenkt. Maar sinds een jaar of vijf is er een stroomversnelling ontstaan. Geen opening van het nieuwe literaire seizoen is compleet zonder een stapel boeken over seks. Boeken die nu voor een groot deel door vrouwen worden geschreven, en die opvallen door hun gewelddadige karakter, door de onverbloemde wijze waarop erotische zaken bij de naam worden genoemd en door het hoge autobiografische gehalte.

Vanwaar deze aanhoudende hausse? Wat bezielt de door seks gepreoccupeerde Franse intelligentia? En waar komt die fascinatie met geweld vandaan?

Voor een deel gaat het om het overschrijden van grenzen en het verkennen van taboes, zoals dat vanaf de jaren zestig ook in Nederland en andere Europese landen gebeurde. Nu bestaan er, bijna veertig jaar later, nauwelijks meer seksuele taboes in het moderne Frankrijk, maar een van de laatste absolute morele barrières ligt bij pedofilie. En dus is er nu een kwestie over die laatste grens. Over het boek *Rose Bonbon* van Nicolas Jones-Gorlin is een reë uitgebroken, omdat de verteller en hoofdpersoon van het boek een pedofiel is die zich vergriipt

De advocaat van l'Enfant blue wil dat het boek wordt verboden, zoals ook een film met seksscènes tussen een volwassen man en een klein meisje verboden zou worden. Met name de extreme jeugdigheid van de meisjes 'overschrijft een grens' volgens hem: "Lolita, de heldin in het boek van Nabokov, was heel wat ouder dan zeven jaar."

De auteur van *Rose bonbon* reageerde in *Libération* met de opmerking dat pedofilie inderdaad schokkend is en dat hij dus niet begrijpt dat men hem verwijt dat hij schokkende scènes heeft geschreven.

Ook *Il entrerait dans la légende*, de eerste roman van filmer en filmcriticus Louis Skorecki, heeft afschuw veroorzaakt

door het onderwerp. Skorecki beschrijft in 2.323 scènes het leven van een sadistische seriemoordenaar, die het voorzien heeft op vrouwen en jonge meisjes.

Organisaties ter bescherming van kinderen, l'Enfant blue en La fondation pur l'enfance hebben aangekondigd dat zij desnoods met een klacht naar de rechter zullen gaan om het boek te laten verbieden. Men wil voorkomen dat 'dit soort literatuur floreert'.

Beide auteurs hebben verbaale steun gekregen van de Franse organisatie voor de bescherming van de rechten van de mens, La ligue des droits de l'homme, die bevreesd is voor de inperking van de vrijheid van meningsuiting.

Hij penetreerde ze in een meer van lauwbloed. Zelfs in hun dood waren ze open.' De 'held', die afwisselend als eerste en als derde persoon optreedt, offert zelfs zijn eigen zevenjarige dochter op. Net zomin als Simon heeft hij enig idee wat hem beweegt, al blijkt in de loop van het boek dat zijn moeder in het kraambed gestorven is en dat de moordlust van de zoon daar iets mee te maken heeft. Door die verklaring hinkt het boek op twee gedachten: het is veel te gruwelijk om waar te zijn, maar het is net te psychologisch voor een zuiver literaire grensoverschrijding.

Il entrerait dans la légende zou beter passen in de traditie van De Sade en de filosoof van de erotische 'transgressie' Georges Bataille als het ging om een puur en doelbewust nastreven van 'het Kwaad'. Misschien verklaart dat de mysterieuze titel van de roman ('Hij zou in de legende binnentreden'): wilde hij zich aansluiten bij De Sade en Bataille, maar is het niet gelukt?

In *L'Erotisme* (1957) stelde Bataille de alledaagse wereld tegenover het domein van extase, erotië en dood. In de transgressie naar die verboden wereld zou de mens 'het Heilige' kunnen ervaren. Dat wil zeggen dat taboes niet opgeheven moeten worden en getransporteerd naar de gewone wereld, maar dat ze juist bestaan om overtreden te worden. En terwijl Skorecki's beschrijving van moorden en verkrachtingen een weerzinwekkende leeservaring is, kan je zeggen dat hij, net als Bataille, het taboe intact heeft willen laten.

Skorecki is een bekende figuur in intellectuele kringen: hij recenseert cultfilms voor het progressieve dagblad *Libération*. Verbazingwekkend is die achtergrond niet: hedendaagse films bieden genoeg inspiratie voor een boek als dit, en dat Skorecki voor een linkse krant schrijft ligt voor de hand. Net als alles in Frankrijk, wordt ook het schrijven van extreme seksuele literatuur geïnterpreteerd als een politieke daad. Door de tegenstanders wordt libertijns in een adem genoemd met libertair. Dat wil zeggen: anarchistisch.

Seksuele vrijgevochtenheid staat in Frankrijk kennelijk nog steeds in de traditie van mei 1968, toen de puriteinse waarden en normen van de bourgeoisie doorbroken werden en het individu een grenzeloze vrijheid voorgespiegeld kreeg. 'Onbelemmerd genieten', luidde het devies, en als programma is dit sindsdien niet meer verdwenen. Daaruit is *Le Nouvel Ordre sexuel* voortgekomen, zoals de journalist Christian Authier het noemt in zijn gelijknamige boek. Hij doelt daarmee op een 'ludohedonistische' maatschappij waarin het plezier van het individu centraal staat en alle grenzen zijn opgeheven: tussen privé en publiek, man en vrouw, homoseksualiteit en heteroseksualiteit, hoge en lage cultuur, ernst en spel, porno en kunst. Met instemming citeert hij de auteur van het gerucht makende *American Psycho*, Bret Easton Ellis: 'Seks is als de productie van een film geworden, waarin je zelf de regisseur bent en de hoofdrolspeler. Je gaat naar een feest of een club om je tegenspeelster uit te zoeken [...]. Onder die omstandigheden is het onmogelijk om nog ontspannen, natuurlijke en simpele seksuele relaties te hebben'.

Vrijwel iedere Franse filosoof heeft zich intussen over die 'nieuwe seksuele orde' uitgelaten, van de hedonist Michel

Opschudding over kinderpornoboek

PARIS - In Frankrijk is een felle polemiek ontstaan over het boek *Rose bonbon* van de schrijver Nicolas Jones-Gorlin. Het boek beschrijft in detail de pedofiele activiteiten van een handelsreiziger met meisjes tussen de zeven en tien jaar. Het heeft de woede opgewekt van organisaties die strijden voor de rechten van kinderen. Zij eisen dat de uitgever, het gerenommeerde huis Gallimard, het boek uit de handel neemt. Gallimard heeft dat tot dusver echter geweigerd. AP C 8/10

Onfray en diens pleidooi voor het genieten, tot de ontzuisterde Alain Finkielkraut en Pascal Bruckner, die het gedachtegoed van 1968 bestrijden. Authier geeft een compleet overzicht van de discussie en van de romans en films die daarin een rol hebben gespeeld, en sluit zich uiteindelijk aan bij de sceptici. Volgens hem komt de nieuwe orde neer op één grote ontgoocheling. Het leven is niet het permanente feest geworden dat ze ons beloofd hadden, maar een eenzaam en narcistisch najagen van een leeg en betekenisloos lichamelijke plezier.

Op literair gebied staat hij daarmee aan de kant van Michel Houellebecq, het zwarte schaap van de Franse letteren, die in zijn controversiële romans *Elementaire deeltjes* en *Platform* het 'libertair-libertinisme' belachelijk maakte en er zich fel tegen keerde. Volgens Houellebecq leiden het hedonisme en de extreme individuele vrijheid die werden voorgestaan door de erfelers van 1968 alleen maar tot egoïsme, masochisme en dood.

Dat zijn allemaal mannen, maar wat schrijven de vrouwen? Wie de erotische romans leest dië met name vrouwelijke auteurs de afgelopen jaren hebben gepubliceerd, is geneigd Houellebecq gelijk te geven. Of het nu gaat om fictie, zoals *Baise-moi* van Virginie Despentes, of om een autobiografisch boek als *Het seksuele leven van Catherine M.* door Catherine Millet, geweld is er altijd in aanwezig. Bij Despentes, met haar moorden en verkrachtingen, gebeurt dat duidelijker dan bij Millet, bij wie vooral de fantasieën over verkrachting heviger gewelddadig zijn.

Die fantasieën zijn herkenbaar voor Catherine Robbe-Grillet, echtgenote van de beroemde voorvechter van de *nouveau roman*, Alain Robbe-Grillet. In *Entretiens avec Jeanne de Berg* vertelt deze schrijfster even openhartig over haar extreme seksuele voorkeuren als Catherine Millet. Na de complimenten aan het adres van Millet, wier boek een wereldwijd succes kent, geeft Robbe-Grillet fijntjes aan dat zijzelf al jaren eerder, in *Cérémonies des femmes* (1985), een autobiografisch relaas had geschreven over haar extreme seksuele voorkeuren. Toen gebruikte ze nog een pseudoniem, 'Jeanne de Berg', en verscheen ze achter een sluier op televisie, maar haar nieuwe boekje schreef ze onder haar eigen naam (al is haar oude pseudoniem nog te vinden in de titel).

Robbe-Grillet doet niet voor Millet onder in exhibitionisme, maar gelukkig ook niet in de intelligentie waarmee ze daarover praat. Zelf noemt ze voeurs het 'natuurlijke complement' van haar eigen exhibitionisme. Een verschil met Millet, benadrukt ze, is dat penetratie in haar sm-feesten grotendeels ontbreekt, 'om het niet te banaliseren'. Zulk banalisering ligt toch al op de loer, vindt Robbe-Grillet, door de enorme aanwas in parenclubs en sm-avonden. De cijfers geven haar gelijk: het aantal 'parenclubs' in Parijs is de afgelopen jaren verzesvoudigd.

Net als voor Millet is voor Robbe-Grillet seks strikt gescheiden van emoties. Het is precies deze emotionele leegte waar Michel, de hoofdpersoon in Houellebecq's *Platform*, zich tegen verzet. Als hij met zijn vriendin Valéry op een sm-avond is beland, concludeert hij dat het daar gaat om 'een volkomen cerebrale wereld', die alleen interessant is voor mensen op wie seks geen enkele aantrekkingskracht uitoefent, en die alleen willen zien hoe ver ze kunnen gaan. In het Westen, zo gaat Michel verder, kunnen we ons niet meer geven aan een ander. We zijn niet meer in staat tot het zelfverlies dat bij liefde hoort: iedereen zit opgesloten in zijn eigen huid. Het is niet toevallig dat Michel en zijn

voor censuur, moet ook elk werk waarin drugs, racisme of geweld voorkomt, verboden worden," zei de voorzitter van de LDH, Michel Tubiana.

L'Enfant Bleu spande ook een zaak aan tegen de uitgever van de roman *Il entrerait dans la légende* van Louis Skorecki, waarin een sadistische seriemoordenaar het heeft voorzien op vrouwen en jonge meisjes. Dat boek zou ook verboden moeten worden, maar in die zaak is nog geen uitspraak gedaan.

'Pedofiele' roman legaal

eerder al weten tegen een verbod van *Rose bonbon* te zijn. "Ik ben, uit principe, tegen elk verbod van een literair werk." Aillagon kreeg bijval van veel Franse conservatieve Kamerlid Christine Boutin een campagne is gestart om elke uiting van pornografie van televisie te weren. De Franse minister van Cultuur, Jean-Jacques Aillagon, liet

haal als film op televisie te zien zou zijn. Daarmee haakte hij in op een discussie die nu in Frankrijk wordt gevoerd, nadat het conservatieve Kamerlid Christine Boutin een campagne is gestart om elke uiting van pornografie van televisie te weren. De Franse minister van Cultuur, Jean-Jacques Aillagon, liet

Rose bonbon, eind augustus, dat uitgever Gallimard de verkoop voorlopig opschortte, en ook geen exemplaren naar de bibliotheken stuurde. Sarkozy verklaarde dat er een kleine kans bestaat dat het boek door kleine kinderen wordt gelezen. Het zou veel schadelijker voor kinderen zijn als het ver-

(Van onze kunstredactie)
AMSTERDAM - De roman *Rose bonbon* van de jonge Franse schrijver Nicolas Jones-Gorlin, over een pedofiel die een zevenjarig meisje vermoordt, wordt niet uit de handel genomen. Dat heeft de Franse minister van Binnenlandse Zaken, Nicolas Sarkozy, besloten.

De Franse kinderbeschermingsgroep l'Enfant Bleu bewerkstelligde vlak na het verschijnen van vriendin kort na de opening van een tentoonstelling in de sm-club belanden. Net als in de extreme kunst die ze net hebben bekeken, waar ze een afgesneden penis onder de neus kregen gedruwd, draait het in de seksclub alleen maar om vernieuwing en het overschrijden van grenzen. Voor Michel moeten seks en kunst echter juist tegengesteld zijn: hij is ervan overtuigd dat kunst het leven niet kan veranderen, maar seks wel. De sublieme liefde tussen Michel en Valéry wordt in tedere termen beschreven en begrepen, en is het enige wat transcendentie, een afstand tot de alledaagse werkelijkheid kan bewerkstelligen. Of zou kunnen bewerkstelligen. Want zowel in *Elementaire deeltjes* als in *Platform* vinden de eenzame personages wel hun ideale liefde, maar kunnen zij die niet behouden.

Bij Robbe-Grillet is het omgekeerd: haar seksuele ervaringen zijn kunst. Zij bestempelt de sm-ceremonies die zij organiseert als theater, en haar echtgenoot heeft het over haar 'creaties'. Ze maakt van te voren een script, en houdt audities voor geschikte kandidaten, en is niet verwonderd als ze wordt gevraagd een ceremonie in het Centre Pompidou uit te voeren.

Ook Millet, hoofdredacteur van een kunstblad, legt steeds een verband tussen haar ervaringen en de kunstwerken waar ze zo van houdt. Ze benadert haar eigen seksuele handelingen als een modern kunstwerk: 'Ik moest noch proberen te begrijpen, noch te verklaren, en nog minder te rechtvaardigen', zegt ze in de inleiding bij de pocketeditie van haar boek. Voor haar en Robbe-Grillet lijkt seks net zoals een autonoom

kunstwerk: een performance die alleen nog naar zichzelf verwijst en daarbuiten geen enkele betekenis heeft.

In het centrum van dat autonome kunstwerk dat seks heet, ligt het ik. Het gaat Millet, Robbe-Grillet en al die anderen niet om een seksuele relatie tot de ander, maar om het zelf. Zoals ze tijdens de seks zelf in het middelpunt van de belangstelling willen staan, zo willen ze dat ook in hun boeken. Vandaar dat zij geen fictie schrijven, maar autobiografische *récits*.

Toch doet Authier deze schrijfsters kort als hij hun werk in *Le Nouvel Ordre sexuel* omschrijft als 'infantiele uitingen van megalomanie'. Millets onderneming heeft wel degelijk literaire verdiensten. Bovendien moet haar werk en dat van haar mede-schrijfsters gezien worden als een emancipatorische inhaalslag. Door seks zonder liefde na te jagen, nemen ze een klassiek mannenstandpunt in. Omgekeerd speelt Houellebecq een traditionele vrouwenrol als hij pleit tegen die betekenisloze seks en voor echte liefde. Het zal niet toevallig zijn dat zijn personage Michel thuis blijft en het eten kookt, terwijl Valéry uit werken gaat. Hoewel Authier zwaar leunt op de opinies van Houellebecq, negeert hij dit soort details en gaat daarmee voorbij aan het paradoxale en daardoor interessante van diens positie. Want ook Houellebecq's personages maken, ondanks zijn cultuurkritiek, dankbaar gebruik van de verworvenheden van de seksuele revolutie, en ook Houellebecq beweegt zich op de grens van de autobiografie.

Over het algemeen is het gemak waarmee Franse publieke intellectuelen details onthullen over hun liefdesleven verbluffend. Behalve Philippe Sollers die een autobiografische roman schreef over zijn relatie met een twintig jaar oudere schrijfster, zijn het vooral vrouwen die zich zo blootgeven. Bij Angot ging het om incest, zo Nelly Arcan schreef in *Putain* over haar leven als prostituee, en Raffaëla Anderson in *Hard* over haar ervaringen als porno-ster.

Seks als transcendente liefdeservaring. Seks als kunst. Kunst als porno. De seksuele autobiografie als literatuur, en de steeds buitensporiger seksuele werkelijkheid. Alles kan en mag een plaats krijgen in de Franse roman. Vandaar dat je ironisch genoeg nauwelijks meer van 'transgressie' kan spreken. Waar het ongerijmde en extreme zo normaal is, valt er geen grens meer te overschrijden.

Die impasse, waar dit soort literatuur onvermijdelijk in belandt, blijkt ook als Robbe-Grillet schrijft: 'Het gaat om een heilige zonder transcendentie. Ik probeer het heilige, het geheime, terug te brengen in een domein waar dat verdwenen is'. Wie het geheime in de erotiek wil terugbrengen door erover te schrijven en te vertellen in tv-programma's, zoals Robbe-Grillet, is op zijn minst tweeslachtig bezig. Authier stelt in zijn essay terecht dat de extreme en gewelddadige seksuele handelingen van de Franse erotische literatuur van dit moment niet meer tegenover de maatschappij staat, maar daar middenin: 'Het verontrust niet meer, maar stelt gerust.'

Het 'Heilige' van Bataille werd het 'heilige' van Robbe-Grillet. Het verbod is opgeheven. Maar daarmee is mogelijkheid van een daadwerkelijke, voelbare overtreding voorgoed buiten bereik geraakt. Zo beschouwd is het moedig van Louis Skorecki dat hij met zijn gruwelijke *Il entrerait dans la légende* een poging doet om toch weer het absolute Kwaad terug te brengen in het domein van de literatuur. Dat de transcendente extase uitblijft bij het lezen van al die slachtpartijen, doet daar niets aan af.

PRIZE ORZO

Midden in de jaren zestig groeit Floris op in een gezin met zeven kinderen. De computer bestaat nog niet en het gezin heeft nog geen tv, dus doen ze spelletjes als *mens-erger-jeniet* en *scrabble*, waarbij het vormen van vlieze woorden door God wordt verboden. Toch zijn de ouders redelijk ruimdenkend voor die tijd en dat maakt Floris' jeugd tot een leuke. Totdat hij op zijn dertiende met de plotselinge dood van zijn vader wordt geconfronteerd. En in zijn puberteit komt er nog een probleem bij: valt hij 'gewoon' op meisjes of preferiert hij jongens?

In een heel toegankelijke stijl - het zou ook een jeugdboek kunnen zijn - beschrijft journalist Alex Verburg de problemen van een opgroeiende jongen in een tijd met veel taboes.

De Franse rechter moet zich uitspreken over de publicatie van een pedofileroman. Ironisch genoeg verschijnt tegelijkertijd een teruggevonden verhaal van André Gide, die *Geen* nooit een geheim heeft gemaakt van zijn knapenliefde. — door Mirjam de Veth

«Nooit snoepjes aannemen van vreemde menen.» De angst voor de kinderlokker wordt er bij iedereen vroeg ingeheid. Frankrijk verslikte zich dit najaar in het snoepje dat de jonge schrijver Nicolas Jones-Gorlin het lezerspubliek aanbood. De hoofdpersoon van zijn tweede roman, *Rose bonbon*, is een praktiserend pedofiel, die in de eerste persoon wordt opgevoerd. Deze Simon vergaapt zich in het donker van de bioscoop aan de opgewonden kinderwangen bij *Sneetwistje*, zo wordt zijn «batterij weer opgeladen». Tot hij op heterdaad wordt betrapt met een klein meisje op de wc: «Ik suck, ik lik, ik zuip de heldere plas van Dorothée, het zoet uit haar maagdenbron». In plaats van gevangenisstraf kiest hij voor psychisch begeleiding chemische castratie. Hij krijgt een baantje als clown in een pretpark en raakt betrokken bij een wereldwijd pedofiel complot.

Alleen de titel al schoot de goedbedoelende maar slecht lezende dames en heren van *Enfant Bleu*, een organisatie tegen kindermisbruik, in het verkeerde keelgat. Waarschijnlijk opgeschrikt door de aanbiedingsfolder van uitgeverij Gallimard, waarin *Rose bonbon* werd aangekondigd met het buikbandje «*amours mineures*», stuurden ze nog vóór verschijning van het boek een protestbrief aan de uitgever. Hun advocaat stapte naar de rechter op grond van artikel 227-23 en 227-24, dat het verspreiden van pornografische beelden van minderjarigen verbiedt. Dat sluit volgens hem «het geschreven woord niet uit». De voorzitter van *Enfant Bleu* acht een roman minstens zo gevaarlijk als beelden, omdat een boek «beelden en fantasieën oproept in het hoofd van de lezer». Een regelrechte roep om fantasiepolitie: er moet niet alleen meer blauw op straat, maar ook meer blauw in ons hoofd. De actie kreeg bijval van de conservatieve *Fondation Pour l'Enfance* en de aan Bruno Mégret verwante, extreem rechtse vereniging *Promouvoir*. Nu de overheid zich terughoudender opstelt inzake censuur maken privé-organisaties zich druk om het zedelijk welzijn van de lezers.

De uitgever reageerde aanvankelijk behoudend: er waren tweeduizend exemplaren verspreid van een eerste oplage van vierduizend, en daarbij zou het blijven. Men wilde niet scoren met een schandaalsucces. Maar na een paar weken stripte Gallimard het buikbandje van het boek, stak het in een afsluitend cellofaanasje, voorzag het van driedubbele waarschuwingen dat het hier om fictie ging en hervatte de distributie.

De zaak ging een tweede ronde in toen minister van Binnenlandse

Zaken, Sarkozy, na de vakantie met opgestroopte mouwen weer aan het werk ging. Ook in Frankrijk klinkt de roep om normen en waarden, *sécurité* en *retour à l'ordre moral* zijn de steekwoorden van de rechtse regering. Antoine Gallimard werd op het matje geroepen om «nadere informatie» te verstrekken aan de minister, die dreigde met een verkoopverbod aan minderjarigen.

Gezien het leesgedrag van de Franse jeugd klinkt dat potsierlijk, maar de minister baseerde zich op de wet van 16 juli 1949, destijds bedoeld om de jeugd in die naoorlogse jaren te beschermen tegen verderfelijke Amerikaanse invloeden via cartoons en comics. Later werd de wet opgerekt als middel tegen pornografie en zedenbederf in de literatuur in het algemeen. Eerder werd werk van schrijvers als Guyotat, Bataille, Genka en Burroughs op deze manier verboden. De Liga voor de Rechten van de Mens (LDH) en de nationale uitgeverbond (SNE) tekenden krachtig protest aan. Ook de minister van Cultuur, Aillagon, sprak zich openlijk uit tegen «iedere vorm van literaire censuur». Hij werd bijgevallen door Fillon, zijn collega van Sociale Zaken, en door parlementsvoorzitter Debré. Tevergeefs, leek het. Vrijdagochtend 11 oktober meldden de nieuwsberichten dat de minister *Rose bonbon* zou verbieden. Op internet verschenen de eerste reacties van de vereniging van boekverkopers, van de uitgever op de boekenbeurs in Frankfurt en van Gallimard. Op het allerlaatste moment wenste Sarkozy zijn handen blijkbaar toch niet te branden aan deze affaire: vrijdagmiddag verklaarde hij in een officieel schrijven «na rijp beraad» genoeg te nemen met Gallimard's plastic voorbehoedemiddel en niet tot censuur over te gaan. Hij speelt de bal terug naar de rechter, die zich alsnog zal moeten uitspreken over de klacht van *Enfant Bleu*. Dat kan een gevangenisstraf van vijf jaar en een boete van 75.000 euro opleveren.

De dertigjarige Nicolas Jones-Gorlin is beduusd door wat hij met zijn boek heeft losgemaakt. «Ik wilde een modern sprookje schrijven, een aanklacht tegen deze maatschappij waarin de pedofiel het ultieme kwaad, een moderne Blauwbaard is», zegt de jonge vader en huisman op de radio. «Autofabrikanten zijn toch ook niet verantwoordelijk voor de doden die in het verkeer vallen?»

Censuur verkoopt: van *Rose bonbon* zijn inmiddels meer dan tienduizend exemplaren over de toonbank gegaan, niet slecht voor deze zeker niet briljante roman. En censuur leidt tot roem: Jones-Gorlin wordt ineens in één adem genoemd met literaire reuzen als Nabokov, Genet en Gide. Alsof de duivel ermee speelt verschijnt er nu, eveneens bij Gallimard, een onlangs teruggevonden kort verhaal van André Gide (1869-1951, Nobelprijs van 1947), die nooit een geheim heeft gemaakt van zijn knapenliefde. Deze liefdesgeschiedenis met een jongen van vijftien is geen fictie en zou volgens de maastaven van *Enfant Bleu* vast tot kwalijke pedofiele beelden in het hoofd van de lezer kunnen leiden.

Le ramier (De houtduif) is het verhaal van een liefdesnacht die Gide 28 juli 1907 beleefde met een boerenjongen, Ferdinand. Gide logeerde bij zijn vriend, de schrijver en landbouwkundig ingenieur Eugène Rouart (1872-1936) die een landbouwbedrijf had in Barjols-en-Grenade, bij Toulouse. Ferdinand was door Rouart met nog een paar andere jongens ingehuurd als fietskoerier om de uitslagen door te geven van de verkiezingen voor de arrondissementraad, waaraan hij deelnam. Die avond was er een dorpsfeest met dansen en vuurwerk in het naburige plaatsje Fronton. Gide en Rouart reden er per auto naartoe. Na

een stevig boerenmaal met slakken, pens en een «benedenmaatse» kip, waar hij zich met lange tanden doorheen werkt, kan Gide haast niet wachten tot hij met de jongens, die aan het tafeltje naast hem zitten te eten, de straat

«Ik wilde een modern sprookje schrijven, een aanklacht tegen deze maatschappij waarin de pedofiel het ultieme kwaad is»

op kan. Als de eerste vuurpijlen de lucht ingaan legt de bijna 38-jarige schrijver quasi toevallig een hand op Ferdinands knie. De boerenknecht wordt in Gides ogen een exotische schoonheid in zijn wijde linnen broek die door de bandjes van zijn sandalen strak om zijn kuiten gesnoerd wordt, «hij zag eruit als een mammeluk».

Op de terugweg naar Barjols fietst Ferdinand achter de auto aan. Rouart zet Gide bij een kruising af. Ferdinand zal hem verder te voet naar huis loodsen. Zodra ze samen onder de bomen in het maanlicht lopen voelt Gide alleen nog maar «vreugde, roes, begeerte, poëzie». Tegen een hooimijt vallen ze elkaar in de armen. «En terwijl ik mijn lippen op de zijne drukte maakte hij een zacht koerend geluid.» Gide smokkelt hem Rouarts huis binnen, waar hij de onschuldige Ferdinand in zijn kamer voor het open raam inwijdt in de liefde. «Hij gaf zich aan het liefdesspel met een overgave, tederheid en gratie die ik nog nooit had meegeemaakt. Zijn gebruide huid was zacht en gloeiend, ik overdekte hem met kussen.» Het kost hem moeite afscheid te nemen, al gebeurt het «zelden dat ik, wanneer ik bevredigd ben, nog langer samen wil blijven». Als Rouart thuiskomt neemt Gide hem direct in vertrouwen. «Ik had mijn geluk wel aan iedereen kunnen uitschreeuwen.» Ze bleven nog een hele tijd napraten over de jongen die ze *le ramier*, de houtduif, noemden omdat hij bij het liefdesspel koerde als een duif. Na een korte nacht wordt Gide tien jaar jonger wakker, energiek en vrolijk. «Ik had mijlen ver kunnen lopen.»

In zijn dagboek noteert Gide op 1 augustus 1907 dat hij het verhaal van deze ontmoeting heet van de naald op papier heeft gezet en in een aparte envelop heeft opgeborgen. En een paar jaar later, op 18 augustus 1910: «Voel met wellust dat het natuurlijker is naakt te slapen dan in nachthemd. Mijn raam stond wijd open en de maan scheen op mijn bed. Beklemd herinnerde ik me de mooie nacht met de *Ramier*.» In een van de inmiddels gepubliceerde kladversies van zijn autobiografische *Si le grain ne meurt* (Als de graankorrel niet sterft) uit 1924, vergelijkt hij de euforie na de nacht met de duif met die na het voor hem beslissende avontuur met Mohammed, de jonge muzikant die Oscar Wilde in 1895 in Algiers voor hem regelde. Het verhaal over de duif paste uiteindelijk niet in zijn autobiografie om de eenvoudige reden dat die maar tot 1895 loopt.

Gide-vorsers wisten dus van het bestaan van dit verhaal, maar de envelop werd pas onlangs door Gides bijna tachtigjarige dochter teruggevonden. In druk is het nauwelijks meer dan tien pagina's, maar Gallimard maakte er een mooi boekje van, met een inleiding van Catherine Gide, en een voor- en een nawoord, waarin fragmenten uit de nog onuitgegeven correspondentie tussen Gide en Rouart. Ze waren bevriend sinds 1893 en deelden onder veel meer hun voorkeur voor jonge jongens. Uit de brieven blijkt dat Rouart, nieuwsgierig geworden, de vogel ook in zijn nest probeerde te krijgen, en dat lukte. Hij begon zelfs aan een roman over de duif. Na lezing van de eerste twee pagina's adviseerde Gide hem vooral concreet te zijn: «Waar het om gaat zijn de kleine feiten, die vormen het reliëf

SCORQUOTES:

VOOR EEN 8	"DEZE ROMAN IS EEN PRACHTIG DOCUMENT."
VOOR EEN 9	"DE VISION-AVEC-TECHNIËK IS OP EEN GOEDE MANIER TOEGEPAST."
VOOR EEN 10	"DE APOTHEOSE VAN DEZE ROMAN PAST IN EEN KLASSEK DRAMA."
AF TE RÁDEN	"ONBEGRIJPELIJK WAAROM DIE GAST ZO MOEILIK DOET OVER Z'N GEAARDHEID."

André Gide
Le ramier
Uitg. Gallimard, 7,8 blz., € 9,-

Nicolas Jones-Gorlin
Rose bonbon
Uitg. Gallimard, 170 blz., € 14,-

waaraan de geest blijft haken, ze zijn onvervangbaar, onverzinsbaar.»
En de duif? De duif ging dood. Hij liep in 1908 bij het zwemmen beenurculose op, die hem uiteindelijk in 1910 noodlottig werd.

Alex Verburg

'Ik heb moeten leren dat je de
waarheid mag liegen'

N et als de romanfiguur Floris in het boek komt Alex Verburg uit een groot gezin met een schrijvende vader. 'Het was vanzelfsprekend dat ik koos voor de journalistiek. Ik kreeg veel werk en deed dat met het grootste plezier. Dus het schrijven van boeken bleef voor mij lange tijd buiten beeld. De vraag werd me wel vaak gesteld: mijn vader die ook als journalist was begonnen, had, toen hij op zijn vijfenvertigste overleed, ruim dertig boeken op zijn naam staan.

Ik ben de bakens pas gaan verzetten toen ik te maken kreeg met redacties die me op pad wilden sturen met voorgebakken vragen als: "Wat ligt er op je nachtkastje?" En interviews werden ineens "projecten" waarover vergaderd moest worden. Dus toen weer iemand me vroeg waarom ik me nooit aan het schrijven van een roman had gezet, ben ik maar gewoon begonnen en heb daarbij mijn eigen jeugd als vertrekpunt genomen.'

Verburg had wel enige moeite om zijn journalistieke bagage over boord te zetten. 'Ik moest wennen aan de ruimte die je als schrijver mag nemen. Je bent er zo in getraind op lengte te schrijven. Dus ik liep mezelf constant te korten en te censureren. Verder heb ik moeten leren dat je met de geschiedenis een loopje mag nemen, dat je als schrijver de waarheid mag liegen.'

'Het huis van mijn vader' werd goed ontvangen. 'De kranten zijn het er geloof ik wel over eens dat

ik kan schrijven. Maar het was, als ik me niet vergis, de Volkskrant die mij verweet dat ik op een geforceerde manier literaire samenhang in mijn roman heb willen aanbrengen en dat ik daar uitglijd. Als voorbeeld werd het getal 23 aangehaald dat steeds terugkeert op cruciale momenten in het leven van Floris. Laat dat nou net een puur autobiografisch gegeven zijn! En ik vond dat onontbeerlijk voor het boek: een puber die op zoek is naar de zin van heel veel onbegrijpelijks dat hem overkomt, vindt in dat ondeelbare getal een zeker houvast. Maar het is dus niet een interpretatielaag die ik er bewust in heb willen leggen, het is het leven zelf. Inmiddels is van het boek al de derde druk verschenen. Maar daar alleen van leven kan Verburg niet. 'Terwijl mijn vorige boek, 'Het voorlopige leven van Liesbeth List', uit 2001 ook nog steeds goed wordt verkocht. Dus ik kijk uit naar wat inspirerende klussen voor eraan. Ik ben al gevraagd voor een column, ik geef lezingen en misschien gaan Liesbeth en ik samen iets doen. Wat ik door mijn roman heb ontdekt, is hoe heerlijk het is in mijn eigen taal te mogen schrijven, niet langer te hoeven woekeren met woorden van anderen. De journalist in mij zal wel blijven bestaan, maar de gedachte dat de schrijfstof

alleen nog maar uit je eigen hoofd hoeft te komen, is wel heel aantrekkelijk. **JOURN** 18-16

'Het huis van mijn vader' gaat over een jongen uit een groot gezin wiens leven ontregeld raakt door de dood van zijn vader en door de liefde die een man van midden twintig voor hem opvat. Meer informatie. Uitg. De Arbeiderspers, ISBN 9029551704, 200 blz., € 13,95.

venswijsheid die de ontuchtterde volwassene meevoert. Bracewells 'infantilisten' willen, kortom, weer naïef en onschuldig worden.

Datzelfde verlangen is, met pedofilie als tegenwicht, het hoofdthema van *Het huis van mijn vader*, waarvan de cover wordt gesierd door een jeugdfoto van de auteur, Alex Verburg. Hoofdpersoon Floris van Zevenhoven moet wel een kind van grote schoonheid zijn, want steeds weer weet hij mensen uit zijn omgeving voor zich te interesseren: meisjes van school, buurmeisjes, kennissen van zijn zus – maar ook automobilisten, de uitbater van een modezaak en vooral zijn bijlesleraar. Deze prachtige man moet de ongeveer veertienjarige Floris voor zittentlijven behoeden, maar wordt verliefd op hem. Floris – zijn vader is net dood – beantwoordt de liefde. Het boek is interessant doordat Verburg de naïviteit van Floris en de schoonheid van de liefde van begin tot einde laat overheersen. Zoals Tessa de Loo het zegt in de door de uitgever verstrekte persinformatie: 'Het huis van mijn vader is een ontroerende geschiedenis over onschuld: hoe je die kunt bewaren, zelfs als je haar verloren hebt.'

Helaas laat juist de blijvende onschuld van Floris het boek uiteindelijk zachtjes leeglopen. Want het interessantste van een relatie tussen een volwassen man en een jongen is wat er gebeurt als de jongen ouder wordt. Wil hij de man dan nog? Wil de man hem nog als er overal haar op hem gaat groeien? Dat schreeuwt om een dramatische wending van de plot – en die onwikkeling komt er niet. Sterker nog, het boek eindigt door een kunstgreep (een dodelijk auto-ongeluk) in een anticlimax.

Een slappe plot deelt *Het huis van mijn vader* overigens met het gros van de moderne 'kinder'-debutanten – en trouwens ook met degenen die niet over kinderen schrijven. Het maken van een goede plot is voor de overgrote meerderheid van hen een te zware opgave. Personages en stijl van de debutanten zijn meestal redelijk in orde, zonder uitschieters naar boven of beneden, maar steeds belanden de boeken na vijftig tot honderd pagina's in het niets. Waarom dan al die moeite?

Brulboeien zoeken vrouwen en seks

Hans Derks: *Vieze oude mannen*. Openhartige briefwisseling met vijf vrienden over seks en de nieuwe preutsheid. Aspekt, 574 blz. € 32,98

NRC 4-16

Vieze oude mannen houden van seks en vrouwen. Ze zijn getrouwd, maar zoeken erotisch vertier voornamelijk buitenshuis. Iedere minuut loeren ze naar borsten, billen en benen. Ze gaan frequent naar de hoeren en zijn niet vies van een seksvakantie in Thailand of Indonesië. Ze hebben minnaressen, maar ze kunnen een vrouw niet te lang om zich heen verdragen. En dus kiezen ze bij voorkeur voor de 'wop-liefde': wippen, ontbijten, pleite.

Een zekere 63-jarige 'Hans Derks' correspondeerde de afgelopen tien jaar met vijf vrienden over seks en bundelde de briefwisselingen onder pseudoniemen in *Vieze oude mannen*. De brieven dienen gezamenlijk als een soort pamflet tegen de 'seksuele wederopsluiting'. Was het in jaren zestig gezond als je seksueel experimenteerde, tegenwoordig leven we in een verkrampde maatschappij. Volgens Derks en zijn kompanen worden allerhande vormen van seksualiteit, waaronder bestialiteit, hoerenbezoek, pedofilie en sekstoerisme, ten onrechte, zonder meer als vies veroordeeld. Tijd dus voor actie tegen wat Derks omschrijft als 'die smerige PC-trend'. In de brieven schrijven de mannen onder meer over hun avonturen in een seksbioscoop, hun favoriete erotische literatuur, de beste hoerenbuurten en wat ze lekker vinden en wat niet.

Dat klinkt opwindender dan het is. Het boek is stilistisch gezien zo oninteressant dat je na honderd bladzijden uitgekeken raakt op het zoveelste hoerenbezoek en de lik-knijp-en-trekoverpeinzingen: 'Vrouwen likken? Ik ben een likfanaat. Dikke konten, dikke kuitten, dikke tietten – likken maar. Kunnen we niet zoets oprichten als de Likbrigade, naar analogie van de Melkbrigade?'

'Dit is wat we denken en zeggen', stelt Hans Derks, wat vaag doet denken aan de fortuynistische slogan 'ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg'. Met dit verschil dat de islamitische traditie in *Vieze oude mannen* niet als 'achterlijk' wordt voorgesteld, maar als een erotisch paradijs: 'De islam heeft gelijk: sluiers! Feministen moeten het ontgelden. 'Op pa-Ooit dachten moslims over seks veel ruimer door Kees Bakhuyzen Trouw 2002-09-17

„Moslims zijn tegenwoordig op seksueel gebied heel erg verkrampd, vergeleken met de tijd van Al-Djaahiz, een Arabische schrijver en vrijdenker uit de negende eeuw”, zegt Hafid Bouazza, kritische moslim van nu. Morgen houdt hij in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam de lezing van het George Mosse Fonds, ter bevordering van de studie homogeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam.

Rond voor rond of als een pikhouweel, is de titel van Bouazza's voordracht en ook van een traktaat Al-Djaahiz dat hij heeft vertaald (uitgeverij Prometheus) en dat opvallend vrijmoedig spreekt over (homo)seksualiteit. „Wat mij aantrekt is Al-Djaahiz' hartstochtelijke pleidooi voor vrijheid van spreken en daarmee ook voor vrijheid van gedrag”,

res-pect mag, maar onbescheidenheid moet de kern zijn. Die kinderlijke bescheidenheid staat in deze boeken steeds weer de passie in de weg. Desnoods moet de hele letterenjungle in lichterlaaie worden gezet. Open de aanval! Want op onschuld zit de literatuur niet te wachten.

pier kan je niets van ze verwachten', aldus Derks die met naam en toenaam klappen uitdeelt aan verschillende schrijfsters en journalisten.

Maar wie is Hans Derks? In de hoop de discussie over de identiteit van deze 'geheimzinnige auteur' een beetje aan te zwengelen (van ophef is namelijk geen sprake geweest) heeft de uitgever een artikel bijgesloten uit *HP/De Tijd*. Daarin staat dat Hans Derks het pseudoniem is van Boudewijn van Houten (1939), auteur van onder meer *Erotisch dagboek*, *Fout en Zoveel lol*. Een jaar in het studentencorps. De eenzame pedofiele briefschrijver 'Aat Pol' zou de 'aan de bedelstaf geraakte schrijver' Peter Andriessen zijn en 'Claude Paliseul' het pseudoniem van de Belgische rechter en schilder Jean-Marie La Haye.

Het is laf om een 'provocerend' en 'politiek incorrect' boek onder pseudoniem te schrijven. Had de 'verlegen' schrijver Aat Pol ook met zijn werkelijke naam durven tekenen voor deze passage? 'Er lopen in Amsterdam zo verschrikkelijk veel schitterende meiden rond, dat het me gaat duizelen. En allemaal onbereikbaar voor een belachelijk verlegen vent als ik. Dan komt de gedachte in mij op om al die aantooitgevende mooie meisjes op de brandstapel te gooien, of kaalgeschoren en naakt in vrachtwagens en veewagens af te voeren naar barre oorden in Siberië. Agressie uit onmacht, afgunst. Als ik Hitler was geweest, dan had ik me alleen beperkt tot de Anne Franks en al die andere veel te mooie meisjes en vrouwen van alle rassen.'

Na de vele bladzijden corporale brulboegeluiden over seks en vrouwen, ben je als lezer inmiddels zo murw dat je deze passage in eerste instantie bijna schouderophalend voorbij laat glijden als een smakeloze en onbeholpen vorm van aandachttrekkerij. Maar wie blijft haken bij deze passage, vraagt zich af: kun je nu echt zomaar alles zeggen wat je denkt of is er een morele ondergrens aan 'politiek incorrecte' vrijmoedigheid? Ja, die grens is er. Deze 'verfrissende' op diepheid blijkt een verhullende term voor (uiterst) rechtse bothed die gewelddadige fantasieën legitimeert. Van deze oude mannen krijg je vooral een vieze smaak in de mond.

STINE JENSEN

zegt Bouazza. „Al-Djaahiz hechtte veel waarde aan de afwisseling van ernst met spel en humor en hij vermengt dat met pornografie. Het is bekend dat er veel scabreuze literatuur geschreven is, maar het is nooit serieus onderzocht, hoewel ik denk dat het een zeer belangrijke beweging is geweest in de Arabische cultuur. Het vormde een geaccepteerde uitlaatklep, te vergelijken met de stront-folklore in de westerse Middeleeuwen. Misschien moeten Arabieren er zelf eens wat meer naar kijken. Toen toonden Arabieren een gigantische nieuwsgierigheid naar andere landen, mensen, de wereld om hen heen. Zo ontstaat wetenschap. Maar nu wordt haast al het grote onderzoek naar Arabische geschriften door westerlingen gedaan. Duitsers zijn bezig met het Groot Arabisch Woordenboek en een Duitse archeoloog vond onlangs bij de restauratie van een bekende moskee in Jemen oude manuscripten van de Koran. Dat is zo interessant, omdat we weten dat er andere koranversies bestaan, maar helaas worden die niet vrijgegeven. Het is belangrijk om kritisch naar je eigen

cultuur te kijken, omdat dat het begrip van je geschiedenis bevordert. Er worden prachtige dingen ontdekt en mooie boeken geschreven, maar daarvoor is van moslimzijde geen belangstelling. Het is alléén maar politiek, dat vind ik zo treurig."

Bouazza: „Al-Djaahiz' vrijmoedigheid over seksualiteit is opvallend, met name het feit dat de keuze voor een meisje of een knaap wordt opengelaten staat in schril contrast tot manier waarop dat binnen de moslimwereld tegenwoordig toegaat. Wat ik ook zo charmant vind, is het feit dat seksualiteit gezien wordt in puur fysieke termen. Men ging niet naar de hoogte van Plato met zijn Symposium over de liefde. Al-Djaahiz zegt: 'Een jongen menstrueert niet en wordt niet zwanger'. Het gaat om logische, heel praktische dingen. Het is overigens wel een overheersend mannelijke kijk."

Bouazza stelt vast dat mensen geen moeite hebben met homoseksualiteit als ze met hun gehele seksualiteit makkelijker omgaan. „Homoseksualiteit hoeft je niet te verklaren, we moeten eerder een verklaring vinden voor homofobie."

De omslag in de Arabische kijk op seksualiteit verklaart Bouazza uit een verandering in het godsconcept. „De benadering van de moslims werd veel enger, letterlijk. De wanabieten stortten zich op een gegeven moment helemaal op de religie als de kenmerkende identiteit en de islam zonderde de Arabieren af van de rest van de wereld. Dat was in de late Middeleeuwen een enorme omslag ten opzichte van de tijd van Al-Djaahiz.

„De houding van tegenwoordig wordt natuurlijk ook ingegeven door angst - voor de invloed van het Westen als vrijplaats voor obsceniteit en seksualiteit. Alsof perversiteit van buitenaf komt. Perversiteit ontstaat in de geest van de mens zelf. Al-Djaahiz accepteert dat en verbindt het met humor. Kijk naar Rabelais in Frankrijk: dat was al poep en seks, maar altijd met humor. Rabelais zag de mens als een vat drek, maar dan wel met een sublieme geest. Hij zag de tegenstelling van de goddelijke hoogten waartoe de geest kan stijgen, terwijl het daarnaast gewoon een kleien omhulsel blijft. Dat is een gedachtegang waar ik me wel in kan vinden." Hafid Bouazza trok afgelopen jaar veel aandacht door zijn waarschuwingen in de media voor het gevaar van moslimextremisme. „Het zat me ontzettend hoog en ik vond dat Nederland zich echt voor de gek liet houden. Ik heb er nu genoeg over geschreven; ik vind dat het nu aan de moslims is om een stap te doen, maar het is schrikbarend hoe weinig er uit die hoek komt. Het zou zo

Het kind is aan het woord in de letteren. Debuut na debuut wordt volgebabbeld vanuit het perspectief van peuters, kleuters of pubers. Hun infantiele onschuld is een veilige vlucht uit een verwarrende wereld. Maar wat hebben ze te vertellen?

(FRAGMENTEN) NRC 26/7

Alex Verburg: *Het huis van mijn vader*. De Arbeiderspers, 200 blz. € 13,95

Remke van Veelen: *Ellen Ellen*. Vassallucci, 149 blz. € 14,95

Kees-Jaap Klijn: *Mijn broer*. Bert Bakker, 144 blz. € 13,95

Elise van Kleef: *Paviljoen Eikman*. Contact, 268 blz. € 16,50

Henk ten Berge: *Vaders van tien*. Bzztôh, 159 blz. € 11,25

Arjen Fortuin

Bracewell heeft het over 'de wraak van de infantilisten op het matzwart en geruwd staal van de jaren tachtig' en 'een zekere populariteit van retro-kitsch, die voortkomt uit de kindertijd en vroege puberjaren van mensen die nu ergens in de dertig zijn, en die zich openbaart in dingen als koelkastmagneten voor volwassenen [...], zeep die naar kauwgom ruikt, verzamelingen Japanse robots en Thunderbird-modellen'. We willen terug naar de heerlijke onbezorgdheid van de kindertijd, al is het maar om verlost te worden van de vermoeiende, met ironie bepantserde le-

mooi zijn als moslims zich voor één keer eens flexibel zouden opstellen, maar ik ben bang dat dat niet zal gebeuren, zolang mannen die beweren te weten wat God wel en niet wil de enigen zijn die het voor het zeggen hebben. Er is nog een gigantische omkeer in het denken nodig om dat in te kunnen zien."

Hafid Bouazza: Rond voor rond of als een pikhouweel.
Prometheus, 142 blz. € 15,95 NRC/11

Hafid Bouazza heeft voor de bundel *Rond voor rond of als een pikhouweel* een sappige keuze uit de klassieke Arabische erotica gemaakt. In hun bloeitijd werden de Arabieren nog nauwelijks geteisterd door de 'zwarte-kousen-islam'; zij waren dol op erotiek, en dank zij een comfortabele dubbelmoraal was vrijwel alles mogelijk.

In een speels traktaatje *De wedijver tussen deernen en knapen* doet de negende-eeuwse prozaschrijver al-Djahiz net alsof hij de vraag wil beantwoorden of je beter met een jongen of een meisje naar bed kan. In werkelijkheid genoot hij vooral van de mogelijkheid, zowel de voor- als nadelen van een visie tegenover elkaar te zetten en te doordenken. Ook op andere thema's heeft hij deze neiging uitgeleefd. Die vrijheid was toen nieuw voor de moslims en werd in religieuze kring niet aangemoedigd. De kracht van het geschrift ligt vooral in de bijeengebrachte anekdotes en gedichtfragmenten; de lezer krijgt nauwelijks een betoog en zeker geen conclusie opgedrongen. Hetzelfde thema wordt behandeld in 'De vierhonderd-en-negentiende nacht'.

Onder de gedichten, die de rest van het boek vullen, springen die van Aboe Noewas er het meest uit. Zowel zijn drankzucht als zijn knapenliefde hebben vaak iets rebels: hij leek wel te voorzien hoe de val van de islamitische wet op den duur dicht zou klappen en wilde met laakbare handelingen provoceren zolang het nog kon. De andere gedichten zijn ongecompliceerd erotisch, zonder veel bezinning. Zij maken nooit een obscene indruk, omdat de seksuele gremdheid van het christendom daarginds onbekend was. Een fragment over masturbatie sluit de bundel af.

VK 14-6

Al-Djahiz noemt, in tegenstelling tot veel moderne moslims, seksuele handelingen bij de naam, zegt Bouazza. 'Maar je weet niet of het nu pornografie is of niet. Omdat het zo humoristisch is, op een Rabellais-achtige manier. Het mensbeeld dat uit zijn werk naar voren komt, is dat van een vat vol drek met een sublieme geest.'

Wie iets wil zeggen over homoseksualiteit in de Arabische literatuur, komt altijd uit bij het werk van al-Djahiz. De knapenliefde hield die schrijver erg bezig. Hij komt er in zijn werk steeds op terug, weet er eigenlijk niet zo goed raad mee. Bouazza: 'De ene keer noemt hij haar "een perversiteit" omdat ze de voortplanting in gevaar brengt, de andere keer ziet hij haar als een afgeleide van de liefde van een man voor een vrouw, die goddelijk beschikt is, waar bij de liefde ondergeschikt is aan de lust.'

Zijn werk geeft heel goed weer hoe men in die tijd over homoseksualiteit dacht en hoe men deze accepteerde. In die tijd bloeide de wereldse poëzie op, je had wijngedichten, pornografische gedichten, liefdesgedichten. Allemaal geschreven in heldere duidelijke taal. Hij stelde de sodomieten, die je kunt beschouwen als geurbaniseerden, tegenover de woestijnarabieren. De woestijnarabieren wisten niets van het goede leven af, die klampten zich vast aan de traditie.

'Aan de andere kant had je in die tijd een hele interessante subcultuur met lustknapen in expliciete kledij. Een soort hele vroege punk, dandies met een uitbundige levensstijl.' Het was een tijd, zegt Bouazza verrukt, dat geboden leidden tot ongehoorzaamheid. Dat is helaas niet meer zo.

- Schrijvers als al-Djahiz zouden nu, vanwege hun openhartigheid, in de problemen komen. Wat is er veranderd in de moslimwereld?

'Belangrijk is, denk ik, dat Arabieren hun nieuwsgierigheid hebben verloren.

In de tijd van de veroveringen toonden de Arabieren een gigantische nieuwsgierigheid. Ze wilden de wereld om hen heen begrijpen. Ze hebben papier en zijde leren maken van de Chinezen. Ze absorbeerden andere culturen, waren hongerig naar kennis en niet alleen bezig met godsdienst.

Na de dertiende of veertiende eeuw, hebben de moslims zich geheel naar de godsdienst gericht. Het was een terugkeer naar de sobere, strenge leer van Mohammed, naar de wortels van de islam. Ze gebruiken de islam als een onderscheidend kenmerk. De islam is iets van de Arabieren, zo staat het ook in de Koran. En de Koran is het woord

Gods. De fatale fout is dat wordt verondersteld dat leven in een pure, uniforme cultuur mogelijk is. De cultuur waar het woord Gods regeert.

'Ik weet niet precies meer wie het heeft gezegd, maar het komt voor in de inleiding tot de Engelse vertaling van het Finse volksepos *De Kalevala* en het is een hele wijze uitspraak: volkeren hebben geen eigen cultuur, volkeren hebben alleen hun eigen barbarisme. Een cultuur is altijd heterogeen, een schepping van verschillende beschavingen. Als je die diversiteit weghaalt, dan houd je fundamentalisme over.'

Bouazza vermoedt dat weinig moslims in Nederland kennis hebben van die vrije islamitische periode, of dat ze die tijd vooral zien als een bloei van de godsdienst. De meeste moslims die naar Nederland kwamen, waren immers alfabeten, nauwelijks geschoold. Zelf heeft hij die kennis ook niet van huisuit meegekregen. Hij groeide op met de Koran. Tot zijn zestiende bad hij elke dag en vastte hij tijdens de ramadan. Hele passages uit de Koran moest hij uit zijn hoofd leren, een vaardigheid die hem bij het samenstellen van zijn nieuwe boek goed van pas kwam. Maar hij snapte weinig van de Koranteksten. Zijn moeder raadde hem aan Arabisch te leren, omdat de Koran eigenlijk alleen in die taal goed te doorgronden is. Zelf wilde hij vooral *Duizendenen nacht* in die taal kunnen lezen.

Hij maakte zich het Arabisch eigen, woord voor woord. Maar in de Koran trof hij niets dat hem raakte. Wel in de literatuur. Uiteindelijk keerde hij de islam de rug toe. 'Ik zoek mijn heil in de bibliotheek en vond prachtige westerse en Arabische werken, waaronder die van al-Djahiz.'

- Die literaire zoektocht werkte als een bevrijding?

'Ik wil niet verkeerd begrepen worden. Ik begeef me niet in de Arabische literatuur uit treurnis om de chaos waarin de Arabieren nu leven. Ik zoek daar geen troost. Ik laaf me eraan, omdat die literatuur tot grote hoogte is gestegen.'

Maar, zegt hij, zo'n literaire ontdekkingstocht zet je wel aan het denken. Want is het niet triest te moeten vaststellen dat veel Marokkaanse meisjes in de 21ste eeuw volstrekt vervreemd zijn van hun eigen lichaam, terwijl hij tijdens het grasduinen in die vroege literatuur al stuitte op het gebruik van een dildo?

En neem masturbatie. In een appendix van zijn boek legt hij uit dat de islam bijzonder streng is voor 'zelfbevlekkers'. Een uitspraak van Mohammed zou luiden dat de 'beslaper of huwer van zijn hand' (evenals de passieve en actieve homoseksueel) nimmer het paradijs zal zien. Bouazza vond een opvallende versregel van een anonieme bedoeien over masturbatie:

als u bij een wadi komt waar geen mensgezel is

Gesel dan uw hand zonder schande en zonder misval

Zonder gevoelens van schaamte zal zijn nieuwe boek door de moslimgemeenschap niet worden ontvangen, dat weet hij zeker. Het geestelijk klimaat onder Nederlandse moslims is immers buitengewoon benauwend. Een normaal gesprek over seksualiteit, of het nu homo's of hetero's betreft, is nauwelijks mogelijk. Toen hij in 1996 zijn debuut, *De voeten van Abdullah*, uitbracht, werd hij ervan beschuldigd de islam te hebben bezoedeld. Onlangs nog schreef publicist Mohamed Benzakour dat zijn boek wemelde van pedofiele imams en geitenneukende geestelijken.

Bouazza: 'Er komt geen geitenneukende imam in voor. Wel twee imams, van wie verondersteld wordt dat zij genot ondervinden wanneer kinderen op hun schoot zitten. Dergelijke beelden kan je natuurlijk wegdrucken. Maar ze

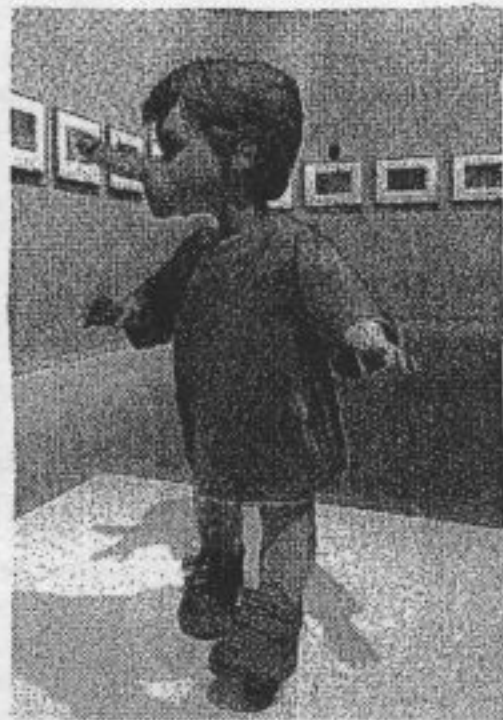
zijn heel herkenbaar, hebben universele betekenis. In mei was ik zes dagen in Praag, waar de Tsjechische vertaling van de Voeten van Abdullah werd gepresenteerd. In de gesprekken die ik daar had met geïnteresseerde lezers, bleek hen vooral het beeld van de imams met de kinderen te hebben aangesproken. Het was een herkenbare situatie. De priesters hè, over hun praktijken is de laatste tijd behoorlijk uit de school geklapt.'

Daarmee wil hij maar zeggen dat seksualiteit nooit kan worden weggedrukt. Niet door imams, niet door de Koran, niet door censoren. 'Moet je eens kijken op internet. Wat daar door moslimjongeren niet allemaal wordt uitgewisseld over seksualiteit, in welke vorm dan ook. Internet is een moderne uitlaatklep. Ik zei het al, censuur werkt niet, is dom en gevaarlijk.'

JANUARY EREKEN

Hafid Bouazza, *Rond voor rond of als een pikhouweel*, Prometheus, Amsterdam, ISBN 90 446 02187.

George Mosse lezing over islam en homoseksualiteit
woensdag 18 september: 17.00 - 19.30 uur
Mozes & Aäronkerk, Amsterdam

Fuckface (1995)

Anusmonden NRC 18-10

Maar hun grootste vijanden kweekten Jake en Dinos met hun realistische, levensgrote beelden van kinderen met penisneuzen en anusmonden. 'Pervers', noemde burgemeester Rudolf Giuliani van New York de sculpturen toen deze in 1999 in het Brooklyn Museum te zien waren. Andere gerucht makende werken waren *Übermensch* (1995), een gelijkend wassen beeld van de gehandicapte professor Stephen Hawking die in zijn rolstoel op een hoge rots naar het heelal staart, en *Bring me the head of Franco Toselli* (1994), dat het afgerukte hoofd van een Italiaanse kunsthandelaar verbeeldt. Toselli zou, zo gaat het verhaal, aan de Chapmans een presentatie van hun werk beloofd hebben die hij bij nader inzien introk. Bij het beeld hoort een pornofilm waarin twee actrices zich met het

afgehakte hoofd vermaken. Beide werken maken deel uit van de tentoonstelling in het Groninger Museum.

Kunstencentrum
vraagt om porno

MECHELEN - Nona vraagt u met aandrang naar uw eigenste zelfgemaakte 'porno' op video, dvd, 16mm, super8 of op het Internet. Of u nu dilettant, Dennis Black Magic, film- of multimedia-student of professioneel filmmaker bent. Het doet er niet toe, de opwindende en artistieke kwaliteit van uw werk, dat wekt de belangstelling van Nona.

Zo staat het in het programma-krantje van het Mechelse kunstencentrum Nona.

'Nona organiseert in november een festival rond pornografische en erotische kunsten, waarin onder anderen BV's hun favoriete

Hermann Ungar: De klas.

Vertaald uit het Duits door Angela Adriaansz met een nawoord van Ton Naaijens. WILLEM KUIPERS
Uzer; 221 pagina's; € 20,50.
ISBN 90 74328 32 6. VKC/19

Het mooiste komen de dwanggedachten van Josef Blau aan het licht, als zijn blik op iets lichamelijks valt. Een jongen in zijn klas, Karpel, die later een sleutelrol blijkt te vervullen, ziet hij in het begin zo: 'Zijn baardgroei van pluizige, zwarte haartjes gaf de wangen iets onreins. De gedachte dat ook zijn lichaam reeds behaard was als dat van

Door Mannus van der Laan

Lullententoonstelling

Het is al bijna twee weken geleden dat in het Groninger Museum de tentoonstelling met werk van de gebroeders Chapman werd geopend. De redactie van deze krant stond op scherp, want hun schattige 'jongetje' *Fuck Face*, met op de plaats van zijn neus een stijve piemel en daaronder een opengesperd anusje, ja daar zou de goegemeente vast en zeker aanstoot aan nemen.

Maar nee, raadslid David de Jong van het plaatselijke GPV heeft zijn kruik bij voorgaande protestacties kennelijk al vershoten. De beweging *Fatsoen Moet Je Doen!* heeft ook even geen tijd voor de buitenwereld. En de Belgische anti-kinderpornowerkgroep Morkhoven komt niet meer in actie sinds hun meesteronderzoeker Marcel Vervloesem is ontmaskerd als een vuige pedofiel, wat we altijd al hadden gedacht. Verder maakt niemand zich er meer druk om. De rel blijft dus uit. Dat is triest voor het Groninger Museum. Toen ik er deze week rondliep was het akelig stil in de zalen, terwijl het monumentale *Hell* van de Chapmans toch zeker een bezoek aan het museum waard is.

Het Groninger Museum dreigt aan zijn eigen succes ten onder te gaan. Ik moet denken aan de man die ik tien jaar geleden aantrof achter de toonbank van de ooit zo bloeiende NVSH op de Blauwburgwal in Amsterdam. "Loopt het nog een beetje met de seksattributen hier?", vroeg ik hem. "Het houdt niet over", sprak hij somber. De NVSH had heel Nederland seksueel bevrijd, heette het verhaal, dus nu was de formule uitgewerkt. Het had ook betrekking op hemzelf. "Ik heb alles geprobeerd, dat wil je niet weten!", zei hij, terwijl het licht in z'n ogen even opflakkerde. "Maar tegenwoordig sta ik droog", bekende hij mismoedig. "Je gaat je grenzen verleggen, totdat je niet meer verder kunt en dan houdt het op." Dankzij Frans Haks en zijn opvolger Kees van Twist heeft de lul het museum veroverd. De lul heeft museale waardigheid gekregen, om het wat geleerder te zeggen. Een aspirant kunsthistoricus kan er nog een mooie scriptie over schrijven.

Het Groninger Museum rest de taak een grote overzichtsexpositie te organiseren, met de stoffen fallus van Lidy Jacobs, foto's van Larry Clark en Andres Serrano, beelden van Jeff Koons, tekeningen van Bas Meerman en uiteraard ook 'Pinocchio' van de gebroeders Chapman, zoals mijn zoonpje van vier hem noemt. Zeg maar een internationale lullententoonstelling, als afsluiting van een tijdperk.

zo 13.10.02

Chapmans Hell VK 10/10

Voor aangename, oogstrelende kunst moet je even niet in het Groninger Museum zijn. Daar exposeren vanaf 13 oktober de gebroeders Chapman uit Groot-Brittannië, die onder meer hun ambitieuze project *Hell* presenteren. Het is een mini-wereld in de vorm van een swastika, een apocalyptisch landschap met daarin tot in de details uitgewerkte, op beelden van Duitse concentratiekampen geïnspireerde gruwelafertelen. Duizenden figuurtjes niet hoger dan zes centimeter, soms anatomisch niet helemaal in orde en vaak met een nazi-uniform aan, leven zich uit in allerhande martelpraktijken. Andere werken zijn de serie etsen *Disasters of War*, *Zygotic acceleration* (foto) en *Übermensch*. Groninger, Groninger Museum, 13 oktober t/m 5 januari. Geopend: di t/m zo 10-17u. Tel. 050-3666555 (www.groninger-museum.nl).

een man, was verontrustend - vooral omdat Karpel, evenals zijn medeleerlingen, een blouse met lage halsuitsnijding droeg - zoals de aanblik van een als vrouw verklede man verontrustend is voor een kuis persoon, die bang is dat er onverwachts een mannelijk behaarde plek van het lichaam zal worden ontbloot.

Maar niet alleen het kuisje jongens-

schon verontrust (en prikkelt!) onze leraar. Ook zijn bloedmooie vrouw is een bron van zorg. Terecht, zou je denken, want ze wordt door andere mannen begeerd als een sappige vrucht. Of dat werkelijk zo is, of slechts zo wordt gezien door de abnormaal jaloerse Josef Blau, blijft voor de lezer in het midden.

Politie heropent zaak vermiste Cheryl Morriën

Van onze correspondent IJMUIDEN, donderdag
Het Landelijk Team Kindermoorden gaat de verdwijning van het IJmuidense meisje Cheryl Morriën onderzoeken.

Het rekercheteam onderzoekt onopgeloste zaken, die in aanmerking komen voor een hernieuwd of voortgezet onderzoek.

Door oude, handmatig opgemaakte dossiers in de computer in te voeren, is het mogelijk nog niet opgeloste zaken helder te krijgen. In de zaak Cheryl Morriën blijkt een aantal feiten niet of onvoldoende te zijn onderzocht. Dat heeft volgens de politie te maken met nieuwe technieken die beschikbaar zijn gekomen en die mogelijk tot nieuwe inzichten leiden.

Cheryl Morriën verdween op 5 augustus 1986 op klare dag vanaf de Schiplaan in IJmuiden. Hoewel veel onderzoek is verricht, bleef oplossing van de zaak uit.

Programma over Cheryl Morriën levert 80 tips op

Van onze correspondent IJMUIDEN, woensdag

Een oproep over het sinds 1986 vermiste IJmuidense meisje Cheryl Morriën heeft maandagavond in het tv-programma *Opsporing Verzocht* tachtig tips opgeleverd.

Volgens de politie hebben vooral mensen die in 1986 op de Schiplaan, het huisadres van het 7-jarig meisje, woonden én nog niet eerder door de politie waren gehoord op de oproep gereageerd. „De komende dagen moet blijken, hoe bruikbaar de tips zijn”, aldus woordvoerder W. van Loenen.

Brief

In de uitzending van maandagavond deed de twee jaar oudere zus van Cheryl, Rachel Morriën, een oproep aan iedereen om met informatie te komen. In het programma werd ook melding gemaakt van een anonieme brief aan de ouders van Cheryl, die bijna tien jaar na de verdwijning werd verstuurd. De briefschrijver zegt over meer informatie te beschikken. Het tipgeld in de zaak is verhoogd naar 15.000 euro.

Cheryl Morriën, een Indisch meisje van 1.30 meter lang met een slank postuur met lang zwart haar gevlochten in een paardenstaart met daaromheen een oranje haarband, verdween 5 augustus 1986 na het middaguur nabij de ouderlijke woning.

Ze was gekleed in een blauw-wit gestreept T-shirt met horizontale strepen, een witte trui met een opdruk van Snoopy, een lichtblauw gebleekte spijkerbroek en wit-blauw gestreepte Nike-sportschoenen.

De dag na haar verdwijning doorzochten ME'ers en een politiehelikopter de duinen bij IJmuiden.

Op initiatief van het landelijk Kindermoorden is er een nieuw onderzoek begonnen. Bij het onderzoek wordt gebruik gemaakt van opsporingsmethoden, die ten tijde van de vermissing niet beschikbaar waren.

Oplossen van verdwijning Cheryl nabij

door Gijsbert Termaat en Tjerk de Vries IJMUIDEN, vrijdag

De politie Kennemerland en het Landelijk Team Kindermoord denken dichtbij de oplossing van de verdwijning van Cheryl Morriën te zijn. De sleutel tot de ontrafeling van het mysterie is vermoedelijk in handen van een schrijver of schrijfster van een brief.

Cheryl verdween 5 augustus 1986 op destijds 7-jarige leeftijd en is sindsdien spoorloos.

Brief

De uitermate belangrijke brief is een aantal jaren na de verdwijning, via de politie, aan de ouders van Cheryl Morriën gestuurd. De briefschrijver of -schrijfster beweert meer te weten over de omstandigheden rondom de verdwijning van het meisje.

Deze schrijver(ster) geeft aan de informatie te hebben verkregen van een persoon van wie hij of zij destijds niet de naam kon noemen. De auteur geeft ook aan op dat moment beroepshalve niet meer informatie aan de ouders te kunnen geven.

Het rekercheteam dat de zaak onderzoekt is na nadere analyse van de brief tot de conclusie gekomen dat de reden voor de terughoudendheid van de schrijver(ster) niet meer bestaat.

Waar het team dit op baseert wil de politie op grond van onderzoeksbelang niet bekend maken. Wel wil men kwijt dat de brief uitermate serieus wordt genomen.

De recherche is daarom met onmiddellijke ingang naarstig op zoek naar de verzender van de brief, die kan leiden tot de oplossing van dit drama.

Dan zou er eindelijk duidelijkheid komen over wat er die bewuste dag ruim zestien jaar geleden met Cheryl is gebeurd. Behalve voor de politie is dit ook voor de familie van Cheryl enorm belangrijk.

Het rekercheonderzoek naar de verdwijning van Cheryl Morriën is hierdoor weer in volle gang. Het daadwerkelijke onderzoek is in handen van de regiopolitie Kennemerland. Dit in nauwe samenwerking met het Landelijk Team Kindermoord, dat op basis van uitgebreide analyses de zaak voorbereidde.

Afgelopen maandag (16 september) is in het programma *Opsporing Verzocht* aandacht aan de zaak besteed. Dit resulteerde tot nu toe in 140 tips. Deze worden momenteel bekeken en verder uitgezocht.

De zaak-Morriën werd eind juli heropend. Een nog steeds onbeantwoorde vraag betreft dus de zeer belangrijke anonieme

Vijftig nieuwe tips in onderzoek naar verdwijning Cheryl

door Gijsbert Termaat en Tjerk de Vries

TEL 1/10

IJMUIDEN, dinsdag
De politie van Kennemerland heeft naar aanleiding van een bericht in deze krant ongeveer vijftig nieuwe tips binnengekregen over de verdwijning van . Het meisje verdween op 5 augustus 1986 op 7-jarige leeftijd en is sindsdien spoorloos.

De politie heropende de zaak onlangs omdat er nieuwe aanwijzingen zouden zijn.

In totaal hebben politie en het Landelijk Team Kindermoord nu 198 tips binnen gehad over de verdwijning van

het meisje. Hoewel er bruikbare aanwijzingen zijn binnengekomen, heeft de belangrijkste tipgever zich nog steeds niet gemeld.

Dat is de schrijver of schrijfster van een anonieme brief aan de ouders van Cheryl.

De afzender van dit schrijven beweert een persoon te kennen die belangrijke informatie heeft. De brief wordt door de politie uitermate serieus genomen, maar men zegt niet waarop men dat baseert. De auteur geeft in de brief aan beroepshalve niet meer informatie te kunnen verstrekken.

De politie weet echter dat de reden voor die terughoudendheid van de afzender thans niet meer bestaat.

Stroom

Inmiddels heeft het politieteam dat de zaak onderzoekt de handen vol aan het natrekken van de stroom tips.

„We moeten gewoon heel veel tips serieus nemen en controleren. We hebben ook wel weer belangrijke informatie binnen. Ook zijn er nieuwe mensen gekomen die dingen hebben verteld die we al wisten. Toch is dat ook goed, want dan weten we in ieder geval vrijwel zeker dat die informatie dus klopt. Naar aanleiding van het bericht in de krant zijn er bruikbare aanwijzingen gegeven, waar we natuurlijk niet te veel over kunnen zeggen. Maar de schrijver of schrijfster van de brief zit er helaas nog niet bij”, aldus een woordvoerder van het politieteam.

Even dachten de rechercheurs op het goede spoor te zitten toen een advocaat zich meldde met de tip dat een cliënt van hem, die in hechtenis zit, belangrijke informatie over de verdwijning van Cheryl zou hebben, maar het verhaal bleek niet te kloppen.

De briefschrijver(ster) kan volgens het onderzoeksteam zonnig een vertrouwenspersoon of een advocaat inschakelen voor het contact met de politie.

Het rekercheteam in IJmuiden is bereikbaar op telefoonnummer: 0255-547612.

door John van de Heuvel IJMUIDEN, vrijdag
Justitie heeft deze week een opzienbarende doorbraak bereikt in het al jaren slepende onderzoek naar de verdwijning van de 7-jarige Cheryl Morriën uit IJmuiden.

Naar aanleiding van nieuwe onderzoeksresultaten gaat de politie er nu vanuit dat Cheryl om het leven is gebracht door kindermoordenaar Michel S., die ruim een jaar geleden in de gevangenis is overleden.

De politie Kennemerland komt tot deze conclusie aan de hand van verklaringen die een zogeheten 'geheimhouder' (een advocaat, notaris of geestelijke) heeft afgelegd.

De familie van Cheryl Morriën is hierover gisteravond door de recherche ingelicht.

Volgens de recherche heeft de geheimhouder, een soort vertrouwenspersoon, zich onlangs gemeld met een zeer gedetailleerde verklaring over het lot van Cheryl, die op 5 augustus 1986 spoorloos verdween.

Volgens de geheimhouder heeft S. tegenover hem opgebiecht het meisje te hebben meegenomen.

Vrachtwagenchauffeur Michel S. werd eerder veroordeeld wegens de moorden op de 11-jarige Jessica Laven en twee Duitse jongens, Marco Weisser (13) en de 10-jarige Sallim Thattil. Daarmee werd hij de meest gehate kindermoordenaar van ons land.

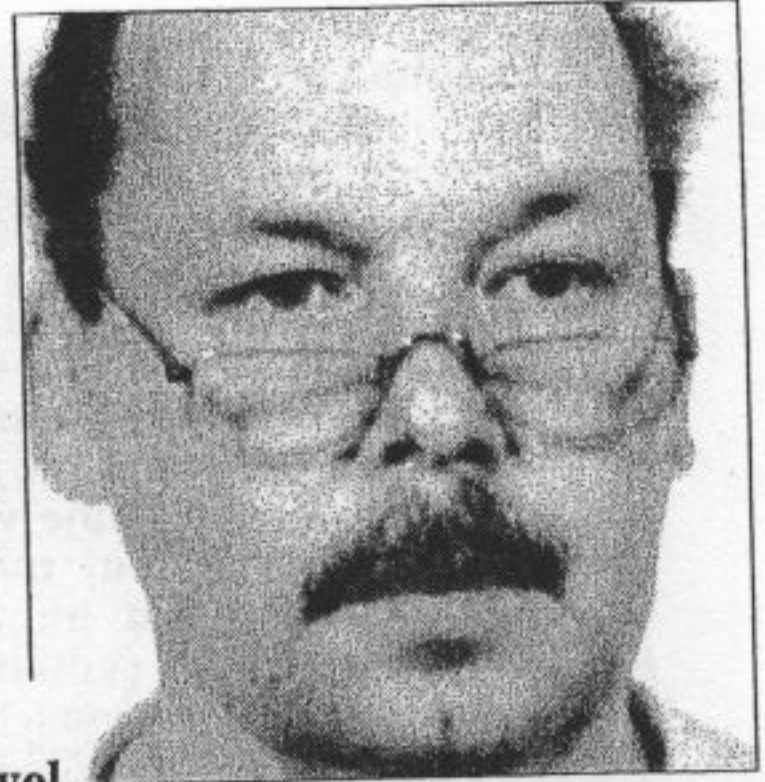
S. kwam 25 september 2001 om het leven in de Scheveningse strafgevangenis. Hij vloog per ongeluk in brand toen hij in de werkruimte met terpentine aan het werk was.

De politie Kennemerland maakte vorige maand bekend het onderzoek naar de verdwijning van Cheryl Morriën te heropenen. Aanleiding was een anonieme brief aan de ouders van het meisje, waarin aanwijzingen werd gegeven die mogelijk tot de oplossing van het mysterie konden leiden. Naar aanleiding van een oproep kreeg de politie 50 nieuwe tips. Bij het landelijk politieteam Kindermoorden kwamen bovendien 198 tips binnen.

Gisteravond ontbraken nog nadere gegevens over de precieze inhoud van de verklaring van de geheimhouder. Het gaat volgens politiebronnen om iemand die zich jarenlang gebonden voelde aan zijn beroepsgeheim. Onduidelijk is het waarom de betrokken persoon nu wel opening van zaken heeft gegeven. Evenmin is helder of het de briefschrijver zelf betreft.

Gisteravond was nog niet duidelijk of de politie het lichaam van Cheryl heeft gevonden. De politie heeft toegezegd vandaag nadere bijzonderheden over het onderzoek bekend te maken.

Nederland heeft altijd intensief meegeleefd met de familie Morriën uit IJmuiden, die de afgelopen jaren tot het uiterste ging om duidelijkheid omtrent het lot van het meisje te verkrijgen.

• Michel S., die inmiddels is overleden, blijkt nu ook de moordenaar te zijn geweest van Cheryl Morriën, die in 1986 spoorloos verdween.

Michel Stokx. DS 11/18

door John van den Heuvel

VELSEN, zaterdag

Uitgebreide zoekacties van de politie hebben nog niet geleid tot de vondst van het stoffelijk overschot van het vermoorde meisje Cheryl Morriën. Een tipgever heeft de recherche wel een indicatie gegeven over de mogelijke plaats waar het lichaampje van Cheryl is achtergelaten, maar speuracties hebben tot nu toe geen resultaat gehad. 12/10

De politie van Velsen zegt nog hoop te hebben dat stoffelijke resten van Cheryl worden teruggevonden. „Het spreekt vanzelf dat het vinden van de plaats voor de familie Morriën enorm belangrijk is”, aldus de politie.

Zoals deze krant gisteren berichtte, gaat de recherche van de politieregio Kennemerland er met zekerheid van uit dat de in 2001 overleden kindermoordenaar Michel S. Cheryl om het leven heeft gebracht.

Twee tipgevers

De politie, die de familie Morriën afgelopen donderdag inlichtte, gaf gisteren meer informatie over het onderzoek prijs.

Daaruit blijkt dat zich vorige maand twee mensen bij de recherche hebben gemeld, die onafhankelijk van elkaar verklaarden uit de mond van S. te hebben gehoord dat hij betrokken was bij de ontvoering, de dood en het achterlaten van Cheryl.

Tegenover de familie Morriën heeft de politie verklaard dat de tipgevers zogeheten 'geheimhouders' (bijvoorbeeld een advocaat, medicus of een geestelijke) waren, die in verband met hun beroepsgeheim niet eerder in staat waren hun kennis naar buiten te brengen.

De recherche heeft de Belgische vrachtwagenchauffeur Michel S. altijd al als een belangrijke verdachte beschouwd, maar kon het bewijs tegen hem nooit rond krijgen. Al in 1986 werd S. verhoord, maar toen kon de politie niet aantonen dat hij in de omgeving van de verdwijningsplaats (de Schiplaan in IJmuiden) was geweest. In 1991 kwam S. opnieuw als verdachte in beeld toen hij de moorden op drie andere kinderen - Jessica Laven, Marco Weisser en Salim Thattil - bekende. Met behulp van getuigenverklaringen kon de politie aantonen dat het alibi van S. niet klopte, maar dat was onvoldoende om hem voor de moord op Cheryl te kunnen vervolgen.

Na een nieuw onderzoek van het Landelijk Team Kindermoord werd in juli 2002 het dossier teruggestuurd naar de regiopolitie. Kennemerland met het advies op zeven onderwerpen nader onderzoek te verrichten. Via de media werd opnieuw om de hulp van het publiek verzocht. Er kwam een anonieme brief binnen met belangrijke informatie en niet eerder vrijgekomen psychiatrische rapporten over S. brachten de politie steeds meer op het goede spoor.

De recherche heeft niet bekendgemaakt of zij weet hoe Cheryl is ontvoerd en wanneer en onder welke omstandigheden het meisje om het leven is gebracht. Overigens heeft de familie Morriën nooit in de betrokkenheid van S. bij de verdwijning geloofd. De ouders gingen ervan uit dat Cheryl was ontvoerd en nog in leven was.

Michel Stokx is vorig jaar in de Nederlandse gevangenis overleden bij een bizar ongeval. Hij zat een celstraf uit voor de lustmoorden op een Nederlands meisje van 11 en twee Duitse jongens van 10 en 13 jaar.

Kindermoordenaar Michel S. ging weloverwogen te werk

Door Michel Brandsma *D'IN*

ASSEN/IJMUIDEN ■ Kindermoordenaar Michel S. uit Assen werd in november 1992 veroordeeld voor de moord op Jessica Laven (11) uit Blokker en de Duitse jongetjes Salim Thattil (9) en Marco Weisser (13).

De van oorsprong Belgische vrachtwagenchauffeur had de kinderen seksueel misbruikt en daarna gewurgd. Zijn naam werd tien jaar geleden al in verband gebracht met de verdwijning van Cheryl Morriën uit Velsen, maar de politie kon toen niets bewijzen.

Jessica Laven verdween op 27 juni 1991 bij het zwembad van Zwaag in Noord-Holland. Een half jaar later bekende Michel S. dat hij het meisje had ontvoerd, misbruikt en omgebracht. Tijdens de rechtszaak bleek dat hij weloverwogen te werk was gegaan.

Na de moord bracht hij de politie op een dwaalspoor met een anonieme tip. Hij belde een krant met de mededeling dat Jessica in een groene Mercedes met Duits kenteken was gestapt. De politie vond de tip zo waardevol, dat enkele rechercheurs er maandenlang mee bezig ble-

Michel S.

ven. Bij zijn bekentenis onthulde S. dat hij de politie in de verkeerde richting had gestuurd.

Die weloverwogen aanpak lijkt tekenend voor de wijze waarop de kindermoordenaar opereerde. Hoewel hij volgens het Pieter Baan Centrum vermindert toerekeningsvatbaar was toen hij zijn daden beging, bleek dat niet uit de reconstructies van de moorden. Tijdens de zitting van het gerechtshof in Amsterdam werd S. door een zenuwarts omschreven als bovengemiddeld intelligent. Voorzitter H. Willems van de strafkamer van het gerechtshof combineerde moeiteloos de feiten die tezamen in de richting wezen van een weloverwogen planning.

Voorbereid

Zelf beweerde Michel S. dat hij zijn slachtoffertjes in paniek had gewurgd nadat hij was ontwaakt uit de roes van het seksueel misbruik. Maar volgens de rechter was er geen sprake van paniek. Michel S. volgde een nauwkeurig opgezet plan. Hij zocht doelbewust naar kinderen die hij kon ontvoeren, seksueel misbruiken en daarna vermoorden. Hij had altijd een touw in de auto liggen om zijn slachtoffertjes vast te binden.

Ook Jessica greep hij niet zomaar in een opwelling. Hij verstopte waarschijnlijk haar fietsleuteltje, om haar daarna een lift te kunnen aanbieden.

Volgens de rechter had S. van begin tot eind de regie gevoerd over wat er gebeurde. Ook het Gerechtshof achtte voorbedachte rade bewezen. Het Hof veroordeelde de vrachtwagenchauffeur uit Assen in hoger beroep tot een gevangenisstraf van twintig jaar met tbs wegens het begaan van pedoseksuele delicten met dodelijke afloop. Met

het opleggen van de maximale vrijheidsstraf werd de samenleving het beste beschermd tegen S, zo luidde het oordeel.

Ruim een jaar geleden stond opschudding toen bleek dat Michel S. (net als de moordenaar van Gerrit Jan Heijn) een wao-uitkering ontving tijdens zijn detentie. Drie weken later kwam hij opnieuw in het nieuws: hij was omgekomen bij een brand in de gevangenis in Scheveningen.

Cheryl

De rechtbankpresident voelde S. ook aan de tand over diens mogelijke betrokkenheid bij de verdwijning van Cheryl Morriën. Het meisje verdween in 1986, het jaar waarin S. was ontslagen uit de Van Mesdagkliniek. Hij had in die kliniek gezeten wegens eerdere seksuele delicten met kinderen. De politie had hem al vaak ondervraagd over de verdwijning van Cheryl, maar kon niets bewijzen. Ook de ondervraging door het Gerechtshof leverde niets op. Michel S. klapte dicht en voegde de raadsheren opmerkingen toe als „ik wens niet te antwoorden op sensitievragen” en „hou je fantasieën maar voor je.”

Vertrouwenspersonen staken nek ver uit voor waarheid over Cheryl

door Ilan Sluis

IJMUIDEN - De twee getuigen die beweren dat een overleden kindermoordenaar zestien jaar geleden Cheryl Morriën om het leven heeft gebracht, hebben hun nek ver uitgestoken. Met het doorbreken van hun beroepsgeheim hebben zij een strafbaar feit gepleegd waarop maximaal één jaar gevangenisstraf staat.

„Zelfs met het overlijden van een cliënt vervalt het beroepsgeheim niet”, meldt J.J. Suyver, directeur van het bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten in Den Haag. De getuigen zwegden tot nu omdat zij volgens de politie beroepsgeheim hebben. Dat betekent dat het om een advocaat, arts, notaris of geestelijke moet gaan.

De twee getuigen waren 'vertrouwenspersonen' van de vrachtwagenchauffeur. Voor zijn dood heeft hij hen over de verdwijning van Cheryl verteld. Pas nadat het politieonderzoek dit jaar nieuw leven in was geblazen en de zaak veel aandacht had gekregen in de media, meldden zij zich in september.

Artsen, advocaten, notarissen en geestelijken mogen zich volgens de wet beroepen op het verschooningsrecht. Sterker: zij hebben de plicht informa-

tie van derden voor zich te houden. Een cliënt moet hen immers in vertrouwen kunnen nemen. En een vertrouwensrelatie kan niet bestaan als er twijfel heerst aan de eerlijkheid, rechtschapenheid, onkreukbaarheid of de oprechtheid van een persoon, stelt de wetgever. De verplichting tot geheimhouding is volgens de wet 'naar tijdsduur onbeperkt'.

Een persoon met beroepsgeheim mag zelfs geen informatie verstrekken aan politie of justitie. Het ondervragen van een arts over een patiënt, of het eisen van een medisch dossier is voor rechercheurs dan ook bijna onbegonnen werk. „Maar

het is geen absoluut recht”, stelt Suyver. „Soms mag iemand met beroepsgeheim een beroep doen op een noodtoestand.” Dat geldt bijvoorbeeld voor een advocaat wiens cliënt hem meldt over een paar uur de koningin te vermoorden. Of een arts die niet verder mag vertellen dat zijn patiënt besmet is met hiv, zelfs niet aan diens partner. „Waar de grens ligt, is heel moeilijk aan te geven”, aldus Suyver, die ook niet kan aangeven of in dit geval het belang van de familie Morriën groter is dan dat van de nabestaanden van de moordenaar. „Een rechter moet daar uitspraak over doen. Maar in beginsel begaat een vertrouwenspersoon altijd een strafbaar feit.”

Doorbreken beroepsgeheim is strafbaar

Zestien jaar na de verdwijning van een meisje in het Nederlandse IJmuiden, hebben de speurders de zaak toch nog kunnen oplossen. Twee nieuwe getuigen hebben Michel Stokx, de vrachtwagenchauffeur die ook verdacht wordt van de moord op Nathalie Geijsbregts, aangewezen als moordenaar van de zevenjarige Cheryl Morriën. Het geeft de ouders van Nathalie hoop dat het lichaam van hun verdwenen dochter misschien toch nog ooit teruggevonden wordt.

Stokx werd ook verdacht van de ontvoering van de zevenjarige Cheryl Morriën, die op 5 augustus 1986 ontvoerd werd in de omgeving van haar ouderlijk huis vlakbij de duinen in het Noord-Hollandse IJmuiden. Stokx leek in die periode een tijd-

lang van de aardbodem verdwenen tijdens een proefverlof uit een instelling. Daar was hij geplaatst na acht zedenfeiten met kinderen. Hij had zich verstopt in een caravanpark en werkte als chauffeur, kwam achteraf aan het licht. Stokx bleef echter elke betrokkenheid bij de ontvoering van Cheryl ontkennen, maar blijkbaar vertelde hij aan anderen wel dat hij de dader was. Volgens de politie van Kennemerland hebben zich in september dit jaar onafhankelijk van elkaar twee nieuwe getuigen aangeboden. Beiden waren jaren-

lang door beroepsgeheim gebonden, maar zouden nu een gedetailleerde verklaring hebben gegeven die bewijst dat Michel Stokx wel degelijk

achter de verdwijning zit. Toch heeft de politie nog niet kunnen achterhalen waar Cheryl begraven ligt.

„Hopelijk is dit goed nieuws voor onze zaak. Misschien weten de nieuwe getuigen ook wat er met Nathalie is gebeurd”, zegt Eric Geijsbregts, de vader van de 11 jaar geleden verdwenen Nathalie. De Leuvense speurders zijn ervan overtuigd dat Stokx haar ontvoerde, maar tijdens zijn ondervragingen

in Leuven loste de vrachtwagenchauffeur niets. Vader Geijsbregts is van plan om zelf nog eens het Noord-Franse traject waarlangs Stokx Nathalies lichaam zou achtergelaten hebben, grondig te doorzoeken.

In Lochrist geboren

„De nieuwe zaak sterkt mijn vermoeden dat Stokx niet alleen Nathalie, maar ook nog andere kinderen heeft ontvoerd”, zegt Anita Pintjens, de moeder van Nathalie.

Michel Stokx werd in Lochrist geboren, maar week uit naar Nederland en liet zich daar naturaliseren. De man overleed vorig jaar in de gevangenis terwijl hij schilderwerken uitvoerde. Hij een fles terpentijn over zich, waarna hij per ongeluk een buislamp stuk sloeg die hem in lichterlaaie zette. (GN)

FRANKFURT — Jakob von Metzler is gestorven door wurging. Uit de autopsie blijkt dat de elfjarige bankierszoon uit Frankfurt, die vorige vrijdag werd ontvoerd door zijn privé-leraar Magnus G., door verstikking om het leven kwam. In zijn hals werden wurgsporen gevonden. Mogelijk wilde de ontvoerder seks met de jongen, zo vermoeden onderzoekers, en ont-aardden zijn toenaderingspogingen in moord.

PHILIPPE GHYSENS

HLN 3/10

De ontvoerder is een vriend van de familie von Metzler, de steenrijke eigenaars van een privé-bank. Jakob stapte vrijdagochtend nietsvermoedend in de auto van de dader. Omdat de jongen hem kende, was hij al van tevoren ten dode opgeschreven. Zo dacht de politie aanvankelijk.

ZONDER BROEK

Maar misdaadexperts twijfelen eraan dat de jongen daarom al enkele uren na de kidnapping werd gedood. «Waarom heeft hij de jongen niet laten leven tot hij het losgeld had?», vragen speurders zich af. «Eens de buit binnen was, had hij hem nog kunnen doden». Mogelijk verzettede Jakob zich tegen de seksuele avances van zijn privé-leraar en werd hij tijdens een handgemeen gedood. Volgens die hypothese zou het dus in eerste instantie niet de bedoeling geweest zijn de miljonairszoon te ontvoeren, wel hem seksueel te misbruiken. «De ontvoerder werd niet een moordenaar, maar de moordenaar werd ontvoerder», werpt criminoloog Rudolph Egg van het misdaadlabo in Wiesbaden als hypothese op. Met andere woorden, pas na de moord op Jakob zou Magnus G. geprobeerd hebben munt te slaan uit

de feiten. De politie in Frankfurt zegt dat er geen sporen van een seksueel misdrijf zijn gevonden, maar het is wel zo dat de jongen geen broek maar enkel een onderbroek droeg toen hij werd gevonden.

KEURIGE MAN

Hoewel hoofdverdachte Magnus G. nog niet bekend heeft, sluit het net zich steeds dichter rond hem. In zijn woning vond de politie het volledige losgeld terug. De 27-jarige rechtenstudent wees ook de vindplaats van het lijk aan. In de buurt daarvan zocht de politie gisteren nog naar bewijsmateriaal. Uit de beschrijvingen in de Duitse pers komt de verdachte naar voren als een keurige man, over wie niemand een slecht woord kwijt wil. «Met hem zou je je dochter naar het operabal in Wenen sturen», zegt zijn advocaat. Magnus, of Maggi zoals zijn vrienden hem noemen, was een actief lid van enkele supportersclubs van de voetbalploeg Eintracht Frankfurt. Hij blijkt ook reislustig te zijn. De voorbije maanden ging hij naar Ibiza en naar Florida. Buren omschrijven hem als een «proper en voorbeeldig» iemand.

VEEL JONGE VRIENDEN

Wel opvallend is dat hij vele

jonge vrienden had, die geregeld bij hem over de vloer kwamen. Een goede vriend zei aan persagentschap AP: «Hij is eerder het type van seksmisdadiger dan dat van ontvoerder.»

Werd Duitse bankierszoon uit hebzucht of uit lust vermoord?

G+E 5/10

door onze correspondent Wierd Duk

BERLIJN - De 27-jarige vermoedelijke moordenaar van de Duitse bankierszoon Jakob von Metzler (11), heeft nog altijd geen volledige bekentenis afgelegd. Wel leidde de verdachte de politie in Frankfurt gisteren naar een afvalcontainer waarin de bovenkleding van de jongen en Jakobs schoolspullen bleken te zijn verborgen. Jakob von Metzler werd vorige week vrijdag, onderweg van school naar huis, ontvoerd. Dinsdag werd zijn lijk aangetroffen bij een meertje ten oosten van Frankfurt. Het ontzielde lichaam was in blauwe, dichtgesnoerde vuilniszakken gestopt. De jongen was slechts gekleed in t-shirt en onderbroek. Jakob is gestikt, maar onduidelijk is nog of hij is gewurgd. Ook over het motief voor de moord tasten onderzoekers in het duister. Experts sluiten niet uit dat de verdachte rechtenstudent geprobeerd heeft om Jakob seksueel te misbruiken en de jongen vermoordde toen deze tegenstand bood. Nadien zou de verdachte mogelijk het ontvoerings-scenario in werking hebben gezet in de hoop met het

losgeld van een miljoen euro te ontkomen. Volgens Duitse media is de vermoedelijke moordenaar een tamelijk onopvallende verschijning. Wel is hij verzet op luxe. Hij maakte deel uit van een 'rijke jongens'-groep, jonge ondernemers en zoons van welgestelde ouders. Weekendjes naar Ibiza en trips naar Florida behoren tot zijn levensstijl. Temidden van de cabrio's en Mercedesen van zijn vrienden zou hij zich hebben geschaamd om z'n Honda Civic. De politie, die het miljoen euro losgeld in de flat van de verdachte aantrof, vond in zijn auto folders van Mercedesen. Dit zou ervoor pleiten dat het hem vooral om het geld te doen was. Tijdens zijn arrestatie, wilde hij net een vliegticket naar de Malediven kopen. De rechtenstudent legde contact met de bankiersfamilie Von Metzler in een VIP-skybox van voetbalclub Eintracht Frankfurt. Hij stond bij de fans bekend als 'Maggi' en maakte deel uit van de Eintracht-fanclub 'South Force'. Hij gaf bijles aan Jakob en kwam bij de bankiersfamilie aan huis. Friederich von Metzler (59), de vader van Jakob, verborg zich zondagnacht met politiemensen

bij de overdracht van het losgeld in een bos en wist van afstand de student te herkennen. De verdachte komt uit een doorsnee burgerlijk milieu: vader is bouwingenieur en moeder kinderleidster. «Alle hoop hadden we op onze kinderen gezet», zei de vader tegen Bild. «Waar is die jongen toch in terecht gekomen?» Hij belde nog op maandag met zijn ouders met de vraag of hij langs kon komen om te eten. «We hadden niets in de gaten», aldus de moeder. De jongeman ging echter niet naar zijn ouderlijk huis, maar naar een reisbureau. Hier werd hij op maandagmiddag gearresteerd. Criminologen beschrijven de moordzaak, die in Duitsland voor grote beroering zorgt, als 'afwijkend'. Omdat hij een jonge, 16-jarige vriendin heeft, die overigens van niets wist, en veel contact had met kinderen, worden bij de verdachte pedofiele neigingen vermoed. De blonde Jakob von Metzler bezocht, evenals zijn broer en zus, een normaal gymnasium. De familie wilde voorkomen dat de kinderen aan bescherming door lijfwachten en de afgeschermd sfeer van privé-scholen werden blootgesteld.

Verdachte student gaf Jakob

thuis bijles

(Van onze redactie buitenland) **AMSTERDAM** - Een rechtenstudent die de elfjarige Jakob von Metzler bijles gaf, is zijn vermoedelijke moordenaar. Gisteren vond de Duitse politie na een intensieve zoektocht het ontzield lichaam van Jakob, die vrijdag werd ontvoerd, in een meertje bij zijn woonplaats Frankfurt. De jongen is gewurgd of verdrinkt.

Jakob von Metzler FOTO DPA

Justitie heeft weinig twijfel over de schuld van de 27-jarige Magnus G. Hij woont vlakbij de supermarkt waar Jakob het laatst werd gezien, toen hij daar uit de bus stapte. En hij was degene die zondaghet losgeld van 1 miljoen euro ophaalde, dat was geëist in een briefje dat een uur na Jakobs verdwijning bij zijn huis werd ontdekt.

In dat briefje stond dat de jongen geen haar zou worden gekrenkt als zijn familie zou betalen. Maar toen Jakob maandagmiddag nog niet was

den gearresteerd. Het meisje, en twee andere mannen die waren aangehouden, zijn intussen vrijgelaten. G. heeft volgens justitie de ontvoering alleen op touw gezet.

Gisterochtend sloeg G. ten slotte door, al stuurde hij de politie eerst nog naar een verkeerde plek, ten zuiden van Frankfurt. Toen een zoektocht met bijna duizend agenten en 73 speurhonden niets opleverde, werd G. opnieuw verhoord. Ditmaal wees hij de juiste locatie aan, een ondiep meertje zestig kilometer ten noorden van Frankfurt. Daar werd het lijk van Jakob, verpakt in een vuilniszak, om elf uur 's ochtend uit het water gehaald. Hij bleek vrijdag al te zijn vermoord.

Magnus G. kende Jakob van school, waar hij ook andere kinderen bijles gaf. Hij kwam bij de Von Metzlers over de vloer en probeerde vrienden te worden met Jakob en zijn ou-

dere broer en zus. Net als Jakob was G. een enthousiast voetballiefhebber. Ze gingen samen naar thuiswedstrijden van Eintracht Frankfurt.

Het motief van G., de zoon van een ingenieur en een lerares, is nog onduidelijk. Hij zat niet krap bij kas en het losgeldbedrag is laag in verhouding tot de rijkdom van de bankiersfamilie. Als bijna afgestudeerd jurist wachtte hem een dikbetaalde baan. Criminologen hebben daarom gesuggereerd dat G. seksuele bedoelingen had met Jakob.

Hoe dan ook, hij was al bezig om het losgeld uit te geven. Hij had een Mercedes besteld en had bij zijn aanhouding een vliegticket op zak naar de Malediven.

Die droomreis kan hij vergeeten. G. is gisteren aangeklaagd wegens moord en ontvoering en kan levenslange gevangenisstraf krijgen.

Door onze correspondent **NN** **BERLIJN**, 1 OKT. De politie in Frankfurt heeft vanochtend een grootschalige zoekactie op touw gezet naar de verblijfplaats van de elfjarige bankierszoon Jakob von Metzler die afgelopen vrijdag werd ontvoerd. De familie betaalde gisteren 1 miljoen euro losgeld, maar rond het middaguur ontbrak van de jongen nog steeds elk spoor. De politie gaat ervan uit dat jongen zich in levensgevaar bevindt.

De politie, die de zaak gisteravond in de openbaarheid bracht, heeft vier mogelijke ontvoerders aangehouden, een onbekend aantal anderen zou voortvluchtig zijn. Het gaat bij de verdachten om een jong stel van 16 en 24 jaar, en twee broers van 21 en 23 jaar. Vanochtend doorkamde de politie met ruiters en helikopters een bosrijk gebied ten zuiden van Frankfurt. In een boshut aan de Langener Waldsee werden bloedsporen gevonden. Onduidelijk was nog of die afkomstig zijn van de ontvoerde jongen.

De scholier nam vrijdag, de laatste schooldag voor de herfstvakantie, om 10.15 uur voor zijn school een lijnbus en stapte uit bij een halte op enkele honderden meters van

zijn ouderlijk huis. De politie gaat ervan uit dat hij vervolgens is weggevoerd. Ongeveer een uur na de kidnapping eisten de ontvoerders 1 miljoen euro in ruil voor zijn vrijlating. De brief, waarin de ontvoerders hun eisen formuleerden werd gevonden op de stoep voor de woning van de familie.

Een van de verdachten heeft de politie verteld dat de jongen zich mogelijk in een bos ten zuiden van de financiële metropool bevindt. Twee verdachten werden gisteren aangehouden, twee andere vanochtend vroeg.

Jakob von Metzler is de zoon van Friedrich von Metzler, directeur van de eeuwenoude bank B. Metzler seel. Sohn & Co, een kleine bank gespecialiseerd in transacties voor bedrijven en vermogensbeheer voor welgestelde klanten. De bank, opgericht in 1674, is familiebezit in de elfde generatie. Bij de bank werken 600 mensen. Metzler behoort samen met Sal. Oppenheim in Keulen en Hauck & Aufhäuser in Frankfurt tot de laatste Duitse banken die nog in privébezit zijn. Dit voorjaar maakte het bedrijf bekend dat de filialen in New York en Amsterdam wegens bezuinigingen gesloten worden.

lesleraar probeerde hij de laatste maanden vriendschap te sluiten met Jakob en diens oudere broer en zus. Jakob is daarom waarschijnlijk vrijwillig met hem meegedaan.

Magnus G. was bijna afgestudeerd. Hij kwam eerder in aanraking met de politie wegens een klein vergrijp. De ontvoering en moord heeft hij alleen uitgevoerd, denkt de politie. Zijn 16-jarige vriendin en twee andere verdachten zijn vrijgelaten.

Jakob von Metzler ging vrijdag na zijn laatste schooldag voor de herfstvakantie met de bus naar huis. Bij de bushalte op vijf minuten lopen van zijn ouderlijk huis verdween hij. Een uur later werden zijn familieleden een brief op de oprijlaan waarin de ongeschonden terugkeer van Jakob werd beloofd in ruil voor een miljoen euro.

Jakob von Metzler FOTO BRUNO PRESS

De familie Von Metzler schakelde de politie in. Die hield de zaak stil en observeerde de overdracht van het losgeld zondagnacht in een bos bij Frankfurt. Magnus G. haalde het geld zelf

af. Toen hij Jakob niet vrijliet, viel de politie zijn woning tegenover de bushalte binnen, arresteerde hem en vond een deel van het losgeld terug. Meer dan duizend politieagenten kanden de omgeving uit op zoek naar Jakob.

De familie leeft teruggetrokken in een villa in Frankfurt-Sachsenhausen. Vader Friedrich von Metzler staat bekend als kunstliefhebber en mecenas, die uit zijn privévermogen miljoenen doneert aan musea, universiteit en sociale projecten in Frankfurt.

Rijke Duitse families zijn steeds opnieuw het slachtoffer van ontvoeringen, meestal door amateurmisdadigers. Het hoogste losgeld - 30 miljoen mark - werd in 1996 betaald voor de Hamburgse tabaksmiljonair Jan Philipp Reemtsma, die vijf weken was vastgehouden in een kelder. De daders zijn gepakt.

Van onze correspondent **PK** **Philipp Remarque** **BERLIJN**

2/10

Vier dagen lang heeft de Frankfurtse bankiersfamilie Von Metzler gehoopt op de terugkeer van de elfjarige Jakob. Maar ook al betaalden zijn ouders een miljoen euro losgeld aan de ontvoerder, hun zoon kregen ze niet terug.

Dinsdag bleek waarom: Jakob werd afgelopen vrijdag al een paar uur na zijn ontvoering vermoord. De politie vond het in een zak gebonden lichaam van de jongen op aanwijzing van de vermoedelijke dader in een meertje, zestig kilometer ten opsten van Frankfurt. De ouders identificeerden hun zoon dinsdagmiddag zelf.

De verdachte is de 27-jarige rechtenstudent Magnus G. Als bij-

Telefoondata voor de politie

PAR 2/5

MARC LAAN

AMSTERDAM - De Europese Unie wil telecombedrijven en internetaanbieders dwingen allerlei gegevens over het dataverkeer van hun klanten één tot twee jaar te bewaren. De opsporingsdiensten krijgen inzage in deze dossiers.

Deze vergaande maatregel bedreigt de privacy van de Europese burgers, stelt de Britse burgerrechtenorganisatie Statewatch. Deze wist in Brussel de hand te leggen op de vertrouwelijke ontwerpdocumenten voor de nieuwe Europese richtlijn.

Volgens het plan, dat afkomstig is uit de hoek van de Belgische justitie, moeten alle telecom- en internetaanbieders de zogenaamde verkeersgegevens van hun abonnees bewaren. Het gaat niet om de inhoud van de gesprekken, maar om telefoonnummers die zijn gebeld, adressen waar e-mail naartoe werd gestuurd, websites die zijn bezocht, de tijden waarop werd gemaaild en de persoonsgegevens van de gebruiker.

De voorgestelde maatregel is

Pas op voor de pc-spion AD, 18 september 2002

Door Henk Langerak
De computerspion Big Brother, die allerlei handelingen op de pc vastlegt, ligt nog maar net in de winkels en is nu al hevig omstreden. De privacyregels worden er dik mee overschreden, maar de importeur vindt dat er ook goede kanten aan zitten.

Met een verbijsterende eenvoud verzamelt een nieuw stukje software allerlei geheime informatie over de gebruiker van een pc. De naam Big Brother is watching you is dan ook niet geheel toevallig gekozen.

Deze computerspion laat met gemak alle gebruikte wachtwoorden zien, de teksten van e-mails, de bezochte websites, tabellen waarin de activiteit achter de computer wordt gemeten, de tijdstippen van opstarten en afsluiten, de tekst van brieven en nog veel meer.

Verontrustend is dat degene op wiens pc dit programma is geïnstalleerd, er niets van hoeft te merken. Werkgever, partner of ouder hebben er in principe vrij spel mee. Het programma houdt drie jaar lang de informatie vast en er kan per dag en per uur worden teruggekeken.

De computerspion schendt - daar zijn de deskundigen het over eens - alle privacyregels plus het briefgeheim en is in feite een instrument waarmee computervrededreuk wordt gepleegd. Maar de verkoper van een snijbrand is niet te pakken voor een kluiskraak, dus degene die het programma op de markt brengt is evenmin strafbaar. Wel de uiteindelijke

niet alleen een gevolg van de septemberaanslagen in Amerika. De Europese opsporingsdiensten eisen al langer ruimere bevoegdheden voor inzage in het internet- en belgedrag van burgers.

Hoewel de Deense voorzitter van de Europese Unie de ontwerpdocumenten op 14 augustus heeft verstuurd aan de lidstaten, zeggen de ministeries van Justitie en Economische Zaken dat het document 'formeel niet bekend is'.

Het voorstel verplicht voor het eerst alle lidstaten de nieuwe richtlijn op te nemen in hun nationale wetgeving. Een lidstaat mag een verzoek om informatie van een andere lidstaat niet weigeren met een beroep op de mensenrechten of op de privacy van de burger.

Medewerker Tony Bunyan van Statewatch: "Het recht op vertrouwelijkheid in onze communicatie via e-mail, telefoon, fax en gsm was een zwaarbevochten recht, dat nu wordt afgenomen. Onder het mom van 'terrorisme' wordt de communicatie van iedereen onder toezicht geplaatst."

gebruiker. Althans dat hangt weer af van de manier waarop hij het gebruikt. „Er is in de Tweede Kamer net gesproken over het strafbaar stellen van heimelijk gebruik van camera's op de werkplek. Het is heel wrang dat kort daarna dit programma wordt geïntroduceerd", zegt Rik van Steenbergen, beleidsmedewerker van de FNV. „Het vervelende is dat een werkgever die tot nu toe geen aanleiding had om de werknemers te controleren, nu zo'n programma kan kopen omdat het zoveel mogelijkheden biedt en omdat het betrekkelijk goedkoop is. Maar vast staat dat een bedrijf zo'n programma structureel niet mag gebruiken. Wij zijn er dus niet zo blij mee."

Ook Barbara den Uyl van het College Bescherming Persoonsgegevens, de voormalige Registratiekamer, dat over de privacy van de burgers waakt, wordt er niet vrolijk van. „Heimelijke controle is ongepast. Je kunt wel van alles willen controleren, maar de werknemer heeft op zijn werkplek wel degelijk recht op privacy. En hij heeft ook een redelijke mate van vrijheid voor persoonlijke zaken. Zo mag hij op de werkplek gerust de dokter bellen voor een afspraak en een enkel privé-mailtje hoeft ook geen probleem te zijn."

Wil van der Schans, van het onderzoeksbureau Jansen en Jansen, dat is gespecialiseerd in privacyzaken, vindt dit programma, maar ook de soortgenoten eBlaster, I Spy Now en Spector Pro, veel te ver gaan. „Het gaat over tal van grenzen heen. Je bent

toch geen slaaf van je werkgever? Je moet toch kunnen functioneren in normale verhoudingen? Dit wordt natuurlijk weer gebruikt om van lastige werknemers af te komen."

Toch is iedereen het er over eens dat enige controle wel is toegestaan. De wet laat het ook onder strenge voorwaarden toe.

Elektronisch dataverkeer, zoals e-mail en surfen, mag tot op zekere hoogte worden gecontroleerd als het dient om de veiligheid van het bedrijf te waarborgen of uit het oogpunt van kostenbewaking, bewaking tegen virussen of om bewaking van de netwerkcapaciteit. Maar in al die gevallen moeten de werknemers er wel van weten dat zij in de gaten worden gehouden. En de ondernemingsraad moet de gedragsregels hebben goedgekeurd.

De enige die wel iets ziet in het programma is Bart Rijkwart, secretaris economische zaken van de werkgeversorganisatie VNO/NCW. „Er wordt nogal eens oneigenlijk gebruik gemaakt van computers, netwerken, internet en e-mail. Dat is schadelijk voor de werkgever. Die loopt het risico van imago schade, bedrijfsgeheimen die worden prijsgegeven, virussen, noem maar op. Om nog maar te zwijgen van productiviteitsverlies als iemand in de baas z'n tijd alsmaar zit te surfen. Goed beschouwd is dat toch stelen van de baas. Het is dus een gerechtvaardigde zaak als er wordt gecontroleerd op handelingen die risico opleveren voor de werkgever."

Of dat dan met deze computerspion moet gebeuren is ook voor hem de vraag. „Je kunt op systeemniveau ook al aardig zien of iemand buitensporig op internet zit, of heel veel mailtjes verstuurt. Dan hoeft je nog niet eens naar de inhoud te kijken en heb je een redelijk anonieme controle. Als de verhoudingen goed zijn, nodig je zo iemand uit voor een goed gesprek."

Patrick Panhuizen, directeur van het softwarehuis Cyberium Multi Media dat Big Brother uitbrengt, is niet onder de indruk van alle negatieve uitspraken. Hij had ze verwacht. „Maar ik denk toch dat het maatschappelijk gezien een goede tool is. En je hoeft niet alles meteen te weten, je kunt het programma ook lichter instellen, zodat je bijvoorbeeld geen volledige teksten ziet."

Panhuizen dekt zich tegen misbruik op het werk in door op de verpakking en in de handleiding te zeggen dat de pc-gebruiker wel geïnformeerd moet worden. Maar als dat niet gebeurt?

„Tja, je kunt het goed of verkeerd gebruiken. Ik vergelijk het maar met een auto: je kunt er iemand prettig in vervoeren, maar je kunt er ook iemand mee doodrijden."

Voor de huiselijke sfeer spreekt Panhuizen het liefst over de sociale controle van het programma. „Stel je hebt een jonge dochter die bij het chatten ingaat op een uitnodiging voor een afspraakje. Is het dan niet fijn als je met dit programma kunt zien waar ze heeft afgesproken?"

Hij gaat er nog eens voor zitten: „Kijk, er kunnen deuren mee worden open gezet of dicht gegooid. Je partner kan wel eens benieuwd zijn naar wat jij op internet doet. Als die ziet dat jij regelmatig pornosites bezoekt, dan valt er wel wat te bespreken."

Prijs Big Brother is watching you: € 44,95

www.bigbrsoft.com

Michael Chertoff, onderminister van Justitie, speelt een belangrijke rol in Amerika's strijd tegen het terrorisme. Critici, zoals Robert Levy, vinden dat burgerrechten worden geschonden door de harde aanpak.

Van onze verslaggevers
Arnout Brouwers
Cor Speksnijder
DEN HAAG

De aanslagen van 11 september maken een nieuw evenwicht tussen burgerrechten en veiligheid noodzakelijk. Met die boodschap reisde de Amerikaanse onderminister van Justitie Michael Chertoff onlangs enkele West-Europese landen af. „Terroristen moeten zich niet kunnen verschuilen achter bescherming van de privacy," zegt hij in Den Haag. Met wie hij daar heeft overlegd, wil hij niet kwijt.

Chertoff is na minister John Ashcroft de derde man op het ministerie van Justitie in Washington. Mede onder zijn verantwoordelijkheid is een verharding van het justitiële beleid tot stand gekomen, die volgens critici een bedreiging vormt voor de burgerlijke vrijheden in de VS. Een justitiële 'gladiator' noemde USA Today hem.

Na 11/9 kregen FBI-agenten meer bevoegdheden om politieke en religieuze groepen te onderzoeken, werden honderden personen uit het Midden-Oosten opgesloten - en duizenden immigranten uit die regio onderzocht. Hij verkwaamt de burgerrechten, klagen Amerikaanse organisaties die opkomen voor bescherming van de *Civil Liberties*.

We hebben niet te maken met gewone misdadigers, verdedigt Chertoff zich. „Wij zijn in oorlog. Vergelijk het met de Tweede Wereldoorlog: de Duitsers die door de Amerikanen gevangen waren genomen, werden in kampen voor krijgsgevangenen gezet. Totdat de vijandelikheden voorbij waren. Daarna werd een deel van hen voor oorlogsmisdaden berecht door militaire tribunalen. Dat is een traditie in het internationale recht."

Maar er was destijds een oorlogsverklaring, nu ontbreekt die. Chertoff: „Wij kunnen in staat van oorlog verkeren zonder een oorlogsverklaring. Toen wij wer-

den aangevallen in Pearl Harbor waren wij in staat van oorlog vanaf de eerste minuut van de aanval, ook al kwam de oorlogsverklaring van het Congres later."

Schendt Amerika de regels voor een eerlijk proces door verdachten een advocaat te onthouden? Chertoff vindt van niet. Bij 'vijandelijke strijders' heb je niet te maken met het strafrecht, stelt hij.

„Recht op een advocaat heb je als iemand wordt vervolgd voor een misdaad en kan worden gestraft. Als je in een oorlogssituatie mensen vasthoudt totdat de vijandelikheden ophouden, is dat niet in strijd met de wet."

Ook in het buitenland stuit de Amerikaanse aanpak van vermeende terroristen op kritiek. Veel lidstaten van de Europese Unie hebben moeite met de plannen om hen te laten berechten door militaire rechtbanken. Bovendien wil de Europese Unie geen verdachten uitleveren aan de VS als zij daar de doodstraf kunnen krijgen. Van terrorisme verdachte personen worden vastgehouden in Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië, Spanje, Frankrijk en België.

Chertoff heeft dus zendingswerk te verrichten. Dat doet hij onder meer door de Europeanen erop te wijzen dat de terreur van Al Qa'ida niet alleen een bedreiging vormt voor de Amerikanen, maar ook voor hen. Hij prijst de 'verbeterde' samenwerking bij de uitwisseling van informatie over terroristische cellen, maar er blijft nog wel wat te wensen over. President Bush vroeg de EU al kort na de

'Een van de lessen van 11 september: alles is mogelijk'

aanslagen alle gegevens over criminel, uitgeproceeerde asielaanvragers, uitgezette vreemdelingen en verdwenen identiteitspapieren met de VS te delen. Aan Europese zijde bestaan bezwaren tegen het delen van informatie zonder waarborgen voor de privacy.

Chertoff: „Sommige landen beschermen hun informatie. Die hebben wij in overweging gegeven na te denken over het evenwicht tussen bescherming van de privacy en veiligheid."

Geheim agenten hebben in de VS meer bevoegdheden dan in Europa. Moeten de Europese landen zich aanpassen? „Onze onderzoeksmethoden hebben voordelen. Als je netwerken van terroristen infiltreren moet je mogelijkheden hebben om door te dringen tot de top. Technieken daarvoor zijn door Amerikaanse rechtbanken geaccepteerd. Wij zeggen andere landen niet wat ze moeten doen; we moedigen hen aan naar onze ervaringen te kijken."

De 'natuurlijke neiging' van de mens om niet tot zich door te laten dringen welke risico's hij loopt, baart Chertoff zorgen. „Wie denkt dat zoiets als de WTC-aanslagen niet in Europa kan gebeuren, maakt een tragische vergissing. Als de Amerikaanse ambassade in Parijs wordt opgeblazen, vinden niet alleen Amerikanen de dood. Een van de lessen van 11 september: alles is mogelijk, niets ondenkbaar."

Dat Europa meedoet in de strijd tegen het terrorisme is goed, maar het af luisteren van burgers gaat te ver, vinden Harry van Bommel, Jan de Wit en Erik Meijer.

YK 1-10
Het interview met Michael Chertoff, de Amerikaanse onderminister van Justitie (de Volkskrant, 26 september), bevestigt wat de Nederlandse regering probeerde te

controleert. Bijvoorbeeld de webpagina's die een internetgebruiker bekijkt of de routes die een mobiele beller aflegt. De Balie, Kleine Gartmanplantsoen 10, Amsterdam. Tel: 020-5535100

De traceerbare burger *19-09-2002 20:00 In een debat met vertegenwoordigers van ministeries, opspoorders, telecommunicatiebedrijven, juristen en politici staat de vraag centraal waar de traceerbaarheid van de burger eindigt en wie de controleurs

Ruzie om databewaarplicht

SPITJ 29/10 door Koen Voskuil

ontkennen: de VS krijgen in toenemende mate grip op ons rechtssysteem en onze privacy. Dit betekent dat burgers zullen worden afgeluisterd en bespied en dat de strafmaat fors kan stijgen.

De schending van de privacy van Europese burgers wordt opgevat als 'bijkomende schade' in de strijd tegen het terrorisme. Maar in feite betekent dit een aanval op onze rechtsstaat.

Nederland steunt Amerika in de strijd tegen terrorisme en heeft daarvoor de inlichtingendienst versterkt, de beveiliging doen toenemen, rampenplannen geoefend en de surveillance van verdachte bewegingen verhoogd.

Een aantal van deze maatregelen is zeer nuttig, zoals het aanscherpen van controles op vliegvelden en het zorgen voor de goede bereikbaarheid van crisisdiensten in het geval van aanslagen.

De strijd tegen terrorisme is echter in belangrijke mate gericht op het zoeken naar potentiële verdachten van terroristische activiteiten. En daar gaat het mis. Dit brengt namelijk met zich mee dat grote groepen burgers bij voorbaat worden verdacht van terroristische misdrijven. Hierin wordt de rechtvaardiging gezocht om telefoongegevens, internetgebruik en e-mailverkeer van alle Europeanen op te slaan in een databank.

De Raad van Ministers van de EU werkt momenteel aan een voorstel om alle telefoonmaatschappijen en internetproviders te verplichten dataverkeer van gebruikers voor lange tijd op te slaan. Politie, Justitie en inlichtingendiensten kunnen er dan voor opsporingsdoeleinden gebruik van maken. In de discussie over dit soort voorstellen wordt vaak gezegd dat zij die niets te verbergen hebben, zich geen zorgen hoeven te maken. Maar in werkelijkheid is dit een terugkeer naar de periode van voor het briefgeheim van 1848, een van de Nederlandse grondrechten, dat stelt dat het geheim dat aan de post of een andere openbare instelling van vervoer wordt toevertrouwd, onschendbaar is.

Het doet ons denken aan George Orwells meesterwerk *1984*: big brother is watching you. Onderminister Chertoff ziet dat duidelijk anders. Naar zijn overtuiging moet 'het evenwicht tussen bescherming van privacy en veiligheid nader overwogen worden'.

Een tegengeld van Europese ministers van Justitie is tot op heden uitgebleven. Sterker nog, Justitieminister Donner (CDA) wil ons strafrechtstelsel doorlichten om te bezien waar nog scherper kan worden gereageerd op mogelijke bedreigingen.

Ook op andere gebieden proberen de VS grip te kweken voor het eigen rechtssysteem en de Amerikaanse strafmaat. Zo blijkt uit een recente brief aan de Europese ministers van Justitie dat volgens de VS sommige landen 'misschien enige bedenkingen hebben

Amerika's aanval op onze rechtsstaat moet nu stoppen

bij de doodstraf maar niet dat Europa dit categorisch afwijst.

Met de VS wordt door de ministers als 'gelijke partner' gesproken om het Europese beleid vast te stellen, als waren de VS een lidstaat van de EU.

Op verzoek van de VS worden hier mensen als terrorist behandeld, zonder dat er sprake is van een aanklacht, laat staan van enig bewijs. Een schrijnend voorbeeld, waar de Socialistische Partij Kamervragen over heeft gesteld, is de criminalisering van de politieke vluchteling professor Sison, leider van de Filippijnse Communistische Partij, een partij die door Amerika met argusogen wordt bekeken. Sison is door de Raad van State en de UNHCR erkend als

AMSTERDAM — Telecommunicatiebedrijven en internetproviders zijn fel gekant tegen de plannen van politie en justitie over verplichte opslag van internet- en telefoongegevens ten behoeve van opsporing. M. Beuving, voorzitter van de Raad van Hoofddcommissarissen, pleitte gisteren op een congres voor een opslagtermijn van verkeersgegevens van een jaar. De

politiek vluchteling, maar zag desondanks zijn girorekening plotseling geblokkeerd, net als zijn woonrecht en uitkering.

Ons voorland is in deze zin de VS zelf, waar er op zijn zachtst gezegd onzorgvuldig wordt omgegaan met de rechten van de eigen burgers. Daar zitten verdachten zonder in staat van beschuldiging te zijn gesteld of zonder een advocaat te mogen zien, al maanden opgesloten.

Medewerkers van Amerikaanse inlichtingendiensten gebruiken methodes waarvan wij hier via de commissie-Van Traa hebben geconstateerd dat ze tot machtsmisbruik van de politie leiden en een onzorgvuldige bewijsvoering opleveren. Die technieken 'zijn door Amerikaanse rechtbanken geaccepteerd' zegt Chertoff, en hij voegt daaraan toe dat 'we landen aanmoedigen naar onze ervaringen te kijken.' In werkelijkheid worden deze technieken in Nederland al door drugsagenten uit de VS toegepast. Zo zijn in de strijd tegen grensoverschrijdende drugshandel voorbeelden te vinden van infiltratie en uitlokking.

De druk die de VS op Europa uitoefenen, is bij weinig Nederlanders bekend, niet in de laatste plaats omdat het allemaal in het geheim gebeurt, bijvoorbeeld via informele bijeenkomsten van Europese ministers van Justitie. Velen voelen wel dat er iets niet in de haak is, getuige de uitgebreide reacties op de speciaal daartoe opgerichte site www.nederland-geenafluisterstaat.nl. Daar zijn in enkele dagen meer dan 2300 brieven naar ministers en Kamerleden gegaan. Deze bezorgde burgers maken terecht bezwaar tegen het volgen en opslaan van dataverkeer zonder dat er sprake is van een redelijk vermoeden van schuld.

Elke toestemming van de bevoegde autoriteiten om dataverkeer te bewaren moet noodzakelijk, proportioneel en tijdelijk zijn. Een algemene bewaarplicht zoals nu wordt voorgesteld, is onaanvaardbaar.

De aanval op onze rechtsstaat, ingezet door de LPF en andere rechtse rakkers, moet dringend een halt worden toegevoerd.

Harry van Bommel, Jan de Wit en Erik Meijer zijn respectievelijk Tweede-Kamerlid en lid van het Europees Parlement voor de Socialistische Partij.

Justitie wil gegevens twee jaar lang laten bewaren
Bellers en surfers onder de loep
AD, 29-10-02

Het ministerie van Justitie onderzoekt of aanbieders van internet en mobiele telefonie kunnen worden verplicht alle gegevens van gebruikers twee jaar lang te bewaren. Dit moet politie en justitie beter in staat stellen om onderzoek in te stellen en misdrijven op te lossen. Het gaat bij telefoneren om alle contacten die door de beller zijn gelegd. Bij internet moeten alle gegevens

Telecombranche en ISP's fel tegen opslag van dataverkeer

industrie, die nu op vrijwillige basis gegevens afstaat, vindt dat een te grote inbreuk op de privacy van haar klanten en wil bovendien niet voor de hoge kosten opdraaien. De gezamenlijke internetproviders zouden naar eigen zeggen €100 miljoen moeten investeren.

Ondernemersorganisatie VNO/NCW heeft de demissionaire minister Donner (Justitie) inmiddels een brief gestuurd, waarin zij stelt dat het aftappen van telecommunicatie „te ingewikkeld en te duur is geworden”. VNO/NCW vreest dat het vertrouwen van gebruikers van internet en mobiele diensten terugloopt als politie en justitie inzage in alle verkeersgegevens krijgen.

Desondanks is die inzage hard nodig voor de opsporing, vindt Beuving: „Zonder die gegevens is menig opsporingsonderzoek vanaf

het begin vrijwel kansloos.” Als voorbeeld noemde hij het bestrijden van kinderporno. In een grote kinderpornozaak vorig jaar deed de politie 84 verzoeken om inzage in verkeersgegevens bij internetproviders. Daarvan werden 26 verzoeken ingewilligd. Dat leidde tot 21 arrestaties. Volgens Beuving hadden dat er meer kunnen zijn, als politie niet afhankelijk was geweest van het vrijwillig afstaan van gegevens door providers.

„Ik kan echt uit mijn vel springen van dat voorbeeld van Beuving”, verzucht directeur Hans Leemans van het NLIP, de branchevereniging van Nederlandse Internetproviders: „In de telecommunicatiewet staat juist dat wij onze gegevens moeten anonimiseren of wissen zodra die niet meer nodig zijn voor de administratie. Ze kunnen toch niet verwachten dat wij

de wet overtreden door die gegevens wel te bewaren? Als een aantal goedwillende providers desondanks zwicht, wordt de rest erop aangekeken. Politie en justitie moeten eerst maar eens met hun eigen achterban praten en duidelijke regels opstellen.”

Internetproviders vrezen bovendien enorme kosten als de bewaarplicht er komt. „Als we alleen de e-mails van bestaande klanten zouden bewaren, en opvraagbaar maken, zou ons dat per jaar €800.000 kosten”, rekent Sjoera Nas van provider XS4ALL voor. Leemans van het NLIP zegt: „We moesten onze systemen al aftapbaar maken. Dat is een van de vele maatregelen die wij al hebben genomen ten behoeve van de opsporing in Nederland. Tel daarbij het bewaren van verkeersgegevens op en tien tot 25 procent van de internetabonnementskosten wordt veroorzaakt door opsporingsmaatregelen. Als we dat op de factuur zouden zetten, krijg je een stevige maatschappelijke discussie.”

Hoofddcommissaris Beuving slaat alarm over nieuwe EU-privacy richtlijn

DN/MN 29/10

Door de redactie binnenland

DEN HAAG ■ Als de Europese Unie (EU) de voorgenomen privacy-richtlijn gaat invoeren, dan leidt dat tot een dalend oplosingspercentage van misdrijven. Dat voorspelde de voorzitter van de Raad van Hoofddcommissarissen M. Beuving gisteren op een congres over criminaliteit in Den Haag.

De nieuwe richtlijn heeft volgens Beuving nogal wat negatieve consequenties voor de opsporing van criminaliteit. De voorgenomen Europese regels bepalen dat gegevens over belgedrag en -contacten en internetgegevens slechts voor een beperkt aantal doeleinden mogen worden bewaard en direct daarna

moeten worden vernietigd.

Beuving wil dat providers gegevens van internetgebruikers en GSM-telefoons minimaal een jaar lang bewaren. „De ICT aanbieders worden gedwongen historische informatie onmiddellijk te anonimiseren, dan wel te wissen, tenzij deze nodig is voor de primaire doelstelling van het bedrijf om een rekening te sturen”, zei Beuving. „Dat betekent dat een provider als zijn klanten de rekening hebben betaald, de gegevens hiervan moet vernietigen. Zonder deze gegevens is menig opsporingsonderzoek vanaf het begin vrijwel kansloos om tot een goed resultaat te komen.”

Als voorbeeld noemt de voorzitter van de Nederlandse hoofddcommissarissen de bestrijding van kinderporno. „Bij het landelijke project Kinderporno op internet

deed de politie 84 informatieverzoeken bij providers. Slechts 26 daarvan werden gehonoreerd.” Slechts 21 van deze gevallen heeft de politie daardoor weten op te lossen.

Belangrijkste oorzaak is volgens Beuving dat politie en justitie onvoldoende juridische bevoegdheden hebben om persoonsgegevens op te vragen bij derden. Ook ontbreekt een wettelijke termijn waarop derden deze gegevens moeten bewaren. „We moeten zoeken naar een nieuw evenwicht dat recht doet aan een juiste afweging van belangen.”

De privacy weegt steeds zwaarder, maar gaat ten koste van de openbare orde en veiligheid.” Hij wijst er nog op dat ook terroristen steeds vaker hun toevlucht zoeken tot het internet, en dus eveneens lastig zijn te traceren.

worden bewaard die gebruikers hebben bekeken, evenals alle adresgegevens van e-mails die zij hebben verzonden en ontvangen.

Het onderzoek naar de bewaartermijnen moet eind dit jaar klaar zijn, zei gisteren C. Dessens, directeur-generaal rechtshandhaving van het ministerie van Justitie. Ook kortere bewaartermijnen worden overwogen. „Maar korter dan een jaar lijkt al weinig zinvol”, aldus de topambtenaar. „Misschien moet het zelfs wel een stukje langer.”

Dessens lichtte het tijpje van de sluier gisteren op bij het begin van een driedaags congres in Den Haag over de toekomst van digitale opsporing. Hij denkt dat een wetsvoorstel voor het langdurig bewaren van internet- en telefoongegevens eind volgend jaar naar de Tweede Kamer gaat. Met zo'n wet zou justitie dezelfde bevoegdheden krijgen als de

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Aanbieders van internet en mobiele telefonie moeten deze dienst al voorzien van gewenste gegevens.

De Raad van Hoofddcommissarissen meent dat een wet voor het 'in elk geval één jaar' bewaren van elektronische gegevens hard nodig is. Volgens voorzitter M. Beuving stuit de politie nu op een muur van onwil bij de telefoon- en internetaanbieders. Zo moest de politie, aldus Beuving, bij een groot onderzoek naar kinderporno tientallen pedofielen laten lopen, omdat de internetaanbieders de gegevens van de gebruikers niet vrijgaven.

De politie vroeg van 84 verdachten de gegevens, maar kreeg die slechts van 26 personen. Dat leidde tot 12 processen-verbaal. „Een groot aantal zaken kwam derhalve niet tot vervolging”, aldus Beuving, die meent dat

privacy geen belemmering mag zijn in belangrijke zaken. „Er dient te worden gezocht naar een nieuw evenwicht.”

De topman van de politie wijst erop dat wetgeving er snel moet komen omdat nieuwe Europese regelgeving anders straks alle onderzoek onmogelijk dreigt te maken. In een ontwerprichtlijn die de privacy van de Europese burgers moet beschermen, worden aanbieders gesommeerd verzamelde gegevens tijdig te vernietigen om misbruik te voorkomen. Zo mogen verkeersgegevens van mobieltjes en internetgebruikers alleen voor de facturering, voor het behandelen van klachten of het nagaan van fraude worden bewaard. Na betaling van de rekening moeten alle gegevens worden gewist.

Opstelten wil rechten en privacy burger inperken

D'INH 29/10

ROTTERDAM ■ Burgemeester Opstelten van Rotterdam vindt dat privacyregels maatregelen die de veiligheid bevorderen soms in de weg staan. Hij wil de wetveranderingen om zo meer bevoegdheden te krijgen. Met de "Tien punten voor een veilige stad" richt de Rotterdamse burgemeester zich tot de Tweede Kamer en het kabinet. Hij beklaagt zich er in het schrijven onder meer over dat de wet cameratoezicht zo lang op zich laat wachten. Opstelten vindt dat de privacywetgeving moet worden aangepast. Hij pleit voor de mogelijkheid om gegevens van

verschillende instanties aan elkaar te koppelen. Alleen zo is volgens de burgemeester een "sluitende integrale en effectieve aanpak" mogelijk van zeventien honderd notoire overlastgevers in de stad. Opstelten wil de wet veranderen zodat hij lastige verlaafden kan dwingen zich te laten opnemen. De burgervader wenst een wetswijziging zodat hij kof-fieshops en bordelen kan sluiten als deze voor blijvende overlast zorgen. En Opstelten wil de wet aanpassen om vreemdelingen zonder identiteitspapieren achter de tralies te kunnen zetten. (ANP)

Naast de doorgeslagen privacywetgeving die op dit ogenblik Nederland al teistert, bereidt de Europese Commissie een nieuwe privacyrichtlijn voor die ernstige gevolgen kan hebben voor de opsporing van criminelen.

De voorgenomen Europese regels bepalen dat gegevens over belgedrag en -contacten alsmede internetgegevens slechts voor een beperkt aantal doeleinden mogen worden bewaard en daarna moeten worden vernietigd. In de praktijk zal dit betekenen dat ongeacht de contacten de providers verplicht worden de gegevens te vernietigen of te anonimiseren wanneer de klant zijn rekening heeft betaald.

Terecht maakt de voorzitter van de Raad van Hoofddoelcommissarissen M. Beuving hier bezwaar tegen. De huidige situatie is al schrijnend genoeg. Bij het landelijk project kinderporno op internet heeft de politie geprobeerd in 84 verdachte gevallen de medewerking van providers te krijgen. In slechts 26 gevallen werd die medewerking verleend, waardoor uiteindelijk in 21 gevallen tot vervolging kon worden overgegaan. Deze rampzalige situatie wordt met de nieuwe Europese richtlijn alleen maar erger. Daarom moet er ook, zoals de hoofddoelcommissaris suggereert, een bewaarplicht van minimaal een jaar worden opgelegd en wanneer sprake is van een reële verdenking, de bevoegdheid om die gegevens te controleren. Daar komt nog bij dat we - ook in Nederland - de mond vol hebben over de bestrijding van het terrorisme, maar dat we in de bestrijding daarvan dit steeds meer gebruikte medium niet mogen controleren. Deze commissaris heeft volkomen gelijk en verdient alle steun. D'INH 29/10 COMPTON TAAR

Privacy NRC 28/9

1 Paul Scheffer betoogt dat de bescherming van individuele vrijheden de afgelopen jaren zou zijn doorgeschoten (NRC Handelsblad, 21 september). Als belangrijkste voorbeeld voor die stelling verwijst hij naar „de over-dreven nadruk op privacy”.

Volgens Scheffer zouden jaren achtereen de wettelijke waarborgen van de privé-sfeer zijn versterkt. Deze vaststelling getuigt van weinig kennis van de juridische werkelijkheid. Feit is namelijk dat de afgelopen jaren juist een opvallende daling in het niveau van privacybescherming heeft plaatsgevonden.

Zo bevordert de wet tegenwoordig de koppeling van persoonsgegevens om fraude te voorkomen, getuige onder meer de openlijke vermelding van het sif-nummer op het paspoort. Ook is de wet de afgelopen jaren aangepast om DNA-onderzoek in het belang van misdaadbestrijding mogelijk te maken. Voorts staat de wet tegenwoordig preventief fouilleren toe, en is de wettelijke identificatieplicht opgerekt. Dit zijn slechts enkele voorbeelden.

In het algemeen geldt dat de technische en juridische mogelijkheden om gegevens te verzamelen nog nooit zo groot zijn geweest als op dit moment. Bovendien is deze verruiming van de privacywetgeving grotendeels doorgevoerd onder het ancien régime waartegen Scheffer zich afzet. Het lijkt er dus op dat niet de juridische wereld achterloopt bij de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals Scheffer beweert, maar dat Scheffer achterloopt bij de juridische wereld.

PETER BLOK, Breda

2 Volgens Paul Scheffer leeft de maatschappijleer-generatie die nu voor de klas staat met een sleets wereldbeeld, dat blijkbaar wordt overgedragen aan hun leerlingen. Hij verwijst hierbij naar een tweetal lesmethoden voor de vakken geschiedenis en Latijn.

Ik begrijp het pleidooi van Scheffer voor een heroverweging van de inhoud van het onderwijs. Het is waar dat het te lang en te vaak uitsluitend over de vorm is gegaan en niet over de inhoud, maar hier gaat Scheffer wel erg kort door de bocht.

Door de huidige leerkrachten te typeren als de maatschappijleer-generatie wekt hij de suggestie dat het maatschappijleeronderwijs dat deze leerkrachten genoten hebben, de oorzaak is van het in zijn ogen sleets wereldbeeld. En hij suggereert bovendien dat dit vak schijnbaar een geur van politieke correctheid verspreidt.

Ik wil niet ontkennen dat het vak maatschappijleer, vanuit zijn verleden, met deze geur enigszins omgeven is, maar ik neem afstand van de suggestie die Scheffer wekt. Juist in dit vak is van het afgelopen tien jaar voortdurend een inhoudelijke discussie gevoerd over de inhoud, en die discussie gaat nog door. Ze vindt plaats in het licht van maatschappelijke continuïteit en verandering.

Zo wordt al geruime tijd de term 'pluriforme samenleving' gebruikt in plaats van 'multiculturele samenleving', omdat men beseft dat deze term de neiging heeft alle culturen te relativiseren. In de lesmethode Poema (Politiek en Maatschappij) uit 1999 staat op pagina 118 van het hoofdstuk waar de leerlingen het begrip 'cultuur' leren: „We hebben zeker nog geen multiculturele samenleving, er is nog altijd een dominante cultuur met een onveranderd rechtsstelsel. De verscheidenheid aan subculturen is groter geworden. Maar de kinderen van die subculturen leren op straat en de school dezelfde Nederlandse taal. Zij accultureren: ze nemen de belangrijkste trekken van de dominante cultuur over.”

DRS. A. J. DIJKSTRA, leraar maatschappijleer, Den Helder

Lang is lang gedacht dat onze open samenleving zich vanzelf zou bestendigen en verdiepen, maar nu stuiten we op de grenzen ervan. De gewelddadige kanten worden zichtbaar van de onttroning van het gezag die in de jaren zestig is ingezet. Nederland is gedesorienteerd geraakt en moet op zoek naar een nieuwe vorm van burgerschap. In een samenleving die worstelt met de problemen van migratie, vormen de grote steden het laboratorium daarvoor, vindt Paul Scheffer. Want zonder 'wij' gaat het helemaal niet.

NRC 21/9 (KNAAGHINT)

De grote nadruk op individuele vrijheden heeft een schaduwzijde. We hebben jarenlang geteerd op het sociale en culturele kapitaal van vorige generaties. Het leek alsof de vrijheid zichzelf betoegelde, maar die zelfbeheersing kwam mede voort uit de herinnering aan een gezagsgetrouwe samenleving. De onttroning van het gezag is inmiddels gemeengoed en, zo is wel gebleken, heeft naast weldadige ook gewelddadige kanten. De toegenomen agressie tegen leerkrachten, artsen, politieagenten, kortom tegen al degenen die zorg dragen voor het samenleven, kan niemand meer ontgaan.

De criminoloog Hans Boutellier wijst in zijn recente boek *De veiligheidsutopie* op een tegenstrijdige ontwikkeling: aan de ene kant is de hang naar vrijheid enorm toegenomen en tegelijk daarmee is de roep om bescherming tegen de gevolgen van die vrijheid óók enorm toegenomen. Het gevoel van onveiligheid is echt meer dan een subjectieve beleving, want de misdaad is sinds de jaren zestig vertienvoudigd. En de rechtshandhaving is langzaam maar zeker ondermijnd nu niet meer dan gemiddeld vijftien procent van de misdrijven wordt opgelost.

Het blijft van groot belang dat het individu wordt beschermd tegen een al te opdringerige overheid, die zich niet moet bedienen van gelegenheidswetgeving, zoals in het geval van Volkert van der G. is gebeurd. Maar de nadruk op individuele vrijheden en rechten is ten koste gegaan van de rechtsstaat. Dat wordt al snel duidelijk wanneer we naar de wetgeving op het gebied van de privacy kijken. Jaren achtereen zijn stap voor stap de wettelijke waarborgen van de privé-sfeer versterkt tot het punt is bereikt waarop die waarborgen afbreuk zijn gaan doen aan de openbare sfeer. Lange tijd heeft men geweigerd om persoonsgebonden gegevens te koppelen teneinde sociale fraude te achterhalen en dat heeft een zeer nadelige invloed gehad op de publieke moraal.

En zo zijn er meer voorbeelden van een overdreven nadruk op privacy. De hele discussie over een algehele identificatieplicht staat in deze toonzetting. Elke suggestie om een voor iedereen verplicht identificatiebewijs in te voeren om zo onder meer illegaliteit te kunnen tegen gaan, wordt onmiddellijk bestreden als een vergaande aantasting van de persoonlijke levenssfeer. Veel te weinig stelt men zich de vraag of het door de vingers zien van illegaliteit niet een toenemende inbreuk vormt op de publieke levenssfeer. De slotsom van onderzoekers die de overheid verwijten dat een strengere aanpak van illegaliteit leidt tot meer misdaad - door hen 'overlevingscriminaliteit' genoemd - laat eenzelfde misvatting zien. Hier worden zoals zo vaak de daders verontschuldigd en wordt een overheid aangeklaagd, die eindelijk werk wil maken van het bestrijden van illegaliteit.

Wat opvalt is dat het denken over zulke kwesties in juridische kring nogal achterloopt bij de maatschappelijke ontwikkelingen. De eerste reflex is altijd dat men bij een relativisering van individuele waarborgen spreekt over een ondermijning van de rechtsstaat, terwijl opsporingsmethoden zoals preventief fouilleren juist de rechtsstaat kunnen dienen. Een politie die over ruimere bevoegdheden beschikt verplicht zich overigens wel tot een zorgvuldig gebruik ervan, opdat de angst van critici die zeggen dat identificeren zal gaan neerkomen op discrimineren, niet wordt bewaarheid.

De nadruk op individuele vrijheden heeft veel opgeleverd, maar is op een grens gestuit: Niemand wil terug naar de jaren van de wederopbouw, maar er hoeft in de zoektocht naar een andere verhouding van vrijheid en veiligheid ook helemaal geen nostalgisch motief mee te spelen. De omslag die we nu meemaken heeft een productieve kant, omdat op die manier juist de emancipatie van de burger wordt verdedigd. Wie de onveiligheid laat voortbestaan schept namelijk een sfeer van intolerantie, die zich uiteindelijk tegen de vrijheid keert.

Tedereen die zegt dat het onbehagen in de democratie niet alleen met repressieve middelen kan worden opgelost heeft natuurlijk gelijk. En juist daarom is het debat over 'normen en waarden' zo slecht nog niet. De filosoof Gabriël van den Brink pleit al langer voor een 'beschavings-offensief'. Hoe we het ook omschrijven, de huidige politieke omslag vraagt om een culturele herwaardering. Dat zelfonderzoek behoort de kern van het maatschappelijke debat te vormen. De roep om rechtshandhaving is namelijk kansloos zonder een bewuste cultuuroverdracht. Het omgekeerde geldt evenzeer: alles van waarde moet zich verweren. Een open samenleving behoeft verdediging.

Scheffers privacy-beeld klopt niet

NRC 27-9-02

De nadruk op individuele vrijheden en rechten is ten koste gegaan van de rechtsstaat". Dit poneert Paul Scheffer op de Opiniëpagina van 22 september. Als voorbeeld noemt hij de wettelijke waarborgen voor de privésfeer (privacy) die „jaren achtereen zo zijn versterkt tot het punt is bereikt waarop die waarborgen afbreuk zijn gaan doen aan de openbare sfeer". Over welke jaren heeft hij het eigenlijk?

De afgelopen jaren hebben een ongekende toename van cameratoezicht laten zien. Als er iets is waarbij de openbare sfeer voorrang heeft, is dat het wel.

De discussie over een algehele identificatieplicht getuigt van „een overdreven nadruk op privacy", zoals Scheffer stelt, is ook al zo'n sprookje. Het is veeleer een kwestie van gezonde scepsis over het nut. Zo'n algemene plicht zonder algemene controles is een wasen neus. Deze leggen een onnodige en onproductieve druk op de verhouding tussen politie en burger. ID-controles zijn een extra bron van spanningen gebleken in de toch al explosieve Franse voorsteden (*Le Monde*, 20 april 2002). Als de politie daar haar gezag van moet hebben staat het er slecht voor. Er bestaat trouwens al een serie 'beperkte' legitimatieplichten die bij elkaar nauwelijks van een algemene plicht zijn te onderscheiden.

In Nederland worden telefoonlijnen vaker getapt dan in de rest van Europa of de VS, zo werd vijf jaar geleden in de Tweede Kamer opgemerkt bij de behandeling van

Anders dan Paul Scheffer meent, zijn de wettelijke garanties voor de persoonlijke levenssfeer de laatste jaren niet versterkt. Integendeel, constateert F. Kuitenbrouwer.

de nieuwe Telecommunicatiewet. Het blijft niet bij tappen. Een nieuwe wet geeft de overheid het recht de zogeheten verkeersgegevens op te vragen: wie belt (of mailt of -surft) met wie. Dat lijkt onschuldig, maar verkeersgegevens kunnen „een vrijwel volmaakte kaart verschaffen van het privéleven en gedachtenpatronen van internetters onthullen", zoals werd opgemerkt op een conferentie van het Rathenau-instituut in januari.

De nieuwe bevoegdheid heeft niet alleen betrekking op verdachte personen maar op iedere burger. Het vorige kabinet heeft zich ook al uitgesproken voor een algemene inlichtingenplicht waarbij niet alleen bankgegevens maar ook de administratie van de sportclub een open boek worden voor politie en justitie. De weerstanden tegen het koppelen van gegevensbestanden die Scheffer meent waar te nemen zijn sinds 1989 verleden tijd. Toen werd besloten het toepassingsgebied van het sociaal-fiscaal nummer steeds verder uit te breiden. Een sterk persoonsnummer is een belangrijke voorwaarde voor de uitwisseling van persoonsgegevens tussen administraties. Er is een speciaal 'routeringsinstituut' voor de sociaal-fiscale sector opgericht met de naam RINIS, annex een inlichtingenbureau (IB). Er bestaan zeker nog belemmeringen. Maar die zijn van technische aard

en niet te vergeten van organisatorische aard: bureaucratische naijver tussen de instanties. De wettelijke belemmeringen voor koppeling waren altijd al bescheiden en zijn dat nog steeds in de nieuwe Wet bescherming persoonsgegevens van 2000.

Meer in het algemeen valt de gesignaleerde nadruk op individuele rechten en vrijheden moeilijk te rijmen met recente verworvenheden als preventief fouilleren, wijkverboden, veegacties of bestuurlijke ophouding. In de psychiatrie waarschuwde de Hoofddoelcommissaris naar aanleiding van de zogeheten observatiemachtiging dat een gedwongen opname van mensen die onaangepast gedrag vertonen onder druk van de samenleving te snel wordt gerealiseerd.

In het strafrecht is niet alleen de publieke opinie - in de vorm van een ernstig geschokte rechtsorde - reeds geruime tijd geleden opgevoerd als rechtsgrond voor vrijheidsbeneming van een individu maar onlangs zelfs voor continue camerabewaking van gedetineerden in hun cel. In het strafproces hebben de vermaledijde vormfouten niet geleid tot een preciezere werkwijze van de justitiële instanties maar tot versoepeling van de voorschriften. Het openbaar ministerie kan tijdens de rechtszitting de aanklachten wijzigen - en daarmee de doelpalen tijdens het

spel verplaatsen.

Zelfs de elementaire waarborg dat de rechter in zijn vonnis duidelijk op schrift stelt op grond van welk bewijs hij iemand veroordeelt is afgezwakt. De rechter kan in dit land volstaan met een 'kopstaart-vonnissen, waarin hij de bewijsovervoering overslaat tot er hoger beroep wordt aangetekend. Praktisch is het wel, maar het blijft een aanfluiting van het grondwetsvoorschrift dat vonnissen „de gronden bevatten waarop zij berusten". Het is bekend dat „de Hoge raad het de vervolgende autoriteiten niet moeilijk maakt", zoals de Nijmeegse hoogleraar strafrecht Buruma aantekent in de jongste aflevering van het tijdschrift voor strafrecht *Delikt en Delinkwent*. Hij signaleert onder meer hoe het wettelijk verbod van het „doorlaten" van contrabande „stuk wordt gerelativeerd". Het is bekend dat de politie dit verbod onwerkbaar vindt, maar het is wel het resultaat van de parlementaire enquête-Van Traa naar discutabele opsporingsmethoden. Als gevolg van deze enquête zijn deze verregaand gelegaliseerd (Wet BOB van 1999), een unieke uitbreiding van het wettelijk politie-arsenaal.

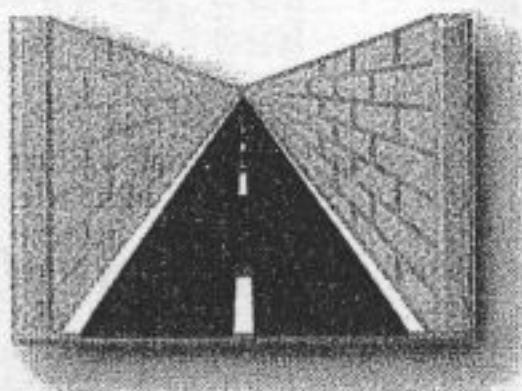
Individuele rechten en vrijheden zijn niet absoluut. Zeker niet dat op privacy. Er moet steeds een afweging worden gemaakt. Maar niet op basis van een slecht geïnformeerde karikatuur.

F. Kuitenbrouwer is redacteur van NRC Handelsblad.

Veel internetgebruikers zijn bang als ze zich op het net begeven omdat ze de gevaren en risico's van cyberspace niet kennen. Is internet wel veilig?

Marie-José Klaver

Wie kan er allemaal zien welke sites ik bezoek? Wat kunnen vlrussen aanrichten? Wordt mijn creditcard niet geplunderd? Hoe veilig is elektronisch bankieren? Internetjournalist Marie-José Klaver zet de gevaren en risico's van internet op een rij.

PRIVACY

Met de privacy is het slecht gesteld op internet en in andere digitale omgevingen zoals bedrijfsnetwerken. Iedere internetgebruiker laat zoveel sporen na dat er interessante profielen en persoonsgegevensanalyses zijn op te maken. Gelukkig kan niet iedereen zonder meer bij al die gegevens.

Wie er wel bij alle digitale sporen kan, zijn de internetaanbieder, de werkgever en politie en justitie. De internetaanbieder doet in principe niet zoveel met de gegevens van de klant. Persoonsgegevens en digitale sporen worden in principe alleen voor administratieve doeleinden gebruikt. Een provider moet weten naar welk adres de rekening wordt gestuurd en houdt bij of een klant met een analoog modem of ISDN inbelt.

Veel bedrijven en webmasters kunnen wel bij een deel van de digitale persoonsgegevens van internetgebruikers. Bedrijven houden hun bezoekers goed in de gaten en vragen vaak persoonsgegevens in ruil voor een gratis dienst. Het is aan u of u uw privacy wilt inruilen voor een gratis e-malladres of spelletje.

Veel websites maken gebruik van cookies, kleine tekstbestanden die op uw harde schijf worden gezet. Ze bevatten informatie over u en over de sites die u bezocht heeft. Sommige bedrijven misbruiken cookies om persoonsgegevens te verzamelen. Via uw browser kunt u instellen of u ze wilt ontvangen of niet. U kunt cookies ook rustig weggoeien.

Amsterdam, 5 oktober 2002

Bits of Freedom vraagt CBP om onderzoek naar Planet Internet

Bits of Freedom heeft het College Bescherming Persoonsgegevens gevraagd een onderzoek in te stellen naar het mogelijke gebruik van het surfgedrag van abonnees door Planet Internet.

Uit berichten op webwereld.nl zou blijken dat Planet Internet is gestart met een project onder de codenaam KO1, wat staat voor 'Klant op 1'. Onderdeel van dit project zou zijn het analyseren van de websites die haar abonnees bezoeken. Met dit surfgedrag zou Planet Internet de interesses van haar abonnees in kaart willen brengen en op basis daarvan aanbiedingen willen doen.

Het privacy reglement van Planet Internet maakt geen melding van de analyse van surfgedrag voor het doen van aanbiedingen. Wel vermeldt het reglement het afstemmen van de inhoud van de Planet Internet website op basis van het surfgedrag van abonnees. Bovendien vermeldt het reglement dat geen surfgedrag wordt vastgelegd dat mogelijk informatie kan geven over gezondheid, ras, seksuele geaardheid, politieke gezindheid of lidmaatschap van een vakvereniging van de abonnee. Bits of Freedom is benieuwd hoe Planet Internet dit beoordeelt bij de veelheid aan websites die haar abonnees bezoeken.

Bits of Freedom stelt vraagtekens bij de wenselijkheid van het vastleggen van surfgedrag door Internet Service Providers. Bits of Freedom wil van het College Bescherming Persoonsgegevens weten of dergelijke opslag en analyse van gegevens van individuele abonnees wettelijk is toegestaan.

Bits of Freedom is verder van mening dat het verzet van de internet branche in Nederland tegen een mogelijke bewaarplicht verkeersgegevens ten behoeve van politie en justitie ondergraven wordt wanneer Internet Service Providers voor eigen doeleinden al grote hoeveelheden gegevens gaan opslaan.

Wat veel mensen vergeten, is dat de harde schijf zelf veel privé-informatie bevat. Uw partner, kind of collega kunnen, als ze toegang hebben tot uw computer, al uw verstuurd en ontvangen e-mails lezen, uw surfgeschiedenis bekijken en andere persoonlijke gegevens inzien. Als u daar geen prijs opstelt, kunt u uw pc beveiligen met een wachtwoord. Oudere versies van Windows (95, 98 en ME) kennen geen goede wachtwoordbeveiliging. U heeft Windows NT, 2000 of XP nodig als u uw pc wilt afschermen voor de buitenwereld.

De surfgeschiedenis in de browser kunt u zelf wissen. In Internet Explorer gaat u naar Extra -> Internet Opties -> Bestanden verwijderen. Ook op de button Geschiedenis wissen moet u klikken. Als u dat gedaan heeft, bent u er nog niet. *Deleten* op de computer betekent alleen dat bestanden verplaatst worden. Echt weg zijn ze niet. Als u gegevens wilt verwijderen, dient u de plaats waar ze stonden te overschrijven met nieuwe data. Daar bestaan speciale programma's voor zoals BCWipe. Dergelijke programma's worden wel *shredders*, *erasers* of *wipers* genoemd. Sommige uitgebreide antivirusprogramma's bevatten ook een wiper.

De politie kan op grond van het Wetboek van Strafrecht en de Telecommunicatiewet toegang krijgen tot alle gegevens van internetgebruikers. Als er een verdenking tegen een internetgebruiker bestaat, kan de politie de provider vragen om het internetverkeer van een klant enige tijd af te tappen. Dit mag de politie alleen doen als ze een bevel van de rechter-commissaris heeft. Aan andere tapverzoeken en vragen om persoonlijke gegevens van klanten hoeven internetaanbieders niet mee te werken.

GEVAREN

Via zo'n internettap is nagenoeg alles te zien wat een internetgebruiker doet die geen gebruik maakt van privacybeschermende technieken. Elke e-mail die wordt verstuurd en ontvangen kan de politie lezen. Elke site die wordt bezocht, is zichtbaar net als elke zoekterm die bij Google of een andere zoekmachine wordt ingetikt. Elk bestand dat wordt binnengehaald of op een server wordt gezet via ftp (file transfer protocol) kan worden bekeken. Elke chatsessie kan worden meegelezen.

Bij internettoegang op het werk kan de werkgever technisch gezien ongeveer hetzelfde als de politie. Werkgevers mogen meer én minder dan de politie. Als een werkgever het internetverkeer van zijn werknemers in de gaten houdt, moet hij dat van tevoren bekend maken. Hij moet ook vertellen op welke manier er gecontroleerd wordt. Bekend moet

ook zijn wat er wel en niet mag op het bedrijfsnetwerk. Permanente controle door werkgevers is uit den boze. Alleen steekproeven zijn toegestaan. Als een werkgever een werknemer betrapt op een verboden activiteit (bijvoorbeeld pornosites bekijken of twee uur per dag privé-mail versturen) kan hij ontslagen worden. Of de rechter het ontslag goedkeurt, hangt vooral af van de afspraken die gemaakt zijn.

Wie zijn privacy wil beschermen op internet, kan gebruik maken van programma's en diensten als PGP (Pretty Good Privacy) en Anonymizer. PGP (gratis) versleutelt e-mail zo onleesbaar dat ook de provider en politie en justitie de berichten niet meer kunnen lezen. Anonymizer (ongeveer 40 euro per jaar) wist de surfsporen uit.

KINDERPORNO

Internet wordt veel gebruikt door liefhebbers van kinderporno. Dat wil niet zeggen dat er op internet veel kinderporno te vinden is. De meeste mensen die kinderporno uitwisselen, doen dat in besloten kring. Toegang krijgen tot een kinderpornonetwerk kost veel tijd en moeite.

Als u een keer kinderporno aantreft op een website of in een nieuwsgroep moet u de afbeeldingen niet naar uw eigen pc halen. Als u dat wel doet, pleegt u een strafbaar feit. U kunt het beste melding doen bij het Meldpunt Kinderporno of bij de politie. Doorgeven waar u de kinderporno heeft gezien, is voldoende. U hoeft de foto's en filmpjes niet mee te sturen als bewijsmateriaal.

WEBSITES

- Wie anoniem wil emailen of een aankoop wil doen op het internet zonder dat zijn creditcardnummer wordt gestolen, kan terecht op een groot aantal, al dan niet betaalde, websites. Een overzicht: **Computerbeveiliging** computerbeveiliging.pagina.nl www.security.nl www.securityfocus.com www.sif.nl **Privacy** privacy.pagina.nl www.internetprivacy.nl www.privacyfoundation.org **Virussen** antivirus.pagina.nl www.virusalert.nl www.virusbtl.com **Windows** windowsupdate.microsoft.com www.microsoft.com/security www.microsoft.com/windows/security **PGP (Pretty Good Privacy)** www.pgp.com **Anonymizer** www.anonymizer.com **Window Washer** www.webroot.com/washer.htm **BCWipe** www.jetico.com/bcwipe.htm **Firewalls** www.howstuffworks.com/firewall.htm www.zonelabs.com www.grc.com **Software** www.tucows.com **Meldpunt Kinderporno** www.meldpunt.org **Meldpunt Discriminatie** www.meldpunt.nl

MARIE-JOSÉ KLAVER

VEILIGHEID

De veiligheid van internet is een grote zorg - of het nu gaat om virussen, ongewenste e-mail, kinderporno of fraude; zo blijkt uit de enquête over internetgebruik op de website van NRC Handelsblad. Maar de teneur is dat problemen meestal aan de gebruiker zelf te wijten zijn.

„Kinderporno lijkt me ook niet negatief voor het internet; je kunt het medium de inhoud niet kwalijk nemen. Privacyschending is een fundamentele zaak, waar de mensen zich nog niet bewust genoeg van lijken.“

Bits of Freedom is een privacy en burgerrechten organisatie voor de informatiemaatschappij die tot doel heeft om digitale burgerrechten te verdedigen.

Zie webwereld: Planet wil surfgedrag abonnee in kaart brengen <http://www.webwereld.nl/nieuws/12673.phtml> Onderzoek geëist naar gedrag Planet Internet <http://www.webwereld.nl/nieuws/12685.phtml>

Klikgedrag

NRC 7-10

Internetaanbieder Planet Internet volgt het surfgedrag van individuele klanten. Dit meldde het netmagazine WebWereld afgelopen vrijdag. Volgens WebWereld is Planet Internet, de grootste Nederlandse internetaanbieder voor particulieren, begonnen met een paar proeven om het klikgedrag van internetgebruikers in kaart te brengen. De nieuwssite baseert zich op interne e-mailberichten van Planet Internet, een dochter van KPN Telecom.

KO1 wordt het volgen van klanten genoemd, wat staat voor 'Klant op 1'. Het doel van het monitoren is het verhogen van de omzet. De provider wil klanten, op basis van hun surfgedrag, aanbiedingen op maat doen, aldus WebWereld. „Een mes dat aan twee kanten snijdt“, schrijft het projectteam KO1 in een e-mail. „De klant ontvangt alleen informatie die hem interesseert en Planet Internet zet per klant meer producten en diensten af.“

Planet Internet ontkent niet dat het klanten in de gaten houdt om ze speciale aanbiedingen te doen. Woordvoerder Ghislaine Werner zei tegenover WebWereld dat KO1 „een intern project“ is, „waarover ik verder geen mededelingen doe.“ Werner benadrukt dat Planet Internet zich strikt aan zijn privacybeleid zal houden.

Volgens het privacyreglement van Planet Internet mag de provider al vrij veel. De eerste alinea van het privacyreglement klinkt nog veelbelovend: „Als de toonaangevende provider hanteren wij een stringent privacy beleid. Er mag bij de abonnees van Planet Internet geen misverstand bestaan over de veiligheid van de bij ons bekende klantgegevens. () Uw privacy is gewaarborgd.“

Maar hoe veilig zijn de klantgegevens werkelijk? Volgens het privacyreglement maakt Planet Internet al klantprofielen. „Om zo goed als mogelijk aan uw specifieke voorkeuren tegemoet te kunnen blijven komen, wil Planet Internet voortdurend haar diensten-aanbod verbeteren en uitbreiden. Uitsluitend en speciaal voor dit doel maakt zij klantprofielen die worden samengesteld aan de hand van de vragen die u tijdens de registratie heeft ingevuld en de websites die u heeft bezocht.“

Ook het analyseren van het surfgedrag wordt genoemd. „Planet Internet maakt een profielendatabase aan de hand van de websites die abonnees bezoeken. Het doel van deze registratie is ervoor te zorgen dat de inhoud van de Planet Internet-website, waaronder advertenties, zo veel mogelijk is toegespitst op haar abonnees.“

„Ik maak me zorgen over privacy-schending, vind dat er veel meer onderzoeksjournalistiek naar zou moeten komen - Echelon is echt niet pluis. Journalisten zijn naïef en lui geworden.“

„Kinderporno is geen veiligheidsaspect; het is de veel geroemde vrijheid van informatievergaring. Mijn zorgen gelden dat laatste. Op internet is alles te bewijzen, hoe onzinig ook. Een maatschappij kan niet betaan bij totale vrijheid van informatie; er is een goede balans nodig tussen wat mensen wel en wat mensen niet weten om een maatschappelijke balans in stand te houden. Chaos gaat samen met totale informatie.“

„Mijn kind van 9 jaar is door chatten vanaf www.okidoki.nl op zo een pornosite gekomen. Het is een onprettige ervaring geweest voor haar en mij.“

De Nederlandse internetrechtorganisatie Bits of Freedom (BOF) betwijfelt of KO1 volledig strookt met het privacyreglement van Planet Internet. „Het privacyreglement van Planet Internet maakt geen melding van de analyse van surfgedrag voor het doen van aanbiedingen“, aldus Maurice Wessling van BOF. Volgens het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), voorheen de Registratiekamer, moeten internetaanbieders vooraf expliciet bekend maken wat ze met klantgegevens doen.

Wessling heeft het CBP gevraagd een onderzoek in te stellen naar de klantprofielen van Planet Internet. „Het surfgedrag wordt identificeerbaar, dat betekent voor iedere gebruiker persoonlijk, vastgelegd“, zegt Wessling. „Ik wil van het CBP weten hoe wenselijk deze ontwikkeling is.“

Wessling vraagt zich ook af hoe Planet Internet zich aan de bepaling uit het privacyreglement houdt dat „sites die mogelijk informatie kunnen geven over gezondheid, ras, seksuele geaardheid, politieke gezindheid of lidmaatschap van een vakvereniging“ niet in de profielen van klanten worden opgenomen. „Planet Internet heeft een paar honderdduizend abonnees. Ik ben benieuwd hoe ze die sites cruitfilteren.“

Eén provider speelt al handig in op het nieuws over Planet Internet. Superweb introduceerde afgelopen vrijdag een nieuwe internetdienst, Surfmax geheten, waarbij gebruikers kunnen surfen zonder zich te hoeven registreren. Via een speciaal 06760-nummer kunnen gebruikers direct inloggen. „Met het weglaten van een registratieprocedure laten wij de gebruiker ook duidelijk merken dat hun gegevens niet zullen worden verkocht of commercieel zullen worden uitgebuit“, aldus directeur Martijn Eier van Superweb in een persbericht. Het enige dat wordt geregistreerd is het telefoonnummer. Daarmee voldoet Superweb aan de Telecommunicatiewet, die providers verplicht om het internetverkeer aftapbaar te maken. „Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen zullen wij, indien justitie dit vordert, het telefoonnummer van de gebruiker welke hij meestuurde bij het inbellen op Surfmax aan justitie overhandigen“, aldus Superweb.

Websites: www.webwereld.nl; www.planet.nl; www.bof.nl; www.cbweb.nl; www.surfmax.nl

MARIE-JOSÉ KLAVER

klaver@nrc.nl

„Dat het verschijnsel 'agent-provocatuer' voor virtuele misdaden door het ministerie van Justitie gelegiti-meerd lijkt te worden verontrust mij.“

„Het internet is een grote bron van vrijheid van meningsuiting welke niet of nauwelijks gecontroleerd wordt. Dat is tevens de grote charme van het medium en dient zo te blijven. Iedereen kan overal te allen tijde naar op zoek of publiceren wat hij of zij wenst. Dat dit niet altijd maatschappelijk geaccepteerde items zijn of items die maatschappelijk verantwoord zijn is vervolgens punt twee. Waakzaamheid en alert blijven zal ook in de toekomst te allen tijde een belangrijk individueel aspect blijven. Juist door het gebruik van internet kunnen dergelijke subjecten nu opgespoord worden.“

Meer citaten op www.nrc.nl

NRC 18/9

De 'linkse kerk' heeft uit misplaatste politieke correctheid de strijd om seksuele emancipatie laten varen, vindt Paul Steenhuis. **NM 5/10**

Seks is misschien niet het eerste waar aan je denkt als je de worstelende Partij van de Arbeid ziet. Maar aan de hand van opvattingen over seks is wel duidelijk zichtbaar te maken hoe ver de PvdA is weggedreven van de veranderde maatschappij, en hoezeer politiek correcte opvattingen over de multiculturele samenleving het denken binnen de 'linkse kerk' over zaken als seksuele emancipatie hebben verlamd.

De 'linkse kerk' bestaat helemaal niet, zei Elsbeth Etty in haar Herzberglezing (Opiniepagina, 23 september). Het is volgens haar een „verzinsel, een spookbeeld”. Toch is het niet helemaal vreemd om het geheel aan zich progressief noemde instellingen, organisaties en politieke partijen te beschouwen als een kerk. Want wat willen zij? De publieke opinie beïnvloeden, in de hoop dat de politiek hun ideeën over de wereld, opvattingen over wat wenselijk en wat taboe is, overneemt en uitvoert. In feite verschilt dat niet met wat bijvoorbeeld de katholieke kerk aan invloed wil hebben.

Toen de linkse kerk tussen de jaren vijftig en zeventig ten strijde trok tegen de invloeden van de christelijke kerk in ons land, waren de achterlijke christelijke mores op het gebied van seks nog echt een strijdpunt. Terwijl de Rode Vrouwen, de feministische pressiegroep binnen de PvdA, het Beursgebouw in Amsterdam probeerden te bezetten, in de jaren zeventig, om een eind te maken aan de onderdrukking en uitbuiting van vrouwen door de 'kapitalistische seksistische' mannen, kreeg ik op school te horen dat de kerk al eeuwen onzinnige praatjes rondstrooit over bijvoorbeeld maagdenvlies en masturbatie. Dat je van masturbatie bijvoorbeeld helemaal geen ruggenmergverwaking, slechte ogen of wat voor ziekte dan ook kon krijgen. Dat was informatie waar je wat aan had als weetgierige puber.

De Rode Vrouwen van toen speculeren inmiddels zelf aan de beurs, om hun allichtone schoonmaakster te kunnen betalen. Maar mijn leraren hebben hun missiewerk voor de linkse kerk destijds goed gedaan. Want ik ben van mening dat zulke ontkerkelijkt inzichten over seks aan alle pubers in Nederland, ongeacht kleur, ras of geslacht moeten worden overgedragen. En dat dergelijke voorlichting gestimuleerd moet worden.

Maar dat gebeurt niet. De overheidssteun aan seksueel voorlichtende instanties voor jongeren, zoals de Rutgershuizen, is de afgelopen jaren (PvdA in de regering) verminderd, terwijl het aantal abortussen, vooral van allochtone meisjes stijgt. Seksuele emancipatie is geen doel meer van de (tot voor kort) heersende progressieve klasse. Niet omdat er geen religieuze seksuele onzin meer te bestrijden valt - integendeel. Maar omdat ze, verkrampt door multiculturele taboes, van mening zijn dat seksuele emancipatie niet hoeft te gelden voor allochtone vrouwen en jongeren. Althans, je moet het hen niet opdringen, want dan respecteer je hun cultuur en geloof niet. Je moet open doen over seks is eigenlijk al ongeoorloofd. Je betreedt een mijnenveld vol taboes en eergevoelens.

Vandaar dat radeloze allochtone pubers in Nederland met vragen over maagdenvlies en masturbatie hun heil moeten zoeken bij bijvoorbeeld de cyberimam, een islamitische vraagbaak op internet (www.al-islam.com). Daar worden antwoorden gegeven als: Allah verbiedt masturbatie in de koran, want alleen met je 'echtgenotes en slavinnen' is seks toegestaan.

Bovendien waarschuwt de cyberimam voor de vele gevaarlijke ziekten die je door masturbatie kunt oplopen: „We zullen een aantal van die ziektes opnoemen. De scherpte van het gezichtsvermogen wordt verminderd. Tevens veroorzaakt het zwakheid van het zenuwstelsel; de geslachtsdelen groeien niet goed, een aandoening in de testikelen waarbij de man heel snel een erectie kan krijgen en het onderste deel aan de wervelkolom verzwakt, waardoor men regelmatig rugpijn krijgt.” Ten slotte adviseert de cyberimam aan hen die toch worden bezocht door zondige vleselijke lusten: „Voordat men gaat slapen kan men wat Qor-aan gaan lezen en doua's (smeekebedes) doen en, zoals de profeet aanbevoelen heeft, op de rechterzijde gaan slapen.”

Mijn oordeel hierover is niet door multiculturele angsten aangetast. Het zijn achterlijke praatjes die kwalijke gevolgen hebben. Ze mogen geuit worden, maar ze horen door mensen die zich links noemen voortdurend bestreden te worden.

Dat de PvdA de islam niet heeft beschouwd als een geloof als alle andere, dat bestreden moet worden in zijn uitwassen, zoals ze dat met bijvoorbeeld de katholieke kerk wel deed, is een van de grote fouten die ze gemaakt heeft.

Op het gebied van seksuele emancipatie heeft de PvdA een wereld te winnen. Eigenlijk de enige in de PvdA, of althans aan de rand daarvan, namelijk in het wetenschappelijk bureau van de partij, die ik daarover consequent en met kennis van zaken publiekelijk harde noten over heb horen kraken, is Ayaan Hirsi Ali. Zij legt een verband tussen islam (cultuur of geloof, dat doet in dit verband weinig ter zake) en vrouwenonderdrukking (Opiniepagina, 4 oktober).

Dat is nog steeds min of meer taboe in PvdA-kringen, net als in fundamentalistische moslimkringen. Vandaar dat haar plan om een special op moslimmeisjes gerichte seksuele-voorlichtingsinstelling bij de PvdA en de Wiardi Beckman Stichting maar niet van de grond komt. Vandaar dat haar baas Paul Kalma kritische stukken schrapt uit een krantenartikel (Trouw, 23 maart), waarin Hirsi Ali PvdA-coryfee Job Cohen, burgemeester te Amsterdam, aanvielt, die het geloof als bindende factor propageerde, terwijl Hirsi Ali het als onderdrukkende factor ziet.

Dat heeft allemaal niets te maken met islamofobie of xenofobie, maar alles met de ideeën waarop de Verlichting is gebaseerd. Zoals die bijvoorbeeld verworden zijn door Spinoza, die het idee verwierp dat er van God gegeven ordening bestaat waarbij de vrouw ondergeschikt is aan de man.

Zolang de PvdA een verkrampte politiek correcte, je zou haast zeggen aseksuele opvatting heeft over haar rol als 'emancipatiepartij' (die term is van fractievoorzitter Jeltje van Nieuwenhoven), heeft de partij weinig toekomst. Dan blijft het makkelijk scoren voor premier Balkenende, de christen-democratische voorman die in één klap heeft aangetoond dat hij inzake seks, politiek en media niet verkrampt is, door zijn toegezegde regelmatige medewerking aan het jongerenprogramma met tv-sterren/seksbommen Katja Schuurman (nu naakt in de bioscoop in de film *Oesters van Nam Kee*) en Bridget Maasland (die met het programma *Neuken doe je zo* komt).

Paul Steenhuis is redacteur van NRC Handelsblad.

Psychische schade kind onopgemerkt

Van onze verslaggever AMSTERDAM

In Nederland worden naar schatting jaarlijks vijftig- tot tachtigduizend kinderen mishandeld. In een derde van de gevallen gaat het om psychische mishandeling en emotionele verwaarlozing. De omgeving merkt deze vorm van mishandeling vaak niet op. Dit blijkt uit een onderzoek onder de Nederlandse Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's).

Deze 'Kinderen in de Knel' vormden donderdag het centrale thema tijdens de Nationale Dag voor de Geestelijke Volksgezondheid. 'Het is een onderbelichte, moeilijk te traceren groep', zei projectleider Adrienne Dercksen. 'Psychische schade kun je immers niet op een foto zetten. Het levert geen blauwe plekken op.'

Emotionele verwaarlozing van kinderen wordt vaak niet opgemerkt. Het aantal meldingen bij AMK's staat mede om die reden in geen verhouding tot het totale aantal mishandelingen. In 2001 werden bij de AMK's slechts zesduizend gevallen van kindermishandeling gemeld.

Iemand die een kind kent dat het thuis moeilijk heeft, houdt zich bovendien vaak afzijdig. Mensen zijn niet snel geneigd zich met de ouders van een verwaarloosd kind te bemoeien, zo leert

de ervaring van hulpverleners. Dercksen: 'Iedere ouder wil zijn kind wel eens achter het behang plakken. Het is moeilijk om de grens te trekken tussen een ruzie en het ontstaan van psychische schade.'

In Utrecht organiseerde het Nationaal Fonds Geestelijke Volksgezondheid donderdag een forum over de problematiek. Experts en ervaringsdeskundigen waren het erover eens dat hulpverleners, geconfronteerd met een verwaarloosd kind, belangstelling voor het kind voorop moeten stellen. Praten met de ouders is vaak een lange en moeilijke weg, die bovendien niet altijd even effectief is. 'Kleine dingen helpen', vatte iemand uit het publiek de adviezen samen, 'een aai over de bol en een kopje thee doen wonderen.'

Kinderen die door hun ouders worden uitgescholden, gekleinereerd of systematisch genegeerd, ondervinden daarvan ernstige psychische problemen. De slachtoffers hebben vaak blijvend te kampen met de gevolgen van mishandeling op vroege leeftijd. Uit verhalen van slachtoffers blijkt dat ze worstelen met extreme onzekerheid en chronische gevoelens van eenzaamheid en minderwaardigheid. Daarnaast kampen ze op latere leeftijd vaak met heftige depressies.

De Dag voor de Geestelijke Volksgezondheid wordt in meer dan 55 landen gehouden.

Kinderfeestje

Nadat ik getrimd heb, besluit ik een sapje te drinken op het terras bij de kinderboerderij. Een groep kinderen rent daar op en naar tussen de lippen, de konijnen en de lammetjes. Ze dragen een zelfgemaakte verjaardagskroon en doen met het feestvarken een speurtocht. De ouders van de jarige Job zitten op het terras. Moeder drinkt haar derde kop koffie, terwijl vader een videocamera uit zijn tas haalt. Vanuit zijn stoel filmt hij het hele gebeuren. Ik zit naast hen en kijk mee. Nog vermoed van het hardlopen, staar ik naar de kinderen. Ze rennen en schreeuwen. Waarschijnlijk ben ik weggedommeld, want ik schrik opeens wakker van de schrille stem van de moeder. „Schat, heb je die zware jongs er ook op staan? Hij kijkt zo raar naar onze kids.”

NRC 3/10
JAAP ROBBEREN

Leerling op rechte pad door goede band met leraar

door Arianne Mantel
GRONINGEN, zaterdag

Leerlingen die een goede band hebben met docenten zijn minder snel geneigd tot kleine criminaliteit zoals winkeldiefstal en vandalisme.

Dat blijkt uit een vier jaar durend onderzoek onder 1400 derdeklassers van 26 middelbare scholen, waarop Annelies Kassenberg promoveert aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de school, na familie, de belangrijkste plek in het leven van jongeren is. „Jongeren gaan, anders dan wij denken, graag naar school”, aldus de promovendus.

„Hoewel de reden niet de juiste is: ze gaan graag naar school voor de sociale contacten. Sportverenigingen, kerk of de straat worden bijna helemaal niet genoemd als plek waar ze zich thuis voelen.

The evening before his prison sentencing he took himself to a hospital complaining of headache and saying he was afraid he would rape his landlady.

Balance problems After he was remanded to psychiatric care, he complained of balance problems and a MRI scan revealed an egg-sized brain tumour. Further tests found the man was also unable to write or copy drawings and was unconcerned when he urinated on himself. But seven months after the tumour was removed, and after successfully completing the Sexaholics Anonymous program, the man returned home. In October 2001 he complained of headaches and secretly collected pornography once more. But after a MRI scan revealed tumour regrowth and it was removed, the behaviour again disappeared. Swerdlow suggests that physicians who see personality changes coupled with an inability to write or copy pictures may now want to consider brain disease as a possible cause. Behavioural neurologist Dayid Rosenfield, of the Baylor College of Medicine in

Burns and Swerdlow presented their findings in New York at the annual meeting of the American Neurological Association. research should investigate whether other problems with the orbitofrontal cortex can be linked to paedophilia. Houston, says: "They have an interesting patient. I would wonder whether the tumour caused hormonal changes." Rosenfield thinks further

'Illegale prostitutie ongestraft'

Van onze verslaggever DEN HAAG

De politie houdt zich vooral bezig met het controleren van legale seksclubs en bordelen. Daardoor ontbreekt vaak de capaciteit om meer aan opsporing te doen in de ongeregelde sector, waaronder prostitutie door minderjarigen en illegalen.

Dat stelt het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Justitie in een evaluatierapport over de opheffing van het bordeelverbod twee jaar geleden. Het rapport, dat op verzoek van de Tweede Kamer is opgesteld, is dinsdag aan het parlement aangeboden.

De onderzoekers doen de aan-

Brain tumour causes uncontrollable paedophilia
10:00 21 October 02
NewScientist.com news service

Charles Choi
The sudden and uncontrollable paedophilia exhibited by a 40-year-old man was caused by an egg-sized brain tumour, his doctors have told a scientific conference. And once the tumour had been removed, his sex-obsession disappeared. The cancer was located in the right lobe of the orbitofrontal cortex, which is known to be tied to judgment, impulse control and social behaviour. But neurologists Russell Swerdlow and Jeffrey Burns, of the University of Virginia at Charlottesville,

beveling een deel van de controle-taken over te hevelen naar gemeentelijke diensten. Het toezicht op legale seksclubs kan ook worden verricht door speciale inspecteurs, net zoals de gemeente al de horeca controleert. De politie kan zich dan meer richten op de strafbare vormen van prostitutie buiten de geregelde sector, waar zich de meeste gevallen van mensenhandel en uitbuiting voordoen.

Het WODC heeft geen aanwijzingen gevonden voor 'een grootschalige vlucht' van exploitanten en prostituees naar de illegale sector. Ook klanten hebben zich niet massaal afgekeerd van de legale bordelen uit angst hun anonimiteit te verliezen.

Maar er hebben zich wel verschuivingen voorgedaan. Zo hebben strafbare vormen van prosti-

believe it is the first reported case linking damage to the region with paedophilia. "We're dealing with the neurology of morality here," says Swerdlow. Since the area does not affect physical health, "it's one of those areas where you could have a lot of damage and a doctor would never suspect something's wrong," he says. "He wasn't faking," says Burns. "But if someone argues that every paedophile in this case was that the patient had a normal history before he acquired the problem. Most paedophiles develop problems early on in life."

pornography web sites and soliciting prostitutes at massage parlours, activities he had not engaged in previously. Swerdlow says while the man felt that his new behaviour was "unacceptable," in his words, the 'pleasure principle' overrode his restraint". When the man's wife found out he had made subtle sexual advances towards young children, he was legally evicted from his house, found guilty of child molestation and medicated for paedophilia. The judge ruled that he had to pass a 12-step Sexaholics Anonymous rehabilitation program or face jail time. But the man was expelled after he failed to restrain himself from asking women at the program for sex.